

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์
SPORT TOURISM DEVELOPMENT BY INTEGRATION OF BUDDHIST PRINCIPLE OF
BURIRAM PROVINCE

นายธงชัย คล้ายแสง

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับคุณฐิณีพนธ์
เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบคุณฐิณีพนธ์

(รศ.พล.ท.ดร.วีระ วงศ์สรรค์)

ประธานกรรมการ

(ดร.ภาส ภาสสัทธา)

กรรมการ

(ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง)

กรรมการ

(ศ.พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมคุณฐิณีพนธ์

ศ.ดร. บุญทัน ดอกไธสง

ประธานกรรมการ

ศ.พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นายธงชัย คล้ายแสง)

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

นายธงชัย คล้ายแสง

คุชฎินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principle of
Buriram Province

Mr. Thongchai Klaisang

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Public Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2019

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อคุณิพนธ์	: การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์
ผู้วิจัย	: นายธงชัย คล้ายแสง
ปริญญา	: ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์	: ศ. ดร. บุญทัน ดอกไธสง, B.A. (Political Science), M.A. (Political Development), Ph.D. (Leadership and Human Behavior with Specialization in Urban Development) : ศ. พล.ต.ท.หญิง ดร. นัยนา เกิดวิชัย, น.บ. (กฎหมาย), ร.บ. (รัฐศาสตร์), น.ม. (กฎหมายมหาชน), ร.ม. (การปกครอง), อ.ม. (ปรัชญา), รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

คุณิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์คือ ๑. เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และ ๓. เพื่อเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การดำเนินการแบ่งเป็น ๒ ระยะ ระยะที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณในรูปของการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้น และศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรในโมเดล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๕๐ คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อตรวจสอบความตรงตามกรอบคิดในการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ระยะที่ ๒ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน ๑๒ คน เพื่อยืนยันโมเดลหลังจากการสังเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยพบว่า

๑. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๕๓, S.D. = ๐.๗๓๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ๑) บุคลากรด้านการท่องเที่ยว ๒) การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว ๓) การสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยว ๔) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และ ๕) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

๒. ความตรงของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการตรวจสอบพบว่าค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (p -value = ๐.๐๖๐, χ^2 = ๑๐๘.๓๖, df. = ๘๗, χ^2/df =

๑.๒๔, GFI = ๐.๙๘, AGFI = ๐.๙๕, CFI = ๑.๐๐, SRMR = ๐.๐๒๘, RMSEA = ๐.๐๒๓) ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-SQUARE) ของสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝง พบว่ามีค่าเท่ากับ ๐.๗๔ แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วม สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ได้ร้อยละ ๗๔ และยิ่งพบว่า สมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงมีค่าเท่ากับ ๐.๖๔ แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต การมีส่วนร่วม และการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้ร้อยละ ๖๔ เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต (TREND) กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๘๐ แยกเป็นอิทธิพลทางตรง ๐.๑๕ และอิทธิพลทางอ้อม ๐.๖๔ เป็นอิทธิพลรวม ๐.๗๙ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม (PART) กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๒๗ แยกเป็นอิทธิพลทางตรง -๐.๑๐ อิทธิพลทางอ้อม ๐.๑๒ และอิทธิพลรวม ๐.๐๒ โดยที่อิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ในทางลบ หมายความว่ามีส่วนร่วมมากแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ยังไม่มากตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นอกจากนี้ตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ (IDDDHI) มีขนาดอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ร้อยละ ๘๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ มีปัจจัยด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประกอบด้วย พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยว และการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยมีปัจจัยภายนอกที่เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้แก่ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ประกอบด้วย การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีระหว่างการพัฒนาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ นอกจากนี้ยังต้องนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ บูรณาการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยเป็นการใช้หลักธรรม นำหลักการพัฒนา ประกอบด้วย ๑) ฉันทะ ร่วมตัดสินใจ ด้วยความรัก คือ การวางแผน (Planning) ๒) วิริยะ เพียรพัก ร่วมพัฒนา คือ การลงมือทำ (Doing) ๓) วิมังสา พิจารณา ร่วมประเมินผล คือ การปรับปรุง (Acting) ๔) จิตตะ ตั้งใจตน รับผลพอประมาณ คือ การติดตามตรวจสอบ (Checking) ซึ่งจะทำให้การพัฒนาประสบความสำเร็จ

Dissertation Title : Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principles of Buriram

Researcher : Mr. Thongchai Klaisang

Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Dissertation Supervisory Committee

: Prof. Dr. Boonton Dockthaisong, B.A. (Political Science), M.A. (Political Development), Ph.D. (Leadership and Human Behavior with Specialization in Urban Development)

: Prof. Pol.L.t.Gen. Dr. Naiyana Kerdvichai, LL.B. (Laws), B.A. (Political Science), LL.M. (Public Law), M.Pol.Sc. (Politics and Governments), M.A. (Philosophy), D.P.A. (Public Administration)

Date of Graduation : September 27, 2019

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principles of Buriram, 2. to study the factors affecting to Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principles of Buriram and 3. to propose the Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principles of Buriram. The methodology of this research was the mixed methods, this research was conducted by 2 step, step 1, step 1 is quantitative research in survey for validity checking of the model in Sport Tourism Development used Integration of Buddhist Principles of Buriram well, and studying the direct effect and indirect effect between the variable model by collecting data from the sampling size 450 sampling. The statistics used the analyze descriptive data by frequency, mean, standard deviation (S.D.), Confirmatory Factor Analysis (CFA), and Linear Structural Relationship by statistic program. And step 2 is qualitative research by In-dept interview from keys informant 17 persons and focus group had 12 persons to confirm after analyzing data.

Findings were as follows :

1. Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principles of Buriram in overall (\bar{X} = 3.53, S.D. = 0.735) when considering of each part found that the level is high every part respectively, 1) personnel of tourism, 2) integration management of tourism, 3) creating balance to tourism, 4) basic structure and facilities and 5) the quality of tourist attraction.

2. The validity of model in Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principles of Buriram. Found that analysis had conformed with the empirical data (p -value = 0.060, $\chi^2 = 108.36$, df. = 87, $\chi^2/df = 1.24$, GFI = 0.98, AGFI = 0.95, CFI = 1.00, SRMR = 0.028, RMSEA = 0.023) indicated that (R^2) of the Model of Sport Tourism Development by Integration of Buddhist Principles of Buriram found that 0.74, showed that the variable in model is the future in travelling tendency and participation, explicable to variation practical of *Iddhipāda* 4 (Four Successful Paths) = 74% and the statistics Structural Equation Model in latent variable = 0.64, showed that direct effect and indirect effect between the variable in model found that the relationship between the future in travelling tendency with the Sport Tourism Development in relationship = 0.80 and direct effect = 0.15 and indirect effect 0.12, total effect is 0.79 and direct effect, indirect effect and total effect had effected to Sport Tourism Development to significantly statistics at the level of 0.05, When considering direct effect and indirect effect between the variable in model found that the relationship participation with Sport Tourism Development and relationship size = 0.27 by the way direct effect and total effect had effected to Sport Tourism Development with negative effect that mean the participation very much but the development of the development sports tourism is not much, significantly statistics at the level of 0.05 Moreover, the variable of practical of *Iddhipāda* 4 (Four Successful Paths) had effected to Sport Tourism Development = 0.80, significantly statistics at the level of 0.01 to satisfy with the result of in-dept interview and focus group to practice by *Iddhipāda* 4 (Four Successful Paths), the result showed that the result can develop the tourism certainly.

3. Sports tourism development by integrating the Buddhist principles of Buriram province there are factors in the development of sports tourism. Develop tourism quality, Develop infrastructure and facilities, Develop tourism personnel, Creating balance for tourism, and the integration of tourism management within the province. There are external factors that are factors stimulate sports tourism development, Future tourism trends include; Middle class growth and increased income, Low-cost airline growth, Growth of the elderly society, which is used for tourism, Using technology during travel, Tourists focus on experience. In addition, practical of *Iddhipāda* 4 (Four Successful Paths) must be integrated with participation in sports tourism management. Implementing the development principles consisting of 1) Joint decision making with love is planning (Planning) 2) tries to co-develop and do (Doing) 3) Considering to consider evaluating the result is the improvement (Acting) 4) The intention to receive modest results (checking) and which will make the development successful.

กิตติกรรมประกาศ

ดุชฎินิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จเรียบร้อยตามความมุ่งหมายได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง และศาสตราจารย์ พลตำรวจโทหญิง ดร. นัยนา เกิดวิชัย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาร่วม และยังได้รับความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ ที่ได้ให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วยความเมตตา รวมทั้งให้ความอนุเคราะห์เกื้อกูลในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และช่วยปรับปรุงให้เกิดความถูกต้อง มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น ด้วยความเอาใจใส่ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย ซึ่งผู้ทำการศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการควบคุมการสอบป้องกันดุชฎินิพนธ์ทั้ง ๕ ท่าน ประกอบด้วย รศ. พล. ท. ดร. วีระ วงศ์สรรค์ ประธานกรรมการ, ดร. ภาส ภาสสีธา กรรมการ, ศ. ดร. บุญทัน ดอกไธสง กรรมการ, ศ. พล. ต. ท. หญิง ดร. นัยนา เกิดวิชัย กรรมการ, และ รศ. ดร. สุรพล สุขะพรหม กรรมการและเลขานุการ ที่ได้ให้คำแนะนำและเสนอปรับปรุงงานวิจัยนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือชี้แนะถึงข้อบกพร่องทุกอย่าง ทั้งตอนเรียนจนถึงเมื่อทำดุชฎินิพนธ์ฉบับนี้ได้ลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง ๑๗ รูป/คน ที่เมตตาให้ข้อมูลอย่างดียิ่งและเต็มใจในการสัมภาษณ์เชิงลึก และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน ๑๒ ท่านและให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะอย่างดียิ่ง

ท้ายนี้ผู้จัดทำดุชฎินิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับกำลังใจเป็นอย่างสูงจากบิดา มารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพบูชายิ่ง และจากญาติพี่น้องทุกท่าน รวมทั้งเพื่อนสนิทที่ได้คอยให้กำลังใจจนประสบความสำเร็จขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขออานิสงส์แห่งความเพียรพยายามในการศึกษาในระดับปรัชญาดุชฎินิพนธ์บัณฑิต หากเป็นกุศลข้าพเจ้าขอน้อมถวายเป็นพุทธบูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อุทิศให้กับบูรพาจารย์ของมหาวิทยาลัย และบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่สั่งสอนข้าพเจ้าในทุกๆระดับชั้น และผู้มีพระคุณทั้งหลายทุกท่าน

นายธงชัย คล้ายแสง

๒๗ กันยายน ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๖)
สารบัญตาราง	(๘)
สารบัญภาพ	(๑๐)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(๑๒)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๖
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๙
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๑๐
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	๓๒
๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๓๘
๒.๔ หลักอิทธิบาท ๔	๕๑
๒.๕ บริบทพื้นที่วิจัย	๕๙
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๕
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๗๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๗๙
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๙
๓.๒ ระยะเวลาที่ ๑ การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ	๘๐
๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๘๐
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๑
๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๔
๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๘๔
๓.๓ ระยะเวลาที่ ๒ การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ	๙๒

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๒.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๙๒
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๔
๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๔
๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๙๕
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๙๖
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	๙๖
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์	๑๑๕
๔.๒.๑ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์	๑๑๕
๔.๒.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์	๑๒๓
๔.๒.๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์	๑๘๐
๔.๓ องค์กรความรู้จากการวิจัย	๑๙๐
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๙๗
๕.๑ สรุปผล	๑๙๘
๕.๒ อภิปรายผล	๒๐๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๐๙
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๒๐๙
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	๒๐๙
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	๒๑๐
บรรณานุกรม	๒๑๑
ภาคผนวก	๒๑๙
ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๒๐
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	๒๓๔
ภาคผนวก ค ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น	๒๔๖
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๒๕๑
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ	๒๖๘
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๒๗๐
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย	๒๗๔
ภาคผนวก ซ หนังสือขอเชิญร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	๒๘๗
ภาคผนวก ฌ ภาพประกอบการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม	๓๐๑
ประวัติผู้วิจัย	๓๑๓

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว	๖๗
๒.๒	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว	๗๑
๒.๓	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว	๗๕
๓.๑	แสดงการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามสัดส่วน	๘๑
๓.๒	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	๘๔
๔.๑	จำนวน และร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	๙๖
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ในภาพรวม	๙๘
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	๙๙
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในภาพรวม	๑๐๒
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	๑๐๓
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ในภาพรวม	๑๐๕
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔	๑๐๖
๔.๘	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวม	๑๐๘
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๑๐๙
๔.๑๐	ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์	๑๑๒
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นตัวแปรส่งผ่าน	๑๑๔
๔.๑๒	ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วม กับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย	๑๑๖
๔.๑๓	แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วม	๑๑๗
๔.๑๔	ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วม กับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย	๑๑๘
๔.๑๕	แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วม	๑๑๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๖	ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ กับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย	๑๒๐
๔.๑๗	แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔	๑๒๑
๔.๑๘	ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา กับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย	๑๒๒
๔.๑๙	แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๑๒๓
๔.๒๐	ค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย	๑๒๕
๔.๒๑	ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นตัวแปรส่งผ่าน	๑๒๖

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์	๓๑
๒.๒	องค์ประกอบด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	๓๖
๒.๓	องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของภาคส่วน	๕๐
๒.๔	องค์ประกอบของอิทธิบาท ๔	๕๘
๒.๕	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๗๗
๓.๑	โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)	๘๙
๓.๒	รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ	๙๒
๔.๑	แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	๑๑๖
๔.๒	แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการมีส่วนร่วม	๑๑๘
๔.๓	แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔	๑๒๐
๔.๔	แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๑๒๒
๔.๕	แสดงผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย	๑๒๔
๔.๖	คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๓๐
๔.๗	โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๓๓
๔.๘	บุคลากรด้านการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๓๖
๔.๙	การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๓๙
๔.๑๐	การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๔๒
๔.๑๑	การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๔๕
๔.๑๒	การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๔๘
๔.๑๓	การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๕๑
๔.๑๔	การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๕๓
๔.๑๕	นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๕๖
๔.๑๖	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๕๙
๔.๑๗	การร่วมตัดสินใจจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๖๒
๔.๑๘	การร่วมพัฒนาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๖๔
๔.๑๙	การร่วมรับผลประโยชน์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๖๗

สารบัญแนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่	หน้า	
๔.๒๐	การร่วมในการประเมินจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๖๙
๔.๒๑	ฉันทะ (ความพอใจ) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๗๒
๔.๒๒	วีริยะ (ความเพียร) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๗๕
๔.๒๓	จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๗๗
๔.๒๔	วิมังสา (ความคิดไตร่ตรอง) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๘๐
๔.๒๕	แสดงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๘๑
๔.๒๖	แสดงรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๘๒
๔.๒๗	รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้	๑๙๑
๔.๒๘	ผังมโนทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์	๑๙๖

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในดัชนีฉบับนี้ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ ในการศึกษาค้นคว้าดัชนีฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้ชื่อย่อและคำเต็มโดยเรียงลำดับดังนี้

ม.ม.	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปณณมาสก์	(ภาษาไทย)
อภ.วิ.	=	อภิธรรมปิฎก	ภวิวงศ์		(ภาษาไทย)
ที.ม.	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)

สำหรับการอ้างอิงเลขที่อยู่หลังชื่อย่อของคัมภีร์ใช้แบบ ๓ ตอน และ ๒ ตอน คือ เล่ม/ข้อ/หน้า และ เล่ม/หน้า

ส่วนการอ้างอิงเลขที่อยู่หลังชื่อย่อ เช่น วิ.มหา. ๑/๒. หมายถึง วินัยปิฎก มหาวิภังค์ เล่ม ๑ ข้อ ๒ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติมาแล้ว ๒ ฉบับ (ฉบับแรก พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของประเทศในระยะ ๕ ปี และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และเพื่อให้การท่องเที่ยวไทยยังคงบทบาทการเป็นสาขาหลักในการรักษาเสถียรภาพและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัตินั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการร่วมกันวางนโยบายการใช้ทรัพยากร และงบประมาณที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของตน เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างมีส่วนร่วม เกิดการพัฒนาขับเคลื่อนอย่างสัมฤทธิ์ผล โดยได้มีการวางระบบความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน แผนแม่บทเฉพาะด้าน แผนปฏิบัติการทั้งในระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด และท้องถิ่น และการใช้กลไกภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญกับความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และประชาชน รวมถึงระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพที่ต้องตอบสนองต่อการพัฒนาเชิงบูรณาการและมีความต่อเนื่อง อีกทั้งต้องมีการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาตามแผนอย่างแท้จริง^๑ ปัจจุบันกลุ่มการท่องเที่ยวสามารถจำแนกตามพฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็น ๑๓ กลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด (Sea Sun Sand Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการเลือกซื้อสินค้า (Shopping Tourism) การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy tourism) การท่องเที่ยวเพื่อสันทนาการและความบันเทิง (Entertainment Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) การท่องเที่ยวเรือสำราญ (Cruise Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Religious Tourism)^๒

^๑ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐), หน้า ๓-๕.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒.

ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศอย่างมาก โดยปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยที่มีความหลากหลายและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลายกลุ่ม การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวโดยทั่วไป เนื่องจากมีความครอบคลุมทั้งด้านการท่องเที่ยวและด้านกีฬา ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของการท่องเที่ยวนั้นจะมีความเชื่อมโยงของธุรกิจภายในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบหลัก ๔ ประการได้แก่ ที่พัก (Accommodation) การขนส่ง (Transport) การท่องเที่ยวและกิจกรรม (Activity) และอาหารและงานฝีมือ (Food and Craft) นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงกีฬายังมีห่วงโซ่อุปทานอีกบางประการเช่น ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการวางแผนการท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้แก่ ผู้วางแผนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Travel Planner) ผู้ประกอบการทัวร์กีฬา (Sports Tour Operator) และตัวแทนท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Travel Agency) ฯลฯ และยังมีความเกี่ยวข้องกับผู้นำเสนอปัจจัยการผลิต (Input Providers) ต่าง ๆ ด้วยเช่น เจ้าของสถานที่เล่นหรือจัดกิจกรรมกีฬา ร้านขายอุปกรณ์กีฬา ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น อีกทั้งผู้ขนส่ง ปัจจัยการผลิต และสินค้าที่เกี่ยวข้องนี้ไปยังนักท่องเที่ยวหรือไปยังผู้ให้บริการอื่น ๆ เพื่อนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาอีกต่อหนึ่ง ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเช่นกัน ทำให้สามารถแบ่งผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานออกเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Service Providers) ผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Input Providers) และตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้ประกอบการทัวร์กีฬา (Sports Travel Agencies and Tour Operators)^๓

สำหรับในประเทศไทยด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดที่มีชื่อเสียงอันดับต้น ๆ ได้แก่จังหวัดบุรีรัมย์มีแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นได้แก่สนามฟุตบอลไอโมบายสนามแข่งรถมอเตอร์สปอร์ตระดับมาตรฐานโลก “Chang International Circuit” และจากข้อมูลสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ผ่านมาคือตั้งแต่ในปี ๒๕๕๘ จังหวัดบุรีรัมย์มีสถิตินักท่องเที่ยวจำนวน ๑,๔๑๙,๘๓๓ คนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๗๐ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ (๑,๒๔๘,๗๖๓ คน) ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑,๕๓๕,๗๑๔ คนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๑๖ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๘ และมีรายได้จากการท่องเที่ยวในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒,๐๓๙.๓ ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖.๑ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ (๑,๗๕๖.๕๓ ล้านบาท) ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๓๓๑.๕๔ เทียบกับจังหวัดใกล้เคียงแต่ในปัจจุบันจะมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นในวันที่มีการแข่งขันฟุตบอลและแข่งขันรถยนต์ทางเรียบซึ่งมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มมากขึ้นในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) ถ้ามีการแข่งขันฟุตบอลหรือมีการแข่งรถก็จะมีนักท่องเที่ยวประมาณ ๓๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ คน จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ชัดว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถสร้างรายได้ และดึงดูดนักท่องเที่ยว

^๓ กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report). โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐, (๒๕๖๐), หน้า ๒.

^๔ สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, ข้อมูลจังหวัดบุรีรัมย์ บทสรุปผู้บริหาร. (มปท.), หน้า ๓.

ให้เดินทางเข้ามาเที่ยวในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี แต่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัดเอง เช่น ข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (๒๕๖๐) ได้อธิบายว่า รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาปี ๒๕๕๙ สร้างรายได้ไม่ต่ำกว่า ๒๑,๐๐๓ ล้านบาท หากมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบคาดว่า จะมีรายได้จากการแข่งขันกีฬาเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๓ เท่า และจากรายงานดังกล่าวก็อธิบายถึงจุดอ่อนและอุปสรรค ซึ่งได้แก่ ด้านจุดอ่อนพบว่า ขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและนวัตกรรม Sports Tourism ขาดการบูรณาการด้านการกีฬาและการท่องเที่ยว ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารและส่งเสริม Sports Tourism บางกิจกรรมขาดมาตรฐาน คุณภาพ และความปลอดภัย ด้านอุปสรรคพบว่า ความไม่สะดวกในการเดินทาง ขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพการจัดกีฬานานาชาติ ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวางแผนพัฒนาอย่างเหมาะสม คนไทยสนใจเฉพาะบางประเภทกีฬา ตลาดท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับประเทศมีการแข่งขันสูง^๕

สำหรับจังหวัดบุรีรัมย์ก็พบว่า มีจุดอ่อน และอุปสรรค เช่นกัน ได้แก่ ระบบชลประทานและขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงระบบและทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและบริการ สินค้าและบริการมีราคาสูงขึ้นค่าครองชีพสูงขึ้น สถานประกอบการขนาดใหญ่มีน้อยส่งผลให้ เกิดปัญหาการว่างงานผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานนิยมเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างจังหวัด การเพิ่มขึ้นของขยะมีปริมาณมากเป็นต้น และด้านข้อจำกัดพบว่า เป็นจังหวัดที่ประสบปัญหาภัยทางธรรมชาติเช่นฤดูฝนน้ำท่วมฤดูแล้งก็แล้งมาก เส้นทางคมนาคมหลักของจังหวัดยังคงเป็น ๒ ช่องทางจราจรซึ่งมีสภาพแคบจึงเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจังหวัด มีแรงงานอพยพออกนอกพื้นที่จำนวนมากทำให้ขาดแคลนแรงงานทุกภาคการผลิต การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ทำให้เกิดการลักลอบนำสินค้าต้นทุนต่ำจากประเทศเพื่อนบ้านมาขายในประเทศ/สินค้าทดแทนราคาถูก และมีสินค้าจากประเทศคู่แข่งเข้ามาแข่งขันมากขึ้น^๖

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยสนใจศึกษาว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอย่างไร มีจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส อย่างไรบ้าง มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และมีการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์หรือไม่ อย่างไร การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะมีความแตกต่างจากการวิจัยที่ผ่านมา โดยจะนำรูปแบบการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเข้ามาใช้ในการศึกษาและจะได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาบูรณาการกับศาสตร์ทางตะวันตกเพื่อให้เห็นถึงแนวการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการมีส่วนร่วมว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ และบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาว่ามีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่อีกด้านหนึ่งด้วย

^๕ กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, การท่องเที่ยวเชิงกีฬา, (๒๕๖๐), หน้า ๑๒, (เอกสารอัดสำเนา).

^๖ สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, ข้อมูลจังหวัดบุรีรัมย์ บทสรุปผู้บริหาร, (มปท.), หน้า ๕-๖.

ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ต้องค้ความรู้ที่เกี่ยวกับโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ และสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดอื่น ๆ โดยอาศัยการบูรณาการระหว่างศาสตร์ตะวันตกและหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความสมดุลของการพัฒนา นอกจากนี้จะสามารถช่วยให้นักวิจัย นักวิชาการ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง นำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ อันเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึก และการพัฒนาการท่องเที่ยวตามโมเดลที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

- ๑.๒.๑ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเป็นอย่างไร
- ๑.๒.๒ มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
- ๑.๒.๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
- ๑.๓.๒ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
- ๑.๓.๓ เพื่อเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม หลักอิทธิบาท ๔ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยด้วยวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ดังนั้นตัวแปรจึงจัดแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทตามวิธีการวิจัย ดังนี้

๑) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดและข้อค้นพบจากผลงานวิจัยในบริบทปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่าตัวแปรเชิงปริมาณ (Quantitative Variable) ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก และตัวแปรแฝงภายใน ดังนี้

๑.๑) ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Latent Variable) กล่าวคือ ตัวแปรเหตุที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย ๒ ตัวแปร ได้แก่

(๑) ตัวแปรแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Observation Variable) ๖ ตัวแปรคือ การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น การเติบโต

ของสายการบินต้นทุนต่ำ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว

(๒) ตัวแปรการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Observation Variable) ๔ ตัวแปรคือ การร่วมตัดสินใจ ร่วมพัฒนา ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมในการประเมิน

๑.๒) ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Latent Variable) ได้แก่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Observation Variable) ๕ ตัวแปรคือ คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

๑.๓) ตัวแปรส่งผ่านได้แก่ อิทธิบาท ๔ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Observation Variable) ๔ ตัวแปรคือ ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) วิมังสา (ความไตร่ตรอง)

๒) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ตัวแปรเชิงคุณภาพ (Qualitative Variable) ประกอบด้วย การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

๑) ประชากร (Population) ที่ใช้ในศึกษาค้นครั้งนี้คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์จาก ๕ หน่วยงานประกอบด้วย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดและบริษัทในเครือ สาธารณสุขจังหวัด ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด จำนวน ๑,๔๕๙ คน

๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ประกอบด้วย

ผู้บริหารระดับในระดัจังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๒ คน
ผู้บริหารสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๒ คน
ผู้บริหารหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๒ คน
ตัวแทนจากสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดและบริษัทในเครือ	จำนวน ๓ คน
สาธารณสุขจังหวัด	จำนวน ๑ คน
ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว	จำนวน ๓ คน
นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	จำนวน ๒ คน
นักวิชาการด้านพุทธศาสนา	จำนวน ๒ คน
รวม	๑๗ คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ จังหวัดบุรีรัมย์

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมเป็นระยะเวลา ๑๐ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ โมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานที่ ๒ ตัวแปรแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ตัวแปรการมีส่วนร่วม และตัวแปรอิทธิบาท ๔ มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อสร้างมูลค่า และความสมดุลของการท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ อันประกอบด้วย คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง พื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยวมีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากลและมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งล้วนมีส่วนในการส่งเสริมประสบการณ์ในการท่องเที่ยว โดยในยุทธศาสตร์นี้เน้นด้านการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ

บุคลากรด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลกและเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การสร้างสมดุลให้กับการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวอย่างมีสมดุล เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มและการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์อย่างไทย และการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนคือปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการ

ทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวิเคราะห์และวางแผน รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม

การบูรณาการหลักพุทธธรรม หมายถึง การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัย และศึกษาร่วมกับตัวแปรที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีทางตะวันตกซึ่งเป็นการใช้วิชาธรรมนำวิชาชีพ หลักพุทธธรรมในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ “อิทธิบาท ๔” ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) วิมังสา (ความไตร่ตรอง)

ฉันทะ (ความพอใจ) หมายถึง ความต้องการที่จะทำงานนั้นให้ประสบความสำเร็จอย่างดี ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เมื่อผลงานสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจและปลาบปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้น ๆ

วิริยะ (ความเพียร) หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร ประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอยเพื่อบรรลุความสำเร็จ และความสำเร็จของงานนั้นก็เกิดจากความพยายามบวกกับความสามารถของตนด้วย

จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) หมายถึง ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝน ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศหัวใจให้แก่สิ่งที่ทำ เอาใจใส่ตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมาย มีการวางแผนงานอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิมังสา (ความไตร่ตรอง) หมายถึง การหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยังหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิถีแก้ไขปรับปรุง และหรือการจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพ

การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น หมายถึง อัตราการเติบโตของสัดส่วนของกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคตซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการทางด้านคุณค่าและมีความสอดคล้องทางด้านภาษากับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เพื่อเป็นการแปรแนวโน้มของโลกให้เป็นการพัฒนาทางด้านรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ หมายถึง การพัฒนาการเชื่อมต่อและเพิ่มความสะดวกในเส้นทางการเดินทางภายในและระหว่างประเทศทั่วโลก อันจะเป็นการเพิ่มทางเลือกในการเดินทางและลดค่าใช้จ่าย จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตของการเดินทางและจำนวนของนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยคาดการณ์ว่าความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำจะได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนับสนุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเส้นทางคมนาคมทางอากาศ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเหล่านี้ถือเป็นกลุ่มที่มีความเต็มใจในการใช้จ่ายใช้สอยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น ดังนั้นกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงและควรให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้โดยการ

พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามหลักการ Tourism For All เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว หมายถึง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้สื่อสังคมออนไลน์หรือช่องทางออนไลน์มีส่วนสำคัญในการสืบค้นข้อมูลและเพิ่มความสะดวกสบายตลอดการเดินทางของนักท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญในการลงทุนพัฒนาและส่งเสริมระบบการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์และสนับสนุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ให้กับธุรกิจท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อแนวโน้มการท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวของไทยยังล่าหลังด้านการส่งเสริมข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทางออนไลน์ที่ต้องเร่งพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในอนาคต

นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ หมายถึง ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม ๆ ทั่วไป โดยต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง มากกว่าการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ และการจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้โดยการร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว หมายถึง ปัจจัยและแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนไปในทุกมิติ ส่งผลให้กลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตมีจุดประสงค์ในการท่องเที่ยวที่แปรเปลี่ยนจากเดิม อีกทั้งวิวัฒนาการดังกล่าวยังจะส่งผลสำคัญต่อตลาดการท่องเที่ยวโลกด้วย

ร่วมตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางเลือกที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของตน และองค์การ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญและเกี่ยวข้องกับหน้าที่การบริหาร หรือการจัดการเกือบทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การประสานงาน และการควบคุม

ร่วมพัฒนา หมายถึง ขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ร่วมในการประเมิน หมายถึง การติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จ

ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง ขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงระดับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งจะสามารถนำไปเป็นเกณฑ์ชี้วัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดอื่นได้

๑.๗.๒ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลร่วมที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่พบจะเป็นฐานข้อมูลในการนำไปศึกษาหรือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๗.๓ องค์ความรู้จากการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์นั้น หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ อันเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึก และการพัฒนาการท่องเที่ยวตามโมเดลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบบูรณาการหลักพุทธธรรมต่อไปได้

๑.๗.๔ ผลจากการวิจัยจะช่วยให้ได้แนวทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสมสำหรับจังหวัดที่มีความสนใจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และจะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดอื่น ๆ โดยอาศัยการบูรณาการระหว่างศาสตร์ตะวันตกและหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความสมดุลของการพัฒนาด้วย

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และ ๓) เพื่อเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเพื่อใช้ในการศึกษาดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต
- ๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- ๒.๔ หลักอิทธิบาท ๔
- ๒.๕ บริบทพื้นที่วิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

๒.๑.๑ ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาตามความถนัดความสนใจในกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโต้คลื่น และสกีน้ำ เป็นต้น เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นทำให้มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยที่ประชาชนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน^๑

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาถือเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของกิจกรรม ผู้คนและสถานที่ที่เป็นเอกลักษณ์^๒

^๑ McIntosh, W. R. & Goeldner, R. C., *Tourism: Principles, Practice, Philosophies*, (John Wiley & Sons, New York: 2003), pp. 25-30.

^๒ Mike Weed, "Sports Tourism Experiences" *Journal of Sport & Tourism*, Vol. 13, No. 1, (February 2008): 1-4.

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการท่องเที่ยวในวันหยุดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาไม่ว่าจะเป็นผู้ชมหรือผู้เข้าร่วม^๓

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการเดินทางตามสะดวกที่จะนำแต่ละบุคคลออกไปนอกบ้านหรือชุมชนเป็นการชั่วคราว เพื่อที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกาย เพื่อชมกิจกรรมการออกกำลังกาย หรือเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการออกกำลังกาย^๔

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง ทุกรูปแบบของกิจกรรมและการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมการกีฬาอาจมีส่วนร่วมอย่างไม่ตั้งใจ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดอย่างมีรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเหตุผลในเชิงพาณิชย์ทางธุรกิจอื่น ๆ ที่ทำให้มีความจำเป็นต้องเดินทางออกไปจากบ้านและสถานที่ทำงานเพื่อเข้าร่วม^๕ จะต้องเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์เพื่อที่จะเข้าร่วมหรือชมกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ ที่ต้องออกไปจากที่อยู่อาศัยของตนเอง^๖

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การเดินทางที่มีกีฬาเป็นหลัก (Sport-Based Travel) โดยเดินทางออกไปจากสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ในระยะเวลาที่จำกัด มีกิจกรรมกีฬาเป็นตัวกำหนดไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การเล่น หรือการเข้าร่วมเพื่อออกกำลังกาย^๗

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ อาจเป็นการแข่งขัน นันทนาการหรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม และอาจเข้าร่วมด้วยตนเองหรือถูกชักชวนจากผู้อื่น นอกจากนี้กิจกรรมกีฬาที่เข้าร่วมจะเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นที่อาจเป็นคู่แข่งหรือผู้เข้าร่วมก็ได้^๘

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาของไทย และองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization หรือ UNWTO) ได้ให้คำนิยามแก่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาไว้ว่า “การเดินทางออกจากถิ่นที่อยู่หรือถิ่นที่ประกอบอาชีพอยู่โดยปกติเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ไปยังอีกสถานที่หนึ่งเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี โดยมีการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในการท่องเที่ยว โดยวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางอาจจะเป็นการเข้าร่วมใน

^๓ Weed, M., & Bull, C., “Influences on sport tourism relations in Britain: The effects of government policy”, *Tourism Recreation Research*, Vol. 22 No. (2), (1997): 5-12.

^๔ Gibson, H. J., *Sport Tourism: A Critical Analysis of Research*, (Sport Management Review, 1(1), 1998), pp. 45-76.

^๕ Standeven, J., & De Knop, P., *Sport Tourism*, (Champaign: Human Kinetics, 1999), p. 12.

^๖ Hall, C. M., *Hallmark Tourist Events: Impacts, Management and Planning*, (London: Belhaven Press, 1992), p. 194.

^๗ Hinch, T., & Higham, J., “Sport, Tourism and Authenticity”, *European Sport Management Quarterly*, Vol.5 No.(3), (2005): 245-258.

^๘ Robinson, T., & Gammon, S., “A question of primary and secondary motives: Revisiting and applying the sport tourism framework”, *Journal of Sport Tourism*, Vol.9 No.(3), (2004): 221-233.

กิจกรรมกีฬานั้นหรือไม่ก็ได้” นอกจากนี้จะใช้คำเรียกผู้ที่เข้าร่วมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาว่า นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourist)^๙

สรุป การท่องเที่ยวเชิงกีฬาถือเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของกิจกรรม ผู้คนและสถานที่ที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นการเดินทางตามสะดวกที่จะนำแต่ละบุคคลออกไปนอกบ้านหรือชุมชนเป็นการชั่วคราว เพื่อที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกาย เพื่อชมกิจกรรมการออกกำลังกาย หรือเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการออกกำลังกาย และเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาตามความถนัดความสนใจในกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโต้คลื่น และสกีน้ำ เป็นต้น เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นทำให้มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยที่ประชาชนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

๒.๑.๒ ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาออกได้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อการเล่นกีฬา (Active Sport Tourism) การท่องเที่ยวในงานหรือมหกรรมกีฬา (Sport Event Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sport Tourism) โดยมีรายละเอียดดังนี้^{๑๐}

๑) การท่องเที่ยวเพื่อการเล่นกีฬา (Active Sport Tourism)

เป็นประเภทที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเข้าร่วมเล่นกีฬาโดยตรง สามารถแบ่งนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ได้เป็น ๒ กลุ่มย่อย คือ นักท่องเที่ยวเพื่อการเล่นกีฬาเป็นงานอดิเรก (Hobbyist) และ นักท่องเที่ยวเพื่อการเล่นกีฬาในการแข่งขัน (Activity Participant)^{๑๑}

๒) การท่องเที่ยวในงานหรือมหกรรมกีฬา (Sport Event Tourism)

เป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สามารถแบ่งผู้เข้าร่วมได้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ผู้ชม (Spectators) และนักกีฬา (Competitors) หากเป็นการแข่งขันที่มีผู้ชมเป็นจำนวนมากและมีนักกีฬาเป็นจำนวนน้อย จะเรียกได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวงานหรือมหกรรมกีฬาระดับสูง (Elite Event Sport Tourism) ในทางตรงกันข้าม หากมีผู้เข้าชมจำนวนน้อยและมีนักกีฬาเป็นจำนวนมาก จะเรียกได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวงานหรือมหกรรมกีฬาทั่วไป (Non-elite Event Sport Tourism)^{๑๒} ซึ่งการแข่งขันในรูปแบบนี้ เช่น มหกรรมกีฬาโอลิมปิกเกมส์ (Olympic Games) และการแข่งขันฟุตบอลโลก (FIFA World Cup) จะเป็นกิจกรรมที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศได้อย่างมหาศาล

^๙ Gammon, Sean, and Tom Robinson. "Sport and Tourism: A conceptual framework." *Journal of Sport & Tourism*, Volume 8 (1), (2003): 21-26.

^{๑๐} กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”, *รายงานฉบับสมบูรณ์*, (๒๕๖๐), หน้า ๑๘-๑๙.

^{๑๑} Ross, D., *Developing Sports Tourism*. An e-Guide for Destination Marketers and sports Events Planners, (University of Illinois: National Laboratory for Tourism and e-Commerce, 2001), p. 221.

^{๑๒} Hinch, Tom, and James Higham, “Sport Tourism Development”, *Channel View Publications*, Vol.13, (2011): 142-163.

๓) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำ (Nostalgia Sport Tourism) เป็นการเดินทางไปเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านกีฬา เช่น การเยี่ยมชมสนามฟุตบอลในขณะที่ไม่ได้มีการแข่งขัน การเข้าค่ายฝึกกีฬา (Fantasy Camp) หรือการเข้าชมพิพิธภัณฑ์กีฬา (Sport Museum) เป็นต้น

๒.๑.๓ ตลาดของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาถูกมองว่าเป็นตลาดเฉพาะกลุ่มสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูด ขยายกลุ่มหรือตลาดของนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว แต่ในความเป็นจริงแล้วการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประกอบด้วยตลาดเฉพาะที่แตกต่างกันในหลายระดับ การทำความเข้าใจกับตลาดของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจึงนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๑๓}

ตลาดเฉพาะกลุ่มของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาไว้ 4 กลุ่ม ตามระดับของกิจกรรมกีฬาที่นักท่องเที่ยวเข้าร่วมในสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้^{๑๔}

ก. กลุ่มนักกีฬามีผลงานยอดเยี่ยม (Top Performance Athletes) โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้คือ ผู้ที่เข้าร่วมการแข่งขัน จึงมีความต้องการในการเข้าถึงสนามแข่งขันได้อย่างสะดวกต้องมีสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกซ้อมที่เหมาะสมเป็นส่วนสำคัญ ผู้จัดการเดินทางและผู้ดูแลสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางจำเป็นต้องคำนึงถึงที่พัก และความต้องการในด้านอาหารและโภชนาการ รวมทั้งการจัดเตรียมบริการทางการแพทย์และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่จำเป็น อันจะส่งผลต่อการแสดงความสามารถและผลการแข่งขันของนักกีฬา

ข. กลุ่มกีฬามวลชน (Mass Sport) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ต้องการรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์และแข็งแรงอยู่เสมอ มีเป้าหมายเฉพาะบุคคลที่ชัดเจนในการเดินทาง สิ่งสำคัญในการพิจารณาสำหรับกลุ่มตลาดนี้คือ การเข้าถึงสถานที่พักผ่อนในวันหยุดและคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา

ค. กลุ่มคนที่เล่นกีฬาเฉพาะบางโอกาส (Occasional Sports) สำหรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ การชดเชยและชื่อเสียงเกียรติยศเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าความมุ่งมั่นหรือความทะเยอทะยานทางด้านกีฬา เป็นการแสวงหากีฬาที่จะเกิดขึ้น ในเฉพาะบางโอกาส นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ต้องการให้ความสำคัญกับกีฬาที่ไม่ต้องใช้ทักษะและเวลาในการฝึกซ้อมมากนัก เช่น โบว์ลิ่ง สกิ และพายเรือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเป็นหลัก ดังนั้น กิจกรรมกีฬาจึงมิได้มีความสำคัญมากไปกว่าการเยี่ยมชมสถานที่ทางวัฒนธรรม

ง. นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เป็นผู้เล่นกีฬา (Passive Sport Tourists) นักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้มีได้แสวงหากิจกรรมกีฬาเฉพาะตัวแต่อย่างใด แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเข้าชมมหกรรมกีฬาที่ยิ่งใหญ่และมีความสำคัญ ตลอดจนถึงสถานที่จัดการแข่งขันกีฬาอันทรงคุณค่า รวมไปถึงนักกีฬาผู้

^{๑๓} Weed, M., & Bull, C., "Influences on Sport Tourism Relations in Britain: The effects of government policy": 9.

^{๑๔} Maier, J., & Weber, W., "Sport Tourism in local and Regional Planning", *Tourism Recreation Research*, Vol.18 No.(2), (1993): 33-43.

ฝึกสอนและบุคคลสำคัญทางการกีฬา นักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ต้องการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับสูง เพื่อรองรับความต้องการของผู้เข้าร่วมมหกรรมกีฬาที่มีในจำนวนมหาศาล กลุ่มของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น แบ่งได้เป็นสองกลุ่มตามวัตถุประสงค์ในการเดินทาง^{๑๕} ได้แก่

ก. กลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการเล่นกีฬาเป็นหลัก (Sports Tourists)

ข. กลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเป็นหลัก (Tourism Sportiest)

นอกจากนี้ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีความเกี่ยวข้องกับกีฬาเดี่ยว (Single sport) มหกรรมกีฬา (Multi-sport) และการเข้าร่วม (Active Participation) สามารถแบ่งออกได้อีกดังนี้^{๑๖}

ก. การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกีฬา (Tourism with Sports Content) เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับกีฬาโดยที่นักท่องเที่ยวไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่อมาเล่นกีฬา เช่น การเข้าชมพิพิธภัณฑ์กีฬา การท่องเที่ยวไปยังสนามกีฬาต่าง ๆ การเล่นกระดานโต้คลื่นที่ชายหาด หรือการปั่นเขาขณะไปเที่ยวชมอุทยานในระหว่างการท่องเที่ยวในช่วงวันหยุด

ข. การท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมกับกีฬา (Sports Participation Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อไปเล่นกีฬาโดยอาจไปเล่นกีฬาด้วยตนเอง หรือไปยังสถานที่ที่มีการบริหารจัดการโดยผู้เชี่ยวชาญในกีฬานั้น ๆ เช่น การไปฝึกเล่นกระดานโต้คลื่นกับผู้เชี่ยวชาญที่ชายหาดในระหว่างการท่องเที่ยวในช่วงวันหยุด

ค. การฝึกซ้อมกีฬา (Sports Training) เป็นการเดินทางไปพำนักเพื่อฝึกซ้อมกีฬาหรืออบรมการเป็นผู้ฝึกสอนกับผู้ฝึกสอนหรือสถาบันกีฬาชั้นนำต่าง ๆ ซึ่งมักจะใช้ระยะเวลาอันยาว การท่องเที่ยวในประเภทอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นเลิศหรือเพื่อการอาชีพ จึงอาจดูเหมือนว่าการฝึกซ้อมกีฬาไม่จัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แต่หากพิจารณาอย่างละเอียดจะพบว่า การฝึกซ้อมกีฬานั้นมีสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในฐานะที่ช่วยผลิตนักกีฬาและบุคลากรเข้าสู่รายการกีฬาต่าง ๆ (Sports Events) เช่น ฟุตบอลอาชีพ บาสเกตบอลอาชีพ หรือแม้แต่กระทั่งการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์

ง. รายการกีฬาต่าง ๆ (Sports Events) เป็นการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อการมีส่วนร่วมในรายการกีฬานั้น ๆ ทั้งกีฬาเดี่ยว (Single Sport) เช่น การแข่งขันฟุตบอลโลก หรือมหกรรมกีฬา (Multi-sport) เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ไม่ว่าจะในฐานะผู้ชม ผู้เล่น หรือผู้ติดตาม

^{๑๕} Robinson, T., & Gammon, S., “A Question of Primary and Secondary Motives: Revisiting and Applying the Sport Tourism Framework”, *Journal of Sport Tourism*, Vol.9 No.(3), (2004): 221-233.

^{๑๖} Weed, M., & Bull, C., “Influences on Sport Tourism Relations in Britain: The effects of government policy”, (1997): 10-11.

จ. การท่องเที่ยวเชิงกีฬาแบบหรูหรา/พิเศษ (Luxury Sports Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในลักษณะที่ต้องการความหรูหรา สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเป็นพิเศษ โดยอาจจะเป็นการไปพักในโรงแรม หรือรีสอร์ทต่าง ๆ ที่มีราคาแพงพร้อมกับการฝึกกอล์ฟกับโปรกอล์ฟ ในช่วงวันหยุด หรือการไปชมการแข่งขันกีฬาระดับโลกพร้อมกับเข้าพักในสถานที่ที่มีความพิเศษหรือมีความหรูหรา

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยนั้น สามารถแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมได้ 2 ประเภท คือ

ก. การท่องเที่ยวเพื่อไปชมกีฬา เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปชมกีฬาที่ตนสนใจ ไม่ว่าจะเป็นมหกรรมกีฬาระดับโลกหรือนานาชาติ เช่น กีฬาโอลิมปิกเกมส์ กีฬาเอเชียนเกมส์ กีฬาซีเกมส์ กีฬาชิงแชมป์โลกที่จัดขึ้นตามประเทศต่าง ๆ ที่รับเป็นเจ้าภาพ รวมไปถึงการแข่งขันกีฬาอาชีพหรือกีฬาสมัครเล่นต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล อเมริกันฟุตบอล มวย เทนนิส เป็นต้น ทำให้มีผู้สนใจเดินทางไปเพื่อชมการแข่งขัน การท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีผู้คนจำนวนมากหลั่งไหลมาจากทั่วโลก ถึงแม้ว่าจะมีการย้ายสถานที่จัดการแข่งขันกีฬา ก็ยังคงมีผู้ชมติดตามไปชมอยู่เสมอ โดยจะเป็นการไปรวมตัวอยู่จุดเดียวกันและมีระยะเวลาที่ไม่นาน

ข. การท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ซึ่งการท่องเที่ยวในประเภทนี้ สถานที่ที่จะไปต้องเป็นสิ่งที่ดีดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น ชายทะเล ภูเขา หรือการเดินป่าเพื่อยิงนก ตกปลา หรือส่องสัตว์ เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น ในฤดูหนาวที่มีหิมะตกนักท่องเที่ยวจะเดินทางไปเล่นสกี เมืองที่มีทะเลสวยงามจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเล่นเรือใบ ว่ายน้ำ เมืองที่มีภูเขาสูงจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปปีนเขา เป็นต้น^{๑๗} ดังนั้นหากประเทศใดที่มีทัศนียภาพหรือภูมิประเทศหลายแบบ และเหมาะสมกับการเล่นกีฬา ประเทศเหล่านั้นมักจะได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในประเภทนี้มาก เพราะนักท่องเที่ยวจะพากันไปท่องเที่ยวและแวะเวียนตลอดทำให้สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี^{๑๘}

๒.๑.๔ แนวคิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นถือเป็นภาคส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีความสำคัญและมีศักยภาพ แม้ในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมาตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทยถือว่ามีพัฒนาไปในทางบวกในหลากหลายประเภทกีฬา แต่การศึกษาเชิงลึกถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นล้วนพบว่าตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทยนั้นยังมีความสามารถในการให้บริการส่วนเกิน (Excess Capacity) ที่ยังไม่ได้ถูกใช้ประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ทำให้การสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมนั้นยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ เป็นผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นยังไม่ได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากเท่าที่ควรจะเป็น

^{๑๗} วรณา วงษ์วานิช, ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖), หน้า ๑๗-๑๘.

^{๑๘} สุภารัตน์ ปธานราชกูร์, “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ”, เอกสารประกอบการสอน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, ๒๕๔๙), หน้า ๔๗-๔๘.

๑) แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มและรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

แนวคิดการสร้างมูลค่า (Value Creation) มีความสำคัญของการสร้างมูลค่าเพิ่มในฐานะรากฐานของความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยแนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า มีประเด็นสำคัญใดบ้างที่ผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการออกแบบยุทธศาสตร์และนโยบายที่เป็นผลดีต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยในตอนท้ายจะสรุปแผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) เพื่อแสดงคุณค่าที่สามารถนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว (Value Proposition) ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต่อไป^{๑๙}

๑.๑) ทฤษฎีการสร้างมูลค่า (Value Creation)

ทฤษฎีการสร้างมูลค่า (Value Creation) นั้นถือเป็นแนวคิดในทางธุรกิจว่าด้วยการใช้ความได้เปรียบหรือจุดแข็งที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแข่งขันในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อให้คุณค่าที่ธุรกิจสามารถนำเสนอแก่ผู้บริโภคได้นั้นมีความโดดเด่นยิ่งขึ้น โดยอาจเป็นการสร้างคุณค่าในสินค้าหรือบริการให้มีความแตกต่าง ยากต่อการเลียนแบบ สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกสบาย และสามารถนำเสนอประสบการณ์ในการบริโภคที่เหนือกว่าแก่ผู้บริโภคก็ได้ทั้งสิ้น^{๒๐}

การสร้างคุณค่า (Value Creation) ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น ผู้ประกอบการจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างคุณค่า (Value Creation Process) ซึ่งหมายถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ศักยภาพในการนำเสนอคุณค่าในสินค้าและบริการที่สูงขึ้นแก่ผู้บริโภค กระบวนการสร้างคุณค่าที่ดีนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการค้นหาความแตกต่างและโดดเด่นในจุดแข็งของผู้ประกอบการก่อนเป็นสำคัญ ต่อด้วยการนำจุดแข็งนั้น ๆ ไปผสมผสานในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการโดยมุ่งสร้างผลประโยชน์ให้แก่ผู้บริโภคเป็นลำดับแรก ทั้งนี้คุณค่าที่ดีนั้นควรเป็นคุณค่าในสายตาของผู้บริโภค (Perceived Value) ซึ่งอาจจะมิใช่คุณค่าที่ผู้ประกอบการคิดว่ามีค่ามากที่สุดก็เป็นได้

อย่างไรก็ดี กระบวนการสร้างคุณค่า (Value Creation Process) ที่สามารถสร้างคุณค่าในสินค้าและบริการได้อย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในห่วงโซ่อุปทานทั้งหมดรวมด้วย เนื่องจากการสร้างคุณค่าแก่ผู้บริโภคปลายน้ำ (Downstream) อย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องเป็นการผสมผสานคุณค่าที่ผู้ประกอบการในทุก ๆ ระดับของห่วงโซ่อุปทานสร้างร่วมกัน และสร้างคุณค่าให้แก่กันและกันด้วย ดังนั้นกระบวนการสร้างคุณค่าที่ยั่งยืนจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ ได้แก่ ธรรมชาติของผลิตภัณฑ์และบริการ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน วิธีการผลิตและส่งเสริม การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับ และการจัดการความรู้และฐานข้อมูล เป็นต้น

^{๑๙} กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”, รายงานฉบับสมบูรณ์, (๒๕๖๐), หน้า ๒๕.

^{๒๐} Bowman, Cliff, and Veronique Ambrosini, "Value creation versus value capture: towards a coherent definition of value in strategy", *British Journal of Management*, Vol.11 No.1 (2000): 1-15.

ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้ในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น การจะสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีการศึกษารูปแบบการดำเนินการในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างชัดเจน ตลอดจนวิเคราะห์ธรรมชาติของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อให้โครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model) มีความชัดเจนทั้งในเชิงโครงสร้างและเห็นคุณค่าที่สามารถนำเสนอแก่ลูกค้า (Value Proposition) ของผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ นอกจากนี้ เนื่องจากตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นเป็นภาคส่วนของการท่องเที่ยวที่มีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหน่วยงานและผู้ประกอบการกลุ่มย่อยต่าง ๆ มากมาย กระบวนการสร้างคุณค่า (Value Creation Process) ที่สมบูรณ์นั้นจึงควรให้ความสำคัญกับเรียนรู้ความต้องการและการสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มและรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมแก่ผู้เกี่ยวข้องในทุก ๆ ระดับ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปถอดเป็นบทเรียนและแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มและรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวมด้วย

๑.๒) กระบวนการทางการตลาดในการสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๒๑}

ในรายงานส่วนนี้จะนำเสนอองค์ประกอบของมูลค่าเพิ่มประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการใช้กระบวนการทางการตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในแต่ละด้านแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ประเภทของมูลค่าเพิ่มในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ปรากฏในรายงานส่วนนี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องใช้กระบวนการและมาตรการทางการตลาดเพื่อให้แน่ใจได้ว่านักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้รับมูลค่าเพิ่มเหล่านี้อย่างเต็มที่ตลอดกระบวนการสร้างคุณค่า (Value Creation Process) ข้างต้น อันจะทำให้กระบวนการสร้างคุณค่านั้นประสบความสำเร็จและครอบคลุมห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างครบถ้วน

ในลำดับถัดไปนั้นจะนำเสนอผลลัพธ์ของการนำเสนอมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าหากแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มและรูปแบบธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จ มูลค่าเพิ่มประเภทต่าง ๆ จะผสมผสานกันจนเกิดเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างไร ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าจะสามารถวัดผลยุทธศาสตร์ นโยบายและแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มต่าง ๆ อย่างไร

๑.๓) ประเภทของคุณค่าจากการท่องเที่ยวที่จำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นถือเป็นกิจกรรมในตลาดการให้บริการ ซึ่งงานวิจัยด้านคุณค่าแก่ผู้บริโภค (Consumer Value) ชี้ว่ามีแนวทางในการวัดคุณค่าที่ผู้บริโภคได้รับต่างจากตลาดสินค้า กล่าวคือ แนวทางในการวัดคุณค่าแก่ผู้บริโภคในตลาดการให้บริการนั้นมีความซับซ้อนกว่าตลาดสินค้า เพราะการวัดคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) เทียบกับต้นทุนราคาที่จ่าย

^{๒๑} กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”, หน้า ๒๗.

ไปในการซื้อสินค้า (Cost) เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอแต่ยังควรรวมถึงการวัดคุณค่าในด้านอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ คุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) คุณค่าทางสังคม (Social Value) และคุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value) ทำให้ในทางการตลาดนั้นผู้ประกอบการจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการตลาดที่ตอบสนองคุณค่าในทุก ๆ มิติข้างต้นนี้^{๒๒}

๑.๓.๑) การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value)

ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น กระบวนการทางการตลาดที่ตอบสนองคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) นั้นได้แก่กระบวนการทางการตลาดที่ยกระดับความพึงพอใจทางตรงที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา9คุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) นี้ถือเป็นคุณค่าขั้นพื้นฐานของสินค้าหรือการให้บริการ ทำให้กระบวนการในการสร้างมูลค่าเพิ่มนั้นจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณค่านี้นัก อย่างไรก็ตามการปราศจากคุณค่าประการนี้ก็จะไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มประการอื่น ๆ ได้เนื่องจากถือว่าสินค้าและบริการนั้น ๆ ยังไม่สมบูรณ์

โดยทั่วไปนั้นประเด็นที่เป็นตัวชี้วัด (Indicators) ของคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) นั้น ได้แก่คุณภาพ (Quality) ความคงทน (Durability) ความเชื่อถือได้ (Reliability) และ ราคา (Price) ในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น คุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) ได้แก่ ความสะดวกสบายและความปลอดภัยจากการประกอบกิจกรรมกีฬา ความตรงต่อเวลาของผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ความสะดวกสบายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นต้น

กระบวนการทางการตลาดที่จำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย เช่น การใช้การสื่อสารทางการตลาดผ่านสื่อที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงเพื่อนำเสนอจุดเด่นอันเป็นคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) ของการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย เช่น การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงต้นทุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยที่ต่ำ การนำเสนอผู้ประกอบการที่ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัยระดับสากลที่มีอยู่มากมายในประเทศในหลายกิจกรรมกีฬา^{๒๓} และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวเชิงกีฬากับผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism Service Providers) ที่มีประสบการณ์ในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ^{๒๔} เป็นต้น

๑.๓.๒) การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value)

คุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) ถือเป็นคุณค่าทางสังคมและทางจิตวิทยา (Socio-Psychological Value) ประกอบกันคุณค่าประเภทนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถของ

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗.

^{๒๓} Williams, Paul, and Geoffrey Soutar., "Close to the "edge": Critical issues for adventure tourism operators", *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, Vol.10 No.3, (2005): 247-261.

^{๒๔} Christiansen, D. R., "Adventure tourism", Adventure education, In J.C. Miles ad S. Priest (eds), State College, PA: Venture Publishing, (1990), pp. 433-442.

สินค้าและบริการในการกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความพึงพอใจและมีความผูกพันทางอารมณ์กับสินค้าและบริการนั้น ๆ

ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น คุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) ถือเป็นคุณค่าประการหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากโดยปกตินักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะมีความผูกพันกับกิจกรรมกีฬาที่ตนเองรักอยู่แล้ว ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นเป็นการตอบสนองความต้องการทางสังคมและทางจิตวิทยาของนักท่องเที่ยวอยู่แล้วโดยพื้นฐาน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงกีฬายังมีความเชื่อมโยงกับคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) มากกว่าการท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อประกอบกิจกรรมกีฬาด้วยตนเองหรือเพื่อชมการแข่งขันกีฬา นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะได้รับความพึงพอใจจากความท้าทายในการเล่นกีฬาหรือความตื่นเต้นจากการชมการแข่งขันกีฬา ซึ่งถือเป็นการเพิ่มคุณค่าทางอารมณ์ให้แก่การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอีกประการหนึ่งด้วย

คุณค่าทางอารมณ์นั้นถือเป็นประเภทของคุณค่าที่มีความสำคัญที่สุดในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวได้รับจากประสบการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างใดก็ได้ ในปัจจุบันผู้ประกอบการจำนวนมากยังไม่เห็นประโยชน์ของการตอบสนองคุณค่าทางอารมณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากเป็นคุณค่าซ่อนเร้นที่ไม่สามารถเห็นได้ชัดเจนแจ่มแจ้งเท่ากับคุณค่าจากการใช้งานจริง (Functional Value) นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เข้าใจว่าจะตอบสนองคุณค่าทางอารมณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้กระบวนการทางการตลาดเพื่อสร้างคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) จึงจะเป็นกระบวนการทางการตลาดที่จะช่วยสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้อย่างมากหากผู้ประกอบการมีแนวทางในการสร้างคุณค่าประการดังกล่าวที่ชัดเจน

กระบวนการทางการตลาดที่จำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย เช่น การผสมผสานกิจกรรมกีฬาเข้ากับความโดดเด่นทางธรรมชาติการผสมผสานกิจกรรมกีฬาเข้ากับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของพื้นที่ในบริเวณสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา และการนำเสนอสินค้าและบริการอื่น ๆ ของห่วงโซ่อุปทาน อาทิ ร้านอาหาร ที่พัก หรือการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สามารถเติมเต็มประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของนักท่องเที่ยวที่เหนือกว่าการประกอบกิจกรรมกีฬาเพียงอย่างเดียว เป็นต้น

๑.๓.๓) การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางสังคม (Social Value)

คุณค่าทางสังคม (Social Value) หมายถึง คุณค่าและประโยชน์จากการเดินทางท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคม คุณค่าประการนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถของสินค้าและบริการในการแสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ชื่นชมสินค้าและบริการนั้น ๆ ร่วมกัน ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นคุณค่าทางสังคม (Social Value) มีได้หลายประการ เช่น การได้พบปะกับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีความชื่นชอบในกิจกรรมกีฬาประเภทเดียวกัน การได้ร่วมเชียร์กีฬากับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชื่นชอบทีมกีฬาหรือนักกีฬาคนเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ร่วมทัวร์ท่องเที่ยวเชิงกีฬาคณะ

เดียวกัน และการได้ผูกมิตรกับนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่พบเจอในระหว่างแข่งขันหรือที่เป็นคู่แข่งกัน เป็นต้น

กระบวนการทางการตลาดที่จำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากคุณค่าทางสังคม (Social Value) ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย เช่น การออกแบบกิจกรรมการกีฬาให้นักท่องเที่ยวหรือกองเชียร์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การใช้สื่อสังคมหรือการตลาดออนไลน์เพื่อสร้างสมาคมหรือ “กลุ่ม” (Group) ของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ชื่นชอบในกีฬาประเภทเดียวกันหรือทีมกีฬาทีมเดียวกันในโลกออนไลน์ การรักษาความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวยุคใหม่และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทใหม่ ๆ และความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ รวมถึงการที่ธุรกิจในช่วงโซ่อุปทานมีการจัดบริบทให้เกิดการพบเจอกันของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น การที่ร้านอาหารจัดการส่งเสริมการขายให้นักท่องเที่ยวที่มาเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ เป็นต้น

๑.๓.๔) การตลาดที่ตอบสนองคุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value)

คุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value หรือ Novelty Value) เป็นคุณค่าที่เกิดจากการได้เรียนรู้หรือทดลองสิ่งแปลกใหม่ ทำให้เกิดประสบการณ์แก่ผู้บริโภคในรูปแบบที่ผู้บริโภคไม่เคยได้รับมาก่อน คุณค่าประการนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยากรู้อยากเห็นและอยากทดลองสิ่งแปลกใหม่ของผู้บริโภค ตลอดจนความโดดเด่นและไม่เหมือนใครของสินค้าและบริการประกอบกันออกมาเป็นประสบการณ์ที่แตกต่างจนเกิดเป็นคุณค่าแก่ผู้บริโภคนั่นเอง

ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น คุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value) ถือว่ามีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะในกรณีของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทการท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬา (Active Sport Tourism) เนื่องจากนักกีฬามักต้องการทดลองเล่นกีฬาในบรรยากาศที่ไม่เหมือนเดิม เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ของตน ตัวอย่างของกิจกรรมกีฬาที่นำเสนอคุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value) แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ เช่น การตีกอล์ฟในสนามกอล์ฟที่มีบรรยากาศชายหาด การดำน้ำเรือจมบริเวณซากเรือรบไทยโบราณ การปีนผา ณ จุดปีนผาที่มีความโดดเด่นทางภูมิประเทศแบบเมืองร้อน เป็นต้น กิจกรรมกีฬาต่าง ๆ นี้แม้จะเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถพบได้ทั่วไป แต่สภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ ล้วนประกอบกันจนเกิดเป็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นเอง

กระบวนการทางการตลาดที่จำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากคุณค่าทางประสบการณ์ (Epistemic Value) ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย เช่น การคิดค้นกิจกรรมกีฬารูปแบบใหม่ การค้นหาเอกลักษณ์ทางภูมิประเทศและวัฒนธรรมเพื่อนำมาผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมกีฬา การพัฒนากิจกรรมกีฬาหรือสถานที่เล่นกีฬาที่สามารถนำเสนอประสบการณ์การเล่นกีฬาในรูปแบบที่แปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเชิงกีฬารับถึงบรรยากาศที่แตกต่างกันในการประกอบกิจกรรมกีฬาในไทยในแต่ละฤดูกาล เป็นต้น

๒) แผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

แผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ของธุรกิจเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยเน้นตอบคำถามที่สำคัญ ๔ ประการ คือ ธุรกิจนั้นมีกิจกรรมทางธุรกิจคืออะไร ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจอย่างไร กลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นอย่างไร และสินค้าและบริการที่นำเสนอ นั้นมีความคุ้มค่าหรือไม่ โดยในการตอบคำถามทั้ง ๔ ประการนี้ แผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) ยังได้แยกย่อยออกไปอีกเป็น ๙ ส่วน ซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของธุรกิจไปพร้อม ๆ กัน

ประโยชน์ของแผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) ประการสำคัญนั้นได้แก่ความเรียบง่ายในการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ทำให้เหมาะกับการนำไปวิเคราะห์ต่อยอดเพื่อหาแก่นหรือจุดเด่นจุดด้อยของธุรกิจผ่านการระดมความคิดระหว่างผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สามารถทำให้เห็นภาพรวมของธุรกิจได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถระดมสมองเพื่อตรวจสอบ แก้ปัญหา หรือปรับปรุงองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของธุรกิจได้อย่างตรงจุด ไม่มีองค์ประกอบใดตกหล่น ทำให้การออกแบบกลยุทธ์และแผนงานเพื่อพัฒนาธุรกิจนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

แผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) นั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบ ๙ ส่วน ซึ่งในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้^{๒๕}

๒.๑) กลุ่มลูกค้า (Customer Segments: CS)

กลุ่มลูกค้า (Customer Segments: CS) หมายถึง กลุ่มเป้าหมายของกระบวนการสร้างคุณค่า (Value Creation Process) ของกิจกรรมทางธุรกิจนั้นๆ กลุ่มลูกค้า (Customer Segments) ถือเป็นประเด็นสำคัญ โดยผู้ประกอบการจะต้องระบุให้ได้ว่ากลุ่มลูกค้าของกิจการนั้นมีกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม และได้แก่กลุ่มใดบ้าง นอกจากนี้ การศึกษากลุ่มลูกค้า (Customer Segments) นั้นควรลงรายละเอียดไปถึงคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์และประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เพศ อายุ การศึกษา การทำงาน ที่อยู่อาศัย รูปแบบการใช้ชีวิต เป็นต้น เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่มีบทบาทในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินการของธุรกิจที่จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ในบริบทการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น กลุ่มลูกค้า (Customer Segments) นั้นหมายถึง การค้นหากลุ่มของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เป็นเป้าหมายหลักของการสร้างมูลค่าเพิ่มในกิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาเนื่องจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมีความหลากหลาย การศึกษากลุ่มลูกค้า (Customer Segments) นั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาอย่างเฉพาะเจาะจงลงไปถึงประเภทของการท่องเที่ยวกีฬาแต่ละประเภทและสถานที่ท่องเที่ยวกีฬาแต่ละแห่ง เพื่อให้สามารถเห็นกลุ่มลูกค้า (Customer Segments) ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น ๆ ณ สถานที่นั้น ๆ อย่างแท้จริง โดยการจัดกลุ่มลูกค้า (Customer Segmentation) นั้นอาจใช้กลยุทธ์แบบตลาดมวลชน (Mass Market) ตลาดย่อย (Niche Market) ตลาดหลากหลาย (Diversified Market) หรือตลาดเฉพาะด้าน (Segmented Market) ก็ได้ โดยกลยุทธ์กลุ่มลูกค้า (Customer

^{๒๕} กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”, หน้า ๓๑.

Segments) ที่เหมาะสมสำหรับตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามประเภทและสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬา แต่การระบุกลุ่มลูกค้า (Customer Segments) ให้มีความชัดเจนจะทำให้ผู้นำเสนอคุณค่าทราบว่าควรจะใช้กิจกรรมทางการตลาดโดยเน้นไปที่ลูกค้ากลุ่มใด ทำให้กิจกรรมทางการตลาดนั้นมีประสิทธิภาพสูงที่สุด

๒.๒) ช่องทางเข้าถึง (Channels: CH)

ช่องทางที่เข้าถึง (Channels) หมายถึง ช่องทางในการสื่อสาร ช่องทางในการจัดจำหน่าย ช่องทางการขายหรือช่องทางทางการตลาดที่ผู้ประกอบการใช้ติดต่อกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยช่องทางที่เข้าถึง (Channels) นี้มีความสำคัญในทางมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจอย่างมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความตระหนักรู้ในสินค้าและบริการของผู้ประกอบการ เป็นช่องทางในการสื่อสารให้ลูกค้าสามารถประเมินคุณค่าของสินค้าและบริการของผู้ประกอบการ และเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกค้าสามารถระบุความต้องการที่เฉพาะเจาะจง ทำให้ในกระบวนการถ่ายโอนสินค้าและบริการนั้นผู้ประกอบการสามารถถ่ายทอดคุณค่าของสินค้าและบริการผ่านช่องทางเหล่านี้ให้ถึงมือลูกค้าได้อย่างสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นช่องทางในการให้บริการหลังการขายแก่ลูกค้าได้อีกด้วย

ในบริบทการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น เนื่องจากคุณค่าที่นำเสนอให้แก่ลูกค้านั้นเป็นการให้บริการ ทำให้ช่องทางที่เข้าถึง (Channels) ที่สำคัญที่สุดนั้น ได้แก่ ช่องทางที่เข้าถึงทางตรง (Direct Channels) ซึ่งอยู่ ณ จุดให้บริการหรือ ณ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น ๆ ทำให้กลยุทธ์การสร้างคุณค่าในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเด็นช่องทางที่เข้าถึง (Channels) นั้นควรให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่า ณ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นสำคัญอย่างไรก็ดี โลกยุคสมัยปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเพิ่มคุณค่าในด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงบริการและข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ตั้งแต่ก่อนการเดินทางมาท่องเที่ยวช่องทางเหล่านี้ถือเป็นช่องทางที่เข้าถึงทางอ้อม (Indirect Channels) ที่ผู้กำหนดกลยุทธ์และผู้ออกแบบนโยบายในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรให้ความสำคัญไม่แพ้กันในการสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

๒.๓) ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships: CR)

ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships) ได้แก่ การสร้างความผูกพันระหว่างลูกค้ากับสินค้าและบริการ หรือระหว่างลูกค้ากับผู้ให้บริการ โดยกิจกรรมทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships) นั้นจะทำให้ผู้ประกอบการมีความสามารถในการดึงดูดลูกค้า (Customer Acquisition) การรักษาลูกค้า (Customer Retention) และการเพิ่มยอดขาย (Boosting Sales) ผ่านการขายสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้อง (Cross-Sell) และการขายสินค้าและบริการในระดับที่เหนือกว่า (Up-Sell) ได้ด้วย

ในบริบทการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships) นั้นเริ่มตั้งแต่ก่อนการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่ โดยผู้ประกอบการควรเริ่มนำเสนอคุณค่าผ่านการสร้างความสัมพันธ์และการรู้จักคุ้นเคยกับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ก่อนการเดินทาง อาทิ การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกก่อนการเดินทาง โดยอาจเป็นการช่วยเหลือโดยบุคคล (Personal Assistance หรือ Dedicated Personal Assistance) ที่มีความสนใจใกล้ชิดเดียวกัน ทำให้นักท่องเที่ยว

เชิงกีฬาที่มีความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวคนอื่น ๆ ที่มีความสนใจใกล้เคียงกัน ซึ่งจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มก่อนการเดินทาง ในลำดับต่อมาผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ (Customer Relationships) ในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยควรมีการคัดเลือกและฝึกอบรมบุคลากรที่มารับรอง ดูแล เป็นเจ้าบ้านที่ดี ตลอดจนควรมีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลนักท่องเที่ยวอีกด้วย โดยการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าบ้าน/ชุมชนในกระบวนการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างมากต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอย่างมากโดยเมื่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ประกอบการก็ควรดำเนินการเพื่อสานต่อความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationships) ผ่านของที่ระลึก (Souvenirs) หรือการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

๒.๔) กระแสรายได้ (Revenue Streams: RS)

กระแสรายได้ (Revenue Streams) หมายถึง การกำหนดแหล่งที่มาของรายได้ให้มีความชัดเจนว่ารายได้ของกิจการนั้นจะมาจากช่องทางใดบ้างและมีลักษณะอย่างไร โดยทั่วไปแล้วที่มาของรายได้มี ๒ รูปแบบ ได้แก่ รายได้จากการดำเนินการ (Transaction Revenues) ซึ่งหมายถึงรายได้จากลูกค้าที่เดินทางมาซื้อสินค้าหรือใช้บริการเป็นรายครั้ง อีกประเภทหนึ่งได้แก่รายได้ต่อเนื่อง (Recurring Revenues) ซึ่งหมายถึงรายได้ที่เกิดจากซื้อสินค้าหรือการใช้บริการอย่างต่อเนื่อง โดยหากเปรียบเทียบรายได้ทั้งสองประเภทนี้ ผู้ประกอบการมักมองว่ารายได้ต่อเนื่อง (Recurring Revenues) นั้นดีกว่าเนื่องจากมีความต่อเนื่องและมั่นคงในกระแสรายได้ต่างจากรายได้จากการดำเนินการ (Transaction Revenues) ที่อาจมีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นเป็นธุรกิจบริการที่รายได้ส่วนมากเป็นรายได้ในลักษณะรายได้จากการดำเนินการ (Transaction Revenues) เนื่องจากนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นครั้ง ๆ อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมีศักยภาพในการขยายกระแสรายได้ (Revenue Streams) ให้เป็นรายได้ต่อเนื่อง (Recurring Revenues) ได้ เช่น การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของกองเชียร์ฟุตบอลไทยที่เดินทางไปให้กำลังใจทีมรักของตนเป็นประจำทุกสัปดาห์ หรือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดงานกับนักวิ่งมาราธอนที่ทำให้นักวิ่งเดินทางไปร่วมการแข่งขันที่ผู้จัดงานนั้น ๆ จัดในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้การขยายกระแสรายได้ (Revenue Streams) ในธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้เป็นรายได้ต่อเนื่อง (Recurring Revenues) นั้นขึ้นอยู่กับประเภทของกิจกรรมกีฬาในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย ทำให้การศึกษาการสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านประเด็นกระแสรายได้ (Revenue Streams) นั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาแยกเป็นแต่ละกรณีแตกต่างกันไปตามประเภทของกิจกรรมกีฬาแต่ละชนิดในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

๒.๕) ทรัพยากรหลัก (Key Resources: KR)

ทรัพยากรหลัก (Key Resources) หมายถึง สิ่งอันเป็นปัจจัยที่จำเป็นสำหรับธุรกิจในการสร้างคุณค่าให้แก่ลูกค้า ตลอดจนปัจจัยที่จำเป็นในการรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าและการสร้างรายได้ด้วย ในทางทฤษฎีนั้นทรัพยากรหลัก (Key Resources) มีหลายประเภท ได้แก่ ทรัพยากรทางกายภาพ (Physical Resources) ทรัพยากรอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Resources) ทรัพยากรบุคคล (Human Resources) และทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources)

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นสาขาของการท่องเที่ยวที่มีความซับซ้อน เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับทั้งตลาดการท่องเที่ยวและตลาดการกีฬา ทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นเกี่ยวข้องกับทรัพยากรมากมาย ตั้งแต่สถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬา อุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา บุคลากรในทุกองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นต้น นอกจากนี้ แต่ละประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาก็มีทรัพยากรที่เกี่ยวข้องไม่เหมือนกัน เช่น ในกรณีการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทกีฬาปีนผาและดำน้ำ จะเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ รองลงไปก็จะเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อุปกรณ์ รวมถึงปัจจัยทุนต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาและรักษาความปลอดภัย เป็นต้น ส่วนในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทกีฬาฟุตบอล ซึ่งเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อไปชมการแข่งขันนั้น นักท่องเที่ยวเชิงกีฬามักจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง ทำให้ทรัพยากรหลัก (Key Resources) นั้นนอกจากจะเกี่ยวข้องกับสถานที่การแข่งขันฟุตบอลซึ่งเป็นสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรด้านการอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมต่าง ๆ แล้ว ยังจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ๆ ในห่วงโซ่อุปทานด้วย เช่น สถานที่ท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง ผู้ให้บริการโรงแรมและร้านอาหาร เป็นต้น

๒.๖) กิจกรรมหลัก (Key Activities: KA)

กิจกรรมหลัก (Key Activities) มีความหมายที่ชัดเจน ซึ่งก็ได้แก่ตัวกิจกรรมที่ธุรกิจดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้นั่นเอง โดยทั่วไปแล้วองค์ประกอบด้านกิจกรรมหลัก (Key Activities) ในแผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) นั้นมักเป็นการกำหนดอย่างกว้าง ๆ โดยหมายถึงกิจกรรมการผลิตและการให้บริการ (Production and Service Provision) การแก้ปัญหา (Problem Solving) และการสร้างรูปแบบหรือเครือข่าย (Platform and Network) เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ

ในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น กิจกรรมหลัก (Key Activities) ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความชัดเจนซึ่งก็หมายถึงกิจกรรมกีฬาอันเป็นวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางของนักท่องเที่ยวกีฬานั้นเอง อย่างไรก็ตามเนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องมีการผสมผสานระหว่างสินค้าและบริการตลอดห่วงโซ่อุปทานของการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแก่นักท่องเที่ยว ทำให้ในการวิเคราะห์กิจกรรมหลัก (Key Activities) นั้นจึงควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากกิจกรรมกีฬาโดยตรงด้วยหากกิจกรรมนั้น ๆ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน เช่น การออกแบบระบบการอำนวยความสะดวกในการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การให้บริการของผู้ประกอบการนำเที่ยวเชิงกีฬา หรือแม้แต่การนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวข้างเคียงที่นักท่องเที่ยวกีฬาสามารถทำได้ในระหว่างเดินทาง การอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง การขายอุปกรณ์หรือของที่ระลึกที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๒.๗) พันธมิตรหลัก (Key Partners: KP)

พันธมิตรหลัก (Key Partners) หมายถึง คู่ค้าทางธุรกิจของผู้ประกอบการ โดยพันธมิตรนั้นมีได้หลายรูปแบบได้แก่ พันธมิตรทางธุรกิจ (Strategic Alliances) พันธมิตรระหว่างคู่แข่ง (Co-competition) การร่วมทุน (Joint Venture) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ซื้อและผู้ขาย

(Buyer-supplier Relationships) เป็นต้น โดยการสร้างพันธมิตรในการร่วมประกอบกิจการสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ธุรกิจหลายประเด็น ได้แก่ การเพิ่มการประหยัดจากขนาดการผลิต (Optimization and Economy of Scale) การลดความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในการประกอบธุรกิจ (Reduction of Risk and Uncertainty) และการร่วมแบกรับต้นทุนในการซื้อทรัพยากรหรือกิจกรรมเฉพาะ (Acquisition for Particular Resources and Activities) เป็นต้น

ในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น การสร้างพันธมิตรหลัก (Key Partners) นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากเนื่องจากตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมีห่วงโซ่อุปทานที่สลับซับซ้อน อีกทั้งยังมีต้นทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬารูปแบบใหม่ที่สูง ทำให้การสร้างพันธมิตรหลัก (Key Partners) นั้นอาจอยู่ในรูปของการสร้างพันธมิตรแนวตั้ง (Vertical Partnerships) หมายถึงการสร้างพันธมิตรระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในห่วงโซ่อุปทานเดียวกันแต่อยู่คนละระดับกัน เช่น การสร้างพันธมิตรระหว่างผู้ให้บริการต้นน้ำ (Upstream) กับผู้ให้บริการปลายน้ำ (Downstream) เป็นต้น พันธมิตรรูปแบบนี้ เช่น พันธมิตรระหว่างผู้จัดการการแข่งขันวิ่งมาราธอนกับโรงแรมและร้านอาหารให้บริการบริเวณในการนำเสนอสื่อที่พักและเข้ามาขายอาหารในบริเวณงาน เป็นต้น การสร้างพันธมิตรในอีกรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ การสร้างพันธมิตรแนวราบ (Horizontal Partnerships) ซึ่งเป็นการสร้างพันธมิตรระหว่างผู้ประกอบการในตลาดเดียวกัน เช่น พันธมิตรระหว่างร้านค้า อุปกรณ์กีฬา จนเกิดเป็นสมาคมการค้าเครื่องกีฬา (Sporting Trade Association) เป็นต้น

๒.๘) โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure: C\$)

โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure) หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการและประกอบธุรกิจ ได้แก่ ต้นทุนในการผลิต ต้นทุนในการให้บริการ ต้นทุนทางการตลาด และการสร้างคุณค่าแก่สินค้าและบริการต้นทุนในการรักษาลูกค้า ต้นทุนด้านทรัพยากร เป็นต้น ในทางกลับกันธุรกิจที่มีโครงสร้างต้นทุนที่มีประสิทธิภาพควรได้รับประโยชน์จากการประหยัดจากขนาดการผลิต (Economies of Scale) และการประหยัดจากขอบเขต (Economies of Scope) ที่จะทำให้ต้นทุนในการประกอบกิจการลดลงแต่ไม่เป็นการลดคุณค่าที่ลูกค้าได้รับทำให้กิจการมีกำไรมากขึ้น

ในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น การศึกษาโครงสร้างต้นทุนเป็นสิ่งจำเป็น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬามีความซับซ้อนและมีหน่วยงานและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องหลายส่วน ทำให้การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนจนเห็นภาพอย่างละเอียดนั้นเป็นไปได้ยาก ดังนั้นการศึกษาโครงสร้างต้นทุนที่มีประสิทธิภาพและชัดเจนจึงควรศึกษาแยกตามการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแต่ละประเภทกีฬา เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายเห็นภาพโครงสร้างต้นทุนของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเภทกีฬานั้น ๆ อย่างพอสังเขปและกำหนดแนวทางการตลาดที่สามารถเพิ่มการประหยัดจากขนาดการผลิต (Economies of Scale) และการประหยัดจากขอบเขต (Economies of Scope) ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเภทกีฬานั้น ๆ ได้ต่อไป

๒.๙) คุณค่าที่นำเสนอ (Value Propositions: VP)

คุณค่าที่นำเสนอ (Value Propositions) นั้นเป็นเสมือนบทสรุปของแผนภูมิโครงสร้างทางธุรกิจ (Business Model Canvas) เนื่องจากเป็นการตอบคำถามที่สำคัญที่สุดว่าด้วย

กระบวนการและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนั้น ผู้ประกอบการนั้นสามารถนำเสนอคุณค่าของสินค้าและบริการที่เป็นความต้องการของลูกค้าเป้าหมายไปสู่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้อย่างไร

ในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้น คุณค่าที่นำเสนอ (Value Propositions) มีได้หลายรูปแบบ เช่น การนำเสนอบริการและประสบการณ์จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่แปลกใหม่แตกต่างและไม่เหมือนใคร (Newness) แก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถออกแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของตนได้ตามต้องการ (Customization) การให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้อย่างประสบความสำเร็จและลุล่วง (Getting the job done) การผสมผสานเอกลักษณ์ที่พื้นที่และประเทศมิให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อเป็นเพิ่มความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของการให้บริการ (Individuality and Uniqueness) การลดความเสี่ยงจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Risk Reduction) การลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการให้บริการเพื่อสร้างความได้เปรียบในราคา (Cost Reduction and Price Advantage) การสร้างความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Accessibility) และการดำเนินการในทุก ๆ ด้านเพื่อเพิ่มความสะดวกสบาย (Convenience and Usability) ตลอดกระบวนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

๒.๑.๕ แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นั้นได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจ ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติออกเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ คือ^{๒๖}

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

พื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยวมีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากลและมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการทุกรูปแบบอย่างมีมาตรฐาน โดยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ เสริมสร้าง พัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวและบริการให้ครอบคลุมทุกรูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวกลุ่ม MICE เป็นต้น และการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนครอบคลุมทั้งระบบและอุตสาหกรรมภาคบริการที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจ

^{๒๖} สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐), หน้า ๒๗-๓๖.

การถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย ทั้งภาคผลิต ภาคบริการ และกิจการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในระดับสากล

๒) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการอย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมนวัตกรรมด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยการให้ความรู้และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

๓) สร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมความสมดุลเชิงพื้นที่ในการท่องเที่ยว ทั้งในแง่การกระจายรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดตั้งเขตพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ยังไม่ได้รับความนิยมการพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรอง การพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาสินค้าและบริการที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น และการส่งเสริมความสมดุลเชิงเวลาและฤดูกาลในการท่องเที่ยว เช่น การสร้างสรรคกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่และเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ การสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งล้วนมีส่วนในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการท่องเที่ยว โดยในยุทธศาสตร์นี้เน้นด้านการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าสู่ประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ได้แก่ พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ยกกระต๊อบระบบขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยว พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สามารถเชื่อมโยงกับรูปแบบการเดินทางอื่น ๆ พัฒนาศักยภาพของสนามบินในการรองรับนักท่องเที่ยว เพิ่มเส้นทางและจำนวนเที่ยวบินระหว่างประเทศและภายในประเทศที่เชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรอง

๒) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง ปรับปรุงและอำนวยความสะดวกในการเดินทางผ่านแดน ปรับปรุงป้ายบอกทางและป้ายสัญลักษณ์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกแหล่ง เพิ่มจุดบริการ Free-WiFi ในแหล่งท่องเที่ยว จัดทำระบบบัตรโดยสารเดย์พาสที่ใช้ได้กับทุกช่องทางการเดินทาง พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวล (Tourism for

All) ได้แก่ ห้างน้ำคนพิการ ทางลาด ราวจับ เป็นต้น และพัฒนาแอปพลิเคชันที่อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว

๓) พัฒนาระบบความปลอดภัยและสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ได้แก่ กล้องวงจรปิด เครื่องแปลภาษา การติดตั้งไฟในสถานที่ท่องเที่ยว อุปกรณ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยว ส่งเสริมสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปรับปรุงสุขาสาธารณะ การจัดการขยะและระบบบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลกและเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและเพียงพอต่อความต้องการของตลาด โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องความต้องการตลาดแรงงาน สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการ สนับสนุนบุคลากรให้มีสมรรถนะขั้นพื้นฐานตามตำแหน่งงาน และได้รับการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานสากล

๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่นจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะธุรกิจพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพิ่มช่องทางการลงทุนและพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้แก่ภาคเอกชน ภายใต้หลักการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม Thailand ๔.๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทยและการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

การพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวไทยอย่างมีสมดุล เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มและการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพรวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์อย่างไทย และการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างภาพลักษณ์คุณภาพและความปลอดภัยให้กับประเทศไทย โดยการพัฒนาภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าและภาพลักษณ์ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยอดนิยม (Preferred Destination) ที่มีคุณภาพสูงต่อนักท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาดเป้าหมาย และการสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่าง ๆ ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยและมาตรการป้องกันของประเทศไทย ข้อควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย และสิ่งที่ควรกระทำในกรณีฉุกเฉิน เพื่อช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมการบังคับใช้และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่นักท่องเที่ยวและสาธารณชน

๒) ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยว และกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ โดยการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป กลุ่มตลาดระดับกลาง-บน (รายได้สูงกว่า ๒๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐต่อปี) ในพื้นที่ตลาดที่มีศักยภาพ และการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ เป็นต้น

๓) ส่งเสริมเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่น ด้วยการสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก อาทิ การสร้างคุณค่าความเป็นไทยในสินค้าและบริการต่างๆ ผ่านสัญลักษณ์ “Thainess” บนสินค้าและบริการที่คงอัตลักษณ์ความเป็นไทย การสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ เช่น รายการโทรทัศน์ การจัดแสดง Road show เป็นต้น และการส่งเสริมเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัด โดยการพัฒนาแบรนด์และสื่อสารความแตกต่างของภาคและจังหวัดต่าง ๆ ในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) การสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย

๔) ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศและการท่องเที่ยวที่สมดุลเชิงพื้นที่และเวลา โดย การสร้างการรับรู้สินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล อาทิ การจัดกิจกรรม/เทศกาล/งานประเพณีเฉพาะถิ่นในแต่ละเดือน การสร้างความนิยมของจังหวัดท่องเที่ยวรอง เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขายแพ็คเกจการท่องเที่ยวร่วมกับภาคเอกชน เป็นต้น และการส่งเสริม “ไทยเที่ยวไทย” โดยการสร้างค่านิยมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยให้แก่คนไทยทุกคนในทุกเพศทุกวัย การส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มสุขภาพสตรี รวมถึงการสนับสนุนมาตรการทางการเงินเพื่อส่งเสริมการใช้จ่ายช่วงการท่องเที่ยว อาทิ มาตรการการลดหย่อนทางภาษี เป็นต้น

๕) การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการตลาดด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนในการทำการตลาด ได้แก่ การร่วมมือกับชุมชนในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวให้สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนและสอดคล้องแบรนด์จังหวัด การส่งเสริมการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการตลาด เช่น การสนับสนุนการพัฒนาและต่อยอดแอปพลิเคชันที่ส่งเสริมการตลาดเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานที่รับผิดชอบการตลาดดิจิทัล ทั้งในด้านการดูแล บริหาร และวิเคราะห์สถิติข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทย เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

การบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนคือปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวิเคราะห์และวางแผน รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม

แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพโดยการเสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบาย โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลัก ในการกำหนดนโยบาย ประสานงาน กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ขับเคลื่อนแผนและการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชาติ พัฒนาระบบงานการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐเอกชนและประชาชน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์กรความรู้ จัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในทุกระดับ ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT) จัดให้มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยง และแผนบริหารจัดการสภาวะวิกฤตด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติ

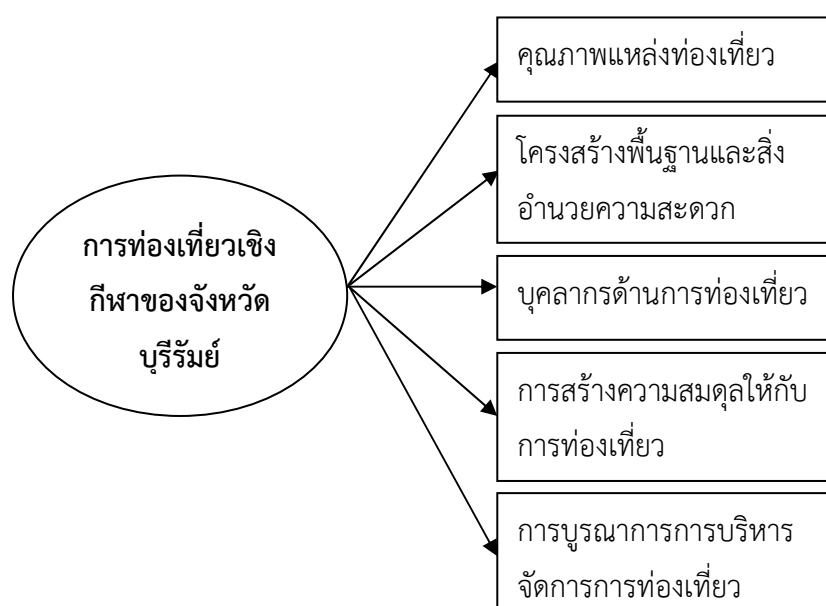
๒) ปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยการทบทวนแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยว

๓) สนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชนและการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวโดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนต่าง ๆ การจัดตั้งหน่วยบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดทำ Tourism Intelligence Center และสนับสนุนการแบ่งปันข้อมูลกลางแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๔) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการประสานความร่วมมือกับนานาประเทศในการส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวและการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่าง ๆ ได้แก่ APEC ASEAN GMS ACMECS IMT-GT พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง เช่น เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายใน ASEAN และกลุ่มประเทศ CLMV เส้นทางทางน้ำใน IMT-GT สนับสนุนให้ตัวแทนประเทศไทยในองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยและอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค เช่น การลดขั้นตอนการเดินทางเข้าประเทศ การตรวจลงตราและใบขับขี่ที่ครอบคลุมทั้งภูมิภาค เป็นต้น ส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมือง

นื่องด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับต่างประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจจอนภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub region : GMS) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor: NSEC) และส่งเสริมการตลาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในภาพรวมของกลุ่มประเทศตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

จากการทบทวนเอกสารดังกล่าวสรุปการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ใช้สำหรับการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๑.๖ ความหมายองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง พื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยวมีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากลและมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งล้วนมีส่วนในการส่งเสริมประสบการณ์ในการท่องเที่ยว โดยในยุทธศาสตร์นี้เน้นด้านการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ

บุคลากรด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลกและเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวอย่างมีสมดุล เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มและการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์ของไทย และการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนคือปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวิเคราะห์และวางแผน รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

๒.๒.๑ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวโน้มสำคัญที่จะส่งผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลกในอนาคตไว้ดังนี้ว่า เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มของโลก ดังนั้นจึงต้องมีการวิเคราะห์แนวโน้มหลักของโลกหลายประการที่จะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของไทย โดยปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ดังนี้^{๒๗}

๑) การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น (Growing Middle Class and Rising Disposable Income) ด้วยพัฒนาการทางเศรษฐกิจโลกอย่างต่อเนื่องและโอกาสทางธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้น ประชากรในกลุ่มชนชั้นกลางทั่วโลก มีแนวโน้มการเติบโตกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี ในช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๗๓ โดยปัจจัยขับเคลื่อนหลักมาจากประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก และเมื่อพิจารณา ๑๐ อันดับสูงสุดของนักท่องเที่ยวขาเข้าในประเทศไทย พบว่า เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศที่มีสัดส่วนของกลุ่มคนชนชั้นกลางค่อนข้างสูง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนและชาวอินเดีย อีกทั้งคาด

^{๒๗} สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐), หน้า ๑๐-๑๒.

ว่าจะมีอัตราการเติบโตของสัดส่วนของกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคตซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการทางด้านคุณค่าและมีความสอดคล้องทางด้านภาษากับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เพื่อเป็นการแปรแนวโน้มของโลกให้เป็นการพัฒนาทางด้านรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Carriers [LCC] on the Rise) จะส่งผลต่อการพัฒนาการเชื่อมต่อและเพิ่มความสะดวกในเส้นทางการเดินทางภายในและระหว่างประเทศทั่วโลก อันจะเป็นการเพิ่มทางเลือกในการเดินทางและลดค่าใช้จ่าย จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตของการเดินทางและจำนวนของนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยคาดการณ์ว่าความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำจะได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันการใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำเพื่อเดินทางท่องเที่ยว มีส่วนแบ่งการตลาดอยู่ที่ร้อยละ ๒๖ ของการเดินทางทางอากาศทั่วโลก โดยในประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดอยู่ที่ร้อยละ ๒๔ สำหรับเที่ยวบินระหว่างประเทศและร้อยละ ๖๓ สำหรับเที่ยวบินในประเทศ สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนับสนุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเส้นทางคมนาคมทางอากาศ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและการเชื่อมต่อระหว่างประเทศ เชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ อาทิ จีน และอินเดีย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศดังกล่าวให้เดินทางสู่ประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

๓) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวสูง (Ageing Population with High Willingness to Spend) จากการคาดการณ์ของ Horwath HTL ในอีก ๓๕ ปี ข้างหน้าหรือภายในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้นกว่าร้อยละ ๒๑ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ ซึ่งมีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดเพียงร้อยละ ๑๒ โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเหล่านี้ถือเป็นกลุ่มที่มีความเต็มใจในการใช้จ่ายใช้สอยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น เช่น กลุ่ม Millennials หรือกลุ่ม Gen Y ถึง ๓ เท่า โดยในปี ๒๕๕๘ นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุทั่วโลก มีค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๘,๗๓๖ เหรียญสหรัฐต่อคนต่อปี ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวของกลุ่ม Millennials เฉลี่ยอยู่ที่ ๒,๙๑๕ เหรียญสหรัฐ ดังนั้นกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงและควรให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามหลักการ Tourism For All เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

๔) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว (Adoption of Travel Technology During the Travel Journey) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้สื่อสังคมออนไลน์หรือช่องทางออนไลน์มีส่วนสำคัญในการสืบค้นข้อมูลและเพิ่มความสะดวกสบายตลอดการเดินทางของนักท่องเที่ยว จากการคาดการณ์ของ Euromonitor พบว่า อัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของรายได้จากการใช้ช่องทางออนไลน์สำหรับการท่องเที่ยวทั่วโลก (Global Online Travel Revenues Growth) อยู่ที่ร้อยละ ๑๐ ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก ๑๖๖ พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๕๔ เป็น ๓๖๓ พันล้านเหรียญสหรัฐในปี ๒๕๖๓

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างพื้นฐานและศักยภาพด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยในปัจจุบันยังเป็นข้อจำกัดการพัฒนา ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความสำคัญในการลงทุนพัฒนาและส่งเสริมระบบการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์และสนับสนุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ให้กับธุรกิจท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อแนวโน้มการท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวของไทยยังล้าหลังด้านการส่งเสริมข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทางออนไลน์ที่ต้องเร่งพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในอนาคต

๕) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์และให้ความสำคัญกับความรู้เชิงลึกของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ (Experiential Travelers with more Sophisticated Expectations) ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม ๆ ทั่วไป โดยต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง มากกว่าการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ และการจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยการร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น

๖) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว (Tourism Segment Trends) เนื่องด้วยปัจจัยและแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนไปในทุกมิติ ส่งผลให้กลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตมีจุดประสงค์ในการท่องเที่ยวที่แปรเปลี่ยนจากเดิม อีกทั้งวิวัฒนาการดังกล่าวยังจะส่งผลสำคัญต่อตลาดการท่องเที่ยวโลก โดยสามารถจำแนกตามพฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็น ๑๓ กลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด (Sea Sun Sand Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการเลือกซื้อสินค้า (Shopping Tourism) การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อสันทนาการและความบันเทิง (Entertainment Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) การท่องเที่ยวเรือสำราญ (Cruise Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Religious Tourism)

ดังนั้นแนวโน้มในระยะ ๑๐ ปีข้างหน้า นักท่องเที่ยวที่ยังคงเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของโลก ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และนักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีส่วนแบ่งทางตลาดเชิงมูลค่าอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และทางทะเลและชายหาด อีกทั้งยังมีแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น สาเหตุประการหนึ่งมาจากความแพร่หลายของข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว ที่แปลกใหม่ผ่านกระแสโลกสังคมออนไลน์หรือสื่อสังคมดิจิทัล อีกทั้งความต้องการสัมผัสแหล่งวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม นอกจากนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเริ่มมีแนวโน้มเติบโตอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ รวมไปถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คาดว่าจะมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นแบบทวีคูณเช่นเดียวกัน ทั้งหมดนี้เป็นผลสืบเนื่องจากรายได้ของนักท่องเที่ยวที่เติบโตขึ้นและความต้องการในบริการแบบครบวงจรที่เพิ่มมา

ขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้บังคับถึงนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ

๒.๒.๒ ผลกระทบจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่อภาพรวมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้อธิบายเกี่ยวกับผลกระทบจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่อภาพรวมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคตไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้^{๒๘}

๑) ประเทศไทยมีโอกาสสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวภายในประเทศ แนวโน้มการท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว แต่ด้วยปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่แข็งแกร่งและมีการเติบโตของปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ของอุปสงค์หรือศักยภาพด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว จึงทำให้ประเทศไทยมีโอกาสสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้มากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐานเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในอนาคต

๒) การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตควรมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพของการเติบโตด้านรายได้จากนักท่องเที่ยวในกลุ่มต่าง ๆ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อประเทศไทยรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว แต่ละกลุ่มที่มีศักยภาพในการเติบโตในอนาคตเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ของตลาดการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

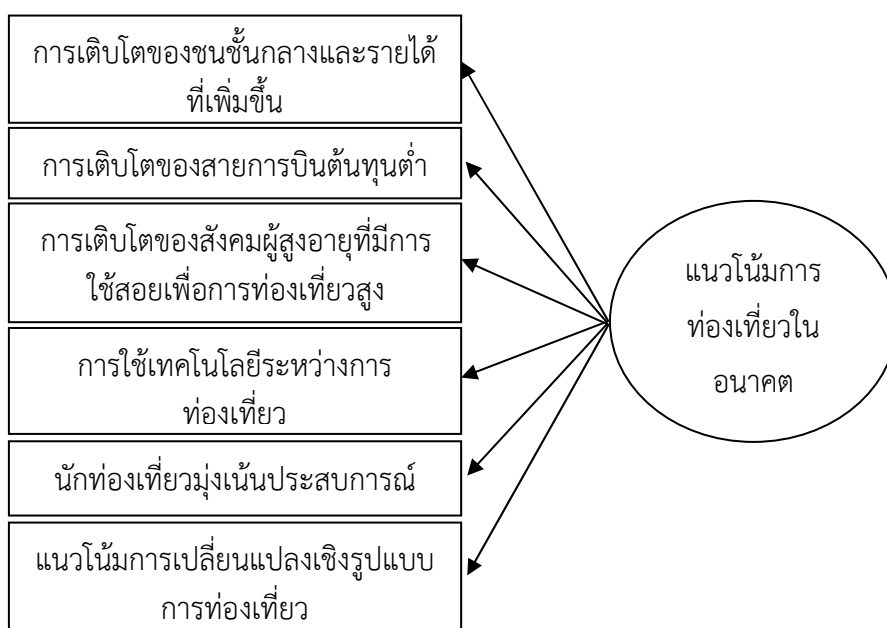
(๑) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงสุดสำหรับประเทศไทย ประกอบด้วยกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ กลุ่มนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องมาจากประเทศไทยมีศักยภาพและความได้เปรียบในเชิงปริมาณและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ อีกทั้งมีความพร้อมและความครบถ้วนทางการแพทย์และคุณภาพการให้บริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจรในราคาย่อมเยาเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งในภูมิภาค หากแต่ว่าแหล่งท่องเที่ยวหลักของประเทศไทยล้วนแล้วแต่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเปราะบาง อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมหลายแห่งของประเทศยังขาดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อรักษาและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีศักยภาพเหล่านี้ รัฐบาลควรมุ่งเน้นยกระดับการท่องเที่ยวเหล่านี้ให้ทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์และจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อการเสื่อมโทรม อาทิ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ

^{๒๘} สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐), หน้า ๑๒-๑๓.

(๒) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงระดับรองสำหรับประเทศไทย ประกอบด้วย กลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงอาหาร กลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อการเลือกซื้อสินค้า และกลุ่มนักท่องเที่ยวทางน้ำและเรือสำราญ โดยการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีรายได้ค่อนข้างสูงและเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูง

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณารายได้ของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละสาขาการท่องเที่ยวนั้นมีรายได้ที่แตกต่างกัน อาทิ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและนักท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่มีรายได้ระดับปานกลาง ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชั้นดีหรือมีรายได้ค่อนข้างสูง ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพและมีเป้าหมายด้านรายได้จากการท่องเที่ยว จึงควรให้ความสำคัญในระดับสูง (Priority) และระดับสูงมาก (High Priority) กับการพัฒนาสาขาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงและมีขีดความสามารถเหนือประเทศอื่นในภูมิภาค อีกทั้งต้องเล็งเห็นการเติบโตของความต้องการในตลาด เพื่อคว้าโอกาสที่จะก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในภูมิภาคในกลุ่มท่องเที่ยวที่ประเทศไทยโดดเด่น เช่น กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมและนิเวศ กลุ่มท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และกลุ่มท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตประกอบไปด้วย การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวสูง การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว

แผนภาพที่ ๒.๒ องค์ประกอบด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

๒.๒.๓ ความหมายขององค์ประกอบด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น หมายถึง อัตราการเติบโตของสัดส่วนของกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคตซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการทางด้านคุณค่าและมีความสอดคล้องทางด้านภาษากับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เพื่อเป็นการแปรแนวโน้มของโลกให้เป็นการพัฒนาทางด้านรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ หมายถึง การพัฒนาการเชื่อมต่อและเพิ่มความสะดวกในเส้นทางการเดินทางภายในและระหว่างประเทศทั่วโลก อันจะเป็นการเพิ่มทางเลือกในการเดินทางและลดค่าใช้จ่าย จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตของการเดินทางและจำนวนของนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยคาดการณ์ว่าความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำจะได้รับความนิยมน่าขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนับสนุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเส้นทางคมนาคมทางอากาศ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวสูง หมายถึง การมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเหล่านี้ถือเป็นกลุ่มที่มีความเต็มใจในการใช้จ่ายใช้สอยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น ดังนั้นกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงและควรให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้โดยการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามหลักการ Tourism For All เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว หมายถึง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้สื่อสังคมออนไลน์หรือช่องทางออนไลน์มีส่วนสำคัญในการสืบค้นข้อมูลและเพิ่มความสะดวกสบายตลอดการเดินทางของนักท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญในการลงทุนพัฒนาและส่งเสริมระบบการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์และสนับสนุนการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ให้กับธุรกิจท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อแนวโน้มการท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวของไทยยังล่าหลังด้านการส่งเสริมข้อมูลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทางออนไลน์ที่ต้องเร่งพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในอนาคต

นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ หมายถึง ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม ๆ ทั่วไป โดยต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง มากกว่าการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ และการจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้โดยร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว หมายถึง ปัจจัยและแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนไปในทุกมิติ ส่งผลให้กลุ่มนักท่องเที่ยวในอนาคตมีจุดประสงค์ในการท่องเที่ยวที่แปรเปลี่ยนจากเดิม อีกทั้งวิวัฒนาการดังกล่าวยังจะส่งผลสำคัญต่อตลาดการท่องเที่ยวโลกด้วย

๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๓.๑ ความสำคัญและความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความสำคัญและความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) เอาไว้ดังนี้

การให้ความหมายคำจำกัดความการมีส่วนร่วมมีมากมายหลายทัศนะ มีทั้งความหมายกว้างและความหมายแคบในบริบทของลักษณะงานในแง่มุมประเด็นต่าง ๆ แต่ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในแง่ของการพัฒนา “การมีส่วนร่วม” (Participation) หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำและสร้างโอกาสให้กับประชาชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัคร เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลาย ๆ เรื่องแล้วแต่กรณี^{๒๙} และเป็นกิจกรรมในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาการตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันเป็นผลกระทบมาถึงตน^{๓๐} ส่วนความหมายด้านการดำเนินงานโครงการ การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ^{๓๑} โดยให้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ ความคิดความรู้ ความสามารถ แรงงาน สนับสนุนหรือจัดการทรัพยากร เช่น เงินทุน วัสดุในกิจกรรมการพัฒนา^{๓๒} ส่วนความหมายในด้านการจัดการ หมายถึง การที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำโดยกลุ่ม^{๓๓} ในประเด็นการตัดสินใจ หมายถึง เป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในการดำเนินการตัดสินใจในทุกระดับและทุกรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และโดยเฉพะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบ^{๓๔}

^{๒๙} ไพรัตน์ เดชะรินทร์, นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน, (อ้างใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์, บรรณานุกรม), การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: โสภาคการพิมพ์, ๒๕๒๗), หน้า ๕.

^{๓๐} ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖), หน้า ๒๕.

^{๓๑} นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗), หน้า ๑๘๑-๑๘๕.

^{๓๒} ปรัชญา เวสารัชช, การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๘), หน้า ๕.

^{๓๓} WHO/ UNICEF, Report of the International Conference on Primary Health Care, (New York: N.P.Press, 1978), p.11.

^{๓๔} Franklyn Lisk, Popular participation in planning for basic needs: concepts, methods and practices, (Hants,Gower, 1985), p.23.

จากศึกษาคำจำกัดความและแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนในความหมายกว้างหมายถึงการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำโดยกลุ่ม ให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

๒.๓.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีที่การมีส่วนร่วมซึ่งมีนักวิชาการได้สรุปไว้มี ๔ ทฤษฎีดังนี้^{๓๕}

๑) ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูง ตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทาง จิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรต์เอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะ เกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคลและขวัญของกลุ่ม ดังนั้นจะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

๒) ทฤษฎีสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยม (Nationalism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วมคือ การสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือ เน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อท้องถิ่น

๓) ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (Positive Leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (Dynamic Leader) และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่าผู้นำนิเสธ (Negative Leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดี ย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

๔) ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างเพราะใช้กฎหมายระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ

^{๓๕} อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย, (กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๒๗), หน้า ๙๘.

เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

๒.๓.๓ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมเกิดจากความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง อำนาจบีบบังคับที่เกิดจากคนที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้เกิดการบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ^{๓๖}

ปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมีดังนี้^{๓๗}

๑) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย

๒) ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ

๓) ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน เช่นค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์

๔) ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในประเด็นเดียวกัน

นอกจากนั้นปัจจัยพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ^{๓๘}

๑) ปัจจัยของสิ่งจูงใจ จากสภาพความเป็นจริงของชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ทั้งในแง่การร่วมแรงร่วมทรัพยากรหรืออื่น ๆ นั้นมีเหตุผลอยู่ ๒ ประการ คือ

๑.๑) การมองเห็นว่าจะได้รับประโยชน์จากสิ่งตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

๑.๒) การได้รับคำบอกกล่าว หรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

๒) ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวชนบทเป็นจำนวนมากจะเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา แต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมิได้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ ลักษณะการทำงาน กฎระเบียบ แบบแผน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรมีลักษณะ

๒.๑) เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชน มีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยมีตัวแทนก็ได้

^{๓๖} นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗), หน้า ๑๘๘.

^{๓๗} ปรัชญา เวสารัชช์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๘), หน้า ๑๗๐.

^{๓๘} สานิตย์ บุญชู, การพัฒนาชุมชน : การมีส่วนร่วมของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗), หน้า ๑๐-๑๑.

๒.๒) ควรมีกำหนดเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้

๒.๓) กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน

๓) ปัจจัยในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่ง ๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วม แต่ไม่อาจกำหนด เป้าหมาย วิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ

ในประเด็นเดียวกันการที่คนเราจะพิจารณาว่าตนได้รับผลกระทบและเลือกที่จะมีส่วนร่วมในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่นั้น อย่างน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ ๖ ประการ คือ ๑) ความใกล้ชิดปัญหา ๒) ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ ๓) การเข้าถึงประโยชน์ใช้สอยหรือบริการ ๔) ประเด็นทางด้านสังคม/สิ่งแวดล้อม ๕) ค่านิยม และ ๖) อำนาจที่ได้รับการมอบหมายตามกฎหมาย นอกจากนี้ประชาชนโดยทั่วไปจะเข้ามามีส่วนร่วม ปัจจัยที่เป็นส่วนสำคัญคือ การให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนทั่วไปถึงผลที่จะติดตามมาของการมีส่วนร่วมหรือการไม่ทำตามกิจกรรมที่นำเสนอ และต้องแสดงให้เห็นชัดเจนเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วมได้ ถ้าเขาต้องการที่จะมีส่วนร่วม^{๓๙}

๒.๓.๔ ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือหลายขั้นตอนหรือทุกขั้นตอนก็ได้ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ตามประเภทของกิจกรรมไว้แตกต่างกันตามความคิดเห็นของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนั้นขั้นตอนการมีส่วนร่วมจึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ น้อยบ้าง มากบ้าง ดังนี้

มีผู้กล่าวถึงลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนเพื่อให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่ทำให้เกิดความร่วมมือไว้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นประกอบไปด้วย ๓ รูปแบบ คือ^{๔๐}

- ๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำ และควรทำอย่างไร
- ๒) การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เช่น การดำเนินงานตามที่ได้วางไว้
- ๓) การแบ่งสรรประโยชน์จากโครงการที่สร้างขึ้น

การที่ประชาชนจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนงานของตำรวจนั้นเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างตำรวจกับประชาชนโดยมีทัศนคติ พฤติกรรมและการแสดงออกของแต่ละฝ่ายเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะต่าง ๆ^{๔๑}

^{๓๙} วันชัย วัฒนศัพท์, การมีส่วนร่วมของประชาชนของสังคมไทยในธรรมาภิบาลการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๔๓), หน้า ๔-๖๐.

^{๔๐} Alastair T. White, Why Community Participation? A Discussion of the Argument Community Participation: Current Issue and Lesson Learned, (United Nations Children's Fund, 1982), p. 122.

^{๔๑} จตุพร บานชื่น, กิจการตำรวจไทย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๓), หน้า ๒๐.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการของตำรวจว่าการรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนจะเป็นผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่สำหรับงานของตำรวจ เพราะการที่ได้รับ การร่วมมือและสนับสนุนจาก ประชาชนนั้นจะนำมาซึ่งความสะดวกรวดเร็วในการได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับอาชญากรรม และนำไปสู่ความสำเร็จในการสืบสวนที่มีประสิทธิภาพ เป็นผลให้การดำเนินคดี เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว ประหยัดงบประมาณ ลดความเสี่ยงภัยต่อการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน และยัง เป็นผลดีต่อโครงการลดอัตราการเกิดอาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในชุมชนลง ได้^{๔๒}

นอกจากนั้นหลักการที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดจำนวน อาชญากรรมในสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การกระจายอำนาจในการบริหารงานยุติธรรม (Decentralization) พร้อม ๆ กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่^{๔๓}

๑) ประชาชนและชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในความพยายามใด ๆ ที่จะป้องกัน อาชญากรรม

๒) องค์กรในกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนหรือโครงการที่ เอกชนเป็นผู้ริเริ่มขึ้น

๓) จัดให้มีโครงการร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมระหว่างภาครัฐและเอกชนใน ระดับต่าง ๆ

๔) เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายจะต้องมีหน้าที่ให้การสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในการ ป้องกันอาชญากรรม

การมีส่วนร่วมนั้นสมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องใน ๔ มิติ ได้แก่^{๔๔}

๑) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร

๒) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ

๓) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้^{๔๕}

๑) การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้อง ใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

๒) การดำเนินงาน

^{๔๒} Caldwell, L. K., *Environment: A Challenge in Modern Society*, (New York: Double-day, 1965), p. 78.

^{๔๓} ประธาน วัฒนวนิชย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม”, *วารสารสังคม*, ปีที่ ๑ (ฉบับพิเศษ ๒๕๓๖): ๒๔.

^{๔๔} Cohen, J.M and Uphoff, N.T., *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*, (Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University, 1981), p. 6.

^{๔๕} Fornaroff, A., *Community involvement in Health System for Primary Health Care*, (Geneva: World Health Organization, 1980), p. 104.

๓) การใช้บริการจากโครงการ

๔) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน ๔ ขั้นตอน คือ^{๔๖}

๑) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

๒) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ

๓) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันได้

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ^{๔๗}

๑) การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข

๒) การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา

๓) การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

๔) การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมไว้เป็น ๔ ขั้นตอน^{๔๘}

๑) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท

๒) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม

๓) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติการ

๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ชุมชนควรมีขอบเขตของการมีส่วนร่วม ๔ ลักษณะ คือ^{๔๙}

๑) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ

๒) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน

๓) การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์

๔) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล

^{๔๖} อภิญา กังสนารักษ์, รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔-๑๕.

^{๔๗} อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข, ๒๕๔๗), หน้า ๔๙.

^{๔๘} เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, การบริหารงานพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๗), หน้า ๒๗๒-๒๗๓.

^{๔๙} ประธาน วัฒนวนิชย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม”, วารสารสังคม, ปีที่ ๑ (ฉบับพิเศษ, ๒๕๓๖): ๘.

การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนาควรมี ๔ ขั้นตอน คือ^{๕๐}

๑) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้วการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

๒) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

๓) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีแรงงานของตนเองที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชาวบ้านสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวบ้านย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความยากลำบาก

นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนาควรมี ๕ ขั้นตอน^{๕๑}

๑) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจนกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

๒) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการกำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

๓) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงานประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

๔) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

๕) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

ระดับของการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไปแบ่งเป็น ๕ ระดับคือ^{๕๒}

^{๕๐} โกวิท พวงงาม, การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน, ((ม.ป.ท.), ๒๕๔๕), หน้า ๒๘.

^{๕๑} สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย, ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน, (กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินตติ้ง, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑๖.

^{๕๒} นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง, (กรุงเทพมหานคร: Print, ๒๕๔๖), หน้า ๕๘๘.

- ๑) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน
- ๒) การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
- ๓) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่งเป็น ๓ กรณีแล้วแต่กิจกรรมในตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้
 - ๓.๑) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ
 - ๓.๒) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ
 - ๓.๓) ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ
- ๔) การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด
- ๕) การมีส่วนร่วมสนับสนุน คืออาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

ลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับตั้งแต่เป็นสมาชิกถึงเป็นผู้นำหรือประธานกรรมการ ดังนี้^{๕๓}

- ๑) เป็นสมาชิก
 - ๒) เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม
 - ๓) เป็นสมาชิกที่บริจาคเงิน
 - ๔) เป็นกรรมการ
 - ๕) เป็นประธานกรรมการ
 - ๖) สมาชิกผู้นั้นทำอะไรระหว่างประชุม
 - ๗) สมาชิกผู้นั้นเล่นบทอะไรในที่ประชุม
- การมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น ๑๑ ลักษณะ ดังนี้^{๕๔}
- ๑) การร่วมประชุม
 - ๒) การออกความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
 - ๓) การตีปัญหาให้กระจ่าง
 - ๔) การออกเสียงสนับสนุนคัดค้านปัญหา
 - ๕) การออกเสียงเลือกตั้ง
 - ๖) การบริจาคเงิน
 - ๗) การบริจาควัตถุ
 - ๘) การช่วยเหลือด้วยแรงงาน
 - ๙) การใช้โครงการที่เป็นประโยชน์ให้ถูกต้อง
 - ๑๐) การช่วยเหลือในการรักษาโครงการ
 - ๑๑) การทำงานกับตัวนำการเปลี่ยนแปลง

^{๕๓} นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗), หน้า ๗๖.

^{๕๔} Alastair T. White, Why Community Participation? A Discussion of the Argument Community Participation: Current Issue and Lesson Learned, (United Nations Children's Fund, 1982), p. 129.

ลักษณะต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แบ่งออกเป็น ๑๘ ลักษณะดังนี้^{๕๕}

- ๑) มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
- ๒) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน
- ๓) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร
- ๔) มีส่วนร่วมในการออกความเห็นและข้อเสนอแนะ
- ๕) มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- ๖) มีส่วนร่วมในการหาวิธีในการแก้ปัญหา
- ๗) มีส่วนร่วมในการวางแผน
- ๘) มีส่วนร่วมในการประชุม
- ๙) มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
- ๑๐) มีส่วนร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา
- ๑๑) มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการหรือบริหารงาน
- ๑๒) มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก
- ๑๓) มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวนหรือประชาสัมพันธ์
- ๑๔) มีส่วนร่วมในการดำเนินตามกิจกรรมที่วางไว้
- ๑๕) มีส่วนร่วมในการลงทุน หรือบริจาคเงิน/ทรัพย์สิน
- ๑๖) มีส่วนร่วมในการออกแรง หรือสละแรงงาน
- ๑๗) ส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์
- ๑๘) มีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ติดตามหรือประเมินผล

๒.๓.๕ แนวคิดและกระบวนการมีส่วนร่วม

ในที่ประชุมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ณ องค์การสหประชาชาติ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๗๕ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น คำที่ไม่อาจกำหนดนิยามความหมายเดียวที่ครอบคลุมได้ เพราะความหมายของการมีส่วนร่วมอาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันก็ตาม ดังนั้นการนิยามความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีลักษณะจำกัดเฉพาะในระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหนึ่ง ๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้ขยายความการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าครอบคลุมประเด็นดังนี้^{๕๖}

ประเด็นที่ ๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่ และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

ประเด็นที่ ๒ การมีส่วนร่วมสะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตย ในกรณีนี้คือการเอื้อให้เกิดการพยายามพัฒนา การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่า

^{๕๕} กรมการพัฒนาชุมชน, ๔๐ ปีกรมการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๑๗๖.

^{๕๖} กรมอนามัย, โครงการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในงานภารกิจกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://psdga.anamai.moph.go.th/news/cpadmin/km/files/chapter2.doc> [๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑].

เทียมกัน และการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและการวางแผนดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

ประเด็นที่ ๓ การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างประชาชนและทรัพยากรเพื่อพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนดังกล่าว กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติจะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้รับ

ประเด็นที่ ๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายและโครงสร้างการบริหารรวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชากร การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

นอกจากนี้ ในกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของตนเอง การตัดสินใจใช้ทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกันว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง สิทธิของประชาชนต่อการตัดสินใจนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรร (allocation) และการใช้ประโยชน์ (utilization) ของทรัพยากรเพื่อการผลิต ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ประชาชนต้องเข้าร่วมในการวางแผนเพื่อการกินดีอยู่ดี และสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เข้าถึง ซึ่งการพัฒนาให้คนจนได้รับประโยชน์เพื่อการผลิต การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะด้วยการมีส่วนร่วมคือการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ ทางการจัดการบริการทางการเมือง เพื่อกำหนดความต้องการของชุมชนของตน การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนสามารถที่จะแสดงออก ซึ่งความต้องการของตน การจัดลำดับความสำคัญ การเข้าร่วมในการพัฒนา และได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้นโดยเน้นการให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท และเป็นกระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประชาชนเอง โดยให้ประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจเพื่อตนเอง ทั้งนี้โดยมิใช่การกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอก^{๕๗}

ตามนิยามข้างต้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน ในฐานะสมาชิกของสังคม ไม่ว่าจะในบริบทของการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองหรือวัฒนธรรม ย่อมเป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นถึงพัฒนาการรับรู้ และภูมิปัญญาในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตนเองในการจัดการควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี นอกจากนี้ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้ทรัพยากร ควบคุมการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตน โดยภาครัฐจะต้องคืนอำนาจในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้มีโอกาสในการแสดงความต้องการแสวงหาทางเลือก หรือเสนอข้อเรียกร้อง เพื่อปกป้องผลประโยชน์ร่วมของกลุ่มและเป็นผู้มีบทบาทหลักในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน คือเป็นผู้กำหนดความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนและเป็นผู้

^{๕๗} ทวีทอง หงส์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข, ๒๕๒๗), หน้า ๒.

ระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนองตอบความจำเป็นพื้นฐานและบรรลุวัตถุประสงค์บางประการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

๒.๓.๖ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังนี้^{๕๘}

๑) เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ

กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการ หรือนโยบายนั้น ๆ ได้อยู่เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้มองเห็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุดบ่อยครั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิด การพิจารณาถึงทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่เคยใช้กันมาในอดีต สาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ

๒) การลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลา

กระบวนการ หรือโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ มักจะสิ้นเปลือง และเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะดูว่าสิ้นเปลือง และเสียเวลามากกว่าที่จะตัดสินใจได้ แต่ว่าเมื่อตัดสินใจได้แล้ว และนำมาสู่การปฏิบัติอาจจะเป็นวิธีการประหยัดกว่าด้วยซ้ำไป การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไปอย่างรวดเร็วและดูเหมือนจะไม่สิ้นเปลือง อาจจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า ถ้าการตัดสินใจนั้นไม่ได้ทำให้เกิดข้อตกลงระหว่างกลุ่ม แต่กลับนำไปสู่ความขัดแย้งของประชาชนอย่างต่อเนื่องมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับอย่างสูงต่อการตัดสินใจโดยกลุ่มซึ่งมีส่วนในการตัดสินใจนั้น ๆ ในการนี้ ก็จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งโดยทั่วไปอาจจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายในการทำโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชน

๓) การสร้างฉันทามติ

โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคง และการยอมรับระหว่างกลุ่มซึ่งก่อนหน้านี้ อาจจะมีการเห็นขัดแย้งกันคนละทาง การมีส่วนร่วมนี้ยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณีลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

๔) การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ การตัดสินใจนั้นและครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วเขาย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้น นำไปปฏิบัติได้ไม่เพียงแต่จะมีการสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติแต่กลุ่ม และปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

^{๕๘} วันชัย วัฒนศัพท์, การมีส่วนร่วมของประชาชนของสังคมไทยในธรรมาภิบาลการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๔๓), หน้า ๔-๖๐.

๕) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน "กรณีที่น่ากลัวที่สุด"

กระบวนการที่มีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คูกรณีจะแสดง ความต้องการของกลุ่มเขาและความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่อาจจะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษมันไม่อาจที่จะลด หรือกำจัดความขัดแย้งในทุก ๆ กรณีได้

๖) การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม

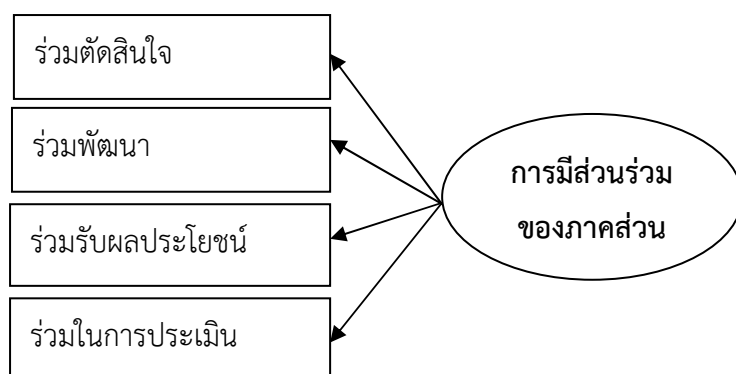
วิถีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรม และการดำรงอยู่ของความชอบธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อการตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ก็คือจะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจซึ่งโปร่งใส และน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน โครงการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังก่อให้เกิดความเข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น ๆ

๗) การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน
เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ทำงานกับสาธารณชนในโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนเขาจะค่อย ๆ เพิ่มความรู้สึกที่ไวต่อความห่วงกังวลของสาธารณชน และต่อที่ว่าสาธารณชนมองการปฏิบัติงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างไร บ่อยครั้งที่คนคิดเหล่านี้ได้นำมาพูดกันภายใน เพื่อที่ว่าเจ้าหน้าที่จะเกิดความตระหนักถึงการตอบสนองของสาธารณชนที่เป็นไปได้ต่อกระบวนการและการตัดสินใจต่าง ๆ ถึงแม้ว่าประเด็นนั้นอาจจะไม่ใหญ่โตมากนักที่จะต้องทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการ

๘) การพัฒนาความเชี่ยวชาญ และความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา แต่เขายังได้เรียนรู้ด้วยว่ากระบวนการตัดสินใจโดยองค์กรส่วนท้องถิ่นของเขาควรจะเป็นอย่างไร และทำไมจึงต้องตัดสินใจดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนในความหมายกว้างซึ่งมักจะคาบเกี่ยวกับการพัฒนานั้น ก็คือ การให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายการตัดสินใจ กำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชน/กลุ่ม/องค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ สามารถกำหนดการดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองให้มีชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นอย่างมีศักดิ์ศรีและสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน/ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะความรู้ ความสามารถและการจัดการและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ และประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างมีอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานพัฒนาต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

ในการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรการมีส่วนร่วมผู้วิจัยนำแนวคิดของ Cohen and Uphoff ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน^{๕๙} คือ การร่วมตัดสินใจ ร่วมพัฒนา ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมในการประเมิน

แผนภาพที่ ๒.๓ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของภาคส่วน

๒.๓.๗ ความหมายของการมีส่วนร่วมของภาคส่วน

ร่วมตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของตน และองค์การ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญและเกี่ยวข้องกับหน้าที่การบริหาร หรือการจัดการเกือบทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การประสานงาน และการควบคุม

ร่วมพัฒนา หมายถึง ขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ร่วมในการประเมิน หมายถึง การติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้ว ชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จ

ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง ขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

^{๕๙} Cohen, J.M. and Uphoff, N.T., *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*, (Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University, 1981), p. 6.

๒.๔ หลักอิทธิบาท ๔

การทำงานไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรไหนหรือเป็นงานลักษณะใด คนทั้งหลายต่างก็เฝ้าหา ทฤษฎีแห่งความสำเร็จมากมาย มาใช้แก้ปัญหาและหาหนทางเจริญก้าวหน้า แต่ก็เชื่อว่าทุกคนจะทำได้ และเจอประตูสู่ความสำเร็จ แต่ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมะที่ใช้ในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงานดังที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ นั่นคือ อิทธิบาท ๔ ธรรมแห่งความสำเร็จ และมีความหมายและความสำคัญดังนี้

๒.๔.๑ ความหมายของหลักอิทธิบาท ๔

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้อธิบายถึง อิทธิบาทวิภังค์ สุตตันตภาษณีย์ ดังนี้ คำว่า อิทธิ มีอธิบายว่า ความสำเร็จ ความสำเร็จด้วยดี กิริยาที่สำเร็จ กิริยาที่สำเร็จด้วยดี ความได้ ความได้เฉพาะ ความถึง ความถึงด้วยดี ความถูกต้อง การทำให้แจ้ง ความเข้าถึง ธรรมเหล่านั้น คำว่า อิทธิบาท มีอธิบายว่า เวทนาขันธ สัญญาขันธ สังขารขันธ และวิญญานขันธของ บุคคลผู้เป็นอย่างนั้น (ผู้ได้ธรรมที่มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา) คำว่า เจริญอิทธิบาท มีอธิบายว่า ฝึกุเสพ เจริญ ทำให้มากซึ่งธรรมเหล่านั้น เพราะฉะนั้นจึงเรียกว่า เจริญอิทธิบาท ๔ คือ คุณธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติตามประสบความสำเร็จ ๔ ประการ^{๖๐} ดังนี้

ฉันทอิทธิบาท

ฝึกุเสพเจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิและปธานสังขาร เป็นอย่างไร ถ้าฝึกุเสพทำ ฉันทะให้เป็นอธิบดีแล้วได้สมาธิ ได้เอกัคคตาจิต นี้เรียกว่า ฉันทสมาธิ ฝึกุเสพนั้นสร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อความดำรงอยู่ ไม่เลือนหาย ภัยโยภภาพ ไพบูลย์ เจริญเต็มทีแห่งกุศลธรรมที่เกิดแล้ว ธรรมเหล่านี้เรียกว่าปธานสังขาร ประมวลย่อฉันทสมาธิและปธานสังขารเข้าเป็นอย่างเดียวกัน จึงนับได้ว่าฉันทสมาธิและปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

วิริยอิทธิบาท

ฝึกุเสพเจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิและปธานสังขาร เป็นอย่างไร ถ้าฝึกุเสพทำ วิริยะให้เป็นอธิบดีแล้วได้สมาธิ ได้เอกัคคตาจิต นี้เรียกว่า วิริยสมาธิ ฝึกุเสพนั้นสร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อความดำรงอยู่ ไม่เลือนหาย ภัยโยภภาพ ไพบูลย์ เจริญเต็มทีแห่งกุศลธรรมที่เกิดแล้ว ธรรมเหล่านี้เรียกว่า ปธานสังขาร ประมวลย่อวิริยสมาธิและปธานสังขารเข้าเป็นอย่างเดียวกัน จึงนับได้ว่าวิริยสมาธิและปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

^{๖๐} อภ.วิ. (ไทย). ๓๕/๒/๓๔๒-๓๔๗.

จิตติอธิบาท

ภิกษุเจริญอธิบาทที่ประกอบด้วยจิตตสมาธิและปธานสังขาร เป็นอย่างไร ถ้าภิกษุทำจิตให้เป็นอธิบดีแล้วได้สมาธิ ได้เอกัคคตาจิต นี้เรียกว่า จิตตสมาธิ ภิกษุนั้นสร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อความดำรงอยู่ ไม่เลือนหาย ภิชโยภาพ ไพบูลย์ เจริญเต็มที่แห่งกุศลธรรมที่เกิดแล้ว ธรรมเหล่านี้เรียกว่า ปธานสังขาร ประมวลย่อจิตตสมาธิและปธานสังขารเข้าเป็นอย่างเดียวกัน จึงนับได้ว่าจิตตสมาธิและปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

วิมังสาอธิบาท

ภิกษุเจริญอธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิและปธานสังขาร เป็นอย่างไร ถ้าภิกษุทำวิมังสาให้เป็นอธิบดีแล้วได้สมาธิ ได้เอกัคคตาจิต นี้เรียกว่า วิมังสาสมาธิ ภิกษุนั้นสร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้น สร้างฉันทะ พยายามปรารภความเพียร ประครองจิต มุ่งมั่น เพื่อความดำรงอยู่ ไม่เลือนหาย ภิชโยภาพ ไพบูลย์ เจริญเต็มที่แห่งกุศลธรรมที่เกิดแล้ว ธรรมเหล่านี้เรียกว่าปธานสังขาร ประมวลย่อวิมังสาสมาธิและปธานสังขารเข้าเป็นอย่างเดียวกันจึงนับได้ว่าวิมังสาสมาธิและปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

อธิบาท ๔ คือ บทของพระธรรมเช่นว่าจะมีฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ที่เรียกว่าอธิบาท นี้ต้องมีและมีได้โดยไม่รู้สีกตัวคนที่มีการทำงานย่อมทำงานด้วยความพอใจความขยันขันแข็งความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอนี้เรียกว่าเขามีอธิบาททั้งสี่ประการนั้นโดยไม่รู้สีกตัว^{๖๑}

อธิบาท ๔ สรุปได้ว่าหลักธรรมที่ไม่เคยล้าสมัย หรือหลักธรรมอันเป็นหลักแห่งความสำเร็จ หรือทางแห่งความสำเร็จ ๔ ประการ ที่ในปัจจุบันแม้เราจะหลงลืมกันไปบ้างว่า คืออะไร แต่ถ้าหากได้ย้อนรำลึกกันบ้างว่ามีอะไร และคืออะไร จะเห็นได้ว่าหลักธรรมอายุสองพันกว่าปี นี้ไม่มีคราวใดที่จะเรียกว่าล้าสมัย

๑. ฉันทะ เพราะเหตุว่าทรงรักสิ่งที่ทรงทำ จึงได้ทำสิ่งที่ทำอยู่ในขณะนี้
๒. วิริยะ คือความพากเพียร ความพยายามไม่ย่อท้อ
๓. จิตตะ คือความเอาพระทัยจดจ่อในสิ่งที่ทรงทำ เพราะฉะนั้นท่านจึงทำได้
๔. วิมังสา ทำงานแล้วไม่ทิ้ง คอยตรวจสอบ ทบทวน ไตร่ตรอง พิจารณา

ดังนั้น หลักความสำเร็จ ปฏิบัติตามหลักธรรม ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการ ที่เรียกว่า อธิบาท (ธรรมให้ถึงความสำเร็จ) ซึ่งมี ๔ ข้อ คือ

๑. ฉันทะ : รักงาน (การเห็นคุณค่า ความรัก ความพอใจ) คือ มีใจรัก พอใจจะทำสิ่งนั้น และทำด้วยใจรัก ต้องการทำให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจหรืองานที่ทำ มิใช่สักว่าทำพอให้เสร็จ ๆ หรือ เพียงเพราะอย่างได้รางวัลหรือผลกำไร

^{๖๑} พุทธทาสภิกขุ, *การทำงานที่เป็นสุข*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๐.

๒. วิริยะ : สู้งาน (ความเพียร เห็นเป็นความท้าทาย ใจสู้ ชัยน) คือ พากเพียรทำ ชัยน หมั่นประกอบ หมั่นกระทำสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็งอดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ทอดทิ้ง ก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะสำเร็จ

๓. จิตตะ : ใส่ใจงาน (ความคิด อุทิศตัวต่องาน ใจจดจ่อ จริงจัง) คือ เอาจิตฝึกฝั ตั้ง จิต รับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย ใช้ความคิดในเรื่องนั้น บ่อย ๆ เสมอ ๆ ทำกิจหรืองานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจ

๔. วิมังสา : ทำงานด้วยปัญญา (ไตร่ตรอง พิสูจน์ ทดสอบ ตรวจสอบ ตรวจสอบแก้ไข) ใช้ ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยัง หย่อน เกินเลยบกพร่องขัดข้องในสิ่งที่ทำนั้น โดยรู้จักทดลอง วางแผน วัตถุประสงค์ วิถีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น เพื่อจัดการและดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป^{๖๒}

อิทธิบาท ๔ คือ ข้อธรรมะที่เป็นบันไดแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติกิจทุกอย่างประกอบไปด้วย ฉันทะ ความพอใจในเรื่องเราจะทำ วิริยะ ความเพียรไม่ทอดทิ้งในการประกอบกิจนั้น ๆ จิตตะ เอาใจใส่ไม่ทอดธุระในเรื่องนั้น ๆ วิมังสา จะต้องทำงานนั้นต่อไป บันไดสู่ความสำเร็จสู่ประการที่ กล่าวนี้ข้อสุดท้ายสำคัญสุด^{๖๓}

อิทธิบาท ๔ คือ ทางแห่งความสำเร็จ จุดเริ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ถ้าเราพัฒนาคน ถูกต้องอย่างที่ว่ามนุษย์ไม่แปลกแยกจากความเป็นจริงของธรรมชาติตั้งแต่ขั้นพื้นฐานทุกอย่างก็ สอดคล้องไปกันได้หมดไม่มีอะไรเสียหายเมื่อเราวางฐานได้ดีแล้วเราก็ใช้หลักการต่างๆ ในการทำงาน บนพื้นฐานแห่งความถูกต้องนั้นเมื่อพื้นฐานถูกต้องแล้วเราเอาธรรมะอะไรมาใช้ตอนนี้ก็เดินหน้าไป ด้วยดี เช่น เอาหลักอิทธิบาทมาใช้ก็คือ หลักแห่งความสำเร็จ^{๖๔}

อิทธิบาท ๔ คือ คุณธรรมที่จะนำผู้ประพฤติปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตน ประสงค์ซึ่งต้องไม่เหลือวิสัยคือสิ่งที่ตนประสงค์นั้นต้องอยู่ในวิสัยที่อาจใช้ความเพียรพยายามทำให้ เกิดขึ้นได้มิใช่เป็นความเพ้อฝันที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จคุณธรรมกลุ่มนี้เรียกว่า อิทธิบาท ๔^{๖๕}

อิทธิบาท ๔ คือ ใช้คุณธรรมนำทางสู่ความสำเร็จที่ตนประสงค์ต้องมีความพึงพอใจมี ความเพียรมีสมาธิจึงทำให้เกิดปัญญาและหัวใจของการบริหารเชิงพุทธที่สำคัญที่สุด คือ พรหมวิหาร ๔ ต้องมีทั้งเมตตา กรุณา ให้ความช่วยเหลือสั่งสอนผู้น้อยให้เรียนรู้ที่จะอยู่ด้วยตนเอง มีมิตตา ปล่อยให้เขาเติบโตได้ไม่เข้า การแทรกแซงและอุปบงกษา รู้จักความพอดีปล่อยให้พอเพียงในสิ่งที่ มีที่ เป็นนี้คือหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตและบริหารงานได้อย่างที่ประเสริฐและบริสุทธิ์^{๖๖}

^{๖๒} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), **ธรรมนุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๔๖, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ กรมศาสนา, ๒๕๔๕), หน้า ๔๐.

^{๖๓} หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ, **งานคือชีวิตชีวิตคืองานบันดาลสุข**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันบันลือ ธรรม, ม.ป.ป.), หน้า ๖๐.

^{๖๔} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **ธรรมะกับการทำงาน**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓), หน้า ๗๙.

^{๖๕} พระเทพดิลก (ระแบบ รัฐญาโณ), **อธิบายหลักธรรมตามหมวดจากนวกวาท**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๘), หน้า ๑๖๖.

^{๖๖} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต), “ธรรมในใจของนักบริหารไอโซ”, **หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ**, (ฉบับวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๑): ๘.

๒.๔.๒ องค์ประกอบของหลักอิทธิบาท ๔

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท ๔ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเข้าถึงหลักอิทธิบาท ๔ อย่างถ่องแท้ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการที่ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปในด้านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท ๔ ไว้ดังนี้

องค์ประกอบของอิทธิบาท ๔ ดังนี้^{๖๗}

๑. ฉันทะ แปลว่า ความพอใจ ได้แก่ ความมีใจรักในสิ่งที่ทำ และพอใจใฝ่รักในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้นน้อยอยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จอยากให้งานนั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุ พุดง่าย ๆ ว่ารักงานและรักจุดหมายของงาน พุดให้ลึกลงไปในทางธรรมว่า ความรักความใส่ใจปรารถนาต่อภาวะดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นจุดหมายของสิ่งที่กระทำหรือจะเข้าให้ถึงได้ด้วยการกระทำนั้น อยากให้สิ่งนั้น ๆ เข้าถึงหรือดำรงอยู่ในภาวะที่ดีที่งดงามที่ประณีต ที่สมบูรณ์ที่สุดของมันหรืออยากให้อาการดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ของสิ่งนั้น ๆ ของงานนั้นน้อยอยากทำให้สำเร็จตามจุดหมายที่ดีงามนั้น เมื่อเห็นสิ่งนั้นหรืองานนั้นกำลังเดินหน้าไปสู่จุดหมาย ก็เกิดปิติเป็นความอิมเมใจ เมื่อสิ่งหรืองานที่ทำบรรลุจุดหมายก็ได้รับความโสมนัสเป็นความฉ่ำชื่นใจที่พร้อมด้วยความรู้สึกโปร่งโล่งผ่องใส เบิกบานแผ่ออกไปเป็นอิสระไร้ขอบเขต

ถ้าสามารถปลุกเร้าฉันทะให้เกิดอย่างแรงกล้า เกิดความรักในคุณค่าความดีงาม ความสมบูรณ์ของสิ่งนั้นหรือจุดหมายนั้นอย่างเต็มที่แล้ว คนก็จะทุ่มเทชีวิตจิตใจอุทิศให้แก่สิ่งนั้น เมื่อรักแท้ก็มอบใจให้อาถึงชานยอสมสละชีวิตเพื่อสิ่งนั้นได้ เมื่อมีฉันทะแล้วก็ต้องทำการสิ่งนั้น ให้ดีที่สุดให้สำเร็จผลอย่างดีที่สุดของสิ่งนั้นของงานนั้น ไม่หวังพะวงกับสิ่งล่อเร้าหรือผลตอบแทนทั้งหลาย จิตใจมุ่งแน่วแน่ มั่นคงในการดำเนินสู่จุดหมาย เดินเรียบสม่ำเสมอ ไม่ชาน ไม่สาย ฉันทะสมาธิ จึงเกิดขึ้นโดยนัยนี้ และพร้อมนั้น

๒. วิริยะ แปลว่า ความอดทน แกล้วกล้า บากบั่น ก้าวไป ใจสู้ ไม่ย่อท้อไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก เมื่อคนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่เข้าแล้วแม้ได้ยินว่าจุดหมายจะบรรลุถึงได้ยากนัก มีอุปสรรคมาก หรืออาจใช้เวลายาวนานเท่านี้ปีเท่านี้เดือนเขาก็ไม่ท้อถอยกลับเห็นเป็นสิ่งท้าทายที่เขาจะเอาชนะให้ได้ให้สำเร็จ คนที่มีความเพียรเท่ากัก็มีแรงหนุนเวลาทำงานหรือปฏิบัติธรรมก็ตาม จิตใจจะแน่วแน่มั่นคง พุ่งตรงต่อจุดหมาย สมาธิก็เกิดขึ้นได้เรียกว่าเป็น วิริยะสมาธิ

๓. จิตตะ แปลว่า ความคิดจดจ่อ หรือเอาใจฝักใฝ่ ได้แก่ ความมีจิตผูกพัน จดจ่อเฝ้าคิดเรื่องนั้นใจอยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อย ไม่ห่างไปไหน ถ้าจิตตะเป็นไปอย่างแรงกล้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรืองาน อย่างใดอย่างหนึ่ง คนผู้นั้นจะไม่สนใจรับรู้เรื่องอื่น ๆ ใครพูดอะไรเรื่องอื่น ๆ ไม่สนใจ แต่ถ้าพูดเรื่องงานนั้น จะสนใจเป็นพิเศษโดยทันที บางทีจัดทำเรื่องนั้น งานนั้น ชลุกง่วนอยู่ได้ทั้งวันทั้งคืน ลืมกินลืมนอน ความมีใจฝักใฝ่เช่นนี้ย่อมทำให้สมาธิเกิดขึ้น จิตจะแน่วแน่มั่นคงในจิตที่ทำ มีกำลังมากเฉพาะสำหรับกิจนั้น เรียกว่าเป็นจิตตะสมาธิ

^{๖๗} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), ธรรมะกับการทำงาน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓), หน้า ๗๙.

๔. วิมังสา แปลว่า ความสอบสวนไตร่ตรอง ได้แก่ การใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อน เกินเลย บกพร่องหรือขัดข้อง เป็นต้นในกิจที่ทำ รู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขและปรับปรุง ข้อนี้เป็นการใช้ปัญญาชักนำสมาธิซึ่งจะเห็นได้ไม่ยาก คนมีวิมังสาเป็นพวกชอบคิด ค้นหาเหตุผล ชอบสอบสวนทดลอง เมื่อทำอะไร ก็คิดพิจารณาทดสอบไปเช่นคิดว่าผลนี้เกิดจากเหตุอะไรทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ผลนี้เกิดจากปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบเหล่านี้เท่านี้ถ้าองค์ประกอบนี้ออกเสียจะเป็นอย่างไร ถ้าเพิ่มองค์ประกอบนี้เข้าไปแทนจะเกิดผลอย่างนี้ ลองเปลี่ยนองค์ประกอบนั้นแล้ว ไม่เกิดผลอย่างที่คาดหมาย เป็นเพราะอะไร จะแก้ไขจุดไหน เป็นเหตุให้จิตแน่วแน่แล่นดังไปกับเรื่องที่พิจารณา ไม่ฟุ้งซ่านไม่วอกแวก เรียกว่าเป็นวิมังสาสมาธิ

อิทธิบาท ๔ คือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายมี ๔ อย่าง คือ ๑. ฉันทะ ความพอใจ คือความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ๒. วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่น ประคบเลี้ยงนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง ๓. จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำในสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้สิ่งที่ทำ ๔. วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหา เหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผนวัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น^{๖๘}

คำแปลของอิทธิบาท ๔ มี ๒ ทาง คือ หนึ่ง แปลว่า ข้อปฏิบัติที่ใ้รู้ฤทธิ์ (Basic of Psychic Power) อีกอย่างหนึ่งแปลว่า ข้อปฏิบัติที่ให้บรรลุถึงความสำเร็จ (Low of Success) และกล่าวถึงความหมายของอิทธิบาท ๔ ไว้ดีกว่า เป็นคุณให้บรรลุความสำเร็จ ๔ อย่าง ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะความเพียร จิตตะ เอาใจใส่ วิมังสา ใช้ปัญญาพิจารณาสอบสวน^{๖๙}

อิทธิบาท ๔ คือ คุณธรรม ๔ ประการที่เป็นฐานนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

๑. ฉันทะ ความพอใจ ความพึงใจที่จะกระทำกิจใด ๆ เพื่อที่ให้ได้รับผลสำเร็จตามปรารถนา

๒. วิริยะ ความเพียร คือ มีความขยันหมั่น เพียรที่จะกระทำกิจใด ๆ ที่ได้ตั้งปรารถนาไว้แล้วและได้มีความพอใจ พึงใจ กระทำแล้วให้สำเร็จลุล่วงตามปรารถนา

๓. จิตตะ จิตจดจ่อ คือ มีสติ มีสมาธิ ในการที่จะกระทำกิจใด ๆ ที่ตั้งปรารถนาไว้แล้วได้มีความพอใจ พึงใจก่อกิจกรรมนั้นแล้วได้ใช้ความเพียรพยายามแล้ว ก็ต้องใช้กำลังใจ กำลังความคิดกำลังสติปัญญา และสมาธิ ไม่หันเหไปทางอื่น การกระทำกิจนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามปรารถนา

๔. วิมังสา ความไตร่ตรอง ทดสอบ ทดลอง พินิจพิจารณา เมื่อกระทำสิ่งใด ๆ แล้วย่อมประสบปัญหา ใหญ่บ้างเล็กบ้าง ก็ต้องใช้การใคร่ครวญพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นด้วยอุบายปัญญา ตั้งข้อสมมติฐานเป็นเหตุ เพื่อที่จะหาปัจจัยองค์ประกอบในสิ่งที่ตนรู้มาเป็นข้อเปรียบเทียบเชิงกระทบ เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และทำการทดสอบทดลอง สามารถ

^{๖๘} พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์รวมเล่ม 3 ภาค ครั้งที่ ๑๕, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖๐/๒๓๑.

^{๖๙} สุชีพ ปุญญานุภาพ, คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๖๗๖.

ให้ผลได้จริงตามที่ตั้งข้อสมมุติหรือไม่ กระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกจนมีความแน่ใจ จนสามารถประสบกับความสำเร็จได้ตามปรารถนาตั้งใจ^{๗๐}

๒.๔.๓ อธิธิบาท ๔ ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

จากการทบทวนเอกสารปรากฏว่า มีนักวิชาการและผู้วิจัยได้ศึกษาและอธิบายถึงอธิธิบาท ๔ ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกไว้หลายท่าน ดังนี้

ในพระพุทธศาสนานั้น สมาธิที่เกิดจากฉันทะและความเพียรที่มุ่งมั่น เจริญอธิธิบาท ประกอบด้วย วิริยสมาธิปธานสังขารหมายถึง สมาธิที่เกิดจากวิริยะและความเพียรสร้างสรรค์ เจริญอธิธิบาทประกอบด้วย จิตตสมาธิปธานสังขาร หมายถึง สมาธิที่เกิดจากจิตตะและความเพียรสร้างสรรค์ เจริญอธิธิบาทประกอบด้วย วิมังสาสมาธิปธานสังขาร หมายถึง สมาธิที่เกิดจากวิมังสาและความเพียรสร้างสรรค์ เพราะฉะนั้น อธิธิบาท ๔ มีองค์ประกอบ^{๗๑} ดังนี้ ฉันทสมาธิ หมายถึงสมาธิที่เกิดจากฉันทะ วิริยะ หมายถึง การปรารถนาความเพียรทางใจ สัมมาวายามะ จิต หมายถึง มโนมานัส มโนวิญญาณธาตุที่สมกัน ความบากบั่น ความตั้งหน้า ความพยายาม ความอดสาหะ ความทนทาน ความเข้มแข็ง ความก้าวไปอย่างไม่ท้อถอย ความไม่ทอดทิ้งธุระ ความประคับประคองธุระไว้ด้วยดี วิริยะ วิริยินทรีย์ วิริยะผลสัมมาวายามะ วิมังสา หมายถึง ปัญญา กิริยาที่รู้ชัด ความไม่หลงความวิจยธรรม สัมมาทักขณูสมาธิหมายถึง ความตั้งอยู่แห่งจิต ความดำรงอยู่แห่งจิต ความไม่ส่ายไปแห่งจิต ความไม่ฟุ้งซ่านแห่งจิต ภาวะที่จิตไม่ส่ายไป ความสงบ สัมมาสมาธิ (สภาวะที่จิตมีอารมณ์เดียว)

นอกจากนี้ องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสถึง อธิธิบาท ซึ่งได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนาที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎก ดังนี้

อธิธิบาท ๔ ได้แก่ ภิกษุในธรรมวินัยนี้^{๗๒}

- ๑) เจริญอธิธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิและปธานสังขาร
- ๒) เจริญอธิธิบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิและปธานสังขาร
- ๓) เจริญอธิธิบาทที่ประกอบด้วยจิตตสมาธิและปธานสังขาร
- ๔) เจริญอธิธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิและปธานสังขาร

หลักธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติบรรลุถึงความสำเร็จทั้งในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติตามหลักอธิธิบาททั้ง ๔ ประการ ซึ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ได้ทรงปฏิบัติมาด้วยพระองค์เองและได้ทรงตรัสสั่งสอนให้พุทธบริษัทได้รู้และปฏิบัติตามจนเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งและเห็นจริงตามคำสั่งสอนของพระองค์ ดังนั้นที่มาและความหมายของหลักอธิธิบาทจึงมีปรากฏตามในพุทธพจน์ ดังนี้

อธิธิบาท ๔ ได้แก่ ภิกษุในธรรมวินัยนี้

- ๑) เจริญอธิธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิและปธานสังขาร
- ๒) เจริญอธิธิบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิและปธานสังขาร
- ๓) เจริญอธิธิบาทที่ประกอบด้วยจิตตสมาธิและปธานสังขาร

^{๗๐} ปริญญา จงวัฒนา, **พุทธธรรมเพื่อกัลยาณมิตร**, (กรุงเทพมหานคร: บจก. ศิลป์สยามบรรณภัณฑ์และการพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔๔-๑๔๕.

^{๗๑} ม.ม. (ไทย) ๑๓/๒๔๗/๒๕๒.

^{๗๒} อภิ.วิ. (ไทย) ๓๕/๔๓๑-๔๖๕/๓๔๒-๓๕๗.

๔) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิและปธานสังขาร^{๗๓}

ในมหาปริณีพพานสูตร พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงอานุภาพของอิทธิบาท ๔ ประการไว้ว่า อานนทฺ์ กรุงราชคฤห์นารีนรมย์ ภูเขาคิชฌกูฏนารีนรม อธิธิบาท ๔ ผู้ใดผู้หนึ่งเจริญทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยานแล้ว ทำให้เป็นที่ตั้งแล้ว ให้ตั้งมั่นแล้ว สัมสมแล้ว ปรารภดี ผู้นั้นเมื่อมุ่งหวัง พึงดำรงอยู่ได้หนึ่งกัลป์หรือเกินกว่าหนึ่งกัลป์ อิทธิบาท ๔ ตถาคตเจริญทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยานแล้ว ทำให้เป็นที่ตั้งแล้ว ให้ตั้งมั่นแล้ว สัมสมแล้ว ปรารภดีแล้ว ตถาคตเมื่อมุ่งหวังพึงดำรงอยู่ได้หนึ่งกัลป์หรือเกินกว่าหนึ่งกัลป์^{๗๔}

ในขนวสภสูตร สันถุมารพรม ได้กล่าวถึงการเจริญอิทธิบาท ๔ ประการ โดยพวกเทพชั้นดาวดึงส์ได้กล่าวว่า พระผู้มีพระภาคผู้ทรงรู้ทรงเห็น เป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น ทรงบัญญัติอิทธิบาท ๔ ประการนี้ แม้ที่ทรงบัญญัติไว้อย่างดี ก็เพียงเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จ เพื่อให้ชำนาญในเรื่องความสำเร็จ เพื่อพลิกแพลงให้เกิดความสำเร็จภิกษุในธรรมวินัยนี้^{๗๕}

๑) เจริญอิทธิบาท คือฉันทสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากฉันทะและความเพียรสร้างสรรค์)

๒) เจริญอิทธิบาท คือวิริยสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิริยะและความเพียรสร้างสรรค์)

๓) เจริญอิทธิบาท คือจิตตสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากจิตตะและความเพียรสร้างสรรค์)

๔) เจริญอิทธิบาท คือวิมังสาสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิมังสาและความเพียรสร้างสรรค์)

โดยเนื้อความในขนวสภสูตรดังที่ได้กล่าวมานี้ แสดงถึงอานิสงส์ของการเจริญอิทธิบาทธรรมเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จ เพื่อเพิ่มพูนความชำนาญซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จ ตลอดทั้งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามสมประสงค์

ในพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวถึง การเจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิและปธานสังขารดังนี้

ภิกษุเจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิและปธานสังขารเป็นอย่างไร ถ้าภิกษุทำฉันทะให้เป็นอธิบดีแล้วได้สมาธิ ได้เอกัคคตาจิต นี้เรียกว่า ฉันทสมาธิ

ภิกษุนั้นสร้างฉันทะ พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิต มุ่งมั่นเพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดมิให้เกิด

ภิกษุนั้นสร้างฉันทะ พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิต มุ่งมั่นเพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว

ภิกษุนั้นสร้างฉันทะ พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิต มุ่งมั่นเพื่อยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดให้เกิด

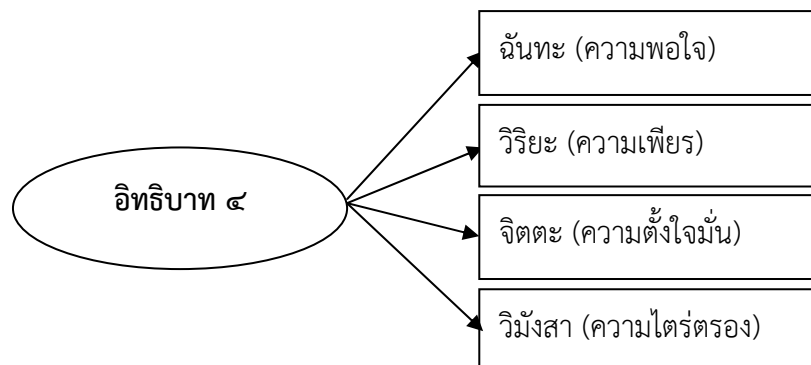
^{๗๓} อภ.วิ. (ไทย) ๓๕/๔๓๑/๓๔๒.

^{๗๔} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๗๙/๑๒๗.

^{๗๕} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๘๗/๒๑๘.

ภิกษุเหล่านั้นสร้างฉันทะ พยายาม प्रารภความเพียร ประคองจิต มุ่งมั่นเพื่อความดำรงอยู่ ไม่เลื่อนหาย ภิกษุโยภาพ ไพบูลย์ เจริญเต็มทีแห่งกุศลธรรมที่เกิดแล้วธรรมเหล่านี้เรียกว่าปธานสังขาร ประมวลย่อฉันทสมาธิและปธานสังขารเข้าเป็นอย่างเดียวกัน จึงนับได้ว่าฉันทสมาธิและปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้^{๗๖}

จากการทบทวนเอกสารดังกล่าวสรุปอิทธิบาท ๔ ที่ใช้สำหรับการศึกษาคำนี้ ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิดมุ่งไป) วิมังสา (ความไตร่ตรอง) ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๔ องค์ประกอบของอิทธิบาท ๔

๒.๔.๕ ความหมายขององค์ประกอบอิทธิบาท ๔

ฉันทะ (ความพอใจ) หมายถึง ความต้องการที่จะทำงานนั้นให้ประสบความสำเร็จอย่างดี ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เมื่อผลงานสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจและปลาบปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้น ๆ

วิริยะ (ความเพียร) หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร ประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอยเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ และความสำเร็จของงานนั้นก็เกิดจากความพยายาม บวกกับความสามารถของตนด้วย

จิตตะ (ความคิดมุ่งไป) หมายถึง ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิต ผูกใจ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศหัวใจให้แก่สิ่งที่ทำ เอาใจใส่ตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมาย มีการวางแผนงานอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิมังสา (ความไตร่ตรอง) หมายถึง การหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิถีแก้ไขปรับปรุง และหรือการจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพ

^{๗๖} อภิ.วิ. (ไทย) ๓๕/๔๓๒/๓๔๒.

๒.๕ บริบทพื้นที่วิจัย

๒.๕.๑ ประวัติความเป็นมา^{๗๗}

นักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์ให้ข้อสันนิษฐานโดยสรุปว่า จังหวัดบุรีรัมย์เคยเป็นที่ตั้งอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ รุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๖) เชื่อมต่อจนถึงสมัยลพบุรี (พุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘) จากนั้นก็เริ่มเสื่อมอำนาจลงและแตกแยก อาจจะได้ด้วยเหตุภัยธรรมชาติหรือสงคราม ประชาชนกระจ่ายออกไปตั้งชุมชนเล็ก ๆ ตามป่าหรือชายแดนเรียกว่า “เขมรป่าดง”

สมัยกรุงธนบุรี พ.ศ. ๒๓๑๙ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ขณะดำรงพระยศเจ้าพระยาจักรี เสด็จฯ มาทรงจัดระเบียบการปกครองเมืองนางรอง รวบรวมผู้คนเมืองตลุง เมืองสุรินทร์ เมืองสังขะ และเมืองขุขันธ์ ก่อตั้งเป็นเมืองใหม่ ณ ชัยภูมิป่าทุ่งต้นแป๊ะเรียกว่า “เมืองแป๊ะ” คือเมืองบุรีรัมย์ปัจจุบัน ความชอบครั้งนี้ ได้รับพระราชทานพระอิสริยยศ เป็นสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงมหาดไทยปรับปรุง หัวเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มณฑลนครราชสีมาประกอบด้วย ๓ เมือง ๑๗ อำเภอ คือ เมืองนครราชสีมา ๑๐ อำเภอ เมืองชัยภูมิ ๓ อำเภอ และเมืองบุรีรัมย์ ๔ อำเภอ คือ นางรอง พุทไธสง ประโคนชัย และรัตนบุรี (ปัจจุบันอยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดสุรินทร์) ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖ ขึ้นยุบมณฑล และจัดระเบียบบริหารราชการ ออกเป็นจังหวัดและอำเภอ เมืองบุรีรัมย์จึงมีฐานะเป็น “จังหวัดบุรีรัมย์” แต่่นั้นเป็นต้นมา

จังหวัดบุรีรัมย์ หมายถึงเมืองแห่งความรื่นรมย์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญน่าเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งโบราณสถานศิลปะแบบขอมโบราณที่มีอยู่มากมายกระจายอยู่ในพื้นที่ทั้งจังหวัด อีกทั้งยังเป็นที่ยู่อักในฐานะเมืองเกษตรกรรมและหัตถกรรม เพราะเป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพดี และเป็นแหล่งทอผ้าไหมที่สวยงามและมีชื่อเสียง นอกจากนี้ด้วยสภาพพื้นที่ตั้งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้มีความหลากหลายของเชื้อชาติซึ่งก่อให้เกิดความหลากหลายของประเพณีวัฒนธรรม จนทำให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปตั้งคำขวัญของจังหวัดที่ว่า “เมืองปราสาทหิน ถิ่นภูเขาไฟ ผ้าไหมสวย รวยวัฒนธรรม”

ขณะเดียวกันบุรีรัมย์ก็มีบทบาทสำคัญในด้านอุตสาหกรรมอีกสถานะหนึ่ง เพราะเป็นแหล่งผลิตหินก่อสร้างแหล่งใหญ่ที่มีคุณภาพดีที่สุดของประเทศ โดยเฉพาะในย่านอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอนางรอง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติฯ สามารถส่งหินจำหน่ายให้แก่จังหวัดต่าง ๆ ในเขตภาคอีสานตอนล่างและภาคอื่น ๆ

^{๗๗} สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์, กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, แผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔) จังหวัดบุรีรัมย์, (๒๕๕๙) อัดสำเนา, หน้า ๔.

๒.๕.๒ พื้นที่จังหวัด^{๗๘}

จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๑๐,๓๙๓.๙๔๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖,๔๕๑,๑๗๘.๑๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๑ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ ๒.๐๑ ของพื้นที่ประเทศไทย

๑) พรมแดน จังหวัดบุรีรัมย์ มีพรมแดนโดยรอบยาวประมาณ ๖๓๘ กิโลเมตร เป็นพรมแดนที่เป็นธรรมชาติ ทั้งสิ้น คือ ใช้แนวสันเขาแบ่งเขตยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๙ พรมแดนที่เป็นลำน้ำยาวประมาณ ๓๖๓ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๕ และใช้เส้นแนวตรงในที่ราบเป็นแนวพรมแดนอีก ๑๕๐ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๖

๒) รูปร่าง รูปร่างของจังหวัดบุรีรัมย์ มีความยาวมากกว่าความกว้าง กล่าวคือ วัดความยาวของจังหวัดจากแผนที่ภูมิศาสตร์ อัตราส่วน ๑ : ๒๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหารได้ประมาณ ๑๘๒ กิโลเมตร ส่วนความกว้างวัดได้ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ในทางภูมิศาสตร์การเมืองได้วิเคราะห์รูปร่างที่ดีของพื้นที่ไว้ว่า จะต้องมีความยาวและความกว้างเท่ากันหรือ ยาว : กว้าง เท่ากับ ๑ ซึ่งรูปร่างของพื้นที่ดังกล่าวอาจเกือบกลม หรือ เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส เมื่อพิจารณารูปร่างของจังหวัดบุรีรัมย์แล้วจะมีรูปร่างคล้ายเต๋า มีหัวอยู่ทางตอนบนและลำตัวอยู่ทางตอนกลางและตอนใต้ ถ้าคิดตามสัดส่วนความยาวต่อความกว้างแล้ว จะมีค่าประมาณ ๒.๐๒ ซึ่งเป็นรูปร่างที่ไม่ดี คือ ไม่กะทัดรัด เพราะจะมีรูปร่างยาวรีในตอนบนแล้วแผ่กว้างทางตอนกลางและตอนใต้ จึงทำให้เกิดข้อเสียในด้านต่าง ๆ การสื่อสารโทรคมนาคมไม่สะดวก ยากแก่การพัฒนา เสียค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสูง ตลอดจนการดูแล ของเจ้าหน้าที่ไม่ทั่วถึง

๒.๕.๓ ลักษณะภูมิประเทศ^{๗๙}

ลักษณะพื้นที่

ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงทางตอนใต้ บริเวณอำเภอละหานทราย อำเภอนโนนดินแดง และอำเภอบ้านกรวด มีเทือกเขาบรรทัดและเทือกเขาพนมดงรัก กั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย พื้นที่ลาดจากทิศใต้ลงไปทางทิศเหนือมีลักษณะเป็นลูกคลื่นน้อย ๆ เป็นที่ราบขั้นบันไดช่องเขา และภูมิประเทศที่เกิดจากภูเขาไฟ ลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญแบ่งได้ ๓ ลักษณะ คือ

๑) พื้นที่สูงและภูเขาทางตอนใต้ เป็นพื้นที่ลอนลึก ภูเขาและช่องเขาบริเวณเทือกเขาพนมดงรักมีความสูงตั้งแต่ ๒๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่จังหวัด ได้แก่ บริเวณด้านตะวันตกของอำเภอหนองหงส์ ตอนใต้ของอำเภอนโนนสุวรรณ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง อำเภอปะคา อำเภอละหานทราย อำเภอบ้านกรวด และอำเภอนโนนดินแดง

๒) พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นตอนกลางของจังหวัด ความสูงประมาณ ๑๕๐-๒๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่จะทอดขนานเป็นแนวยาวทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่จังหวัด ได้แก่ บริเวณอำเภอประโคนชัย อำเภอ

^{๗๘} สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์, กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, แผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔) จังหวัดบุรีรัมย์, (๒๕๕๙) อัดสำเนา, หน้า ๖.

^{๗๙} สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์, กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, แผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔) จังหวัดบุรีรัมย์, (๒๕๕๙) อัดสำเนา, หน้า ๗.

พลับพลาชัย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอห้วยราช อำเภอลาปลายมาศ อำเภอคูเมือง อำเภอกระสัง อำเภอบ้านด่าน และบางส่วนของอำเภอนางรอง อำเภอหนองกี่ อำเภอหนองหงส์ อำเภอสตึก อำเภอพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอขานี และอำเภอแคนดง

๓) พื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำมูล มีความสูงเฉลี่ยต่ำกว่า ๑๕๐ เมตร ได้แก่ พื้นที่บริเวณอำเภอพุทไธสง อำเภอคูเมือง และอำเภอสตึก

๒.๕.๔ ข้อมูลเศรษฐกิจ^{๕๐}

สภาพทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นกับการผลิต ๔ สาขาหลัก ได้แก่ สาขาเกษตร สาขาการค้า สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ

๑) ภาคการเกษตร ด้านการเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๔ ชนิด เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา โดยมีแนวโน้มการผลิตเพิ่มขึ้น

๒) ภาคอุตสาหกรรม ข้อมูล ปี ๒๕๕๘ มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๕๔๘ แห่ง เงินลงทุน ๒๕,๗๗๕.๑๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่าการลงทุน ๒๐,๕๖๐.๗๘ ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปมันสำปะหลัง โรงงานน้ำตาล โรงงานผลิตยางแผ่น ยางแท่ง เป็นต้น การลงทุนส่วนใหญ่เป็นภาคการเกษตร รองลงมาได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย

๓) ภาคการพาณิชย์กรรม รวมถึงการค้าและบริการ ธุรกิจการค้าที่สำคัญในจังหวัด คือ ธุรกิจค้าส่ง ประเภทวัสดุก่อสร้าง/อุปกรณ์ชิ้นส่วน สิ่งทอ วัสดุก่อสร้าง มูลค่าประมาณ ร้อยละ ๖๐ และธุรกิจค้าปลีก

๔) ภาคการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอารยธรรมขอมโบราณ เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ เขาอังคาร เขาปลายบัด บุรีรัมย์เป็นเมืองภูเขาไฟ มีภูเขาไฟที่ดับแล้ว จำนวน ๖ แห่ง มีปล่องภูเขาไฟที่ชัดเจน โดยเฉพาะที่เขากระโดง ในเขตอำเภอเมืองฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำบุรีรัมย์ (อ่างเก็บน้ำสนามบินเก่า อ่างเก็บน้ำห้วยตลาด และอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ วนอุทยานเขากระโดง มีแหล่งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ ประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง ในต้นเดือนเมษายนของทุกปี กลุ่มเตาเผาเครื่องเคลือบพันปี ศูนย์หัตถกรรมอำเภอนาโพธิ์ และศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สนามฟุตบอลไอโมบาย สนามแข่งรถมอเตอร์สปอร์ตระดับมาตรฐานโลก “Chang International Circuit” และจุดผ่อนปรนการค้าช่องสายตะกู

๒.๕.๕ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์^{๕๑}

บุรีรัมย์อยู่ในเขต ปราสาทหินล้านของบุรีรัมย์ หากย้อนกลับไปสัก ๑๐ ปี ในปี ๒๐๐๘ บุรีรัมย์มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยไม่ถึง ๕๐๐,๐๐๐ คนต่อปี มีการใช้จ่ายเพียงคนละไม่กี่ร้อยบาทต่อถาวร

^{๕๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒-๑๘.

^{๕๑} Marketeer Team, “บุรีรัมย์” จากเมืองร้างสู่เมืองท่องเที่ยว “หมื่นล้าน”, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <https://marketeeronline.co/archives/63899>, (๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒).

ท่องเที่ยวและทั้ง ๕ แสนคนนั้นไม่เคยนอน หรือพักผ่อนที่บุรีรัมย์ เพราะ “บุรีรัมย์ไม่มีโรงแรมให้นอน”

แต่ทุกอย่างกลับเปลี่ยนไปเมื่อขึ้นปี ๒๐๐๙ บุรีรัมย์ ได้ให้กำเนิดบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ทีมมหาอำนาจของวงการฟุตบอลไทย และเป็นแชมป์มากที่สุดอย่างที่ไม่เคยมีใครเป็นได้มาก่อน

“บุรีรัมย์ยูไนเต็ดใช้เวลา ๘ ปี (๒๐๐๙-๒๐๑๗) มีแชมป์ในมือถึง ๒๓ แชมป์ และเป็นแชมป์ไทยพรีเมียร์ลีกถึง ๕ สมัย”

ขณะเดียวกันการมาของบุรีรัมย์ยูไนเต็ดนั้น ได้ส่งผลให้การท่องเที่ยวของบุรีรัมย์นั้นเติบโตขึ้นอย่างมาก โดย ๒ ปีแรก ของ บุรีรัมย์ยูไนเต็ด ได้สร้างนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จาก ๕ แสนคน เป็น ๑ ล้านคนต่อปี มีการใช้จ่ายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากหลักร้อยบาทเป็น ๒,๐๐๐ บาท ต่อคน ทำให้บุรีรัมย์มีรายได้เพิ่มขึ้นตกปีละ ๒,๐๐๐ ล้านบาท

แต่ถ้าเรามองตัวเลขในปี ๒๐๑๗ บุรีรัมย์มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยกว่า ๓ ล้านคน เฉลี่ยการใช้จ่ายคนละ ๓,๐๐๐-๓,๕๐๐ บาท ส่งผลให้บุรีรัมย์มีรายได้หมุนเวียนภายในจังหวัดถึง ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ติดอันดับจังหวัดที่รายได้เยอะที่สุดลำดับต้น ๆ ของประเทศไทย

ทั้งยังส่งผลให้การค้าขาย การขยายตัวของโรงแรมต่าง ๆ มีเพิ่มมากขึ้นจนเห็นได้ว่าตอนนี้ บุรีรัมย์มีโรงแรมเยอะมากในตัวจังหวัด แต่ก็คงยังไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวถ้าบุรีรัมย์ยูไนเต็ดมีแมตช์ใหญ่ ๆ หรือ มีการแข่งรายการสำคัญ จะทำให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นกว่าช่วงปกติอีกด้วย

เมืองสามปราสาท สร้างจากศูนย์ สู่เมืองศูนย์กลางของฟุตบอลไทย อดีตให้มาแค่ปราสาทหินพนมรุ้ง และปราสาทหินเมืองต่ำ เพียงแค่นั้นไม่สามารถเลี้ยงคนทั้งจังหวัดบุรีรัมย์ได้ ด้วยเหตุนี้ บุรีรัมย์ยูไนเต็ดจึงถือกำเนิดขึ้นมา และเป็นปราสาทสายฟ้า ปราสาทแห่งที่ ๓ ทั้งยังเป็น New Landmark ของเมืองบุรีรัมย์ ที่มีนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมในแต่ละวันมากกว่าหนึ่งหมื่นคน

ไม่ได้มีเพียงแค่นั้นบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ยังเริ่มจากความชอบและความรักในฟุตบอลของประธานสโมสรบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ด้วยความคิดที่ว่ากีฬาฟุตบอล คือ กีฬาที่เข้าถึงทุกคนทุกวัย ทำให้การเริ่มสร้าง บุรีรัมย์ยูไนเต็ด นั้น ต้องประกอบไปด้วย แนวคิด ๓ อย่างดังนี้ ๑) ต้องทำอะไรที่ Unseen ๒) Unseen ไม่พอต้องอลังการอย่างสนาม Chang Arena ๓) Unseen และอลังการไม่พอต้องยั่งยืน และสิ่งที่ต้องมีคือ Standard บน World standard

และความยั่งยืนนั้น บุรีรัมย์ได้สร้างให้เห็นคือ สนามเหย้าของบุรีรัมย์ยูไนเต็ด หรือชื่อสนาม Chang Arena ที่สามารถบรรจุคนได้ ๓๒,๖๐๐ ที่นั่ง และเป็นสนามฟุตบอลที่ไม่มีคู่วิ่ง เป็นสนามบอลแบบ World Standard สร้างขึ้นด้วยมาตรฐาน Fifa Standard เช่นเดียวกับสนามบอลตามสโมสรใหญ่ ๆ ในประเทศอังกฤษ ทั้งยังได้รับมาตรฐาน AFC Standard อีกด้วย

สำหรับสนาม Chang Arena สนามเหย้า ของบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ทั้งปีมีผู้ชมเข้าชมเฉลี่ย ๒๐,๐๐๐ คนต่อแมตช์ นับว่ามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสโมสรอื่น ๆ ในไทย และด้วยไทยพรีเมียร์ลีก

ลึกถึง ๕ สมัย อย่างที่ไม่เคยมีทีมไหนทำได้จึงนับได้ว่า บุรีรัมย์ นั้นคือศูนย์กลางของฟุตบอลไทยที่แท้จริง

นอกจากนี้บุรีรัมย์ยูไนเต็ด ยังได้เปิดสนาม Chang Arena และ Chang International Circuit สนามแข่งรถมาตรฐานโลก ให้เข้าชมฟรีเมื่อให้คนไทยได้เห็นถึง World Standard ได้ไม่ยึดติดกับ Thailand Standard โดยวันธรรมดาจะมีนักท่องเที่ยวเข้าชมเฉลี่ยวันละหนึ่งหมื่นคน

เตรียมตัวเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์

ปัจจุบัน บุรีรัมย์ไม่ได้มีสถานที่ท่องเที่ยวเพียงแค่ ๓ ปราสาทอีกต่อไป แต่ยังมี Chang International Circuit สนามแข่งรถมาตรฐานโลก และมี BURIRAM CASTLE Family Mall สถานที่ท่องเที่ยวใหม่ล่าสุดของเมือง ซึ่งจะจำลองปราสาทหินพนมรุ้งให้นักท่องเที่ยวที่มาดูบอลแต่ไม่มีเวลาไปเยี่ยมชมของจริง ได้ถ่ายรูปอีกด้วย

ด้านสื่อประชาสัมพันธ์บุรีรัมย์ยูไนเต็ด ได้สร้างชื่อในไทยพรีเมียร์ลีก ด้วยการคว้าแชมป์ในสมัยแรก ทำให้ชื่อของเมืองบุรีรัมย์นั้นเริ่มมีการติดตามมากขึ้น โดยเฉพาะทาง Social Media ทางบุรีรัมย์ ได้เห็นช่องทางนี้แถมยังเป็นพื้นที่ Free Media จึงได้ทำการสร้าง Fanpage ผ่าน Facebook ในชื่อ BURIRUM UNITED ขึ้นมา จนปัจจุบันมีคนติดตามกว่า ๑.๕ ล้านคน

สำหรับรายได้ของบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ในปี ๒๐๑๗ มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๙๐๐ ล้านบาท มาจากสปอนเซอร์ ๒๐๐ ล้านบาท, เสื้อ ๔๐๐ ล้านบาท และค่าผ่านประตู, เงินรางวัลจากการเป็นแชมป์, ให้เช่าพื้นที่และอีเว้นท์ต่าง ๆ อีก ๓๐๐ ล้านบาท

บุรีรัมย์ยูไนเต็ดเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ ด้วยเจตจำนงของประธานสโมสรที่อยากให้บุรีรัมย์ยูไนเต็ดอยู่ได้ด้วยระบบ ไม่ใช่อยู่ในมือเพียงคนคนเดียวและต้องการให้แฟน ๆ ของบุรีรัมย์ยูไนเต็ดมาร่วมเป็นเจ้าของด้วย

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

อรรถธรรม พรหมมะ และคณะ^{๕๒} ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารภาครัฐและเอกชนที่พักอาศัยใน ๗ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ๑) ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย พบว่า จังหวัดชลบุรีและจังหวัดเชียงใหม่ มีศักยภาพด้านบุคลากรในการบริหารงานกีฬาและการออกกำลังกายอยู่ในระดับสูง ด้านการเงินอุดหนุนการกีฬาและการออกกำลังกาย พบว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลางทุกจังหวัด ด้านสถานที่สำหรับเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย พบว่า จังหวัดชลบุรีและเชียงใหม่ มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง และด้านสังคมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการกีฬาและการออกกำลังกายพบว่า ชลบุรี เชียงใหม่ และสุราษฎร์ธานีมีศักยภาพในระดับสูง ๒) แนวคิดและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย พบว่า ประชาชนมีความต้องการให้พัฒนาการท่องเที่ยวในระดับมาก ประชาชนมีความต้องการให้พัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายในระดับปานกลาง สำหรับการกีฬาเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว ประชาชนต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมกีฬามวยไทยเป็นอันดับแรก ส่วนการจัดกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกาย ประชาชนต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกายในท้องถิ่น ๓) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมี ๔ ประการ คือ ๓.๑) การกีฬาและการออกกำลังกายที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ๓.๒) การบริหารกีฬาและการออกกำลังกายในท้องถิ่น ๓.๓) การจัดการกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกายในท้องถิ่น และ ๓.๔) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย

กรรณิกา วรพันธุ์^{๕๓} ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ๒) ศึกษาพฤติกรรมและแรงจูงใจนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น การดำเนินการวิจัยเป็นการทำวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการทำวิจัยเชิงคุณภาพ จากการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาอำเภออุบลรัตน์ จำนวน ๔๐๐ คน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง จำนวน ๙ คน ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอำเภออุบลรัตน์ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและอยู่ในระดับที่ดี มีพฤติกรรมและแรงจูงใจดังนี้ ๑) ความสนุกสนานบันเทิงใจ ๒) สร้างมิตรภาพ ๓) หลีกหนีความวุ่นวาย

^{๕๒} อรรถธรรม พรหมมะ และคณะ, “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย”, การจัดการการท่องเที่ยว, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๘), หน้า จ.

^{๕๓} กรรณิกา วรพันธุ์, “การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น”, การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน”, ครั้งที่ ๒ (๑๘-๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘): ๓๗๙.

อานนท์ สีดาเพ็ง^{๘๔} ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟโดยการประยุกต์ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาบริบทและประเมินระดับศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟ ๒) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม และ ๓) ศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายเป็นชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการวิจัย พบว่า สถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย สนามกอล์ฟ ๘ แห่ง และสนามฝึกซ้อมกอล์ฟ ๗ แห่ง มียอดขายในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๒๖๓.๖๙ ล้านบาท เป็นยอดขายจากสนามกอล์ฟร้อยละ ๖๐.๒๘ และยอดขายจากสนามฝึกซ้อมกอล์ฟร้อยละ ๓๙.๗๒ มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการจำนวน ๒๔๓,๖๔๐ คน เป็นชาวไทยร้อยละ ๖๖.๑๓ และชาวต่างชาติร้อยละ ๓๓.๘๗ เกิดการจ้างงานทั้งหมด ๑,๔๕๖ อัตรารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟที่เหมาะสมประกอบด้วยองค์ประกอบการจัดการ ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านพื้นที่และฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว ๒) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ๓) ด้านการจัดการ และ ๔) ด้านการมีส่วนร่วม โดยต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงด้วยการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยว ภายหลังจากนำรูปแบบการจัดการดังกล่าวไปใช้ พบว่า ชุมชนมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนในภาพรวมว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกหรือมีสภาพดีขึ้น

วัชร เชียงกุล^{๘๕} ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อเสนอเป็นแนวทางการตลาดับความสำคัญในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยการศึกษาครั้งนี้อาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๔๐๐ คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า จุดอ่อนสำคัญด้านการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านพันธมิตรทางธุรกิจ และด้านความคิดเห็นสาธารณะทางการท่องเที่ยว นอกเหนือจากนั้นยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญรองลงมา ซึ่งการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ คือ ด้านราคา ด้านส่งเสริมการขาย และด้านการตลาดรวม

วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ^{๘๖} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงกีฬาโอกาสสำหรับจังหวัดชายแดนใต้ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความ

^{๘๔} อานนท์ สีดาเพ็ง, “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬากอล์ฟโดยการประยุกต์ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม”, **หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกกำลังกายและการกีฬา**, (คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙), หน้า จ.

^{๘๕} วัชร เชียงกุล, “การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์”, **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**, ปีที่ ๑๑ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม ๒๕๖๐): ๑๒๓-๑๒๔.

^{๘๖} วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ, “การท่องเที่ยวเชิงกีฬาโอกาสสำหรับจังหวัดชายแดนใต้”, **วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**, ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑): ๑๗๙๓-๑๗๙๔.

นิยมอย่างรวดเร็วในกลุ่มนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยได้รับอิทธิพลเรื่องความสนใจการดูแลสุขภาพ และการให้ความสำคัญในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถแบ่งรูปแบบ ออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ การติดตามชมกีฬาในมหกรรมการแข่งขันกีฬาและการเดินทางมาเพื่อเล่น กีฬา พร้อมทั้งการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ การท่องเที่ยวในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามทั้งด้านธรรมชาติ ประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมและการค้าชายแดน แต่ต้องพบกับอุปสรรคที่สำคัญ คือ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ สร้างความไม่มั่นใจต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวไม่กล้าเดินทางมาท่องเที่ยวส่งผลโดยตรงต่อ ความชอบและหดตัวของภาคเศรษฐกิจและภาคการท่องเที่ยว ดังนั้นบทความวิชาการนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ทบทวนความรู้แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ ที่สนใจนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เข้าไปมีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ๒) เพื่อนำเสนอแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงกีฬาชายแดนใต้กับมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยวและการเมือง โดยศึกษาทบทวน แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ และนำเสนอข้อเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจัดการพื้นที่ในจังหวัด ชายแดนใต้ให้เหมาะสมและประสบความสำเร็จโดยผ่านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การนำ “การท่องเที่ยวเชิงกีฬา” เข้ามาบูรณาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นการ สร้างมูลค่าเพิ่มและการตระหนักรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยว สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับพื้นที่ชายแดนใต้ และ แหล่งท่องเที่ยวในมุมมองนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป นำไปสู่คุณค่าและประโยชน์ต่าง ๆ ให้เกิด กับจังหวัดชายแดนใต้ โดยส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างรายได้ในพื้นที่ ด้านสังคม ประชาชน เยาวชน เห็นถึงคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในการเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักการให้อภัย อันจะนำไปสู่ความสามัคคี ประองตอง สอดคล้องกับแผนงานการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด ชายแดนใต้ อย่างไรก็ตามการนำการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ ให้ประสบผลสำเร็จ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากประชาชน ภาครัฐ เอกชน เคารพในความเชื่อ ทัศนคติ วิถีชีวิต ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน การยอมรับและเห็นคุณค่าของ การอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายใน “สังคมพหุวัฒนธรรม” เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยว การเมือง ที่แท้จริงและมีความยั่งยืนต่อไป

ตารางที่ ๒.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

นักวิจัย	ผลการวิจัย
อรรถธรรม พรหมมะ และคณะ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๘)	แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมี ๔ ประการ คือ ๑) การกีฬาและการออกกำลังกายที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒) การบริหารกีฬาและการออกกำลังกายในท้องถิ่น ๓) การจัดกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกายในท้องถิ่น และ ๔) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย

ตารางที่ ๒.๑ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
กรรณิกา วรพันธุ์ (การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ ๒, ๒๕๕๘)	สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอำเภออุบลรัตน์ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและอยู่ในระดับที่ดี มีพฤติกรรมและแรงจูงใจดังนี้ ๑) ความสนุกสนานบันเทิงใจ ๒) สร้างมิตรภาพ ๓) หลีกหนีความวุ่นวาย
อานนท์ สีดาเพ็ง (มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙)	รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เหมาะสม ประกอบด้วยองค์ประกอบการจัดการ ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านพื้นที่และฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว ๒) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ๓) ด้านการจัดการ และ ๔) ด้านการมีส่วนร่วม โดยต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงด้วยการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยว ภายหลังจากนำรูปแบบการจัดการดังกล่าวไปใช้ พบว่า ชุมชนมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนในภาพรวมว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกหรือมีสภาพดีขึ้น
วัชระ เชียงกุล (วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, ๒๕๖๐)	จุดอ่อนสำคัญด้านการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านพันธมิตรทางธุรกิจ และด้านความคิดเห็นสาธารณะทางการท่องเที่ยว นอกเหนือจากนั้นยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญรองลงมา ซึ่งการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นได้ คือ ด้านราคา ด้านส่งเสริมการ และด้านการขายรวม
วรพงศ์ ภูมิป้อลับ (วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, ๒๕๖๑)	การนำ “การท่องเที่ยวเชิงกีฬา” เข้ามาบูรณาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและการตระหนักรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยว สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับพื้นที่ชายแดนใต้ และแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป นำไปสู่คุณค่าและประโยชน์ต่าง ๆ ให้เกิดกับจังหวัดชายแดนใต้ โดยส่งผลกระทบต่อกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างรายได้ในพื้นที่ ด้านสังคม ประชาชน เขาชนเห็นถึงคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในการเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักการให้อภัย อันจะนำไปสู่ความสามัคคี ประองตอง

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

ณัฐพร ดอกบุญนา และฐาปกรณ ทองคำนุช^{๘๗} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนในตลาดร้อยปีสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัด

^{๘๗} ณัฐพร ดอกบุญนา และฐาปกรณ ทองคำนุช, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนในตลาดร้อยปีสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี”, รายงานวิจัย, (กองทุนส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, ๒๕๕๖), ก.

สุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมด้านจัดการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนในตลาดร้อยปีสามชุก และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวในตลาดร้อยปีสามชุก ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยววันนั้น คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านของการจัดการด้านสถานที่ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในด้านวางแผน การประชุมนโยบายหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น ชุมชนจะมีส่วนแค่การแสดงความคิดเห็นว่าดีหรือไม่ ต้องการหรือไม่ต้องการ แต่ไม่ได้เข้ามาส่วนในการวางแผน คิดนโยบาย หรือการจัดการมากแต่อย่างใด และด้านบุคลากร ประชาชนหรือคนในชุมชนนั้นมีส่วนร่วมมาก แต่ในส่วนของจัดการด้านกฎเกณฑ์ทางการท่องเที่ยวในตลาดร้อยปีสามชุกนั้น คนในชุมชนมีส่วนร่วมลดลงหากเทียบกับด้านอื่น ๆ เนื่องจากปัจจุบันกฎเกณฑ์ต่าง ๆ คือกฎที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา ไม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ที่ตายตัว

รัฐ กัญภัย^{๔๔} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ ๓) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๔) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ ผลการวิจัยพบว่า ๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒) ปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ ระดับสูงมาก ($r=0.928$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และปัจจัยภายนอก มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ ระดับสูงมาก ($r=0.931$) ๓) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ๔) ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน ผู้มีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกเทศบาลและข้าราชการส่วนท้องถิ่น จากการวิจัยนี้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ

^{๔๔} รัฐ กัญภัย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี”, วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๘): ๔๖๕-๔๖๖.

วุฒิชชาติ สุนทรสมัย^{๕๙} ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของ จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพในการพัฒนาเครือข่ายชุมชนของจังหวัด ปราจีนบุรี และศึกษาระดับการสนับสนุนของภาครัฐและภาคเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาให้ชุมชนมี ส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายชุมชน ด้านการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี รวมทั้งศึกษาและเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรีที่ส่งผลต่อการ พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวชุมชนใช้การวิจัยแบบปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผล การศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มชุมชนและตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ กลุ่ม ปลูกและแปรรูปสมุนไพรไทย มีความสนใจและเข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็น อย่างดี มีความรู้ด้านสมุนไพรและการบำบัดเพื่อสุขภาพ รวมถึงชุมชนเองก็มีศักยภาพเพียงพอต่อการ รวมกลุ่มในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพ การจัดโปรแกรม การท่องเที่ยวดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กร ภาครัฐและเอกชนโดยทำหน้าที่เป็น ผู้สนับสนุนเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้มแข็งด้านเครือข่าย และทำให้เกิด ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชุมชนรวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายของธุรกิจชุมชน อันนำมาซึ่งการพัฒนา เครือข่ายชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์^{๖๐} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำหนองไขววน บ้านดอนแดง อำเภอสรีสงคราม จังหวัด นครพนม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นที่มีต่อ ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำหนองไขววน บ้านดอนแดง อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม ๒) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน ๓) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำ หนองไขววน บ้านดอนแดง อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม ๔) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำ หนองไขววน บ้านดอนแดง อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจมากที่สุด คือเกิดรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ผลการทดสอบสมมุติฐาน ปรากฏว่า การได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนและ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำหนองไขววน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

^{๕๙} วุฒิชชาติ สุนทรสมัย, “รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการพัฒนา เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน”, *วารสารสมาคมนักวิจัย*, ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๑๖๗.

^{๖๐} พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์, “การท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พื้นที่ชุ่มน้ำหนองไขววน บ้านดอนแดง อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม”, *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทย นานาชาติ*, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๐): ๔๗-๔๘.

ดังนั้นในข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ รัฐจึงควรตระหนักถึงการได้รับผลประโยชน์ด้านรายได้ของชุมชนอย่างเท่าเทียมควบคู่ไปกับการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน อันจะนำไปสู่การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนในที่สุด

สุพิชญา บุญคำ^{๑๑} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล เชียงคาน อำเภอเชียงคาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จำนวน ๔ ด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมของประชาชนในผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจแก้ปัญหา วางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคานในภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

ตารางที่ ๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ณัฐพร ดอกบุญนาค และฐาปกรณ์ ทองคำนุช (กองทุนส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, ๒๕๕๖)	การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยว นั้น คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านของการจัดการด้านสถานที่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในด้านวางแผน การประชุมนโยบายหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ
รัฐ กัญภัย (วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, ๒๕๕๘)	ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ

^{๑๑} สุพิชญา บุญคำ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย”, วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๔๐ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐): ๗๕.

ตารางที่ ๒.๒ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
วุฒิชชาติ สุนทรสมัย (วารสารสมาคมนักวิจัย, ๒๕๕๙)	กลุ่มชุมชนและตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ กลุ่มปลูกและแปรรูปสมุนไพรไทย มีความสนใจและเข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีความรู้ด้านสมุนไพรและการบำบัดเพื่อสุขภาพ
พรหมภัสสร ชุมหบุญญทิพย์ (วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, ๒๕๖๐)	การได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำหนองไขยวาน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
สุพิชญา บุญคำ (วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๖๐)	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติตามแผนอยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมของประชาชนในผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจแก้ปัญหา วางแผนอยู่ในระดับปานกลาง

๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

พันธเอกจารุมาศ เรื่องสุวรรณ^{๑๒} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์แบบจำลองการสอนวิชาชีพช่างซ่อมจักรยานยนต์ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของพลทหารในส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก พบว่า แบบจำลองการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างจากการสอนแบบปกติมากที่สุด จากการเปรียบเทียบการจำลองการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ กับการสอนหลังจากปรับอิทธิพลตัวแปรร่วมออกแล้ว พบว่า แบบจำลองการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

อรวิภา จรุงจารูวัฒนา^{๑๓} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาบริบทการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของศูนย์ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๒) เพื่อศึกษาแนวคิดหลักคำสอน อิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และ ๓) เพื่อบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัยพบว่า ๑) บริบทการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและ

^{๑๒} จารุมาศ เรื่องสุวรรณ, พันเอก, “การสังเคราะห์แบบจำลองการสอนวิชาชีพช่างตามหลักอิทธิบาท ๔ ของพลทหารในส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก”, *ปริญาญาคุขบัณฑิต* *ปร.ด. อาชีวศึกษา*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๒๕๓.

^{๑๓} อรวิภา จรุงจารูวัฒนา, “การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, *วารสารบัณฑิตวิจัย*, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๑๘๓-๑๘๔.

การศึกษาตามอัธยาศัยตำบลหลายอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ผู้พลาดโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุและประชากรวัยแรงงาน โดยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาทักษะอาชีพ การพัฒนาสังคมและชุมชนที่เน้นผู้เรียนและชุมชนให้มีส่วนร่วม ใช้กระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้เรียน ๒) แนวคิดหลักคำสอนอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอน เป็นแนวทางนำไปสู่ความสำเร็จ ในการเรียนและช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนสำเร็จตามความมุ่งหมาย ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความพอใจ มีใจรักในการเรียน วิริยะ คือ ความเพียรพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอยในการเรียน จิตตะ คือ ความตั้งใจ สนใจในการเรียน วิมังสา คือ การไตร่ตรอง ใช้ปัญญาพิจารณาแก้ไขปัญหาในการเรียนอย่างมีเหตุผล ๓) การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปสอดแทรกในแผนการเรียนรู้อุ้และเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ จัดให้มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง นอกจากนี้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรมจริยธรรมในชั้นเรียน ค่าคุณธรรม การศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจหลักอิทธิบาท ๔ ภายหลังการบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ๖ กับผู้เรียนที่มีผลการต่ำ ขาดเรียนบ่อย ไม่ตั้งใจเรียน ส่งการบ้านช้า พบว่าผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาในการเรียน มีความสนใจในการเรียน มีความเพียร ตั้งใจทำกิจกรรมในชั้นเรียนและมีผลการเรียนดีขึ้น

ผอ.ทอง สุจินพรัหม^{๔๔} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาทรรศนะของบุคลากรที่มีต่อการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๘ ๒) เปรียบเทียบการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๒ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากร และ ๓) ศึกษาข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า ๑) ทรรศนะของบุคลากรที่มีต่อการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทรรศนะของบุคลากรที่มีต่อการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ๒) บุคลากรที่มีเพศ อายุ และตำแหน่งต่างกัน มีต่อการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ ๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ (๑) ด้านฉันทะ ผู้บริหารควรมีความพอใจรักใคร่ในการบริหารงานทุกด้านอย่างเท่า

^{๔๔} ผอ.ทอง สุจินพรัหม, “การนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๘”, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๑๐๒.

เทียมกันเพื่อพัฒนางานพร้อมกันในทุก ๆ ด้าน (๒) ด้านวิริยะผู้บริหารควรแสดงภาวะผู้นำในทุกสถานการณ์ สามารถนิเทศแนะนำผู้ร่วมงานได้ (๓) ด้านจิตตะ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ติดตามการทำงานตามแผนงาน/โครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย (๔) ด้านวิมังสา ผู้บริหารควรพิจารณาไตร่ตรองหาวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบพร้อมทั้งประเมินผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผดุง วรรณทอง^{๔๕} ได้ทำการวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้หลักอริยาบท ๔ ในการบริหารองค์กรเอกชนในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ๑) ด้านฉันทะ มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้บุคลากรเกิดและมีความพอใจในหน้าที่รับผิดชอบ และปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถของตนเองรักและพอใจที่จะได้รับพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้มาใช้ในหน้าที่ที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่ กระตือรือร้นพร้อมที่จะให้มีการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมที่จะพัฒนางาน และบุคลากรมีความพอใจที่จะมีการพัฒนาอยู่เสมอ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานและนโยบายขององค์กร มีการจัดการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอยู่เสมอ ๒) ด้านวิริยะ มีความจำเป็นและสำคัญมากต่อการบริหารองค์กรเอกชนเนื่องจากหลักการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงเป็นแบบอย่างและได้พระราชทานบทพระราชนิพนธ์ เรื่องพระมหาชนก ที่เน้นให้ประชาชนมีความวิริยะ หรือหลักการประกอบความเพียรชอบ บุคลากรมีความตื่นตัวพร้อมที่จะพัฒนาการทำงานอยู่ตลอดเวลา ผึกฝนพยายามพัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญในหน้าที่ด้วยการเรียนรู้เพิ่มเติม ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ตนเองปฏิบัติอย่างเต็มศักยภาพ มีการจัดฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ๓) ด้านจิตตะ มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เช่นเดียวกันโดยผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำงานที่ต้องอาศัยด้าน จิตตะเป็นหลักที่จะต้องเอาใจใส่งานอยู่เสมอ องค์กรเอกชนควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอริยาบท ๔ ด้านจิตตะเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน มีระบบที่ตรวจสอบให้บุคลากรมีการเอาใจใส่ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เมื่อเกิดปัญหาก็ก็นั้นตรวจสอบหาข้อบกพร่องของตนเองเพื่อพัฒนางานของตนเอง ผึกฝนตนเองให้มีความรู้พร้อมที่จะมาสนับสนุนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ โดยศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำมาพัฒนาองค์กร ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ๔) ด้านวิมังสา มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เช่นเดียวกันเพราะผู้บริหารต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม มีการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีการพัฒนาดียิ่งขึ้นไป ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ เพิ่มเติมหาวิธีการต่าง ๆ มาพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอดทนต่อปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถของตนเองไตร่ตรองการทำงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ โดยใช้กำลังสติปัญญา แสวงหาวิธีการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

^{๔๕} ผดุง วรรณทอง, “การประยุกต์ใช้หลักอริยาบท ๔ ในการบริหารองค์กรเอกชนในจังหวัดนนทบุรี”, วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน, ๒๕๖๑): ๙๙-๑๐๐.

Weerasinghe, T.D. Thisera, T.J.R. and Kumara^{๑๖} ได้ศึกษาเรื่อง BUDDHISM AND ORGANIZATIONAL MANAGEMENT: A REVIEW ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ใช้แนวความคิดและการปฏิบัติของชาวพุทธในด้านการจัดการองค์กรซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลพฤติกรรมจริยธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างทีม การสื่อสาร การเป็นผู้นำ การจัดการความขัดแย้ง การพัฒนาส่วนบุคคล ธรรมาภิบาล การจัดการความรู้ และการจัดการคนในที่ทำงานให้กว้างขึ้น แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดและการปฏิบัติทางพุทธศาสนามีประสิทธิภาพที่จะนำไปใช้ในการจัดการองค์กรและแนวความคิดและการปฏิบัติเหล่านั้นมีการใช้งานที่เป็นสากลมากขึ้นซึ่งสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรตามผลลัพธ์ ขอแนะนำให้ผู้บริหารที่ทันสมัยมีสติมีความเห็นอกเห็นใจและมีความยืดหยุ่นเปิดกว้างและยอมรับว่าไม่มีอะไรถาวร สรุปแล้วมุมมองทางพุทธศาสนาของการจัดการองค์กรนั้นเกี่ยวกับการยอมรับการเปลี่ยนแปลงการสร้างความสำเร็จในหมู่พนักงานและการปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความมีเกียรติและความเคารพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

ตารางที่ ๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิบาท ๔ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

นักวิจัย	ผลการวิจัย
จารุมาศ เรืองสุวรรณ, พันเอก, ปริญญาดุขฎฐิบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘),	แบบจำลองการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างจากการสอนแบบปกติมากที่สุดจากการเปรียบเทียบการจำลองการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ กับการสอนหลังจากปรับอิทธิพลตัวแปรร่วมออกแล้ว พบว่า แบบจำลองการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
รัฐ กัญภัย (วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, ๒๕๕๘)	ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ
อรวิภา จุญจจารุวัฒนา (วารสารบัณฑิตวิจัย, ๒๕๕๙)	การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปสอดแทรกในเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ จัดให้มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรมจริยธรรม ค่ายคุณธรรม การศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักอิทธิบาท ๔

^{๑๖} Weerasinghe, T.D. Thisera, T.J.R. and Kumara, "BUDDHISM AND ORGANIZATIONAL MANAGEMENT: A REVIEW", *The Kelaniya Journal of Management*, Vol. 3(2), (2014): 93-112.

ตารางที่ ๒.๓ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ผอบทอง สุจินพรหมล, วารสาร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ๒๕๕๙)	๑) ด้านฉันทะ ผู้บริหารควรมีความพอใจรักใคร่ในการบริหารงานทุกด้านอย่างเท่าเทียมกันเพื่อพัฒนางานพร้อมกัน ๒) ด้านวิริยะผู้บริหารควรแสดงภาวะผู้นำในทุกสถานการณ์สามารถนิเทศแนะนำผู้ร่วมงานได้ ๓) ด้านจิตตะ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ติดตามการทำงานตามแผนงาน/โครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ๔) ด้านวิมังสา ผู้บริหารควรพิจารณาไตร่ตรองหาวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
ผดุง วรรณทอง, (วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ๒๕๖๑)	๑) ด้านฉันทะ มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้บุคลากรเกิดและมีความพอใจในหน้าที่รับผิดชอบ และปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถของตนเองรักและพอใจที่จะได้รับพัฒนาตนเอง ๒) ด้านวิริยะ มีความจำเป็นและสำคัญ มากต่อการบริหารองค์กรเอกชน ๓) ด้านจิตตะ มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เช่นเดียวกันโดยผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำงานที่ต้องอาศัยด้าน จิตตะเป็นหลักที่จะต้องเอาใจใส่งานอยู่เสมอ ๔) ด้านวิมังสามีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เช่นเดียวกันเพราะผู้บริหารต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม มีการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีการพัฒนาดียิ่งขึ้นไป
Weerasinghe, T.D. Thisera, T.J.R. and Kumara, (The Kelaniya Journal of Management, 2014)	การประยุกต์ใช้แนวความคิดและการปฏิบัติของชาวพุทธในด้าน การจัดการองค์กรซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤติกรรมจริยธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างทีม การสื่อสาร การเป็นผู้นำ การจัดการความขัดแย้ง การพัฒนาส่วนบุคคล ธรรมาภิบาล การจัดการความรู้ และการจัดการคนในที่ทำงานให้กว้างขึ้น

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นผู้วิจัยสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยสรุปที่มาของแต่ละตัวแปรดังนี้

๑. ตัวแปรด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ในครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประกอบด้วย^{๙๗}

- ๑) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
- ๒) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
- ๓) บุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- ๔) การสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยว
- ๕) การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

๒. ตัวแปรด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตในครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประกอบด้วย^{๙๘}

- ๑) การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น
 - ๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ
 - ๓) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวสูง
 - ๔) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว
 - ๕) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์
 - ๖) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว
- ๓) ตัวแปรการมีส่วนร่วมในครั้งนี้ได้นำแนวคิดของ Cohen and Uphoff ประกอบด้วย

- ๑) ร่วมตัดสินใจ
- ๒) ร่วมพัฒนา
- ๓) ร่วมรับผลประโยชน์
- ๔) ร่วมในการประเมิน

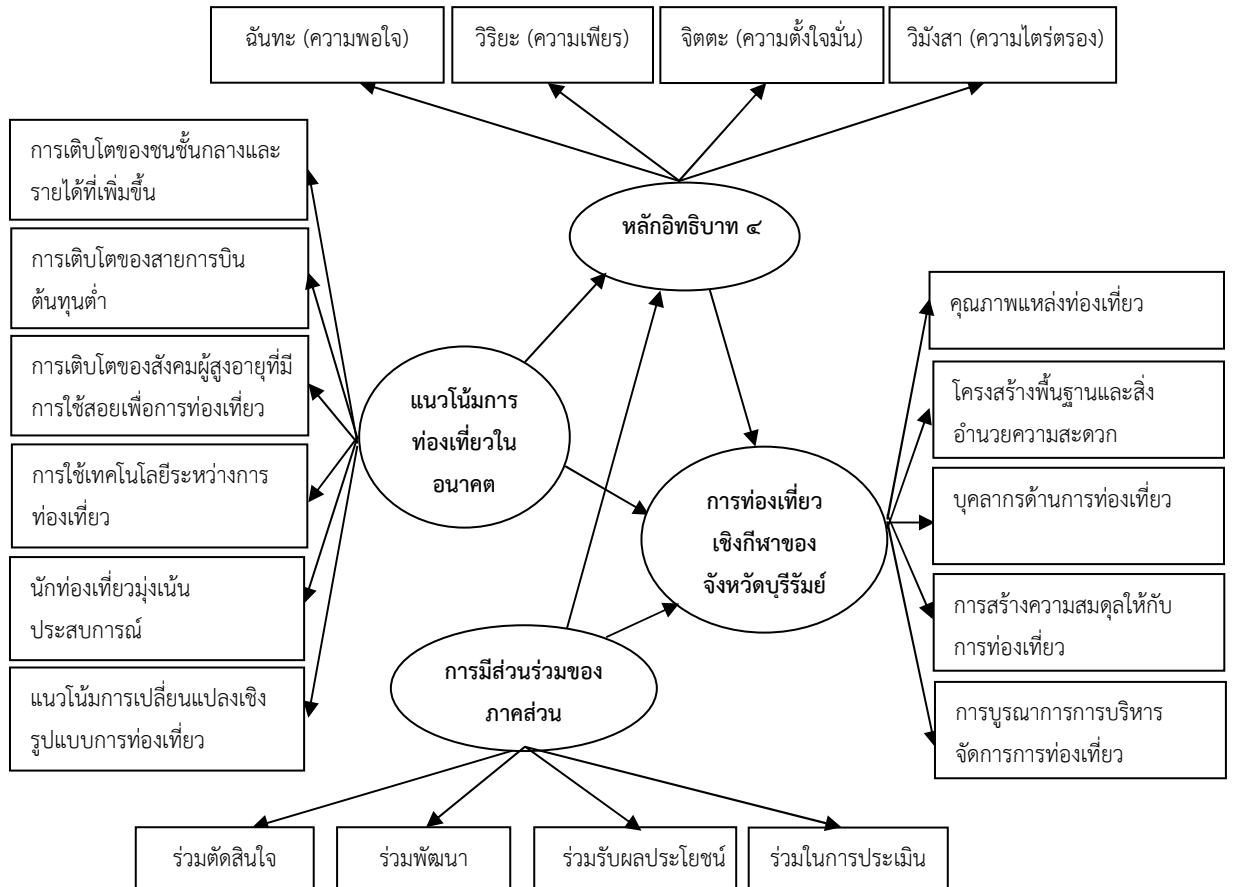
๔) ตัวแปรหลักอิทธิบาท ๔ ในครั้งนี้ได้นำมาจากพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), (๒๕๔๓), พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ. ปยุตฺโต), (๒๕๕๐) ประกอบด้วย

- ๑) ฉันทะ (ความพอใจ)
- ๒) วิริยะ (ความเพียร)
- ๓) จิตตะ (ความคิดมุ่งไป)
- ๔) วิมังสา (ความไตร่ตรอง)

^{๙๗} สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐), หน้า ๒๗-๓๖.

^{๙๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗-๓๖.

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของ จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๕ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และ ๓) เพื่อเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์นำมาสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยกระบวนการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ระยะที่ ๑ การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๓ ระยะที่ ๒ การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓.๑ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวศึกษาสถานการณ์ โดยไม่มีการทดลอง (The One Shot Non-Experiment Case Study)

๓.๒ ระยะที่ ๒ การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์จาก ๖ หน่วยงานประกอบด้วย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดและบริษัทในเครือ สาธารณสุขจังหวัด ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด จำนวน ๑,๔๕๙ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง

๒.๑) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จำนวน ๔๕๐ ตัวอย่าง สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยโดยการพิจารณาจากความเหมาะสมของจำนวนค่าพารามิเตอร์ที่ทำการประมาณค่าภายใต้โมเดลตามสมมติฐานในกรอบแนวคิดที่ได้ศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมตามแนวคิดของนักวิจัยด้านโมเดลการวิเคราะห์ลิซเซล คือ Lindeman, Merenda and Gold^๑ และ Weiss (1972)^๒ ที่ได้ทำการกำหนดขนาดตัวอย่างตามกฎอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปร ไว้เป็น ๑ พารามิเตอร์ ใช้ตัวอย่าง ๑๐-๒๐ ตัวอย่าง จากกรอบแนวคิดการวิจัยพบว่ามีความพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณภายใต้โมเดลลิซเซลทั้งหมด ๔๕ พารามิเตอร์ ใช้เส้นพารามิเตอร์ละ ๑๐ ตัวอย่างเท่ากับ ๔๕ x ๑๐ = ๔๕๐ ตัวอย่าง

๒.๒) การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอนโดย

ชั้นตอนที่ ๑ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการจัดแบ่งประชากรเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) คำนวณจากสูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามสัดส่วน แสดงไว้ในตารางที่ ๓.๑

^๑ Lindeman RH, Merenda PF, Gold RZ., *Introduction to Bivariate and Multivariate Analysis*, (Scott, Foresman, Glenview, IL, 1980), p. 163.

^๒ Weiss, R., *The Provision of Social Relationship*, In Z. Rubin (Ed), (Doing Unto others Englewood Cliff, N. J: Prentice-Hall, 1972), pp. 17-26.

ตารางที่ ๓.๑ การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามสัดส่วน

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	จำนวนประชากร	สัดส่วน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
๑	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	๑๒๕	๔๕๐x๑๒๕/๑,๔๕๙	๓๙
๒	หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์	๘๙	๔๕๐x๘๙/๑,๔๕๙	๒๗
๓	สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด และบริษัทในเครือ	๒๘๐	๔๕๐x๒๘๐/๑,๔๕๙	๘๖
๔	สาธารณสุขจังหวัด	๑๒๓	๔๕๐x๑๒๓/๑,๔๕๙	๓๘
๕	ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว	๔๓๘	๔๕๐x๔๓๘/๑,๔๕๙	๑๓๕
๖	ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด	๔๐๔	๔๕๐x๔๐๔/๑,๔๕๙	๑๒๕
รวมประชากร		๑,๔๕๙	รวมกลุ่มตัวอย่าง	๔๕๐

ขั้นตอนที่ ๒ จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จนกระทั่งครบตัวอย่างตามที่ต้องการ

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน ๒ ชนิด ได้แก่

๓) แบบบันทึกเอกสาร (Document Recording Forms) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

๒) แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น ๕ ส่วน

ส่วนที่ ๑ สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน ๕ ข้อ

ส่วนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถาม ๓๐ ข้อ

การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น	จำนวน ๕ ข้อ
การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ	จำนวน ๕ ข้อ
การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยสูง	จำนวน ๕ ข้อ
การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว	จำนวน ๕ ข้อ
นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์	จำนวน ๕ ข้อ
แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว	จำนวน ๕ ข้อ
ส่วนที่ ๓ สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยข้อคำถาม ๒๐ ข้อ	
การร่วมตัดสินใจ	จำนวน ๕ ข้อ

ร่วมพัฒนา	จำนวน ๕ ข้อ
ร่วมรับผลประโยชน์	จำนวน ๕ ข้อ
ร่วมในการประเมิน	จำนวน ๕ ข้อ
ส่วนที่ ๔ สอบถามเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วยข้อคำถาม ๒๐ ข้อ	
ฉันทะ (ความพอใจ)	จำนวน ๕ ข้อ
วิริยะ (ความเพียร)	จำนวน ๕ ข้อ
จิตตะ (ความตั้งใจมั่น)	จำนวน ๕ ข้อ
วิมังสา (ความไตร่ตรอง)	จำนวน ๕ ข้อ
ส่วนที่ ๕ สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ประกอบด้วยข้อคำถาม ๒๕ ข้อ	

คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน ๕ ข้อ
โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน ๕ ข้อ
บุคลากรด้านการท่องเที่ยว	จำนวน ๕ ข้อ
การสร้างความสะดวกสบายให้การท่องเที่ยว	จำนวน ๕ ข้อ
การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน ๕ ข้อ
ส่วนที่ ๒ ถึงส่วนที่ ๕ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ^๓ ซึ่งจะมีข้อคำถามแบบประมาณค่าที่ใช้วัด ๕ ระดับ (Rating Scale) และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้	

มากที่สุด	ให้คะแนน	๕	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	๔	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	๓	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	๒	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	๑	คะแนน

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการอภิปรายผล ซึ่งผลจากการคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น มีดังนี้ จากสูตร

$$\begin{aligned} \text{ช่วงชั้นคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{อันตรภาค}} \\ &= \frac{๕ - ๑}{๕} = ๐.๘๐ \end{aligned}$$

จะได้เกณฑ์การแปลผล ๕ ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๑ - ๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

^๓ Likert, Rensis, "The Method of Constructing and Attitude Scale", **Reading in Attitude Theory and Measurement**, (Fishbein, Matin, Ed. New York: Wiley & Son, 1967), pp. 90-95.

^๔ มัลลิกา บุณนาค, **สถิติเพื่อการตัดสินใจ**, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๑๔๓.

- คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๑ – ๔.๒๐ หมายถึง มาก
 คะแนนเฉลี่ย ๒.๖๑ – ๓.๔๐ หมายถึง ปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย ๑.๘๑ – ๒.๖๐ หมายถึง น้อย
 คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๘๐ หมายถึง น้อยที่สุด

๓) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๓.๑) ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และสร้างเครื่องมือเป็นแบบบันทึกเอกสาร เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ เก็บผลการวิเคราะห์ไว้ในแบบบันทึกเอกสาร

๓.๒) นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา โดยการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยการนำข้อมูลสรุปประเด็นจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาจัดทำเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง ๑๙ ตัวแปร รวมข้อคำถามทั้งสิ้น ๙๕ ข้อ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน แล้วจึงนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC มากกว่า ๐.๖๐ ขึ้นไป

๓.๓) นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมาเป็นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์เพื่อหาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

๔) การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

๔.๑) การตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมของโครงสร้างและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านจะประเมินให้คะแนน ๓ ระดับ คือ +๑ = มีความสอดคล้อง ๐ = ไม่แน่ใจ -๑ = ไม่สอดคล้อง แล้วคำนวณค่าและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .๖๐ ขึ้นไป ส่วนคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า .๖๐ จะนำไปปรับปรุงแก้ไข การคำนวณค่าดัชนีใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \sum R/N$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item concurrence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

๔.๒) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จำนวน ๓๐ คน

๔.๓) นำแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๙๖๑ และสามารถจำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

ตารางที่ ๓.๒ แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)
๑. แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	.๙๕๕
๒. การมีส่วนร่วม	.๘๗๓
๓. หลักกอิทธิบาท ๔	.๙๒๘
๔. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	.๙๖๕
ภาพรวม	.๙๖๑

๔.๔) แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลจากการทดลองใช้ในขั้นตอนที่ผ่านมา ทำการปรับปรุงแก้ไขโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑) การศึกษาและวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต การมีส่วนร่วม หลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสังเคราะห์ตัวแปรการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยทำการรวบรวมเอกสารจากแหล่ง ต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์เอกสารโดยการจัดทำแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร บันทึกเกี่ยวกับลักษณะเอกสาร แหล่งที่มา และสาระสำคัญของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารจะเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้วยวิธีการอื่น ๆ ต่อไป

๒) การศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๔๕๐ คน

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนต่อไปนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒) การวิเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา^๕

๒.๑) ผู้วิจัยตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นสำหรับการคัดเลือกเอกสาร และหัวข้อที่จะทำการวิเคราะห์

๒.๒) ผู้วิจัยวางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความในเอกสารที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินได้ว่าจะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบท (Text) และจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป

๒.๓) ผู้วิจัยคำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยตั้งคำถามเกี่ยวกับเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ตามหัวข้อในแบบการวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์เป็นไปอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยทำการพิจารณาเอกสารในสภาพที่เป็นปัจจัย และเปรียบเทียบคุณลักษณะของเนื้อหาเข้ากับบริบทของเอกสาร โดยมีการโยงคุณลักษณะเข้ากับกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยเลือกมาเปรียบเทียบ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้

๒.๔) วิเคราะห์เนื้อหาตามที่ปรากฏ (Manifest Content) ในเอกสารวัดความถี่ของคำหรือข้อความในเอกสารเท่านั้น ไม่ใช้การตีความหมายของข้อความ

๓) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อศึกษากลุ่มตัวแปรที่ยังไม่มีทฤษฎี หรือแนวคิดสนับสนุนเรื่องนั้นมาก่อน ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากตัวแปรเหล่านั้น แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อต้องการทราบว่ากลุ่มตัวแปร (Set of Variables) ทั้งหมดมีกี่ปัจจัย (Factor) ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัย จะช่วยลดตัวแปรลงและได้ปัจจัยซึ่งทำให้เข้าใจลักษณะของข้อมูลได้ง่าย และสามารถสร้างตัวแปรแฝงเพื่อนำตัวแปรแฝงมาใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างต่อไป ซึ่งเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้^๖

๓.๑) ตรวจสอบเบื้องต้นว่า ข้อมูลสามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยได้หรือไม่ โดยการพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร จากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO-MSA) มากกว่า .๗๐ ถึง ๑ และค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญ แสดงว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน เหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์ปัจจัย

^๕ สุภางค์ จันทวานิช, การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๒๔.

^๖ นงลักษณ์ วิรัชชัย, โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๒.

๓.๒) สกัดปัจจัยขั้นต้น (Factor Extraction) ใช้วิธี Principal Component Analysis โดยมีเกณฑ์กำหนดจำนวนปัจจัย คือ ค่าไอเกน (Eigen Values) มากกว่า ๑ และ Scree Plot เส้นกราฟเริ่มเป็นเส้นตรงขนานกับแกนนอน

๓.๓) หมุนแกนปัจจัย (Factor Rotation) เพื่อให้ได้ปัจจัยร่วมที่ชัดเจน

๓.๔) สร้างคะแนนปัจจัย (Factor Score) เพื่อสร้างตัวแปรแฝงจากตัวแปรสังเกตได้

๓.๕) ตั้งชื่อปัจจัยให้สื่อความหมายถึงตัวแปรทั้งหมดในปัจจัย

๔) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เป็นการบูรณาการของสถิติวิเคราะห์ที่สำคัญ คือการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) โมเดลสมการโครงสร้างประกอบด้วย ๒ ส่วน คือโมเดลการวัด (Measurement Model) และโมเดลโครงสร้าง (Structural Model)

๔.๑) โมเดลการวัด (Measurement Model) เป็นโมเดลที่ระบุความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) อันดับทีหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงว่า ตัวแปรสังเกตได้/ตัวบ่งชี้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรม Lisrel (Linear Structure Relation) และพิจารณาคัดเลือกปัจจัยและตัวบ่งชี้ จากตัวแปรสังเกตได้/ตัวบ่งชี้ที่มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ซึ่งสามารถอธิบายองค์ประกอบสูงตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป

๔.๒) โมเดลโครงสร้าง (Structural Model) เป็นโมเดลที่ระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรแฝง ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์ตรวจสอบความตรงของทฤษฎีหรือทดสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยขั้นตอน ๒ ส่วนคือ

๔.๒.๑) การประมาณค่าพารามิเตอร์

(๑) การกำหนดข้อมูลจำเพาะโมเดล (Specification of the Model)

ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาว่าตัวแปรสาเหตุตัวใดบ้างที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยผู้วิจัยใช้โมเดลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นประกอบด้วยตัวแปรแฝง และตัวแปรสังเกตได้ โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลว่าความสัมพันธ์ของโมเดลทั้งหมดเห็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear) เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก (Additive) และเป็นความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Model) ระหว่างตัวแปรภายนอก (Exogenous Variables) และตัวแปรภายใน (Endogenous Variables)

(๒) การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (identification of the model) ผู้วิจัยใช้เงื่อนไขกฎที่ (t-rule) นั่นคือจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าจะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบโดยจะให้จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า (t) และจำนวนตัวแปรสังเกต (NI) ซึ่งนำมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมได้ กฎที่กล่าวว่า แบบจำลองจะระบุค่า

ได้พอดีเมื่อ $t \leq (n/2) (NI) (NI+1)$ และใช้กฎความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Rule) เพื่อตรวจสอบเงื่อนไขพอเพียง

(๓) การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation from the Model) ผู้วิจัยใช้การประมาณค่าโดยใช้วิธี ML (Maximum Likelihood) ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุด วิธีนี้ใช้ฟังก์ชันความกลมกลืนที่ไม่ใช่ฟังก์ชันแบบเส้นตรง แต่ก็เป็นฟังก์ชันที่บอกความแตกต่างระหว่าง เมทริกซ์ S และ Sigma ได้ ค่าประมาณของพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี ML มีความคงเส้นคงวา (Consistency) มีประสิทธิภาพและความเป็นอิสระจากมาตรวัด การแจกแจงสุ่มของค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี ML เป็นแบบปกติ และความแปรปรวนของค่าประมาณขึ้นอยู่กับขนาดของค่าพารามิเตอร์

๔.๒.๒) การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด ผู้วิจัยใช้สถิติที่จะตรวจสอบ ดังนี้

(๑) ค่าไค-สแควร์ (Chi-square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าไค-สแควร์ มีค่าต่ำมากหรือยิ่งเข้าใกล้ศูนย์มาก และค่าไค-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

(๒) ค่าสัดส่วน χ^2 / df เนื่องจากเมื่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างมาก ค่าไค-สแควร์ก็จะยิ่งสูงมากจนอาจทำให้สรุปผลได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงแก้ไขโดยพิจารณาค่า χ^2 / df ซึ่งควรมีค่าไม่ควรเกิน ๒.๐๐^๗

(๓) ดัชนีระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อน และหลังปรับโมเดลกับฟังก์ชัน ความสอดคล้องก่อนปรับโมเดลค่า GFI หากมีค่าตั้งแต่ ๐.๙๐-๑.๐๐ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

(๔) ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index: AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดของอิสระ (df) ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่างหาค่า AGFI หากมีค่าตั้งแต่ ๐.๙๐-๑.๐๐ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

(๕) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) ใช้เปรียบเทียบโมเดลเชิงสมมติฐานการวิจัยว่ามีความสอดคล้องสูงกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มากน้อยเพียงใด ค่าที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ ๐.๙๐ ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

^๗ สุกมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ, และรัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL, (กรุงเทพมหานคร: เจริญมั่นคงตีพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๑๔๔.

(๖) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual: Standardized RMR) เป็นค่าบอกความคลาดเคลื่อนของโมเดล มีค่าต่ำกว่า ๐.๐๕ แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

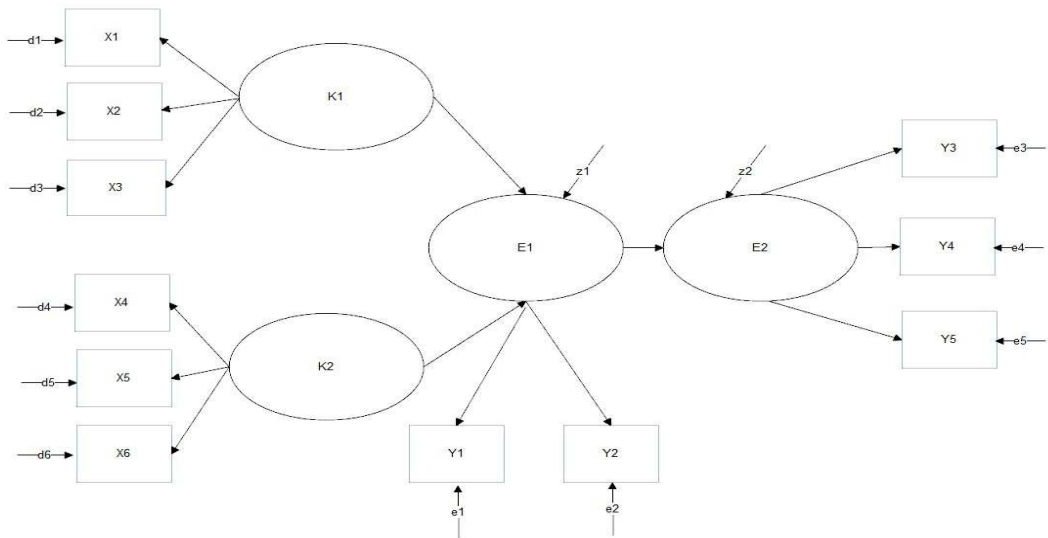
(๗) ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ซึ่งค่า RMSEA ที่ดีมาก ๆ ควรมีค่าต่ำกว่า ๐.๐๕ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

(๘) ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติ (Critical N: CN) เป็นดัชนีที่แสดงขนาดของตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีแสดงความสอดคล้องของโมเดลได้ และค่า CN ควรมีค่ามากกว่า ๒๐๐ ของกลุ่มตัวอย่าง (Diamantopoulos & Siguaw, ๒๐๐๐)^๘

(๙) เมทริกซ์ความคลาดเคลื่อนในการเปรียบเทียบความสอดคล้อง (Fitting Residuals Matrix) หมายถึงเมทริกซ์ที่มีผลต่างของเมทริกซ์ S และ Sigma ซึ่งประกอบไปด้วยค่าความคลาดเคลื่อนทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Largest Standardized Residual) ระหว่างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่เข้าสู่วิเคราะห์กับเมทริกซ์ที่ประมาณได้ โดยค่าเศษเหลือเคลื่อนที่เข้าใกล้ศูนย์ จะถือว่าโมเดลมีแนวโน้มสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ความพอดีเศษเหลือเหมาะสมอยู่ระหว่าง -๒ ถึง ๒

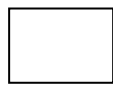
(๑๐) การปรับโมเดล (Model Modification Indexes: MI) ผู้วิจัยปรับโมเดลบนพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัยเป็นหลัก โดยมีการดำเนินการคือ จะตรวจสอบผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีค่าใดแปลกเกินความเป็นจริงหรือไม่ และพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง (Squared Multiple Correlation) ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาค่าความสอดคล้องรวม (Overall Fit) ของโมเดลว่า โดยภาพรวมแล้วโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด และจะหยุดปรับโมเดลเมื่อพบว่า ค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานต่ำกว่า ๒.๐๐

^๘ Diamantopoulos, A & Siguaw, AD, *Introducing LISREL: A Guide for the Uninitiated*, (Sage Publications: London, 2000), p. 223.

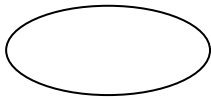

แผนภาพที่ ๓.๑ โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

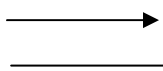
ภาพโมเดลสมการโครงสร้างประกอบด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้^๙

หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables)

หมายถึง ตัวแปรแฝง (Latent Variables)

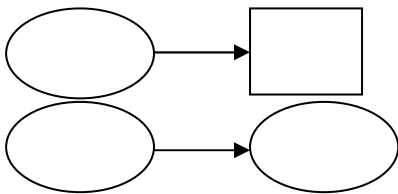

หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ หรือน้ำหนักปัจจัย

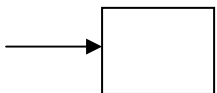
หมายถึง ความสัมพันธ์หรือความแปรปรวนร่วมของสองตัวแปร

ในการสร้างโมเดลการวิจัย ผู้วิจัยจะนำสัญลักษณ์เหล่านี้มาเขียนรวมกันเพื่อใช้แทนความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในโมเดล ดังนี้

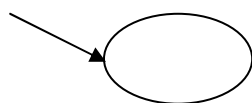

แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้บนตัวแปรแฝง หรือสัญลักษณ์ของปัจจัย

แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยหนึ่งบนอีกปัจจัยหนึ่ง หรือสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

แทน ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้

แทน ความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ปัจจัย

^๙ เรื่องเดียวกัน, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL, หน้า ๑๔๖.

ตัวแปรแฝง (Latent Variables) ในโมเดลสมการโครงสร้างแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ตัวแปรแฝงที่เป็นสาเหตุ เรียกว่า ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variables) ในภาพคือ K1 และ K2 ใช้สัญลักษณ์ K หรือ ξ (อ่านว่า KSI)

๒. ตัวแปรแฝงที่เป็นผล เรียกว่า ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variables) ในภาพคือ E1 และ E2 ใช้สัญลักษณ์ E หรือ η (อ่านว่า ETA)

ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) ในโมเดลสมการโครงสร้างแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ตัวแปรสังเกตได้สำหรับวัดตัวแปรแฝงภายนอก ใช้สัญลักษณ์ X ในภาพคือ X1 X2 X3 X4 X5 และ X6 โดยที่

X1 X2 และ X3 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ K1

X4 X5 และ X6 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ K2

๒. ตัวแปรสังเกตได้สำหรับวัดตัวแปรแฝงภายใน ใช้สัญลักษณ์ Y ในภาพคือ Y1 Y2 Y3 Y4 และ Y5 โดยที่

Y1 และ Y2 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ E1

Y3 Y4 และ Y5 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ E2

ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ X ใช้สัญลักษณ์ d หรือ δ (อ่านว่า DELTA)

ส่วนความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ Y ใช้สัญลักษณ์ e หรือ ϵ (อ่านว่า EPSILON) ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรแฝง E ใช้สัญลักษณ์ z หรือ ζ (อ่านว่า ZETA)

ดังนั้น d1 d2 d3 d4 d5 และ d6 เป็นความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของ X1 X2 X3 X4 X5 และ X6 ตามลำดับ

e1 e2 e3 e4 และ e5 เป็นความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของ Y1 Y2 Y3 Y4 และ Y5 ตามลำดับ

z1 และ z2 เป็นความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของ E1 และ E2 ตามลำดับ

และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารที่ตรงกันจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

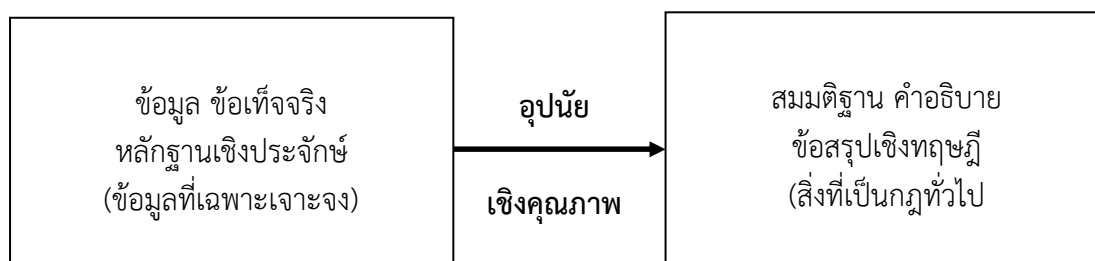
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
SK	แทน	ค่าความเบ้ (skewness)
KU	แทน	ค่าความโด่ง (kurtosis)
C.V.	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error)
R^2	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (squared multiple correlation) หรือสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square statistics)
df	แทน	องศาอิสระ (degree of freedom)
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
ξ	แทน	ตัวแปรแฝงภายนอก (Ksi)
λ	แทน	ขนาดอิทธิพลของตัวแปรอิสระกับตัวแปรแฝงภายนอก
η	แทน	ตัวแปรแฝงภายใน (Eta)
Γ	แทน	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจาก ξ ไป η
GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (goodness of fit index)
AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index)
CFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (comparative fit index)
SRMR	แทน	ดัชนีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standardized RMR)
RMSEA	แทน	ดัชนีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (root mean square error of approximation)
CN	แทน	ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต (critical N)
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (direct effects)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (indirect effects)
TE	แทน	อิทธิพลรวม (total effects)
ชื่อตัวแปรแฝงภายนอก		
TREND	แทน	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต
Trend1	แทน	การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น
Trend2	แทน	การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ
Trend3	แทน	การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว
Trend4	แทน	การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว
Trend5	แทน	นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์
Trend6	แทน	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว
PART	แทน	การมีส่วนร่วมของภาคส่วน
Part1	แทน	ร่วมตัดสินใจ
Par2	แทน	ร่วมพัฒนา

Part3	แทน	ร่วมรับผลประโยชน์
Part4	แทน	ร่วมในการประเมิน
ชื่อตัวแปรแฝงภายใน		
IDDHI	แทน	หลักอิทธิบาท ๔
Iddhi1	แทน	ฉันทะ (ความพอใจ)
Iddhi2	แทน	วิริยะ (ความเพียร)
Iddhi3	แทน	จิตตะ (ความตั้งใจมั่น)
Iddhi4	แทน	วิมังสา (ความไตร่ตรอง)
DEVELOP	แทน	การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
Develop1	แทน	คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
Develop2	แทน	โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
Develop3	แทน	บุคลากรด้านการท่องเที่ยว
Develop4	แทน	การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว
Develop5	แทน	การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

สำหรับรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยที่เรียกว่าวิธีอุปนัย^{๑๐} (Inductive Approach) คือเริ่มจากข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เจาะจงเลือกมาจำนวนหนึ่ง แล้วจึงวิเคราะห์หาข้อสรุป หรือคำอธิบายเชิงทฤษฎีที่มีลักษณะทั่วไปของข้อมูลนั้นดังแผนภาพที่ ๓.๑

แผนภาพที่ ๓.๒ รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓ ระยะที่ ๑ การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓.๑ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารระดับในระดับจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บริหารสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้บริหารหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ ตัวแทนจากสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดและบริษัทในเครือ

^{๑๐} พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ศาสตราจารย์, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙), หน้า ๙.

สาธารณสุขจังหวัด ชมรมผู้ประกอบการท่องเที่ยว นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา นักวิชาการด้านพุทธศาสนา จำนวน ๑๗ คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposefully Corrected) ดังนี้

- ๑) นายภุชญา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์.
- ๒) รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท, อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ๓) นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์.
- ๔) นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์.
- ๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ้ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ๖) นายสมปอง จันทรี, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์.
- ๗) นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร. ๓.
- ๘) นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ๙) นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด.
- ๑๐) นายบดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์.
- ๑๑) นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์.
- ๑๒) นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อางทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์.
- ๑๓) นายธีรวัฒน์ วุฒิคุณ, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์.
- ๑๔) นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังกัดกณณ์อนุสรณ์).
- ๑๕) อาจารย์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ๑๖) นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการกณณ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ๑๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

- ๑) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วย คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นอย่างไร
- ๒) ปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตทั้ง ๖ ด้าน ประกอบด้วย การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวสูง การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว

มุ่งเน้นประสบการณ์ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์หรือไม่ อย่างไร

๓) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย การร่วมตัดสินใจ ร่วมพัฒนา ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมในการประเมิน ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์หรือไม่ อย่างไร

๔) หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะหลักอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) วิมังสา (ความไตร่ตรอง) จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์หรือไม่ อย่างไร

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง ๓ อย่าง ประกอบด้วย

๑) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยการเก็บจากแบบสอบถาม

๒) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Structured Interview) ทำการสัมภาษณ์โดย เจาะจงคำตอบเฉพาะเรื่องตามจุดมุ่งหมาย โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

๓) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์ และจากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จำนวน ๙-๑๐ รูป/คน เป็นการจัดประชุมสนทนากลุ่มตามสถานการณ์หรือสถานที่ที่เหมาะสม โดยการสร้างบรรยากาศในการสนทนาเป็นลักษณะพูดคุยเรื่องทั่ว ๆ ไปที่เกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการจะศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลให้เข้าประเด็นเนื้อหาที่ต้องการวิจัย โดยไม่ปิดกั้นความคิดและเปิดโอกาสให้มีการซักถามเพื่อสร้างความไว้วางใจ และสุดท้ายจะขอบคุณผู้ร่วมสนทนาพร้อมกับกล่าวสรุป ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มประกอบด้วย

๑) รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป/ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๒) ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๓) ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๔) ศ. พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๕) ผศ.ดร.อนุวัต กระจ่าง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๖) ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๗) อาจารย์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๘) อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุติ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๙) อาจารย์ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๑๐) นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

๑๑) นางศุภิตา อ่อนบรรจง, หัวหน้างานส่งเสริมกิจกรรมนานาชาติ กองส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

๑๒) นางอกนิษฐ์ ลีมิตรสกุล, รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด (Typologies) คำว่า “Typologies” หมายถึง ขั้นตอนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในกรณีที่นักวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นักวิจัยจำเป็นที่ต้องจัดระบบข้อมูลโดยอาศัยหลักเกณฑ์ ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ซึ่งการจำแนกหรือการจัดกลุ่มข้อมูลนี้ แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่^{๑๑}

๑) การจำแนกข้อมูลในระดับจุลภาค การจำแนกข้อมูลระดับนี้แบ่งเป็น ๒ ประเภทย่อย ได้แก่ การวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis) กับ การวิเคราะห์สารระบบ (Taxonomy Analysis) การวิเคราะห์คำหลัก หมายถึงการจำแนกจัดกลุ่มคำชุดหนึ่งให้อยู่ภายใต้คำอีกชุดหนึ่ง ซึ่งคำดังกล่าวนี้มีความหมายครอบคลุมคำชุดนั้น ๆ หรือ อาจกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์คำหลัก เป็นการจัดกลุ่มคำชุดหนึ่งให้อยู่ร่วมกันโดยอาศัยลักษณะความสัมพันธ์บางอย่างของคำแต่ละคำที่นำมาใช้จัดกลุ่ม ทั้งนี้ลักษณะความสัมพันธ์บางอย่างที่ว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงวัฒนธรรมที่บุคคลแต่ละสังคมเป็นผู้จัดจำแนก

๒) การจำแนกข้อมูลในระดับมหภาค การจำแนกข้อมูลในระดับมหภาค เป็นการจำแนกข้อมูลตามเหตุการณ์ (Event) หรือการวิเคราะห์เหตุการณ์ ตามเรื่องราว (Event Analysis) ที่ปรากฏ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับมหภาคแบ่งได้เป็น ๒ วิธี คือ การวิเคราะห์เหตุการณ์แบบอิงทฤษฎีและแบบไม่อิงทฤษฎี

^{๑๑} สุภางค์ จันทวานิช, การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๗๔.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และ ๓) เพื่อเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเด็นดังนี้

- ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
- ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์
- ๔.๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

๔.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล (n=๔๕๐)

ลำดับ	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
๑	เพศ		
	ชาย	๓๒๐	๗๑.๑
	หญิง	๑๓๐	๒๘.๙
	รวม	๔๕๐	๑๐๐.๐
๒	อายุ		
	๒๐-๓๐ ปี	๑๑๔	๒๕.๓
	๓๑-๔๐ ปี	๑๕๗	๓๔.๙
	๔๑-๕๐ ปี	๑๐๖	๒๓.๖
	๕๑-๖๐ ปี	๗๓	๑๖.๒
	รวม	๔๕๐	๑๐๐.๐
๓	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๘๑	๔๐.๒
	ปริญญาตรี	๒๔๕	๕๔.๔
	ปริญญาโท	๑๔	๓.๑
	ปริญญาเอก	๑๐	๒.๒

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๔๕๐)

ลำดับ		จำนวน	ร้อยละ
	รวม	๔๕๐	๑๐๐.๐
๔	หน่วยงานที่สังกัด		
	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์	๓๙	๘.๗
	หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์	๒๗	๖.๐
	สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด และบริษัทในเครือ	๘๖	๑๙.๑
	หน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด	๓๘	๘.๔
	ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว	๑๓๕	๓๐.๐
	ประชาชนทั่วไป	๑๒๕	๒๗.๘
	รวม	๔๕๐	๑๐๐.๐
๕	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
	๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๑๕๒	๓๓.๘
	๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท	๑๔๐	๓๑.๑
	๓๐,๐๐๑-๔๐,๐๐๐ บาท	๑๑๖	๒๕.๘
	๔๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๔๒	๙.๓
	รวม	๔๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๔๕๐ คน สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๓๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑ และเพศหญิง จำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘ ตามลำดับ

ด้านอายุ พบว่า อันดับแรกมีอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙ รองลงมาคืออายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี จำนวน ๑๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖ และมีอายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒ ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๒๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔ รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒ ปริญญาโท จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑ และปริญญาเอก จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒ ตามลำดับ

หน่วยงานที่สังกัด พบว่า อันดับแรกคือชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐ รองลงมาคือประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘ สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด และบริษัทในเครือ จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗ หน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔ และหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ ตามลำดับ

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า อันดับแรกมีรายได้อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘ รองลงมาคือ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑ มีรายได้ระหว่าง ๓๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘ และมีรายได้ ๔๐,๐๐๑ ขึ้นไป จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ ตามลำดับ

๔.๑.๒ ข้อมูลปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

ประกอบด้วย การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ในภาพรวม (n=๔๕๐)

ข้อ	ปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น	๓.๓๙	.๖๖๖	ปานกลาง
๒	การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ	๓.๗๑	.๕๗๗	มาก
๓	การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการจับจ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว	๓.๖๐	.๖๗๖	มาก
๔	การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว	๓.๒๓	.๗๔๐	ปานกลาง
๕	นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์	๓.๕๒	.๖๘๑	มาก
๖	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว	๓.๗๕	.๖๒๘	มาก
ภาพรวมปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต		๓.๕๓	.๕๕๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๕๕๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ รองลงมาคือ การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการจับจ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๐ นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๒ การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๙ และ การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๓ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต
(n=๔๕๐)

ข้อ	ปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น				
๑	ปัจจุบันมีอัตราการเติบโตของสัดส่วนของกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต	๓.๕๑	.๘๐๗	มาก
๒	กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นชนชั้นกลางมีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง	๓.๔๐	.๗๘๗	ปานกลาง
๓	มีการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของชนชั้นกลาง	๓.๒๕	.๗๙๙	ปานกลาง
๔	มีการพัฒนาการให้บริการโดยเฉพาะด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย	๓.๕๖	.๙๐๔	มาก
๕	องค์กรด้านการท่องเที่ยวควรพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมในทุกมิติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก	๓.๒๕	.๘๗๕	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๓๙	.๖๖๖	ปานกลาง
๒. การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ				
๖	ปัจจุบันมีการพัฒนาการเชื่อมต่อและเพิ่มความสะดวกในเส้นทางการเดินทางภายในและระหว่างประเทศทั่วโลก	๓.๓๔	.๗๗๘	ปานกลาง
๗	นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการเดินทางและลดค่าใช้จ่าย	๓.๖๓	.๘๕๙	มาก
๘	นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลตั๋วเครื่องบินราคาถูกจากสายการบินทั่วโลก	๓.๖๘	.๗๒๒	มาก
๙	ความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว	๓.๘๗	.๖๙๔	มาก
๑๐	มีการส่งเสริมความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น	๔.๐๕	.๖๘๐	มาก
ภาพรวม		๓.๗๑	.๕๗๗	มาก
๓. การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว				
๑๑	ปัจจุบันมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น	๓.๖๕	.๙๑๗	มาก
๑๒	กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	๓.๙๐	.๗๕๒	มาก

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

(n=๔๕๐)

ข้อ		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๓	กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเต็มใจในการใช้จ่ายใช้สอยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น	๓.๖๕	.๘๖๘	มาก
๑๔	องค์กรด้านการท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ	๓.๕๒	.๘๕๘	มาก
๑๕	พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามหลักการ Tourism For All เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	๓.๒๖	.๙๖๗	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๖๐	.๖๗๖	มาก
๔. การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว				
๑๖	ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ ในด้านการท่องเที่ยว	๓.๑๑	.๙๐๒	ปานกลาง
๑๗	นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลและใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มความสะดวกสบายตลอดการเดินทาง	๓.๑๖	.๙๗๕	ปานกลาง
๑๘	นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ได้ทุกที่ตลอดเวลา	๓.๒๑	.๙๒๖	ปานกลาง
๑๙	นักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	๓.๓๘	.๙๑๙	ปานกลาง
๒๐	มีการพัฒนา Application ต่าง ๆ ที่สามารถทำงานร่วมกันจนไร้ปัญหาด้านการสื่อสาร	๓.๓๐	.๙๑๓	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๒๓	.๗๔๐	ปานกลาง
๕. นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์				
๒๑	นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	๓.๗๘	.๗๘๐	มาก
๒๒	นักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนร่วมกับครอบครัว/เพื่อนหรือคนรัก	๓.๒๓	.๘๙๓	ปานกลาง
๒๓	นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง	๓.๖๓	.๘๐๓	มาก
๒๔	หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวควรจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการท่องเที่ยว	๓.๕๗	.๘๔๗	มาก
๒๕	จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยการร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น	๓.๓๙	.๘๖๙	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๕๒	.๖๘๑	มาก

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

(n=๔๕๐)

ข้อ	๖. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการ ท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๒๖	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันนี้แตกต่างจาก อดีตเป็นอย่างมาก	๓.๗๗	.๘๕๕	มาก
๒๗	นักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคม เมืองไปหาสังคมชนบท	๓.๘๘	.๗๓๒	มาก
๒๘	นักท่องเที่ยวต้องการเห็นวิถีชีวิตและบรรยากาศที่ แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับที่อื่น	๓.๕๙	.๘๒๔	มาก
๒๙	การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลาย รูปแบบมากขึ้น	๓.๘๕	.๗๓๙	มาก
๓๐	วิวัฒนาการด้านการท่องเที่ยวจะส่งผลสำคัญต่อตลาด การท่องเที่ยวโลกในอนาคต	๓.๕๕	.๘๗๔	มาก
ภาพรวม		๓.๗๕	.๖๒๘	มาก
ภาพรวมปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต		๓.๕๓	.๕๕๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๕๕๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบผลการศึกษาดังนี้

๑. ด้านการเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๙ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ควรมีการพัฒนาการให้บริการโดยเฉพาะด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ รองลงมาคือ ปัจจุบันมีอัตราการเติบโตของสัดส่วนของกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นชนชั้นกลางมีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๐ ตามลำดับ

๒. ด้านการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ มีการส่งเสริมความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๕ รองลงมาคือความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๗ และนักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลตั๋วเครื่องบินราคาถูกจากสายการบินทั่วโลก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๘ ตามลำดับ

๓. ด้านการเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๐ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ รองลงมาคือปัจจุบันมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น เป็น

กันเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ และกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเต็มใจในการใช้จ่ายใช้สอยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ ตามลำดับ

๔. ด้านการใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๓ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ นักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๘ รองลงมาคือมีการพัฒนา Application ต่าง ๆ ที่สามารถทำงานร่วมกันจนไร้ปัญหาด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๐ และนักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๑ ตามลำดับ

๕. ด้านนักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๒ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘ รองลงมาคือนักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ และหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวควรจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๗ ตามลำดับ

๖. ด้านแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ นักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองไปหาสังคมชนบท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ รองลงมาคือการเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลายรูปแบบมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๕ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันนี้แตกต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๗ ตามลำดับ

๔.๑.๓ ข้อมูลปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย การร่วมตัดสินใจ ร่วมพัฒนา ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมในการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในภาพรวม

		(n=๔๕๐)		
ข้อ	ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	การร่วมตัดสินใจ	๔.๑๖	.๕๗๗	มาก
๒	ร่วมพัฒนา	๔.๒๔	.๖๒๘	มากที่สุด
๓	ร่วมรับผลประโยชน์	๔.๓๔	.๖๒๓	มากที่สุด
๔	ร่วมในการประเมิน	๓.๙๒	.๖๔๓	มาก
ภาพรวมปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม		๔.๑๗	.๕๑๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๕๑๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ ร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๔ รองลงมาคือร่วมพัฒนา มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๔ การร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ และร่วมในการประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๒ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (n=๔๕๐)

ข้อ	ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. การร่วมตัดสินใจ				
๑	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๒๔	.๗๐๒	มากที่สุด
๒	ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและพิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๓.๙๙	.๗๔๓	มาก
๓	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อมีการตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๒๕	.๖๖๑	มากที่สุด
๔	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๑๐	.๗๓๓	มาก
๕	ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนหรือ คัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย	๔.๒๑	.๗๓๐	มากที่สุด
ภาพรวม		๔.๑๖	.๕๗๗	มาก
๒. ร่วมพัฒนา				
๖	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๓๗	.๗๑๕	มากที่สุด
๗	ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัด	๔.๒๐	.๗๕๔	มาก
๘	ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนที่รู้จักร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๓๓	.๗๓๙	มากที่สุด
๙	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในจังหวัด	๔.๓๑	.๗๗๓	มากที่สุด
๑๐	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเมื่อมีกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๐๐	.๘๙๐	มาก
ภาพรวม		๔.๒๔	.๖๒๘	มากที่สุด

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

(n=๔๕๐)

ข้อ	๓. ร่วมรับผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๑	ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๔๖	.๖๗๑	มากที่สุด
๑๒	ท่านมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและหน่วยงาน	๔.๕๕	.๖๗๐	มากที่สุด
๑๓	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๔.๓๕	.๘๐๘	มากที่สุด
๑๔	ท่านเห็นว่าชุมชน องค์กรได้รับประโยชน์จากการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จากกิจกรรมหรือโครงการ ที่ได้ร่วมกันทำ	๔.๒๒	.๘๑๔	มากที่สุด
๑๕	ท่านเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถ แก้ปัญหาเรื่องความยากจนได้อย่างยั่งยืน	๔.๑๑	.๘๔๙	มาก
ภาพรวม		๔.๓๔	.๖๒๓	มากที่สุด
ข้อ	๔. ร่วมในการประเมิน			
๑๖	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงาน สภาพปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง กีฬา	๓.๙๕	.๗๑๓	มาก
๑๗	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับ กับหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้ ความเหมาะสม	๓.๘๖	.๗๕๔	มาก
๑๘	ท่านมีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความคิดเห็นเพื่อ เป็นข้อมูลในการประเมินผล	๓.๘๖	.๗๔๗	มาก
๑๙	ท่านมีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นอันเป็น ประโยชน์ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๓.๘๙	.๗๔๙	มาก
๒๐	ท่านมีส่วนร่วมในการให้องค์กรอื่น เข้ามามีส่วนร่วม ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิง กีฬา	๔.๐๓	.๗๔๓	มาก
ภาพรวม		๓.๙๒	.๖๔๓	มาก
ภาพรวมการมีส่วนร่วม		๔.๑๗	.๕๑๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๕๑๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบผลการศึกษาดังนี้

๑. ด้านการร่วมตัดสินใจ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อมีการตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๕ รองลงมาคือท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๔ และท่านมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนหรือ คัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ ตามลำดับ

๒. ด้านร่วมพัฒนา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๔ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๗ รองลงมาคือท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนที่รู้จักร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๓ และท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในจังหวัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๑ ตามลำดับ

๓. ด้านร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๔ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๕ รองลงมาคือท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๖ และท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๕ ตามลำดับ

๔. ด้านร่วมในการประเมิน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๒ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการให้องค์กรอื่น เข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๓ รองลงมาคือท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงาน สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๕ และท่านมีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๙ ตามลำดับ

๔.๑.๔ ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔

ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิดตั้งมั่น) วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือทบทวน) ดังนี้

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ในภาพรวม (n=๔๕๐)

ข้อ	การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	ฉันทะ (ความพอใจ)	๓.๖๘	.๖๗๘	มาก
๒	วิริยะ (ความเพียร)	๓.๔๑	.๗๕๐	มาก
๓	จิตตะ (ความคิดตั้งมั่น)	๓.๗๖	.๖๘๘	มาก

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ) (n=๔๕๐)

ข้อ	การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๔	วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือทดลอง)	๓.๗๓	.๖๙๐	มาก
ภาพรวมการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔		๓.๖๕	.๖๐๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๖๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ จิตตะ (ความคิดตั้งมั่น) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖ รองลงมาคือวิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือทดลอง) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๓ ฉันทะ (ความพอใจ) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๘ และวิริยะ (ความเพียร) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๑ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ (n=๔๕๐)

ข้อ	การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ฉันทะ (ความพอใจ)				
๑	ท่านปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด	๓.๖๖	.๗๙๒	มาก
๒	ท่านมีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก	๓.๖๘	.๗๙๐	มาก
๓	ท่านเห็นอกเห็นใจผู้มาติดต่อขอรับบริการและให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ	๓.๖๕	.๗๗๐	มาก
๔	ท่านสมัครใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะยากก็ตาม	๓.๗๑	.๘๑๕	มาก
๕	ท่านพอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษใด ๆ	๓.๗๑	.๗๙๓	มาก
ภาพรวม		๓.๖๘	.๖๗๘	มาก
๒. วิริยะ (ความเพียร)				
๖	ท่านปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก	๓.๕๖	.๗๙๔	มาก
๗	ท่านปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงาน	๓.๔๑	.๘๖๑	มาก
๘	ท่านปฏิบัติงานด้วยความเพียรแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้เวลาที่ยาวนาน	๓.๓๗	.๙๐๙	ปานกลาง
๙	ท่านขยัน อดทน และตั้งใจฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ	๓.๓๓	.๙๘๓	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ (ต่อ)

(n=๔๕๐)

ข้อ		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๐	ท่านพยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูนเสมอ	๓.๓๘	.๙๑๓	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๔๑	.๗๕๐	มาก
๓. จิตตะ (ความคิดตั้งมั่น)				
๑๑	ท่านเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่ปฏิบัติงาน	๓.๘๙	.๗๙๗	มาก
๑๒	ท่านใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ ทั้งในและนอกเวลางาน	๓.๗๘	.๘๒๑	มาก
๑๓	ท่านมีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจ ไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ	๓.๘๒	.๗๙๓	มาก
๑๔	ท่านเอาใจใส่ในงานและเพื่อนร่วมงาน เมื่อพบปัญหา ก็พร้อมที่จะแก้ไข	๓.๖๙	.๘๐๙	มาก
๑๕	ท่านตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	๓.๖๒	.๘๔๔	มาก
ภาพรวม		๓.๗๖	.๖๙๘	มาก
๔. วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือทดลอง)				
๑๖	ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี - ข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไป	๓.๗๕	.๗๗๖	มาก
๑๗	ท่านไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา	๓.๗๙	.๘๐๐	มาก
๑๘	ท่านตรวจสอบ/ทดสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของผลงานที่ได้รับ	๓.๗๒	.๗๙๓	มาก
๑๙	ท่านคิดค้นแนวทางการปรับปรุงงาน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล	๓.๘๑	.๘๒๓	มาก
๒๐	ท่านนำความรู้ที่ได้จากการทำงานครั้งที่ผ่านมาเพื่อเป็นเกณฑ์ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในครั้งต่อไป	๓.๕๗	.๘๑๕	มาก
ภาพรวม		๓.๗๓	.๖๙๐	มาก
ภาพรวมการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔		๓.๖๕	.๖๐๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบผลการศึกษาดังนี้

๑. ด้านฉันทะ (ความพอใจ) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๘ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านสมัครใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุด

ความสามารถแม้งานนั้นจะยากก็ตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑ และท่านพอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษใด ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑ เท่ากัน รองลงมาคือท่านมีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๘ ตามลำดับ

๒. ด้านวิริยะ (ความเพียร) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๑ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๑ รองลงมาคือท่านปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ และท่านพยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูนเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๘ ตามลำดับ

๓. ด้านจิตตะ (ความคิดตั้งมั่น) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๙ รองลงมาคือท่านมีจิตใจแน่วแน่ มันคงต่องานหรือภารกิจ ไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๒ และท่านใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ ทั้งในและนอกเวลางาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘ ตามลำดับ

๔. ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๓ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ ท่านคิดค้นแนวทางการปรับปรุงงาน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๑ รองลงมาคือท่านไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๙ และท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ ตามลำดับ

๔.๑.๕ ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ประกอบด้วย คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวม (n=๔๕๐)

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว	๓.๔๗	.๘๑๒	มาก
๒	โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	๓.๕๑	.๗๘๙	มาก
๓	บุคลากรด้านการท่องเที่ยว	๓.๖๑	.๗๙๘	มาก
๔	การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว	๓.๕๓	.๗๘๕	มาก
๕	การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	๓.๕๕	.๗๗๘	มาก
ภาพรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา		๓.๕๓	.๗๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๗๓๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ

ตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ บุคลากรด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ รองลงมาคือ การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ และคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๗ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (n=๔๕๐)

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว				
๑	แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา สินค้าและบริการ ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย	๓.๕๖	.๘๙๔	มาก
๒	นักท่องเที่ยวใช้เวลาพักอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น	๓.๖๕	.๙๐๑	มาก
๓	รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น	๓.๔๑	.๙๔๙	มาก
๔	การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อครั้งในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น	๓.๓๙	.๘๙๗	ปานกลาง
๕	จำนวนเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	๓.๓๕	.๙๐๘	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๔๗	.๘๑๒	มาก
๒. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก				
๖	นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์	๓.๖๔	.๘๖๒	มาก
๗	นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวใน จังหวัด และพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น	๓.๕๐	.๙๐๑	มาก
๘	นักท่องเที่ยวมีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย	๓.๕๑	.๘๘๘	มาก
๙	นักท่องเที่ยวมีความประทับใจด้านสุขอนามัย รวมถึงไปถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	๓.๔๕	.๙๐๗	มาก
๑๐	นักท่องเที่ยวมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น	๓.๔๓	.๘๗๑	มาก
ภาพรวม		๓.๕๑	.๗๘๙	มาก
๓. บุคลากรด้านการท่องเที่ยว				
๑๑	บุคลากรของจังหวัดบุรีรัมย์มีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ	๓.๕๓	.๘๙๕	มาก

ตารางที่ ๔.๙ (ต่อ)

(n=๔๕๐)

ข้อ		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๒	บุคลากรของจังหวัดมีทักษะการบริหาร และทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๓.๕๗	.๘๗๘	มาก
๑๓	บุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ	๓.๖๙	.๘๖๓	มาก
๑๔	จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว	๓.๖๒	.๙๐๑	มาก
๑๕	ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ และความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	๓.๖๕	.๘๕๒	มาก
ภาพรวม		๓.๖๑	.๗๙๘	มาก
๔. การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว				
๑๖	นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น	๓.๕๒	.๘๔๕	มาก
๑๗	จังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ	๓.๖๒	.๘๖๕	มาก
๑๘	จังหวัดบุรีรัมย์ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย	๓.๕๑	.๘๖๖	มาก
๑๙	จังหวัดบุรีรัมย์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา	๓.๕๑	.๘๗๖	มาก
๒๐	นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น	๓.๔๗	.๙๒๓	มาก
ภาพรวม		๓.๕๓	.๗๘๕	มาก
๕. การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว				
๒๑	มีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	๓.๖๓	.๘๗๒	มาก
๒๒	ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์	๓.๔๕	.๘๘๒	มาก
๒๓	องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น	๓.๕๓	.๘๕๗	มาก
๒๔	การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลาง เป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๓.๕๗	.๘๖๐	มาก

ตารางที่ ๔.๙ (ต่อ)

(n=๔๕๐)

ข้อ		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๒๕	มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน	๓.๕๘	.๘๓๐	มาก
	ภาพรวม	๓.๕๕	.๗๗๘	มาก
	ภาพรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	๓.๕๓	.๗๓๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๓๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบผลการศึกษาดังนี้

๑. ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๗ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ นักท่องเที่ยวใช้เวลาพักอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา สินค้าและบริการ ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ และรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๑ ตามลำดับ

๒. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ รองลงมาคือนักท่องเที่ยวมีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ และนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๐ ตามลำดับ

๓. ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ บุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๙ รองลงมาคือประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ และความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ และจังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๒ ตามลำดับ

๔. ด้านการสร้างความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๒ รองลงมาคือนักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๒ จังหวัดบุรีรัมย์ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย และจังหวัดบุรีรัมย์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและน่ามาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ เท่ากัน

๕. ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ เมื่อพิจารณาข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกได้แก่ มีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ รองลงมาคือมีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ และการดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๗ ตามลำดับ

๔.๑.๖ ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ (n = ๔๕๐)

ตัวแปร	Mean	ระดับ	S.D.	Variance	Skewness	Kurtosis
Trend1	๓.๓๙	มาก	.๖๖๖	.๔๔๔	-.๐๒๗	.๒๔๕
Trend2	๓.๗๑	มาก	.๕๗๗	.๓๓๓	-.๒๔๘	.๒๙๕
Trend3	๓.๖๐	มาก	.๖๗๖	.๔๕๘	-.๓๔๕	.๕๐๘
Trend4	๓.๒๓	มาก	.๗๔๐	.๕๔๗	-.๒๘๒	.๕๕๓
Trend5	๓.๕๒	มาก	.๖๘๑	.๔๖๔	-.๑๙๔	.๑๔๔
Trend6	๓.๗๕	มาก	.๖๒๘	.๓๙๔	-.๕๐๘	๑.๒๔๐
TREND	๓.๕๓	มาก	.๕๕๙	.๓๑๓	-.๑๕๒	.๕๔๒
Part1	๔.๑๖	มาก	.๕๗๗	.๓๓๓	-.๕๙๒	.๙๑๖
Part2	๔.๒๔	มากที่สุด	.๖๒๘	.๓๙๔	-.๘๙๖	๑.๐๙๑
Part3	๔.๓๔	มากที่สุด	.๖๒๓	.๓๘๙	-.๘๖๙	.๖๔๒
Part4	๓.๙๒	มาก	.๖๔๓	.๔๑๓	-.๓๕๖	.๒๓๙
PART	๔.๑๗	มาก	.๕๑๘	.๒๖๙	-.๙๓๙	๑.๗๔๙
Iddhi1	๓.๖๘	มาก	.๖๗๘	.๔๖๐	-.๓๔๒	.๖๕๒
Iddhi2	๓.๔๑	มาก	.๗๕๐	.๕๖๓	-.๓๗๒	.๕๒๗
Iddhi3	๓.๗๖	มาก	.๖๙๘	.๔๘๘	-.๗๐๙	๑.๖๓๒
Iddhi4	๓.๗๓	มาก	.๖๙๐	.๔๗๖	-.๔๑๖	.๖๙๒
IDDDHI	๓.๖๕	มาก	.๖๐๑	.๓๖๑	-.๕๓๐	๑.๗๑๖
Develop1	๓.๔๗	มาก	.๘๑๒	.๖๕๙	-.๕๔๙	.๔๗๑
Develop2	๓.๕๑	มาก	.๗๘๙	.๖๒๓	-.๕๒๙	.๗๑๘
Develop3	๓.๖๑	มาก	.๗๙๘	.๖๓๗	-.๗๗๐	๑.๑๔๒
Develop4	๓.๕๓	มาก	.๗๘๕	.๖๑๗	-.๗๔๓	๑.๑๙๑
Develop5	๓.๕๕	มาก	.๗๗๘	.๖๐๕	-.๘๖๐	๑.๕๑๒
DEVELOP	๓.๕๓	มาก	.๗๓๕	.๕๔๐	-.๗๙๖	๑.๒๗๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในแต่ละโมเดล มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด ๑๙ ตัว ที่ใช้วัดตัวแปรแฝง ๔ ตัวแปร คือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต (TREND) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (PART) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ส่วนตัวแปรส่งผ่าน ได้แก่ การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ (IDDHI) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) โดยแยกวิเคราะห์ผลแต่ละตัวแปรดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต (TREND) พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=๓.๕๓$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=๓.๗๕$) รองลงมาคือการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ ($\bar{X}=๓.๗๑$) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว ($\bar{X}=๓.๖๐$) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ ($\bar{X}=๓.๕๒$) การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ($\bar{X}=๓.๓๙$) และ การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว ($\bar{X}=๓.๒๓$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ ๓๓.๓-๕๔.๗ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า ๐) แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (PART) พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=๔.๑๗$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=๔.๓๔$) รองลงมาคือร่วมพัฒนา ($\bar{X}=๔.๒๔$) การร่วมตัดสินใจ ($\bar{X}=๔.๑๖$) และร่วมในการประเมิน ($\bar{X}=๓.๙๒$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ร้อยละ ๓๓.๓-๔๑.๓ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า ๐) แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย

เมื่อพิจารณาตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ (IDDHI) พบว่า โดยภาพรวมการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=๓.๖๕$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=๓.๗๖$) รองลงมาคือวิมังสา (ความไตร่ตรอง) ($\bar{X}=๓.๗๓$) ฉันทะ (ความพอใจ) ($\bar{X}=๓.๖๘$) และวิริยะ (ความเพียร) ($\bar{X}=๓.๔๑$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ร้อยละ ๔๖.๐-๗๕.๐ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า ๐) แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย

เมื่อพิจารณาตัวแปรการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) พบว่า โดยภาพรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=๓.๕๓$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=๓.๖๑$) รองลงมาคือการบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ($\bar{X}=๓.๕๕$) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว ($\bar{X}=๓.๕๓$) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=๓.๕๑$) และคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=๓.๔๗$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีการกระจายไม่ต่างกันมาก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ร้อยละ ๖๐.๕-๖๕.๙ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรทุกตัวสูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า ๐) แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย

๔.๑.๗ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้เพื่อใช้สร้างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์โมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นตัวแปรส่งผ่าน

	Trend1	Trend2	Trend3	Trend4	Trend5	Trend6	Part1	Part2	Part3	Part4
Trend1	1.000									
Trend2	.597**	1.000								
Trend3	.654**	.670**	1.000							
Trend4	.620**	.570**	.760**	1.000						
Trend5	.703**	.563**	.715**	.730**	1.000					
Trend6	.600**	.631**	.666**	.647**	.694**	1.000				
Part1	.188**	.289**	.229**	.160**	.251**	.338**	1.000			
Part2	.189**	.322**	.300**	.199**	.240**	.376**	.735**	1.000		
Part3	.179**	.267**	.206**	.124**	.245**	.332**	.607**	.685**	1.000	
Part4	.330**	.298**	.322**	.222**	.359**	.314**	.534**	.500**	.583**	1.000
Iddhi1	.533**	.462**	.559**	.516**	.664**	.569**	.361**	.387**	.321**	.441**
Iddhi2	.487**	.395**	.589**	.549**	.622**	.483**	.222**	.144**	.149**	.351**
Iddhi3	.541**	.452**	.550**	.517**	.586**	.600**	.335**	.275**	.226**	.351**
Iddhi4	.578**	.489**	.585**	.578**	.673**	.709**	.285**	.310**	.274**	.355**
Develop1	.594**	.454**	.604**	.633**	.727**	.628**	.221**	.169**	.194**	.337**
Develop2	.536**	.413**	.574**	.599**	.735**	.615**	.224**	.170**	.190**	.323**
Develop3	.501**	.385**	.587**	.570**	.684**	.638**	.197**	.220**	.198**	.290**
Develop4	.498**	.379**	.529**	.529**	.623**	.549**	.177**	.140**	.170**	.283**
Develop5	.515**	.396**	.593**	.575**	.674**	.599**	.227**	.241**	.242**	.323**
Mean	3.39	3.71	3.60	3.23	3.52	3.75	4.16	4.24	4.34	3.92
S.D.	.666	.577	.676	.740	.681	.628	.577	.628	.623	.643

ตารางที่ ๔.๑๑ (ต่อ)

	Iddhi1	Iddhi2	Iddhi3	Iddhi4	Devel1	Devel2	Devel3	Devel4	Devel5
Iddhi1	1.000								
Iddhi2	.675**	1.000							
Iddhi3	.611**	.589**	1.000						
Iddhi4	.682**	.590**	.675**	1.000					
Develop1	.649**	.654**	.652**	.768**	1.000				
Develop2	.634**	.630**	.588**	.746**	.890**	1.000			
Develop3	.593**	.611**	.585**	.770**	.812**	.853**	1.000		
Develop4	.563**	.641**	.512**	.700**	.810**	.811**	.853**	1.000	
Develop5	.634**	.572**	.573**	.724**	.766**	.792**	.845**	.820**	1.000
Mean	3.68	3.41	3.76	3.73	3.47	3.51	3.61	3.53	3.55
S.D.	.678	.750	.698	.690	.812	.789	.798	.785	.778

Bartlett's Test of Sphericity = 7765.788, df = 171, p = .000, Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .937

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

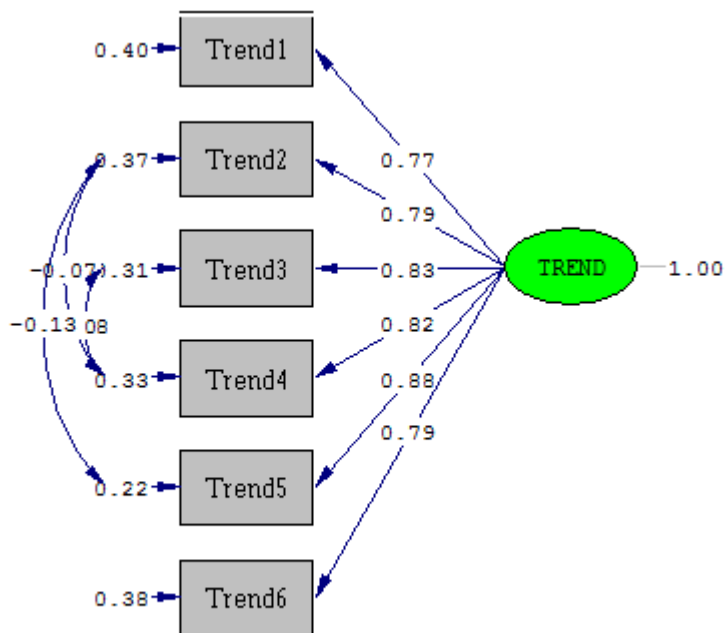
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

๔.๒.๑ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ด้วยโปรแกรมลิสเรล โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๕๐ ตัวอย่าง แสดงผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับสมมติฐานที่ ๑ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ ๑ โมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานย่อยที่ ๑.๑ ค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

Chi-Square=7.60, df=6, P-value=0.26923, RMSEA=0.024

แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2 -test	p-value มากกว่า 0.05	0.269	ผ่านเกณฑ์
χ^2 /df	น้อยกว่า 2.00	1.26	ผ่านเกณฑ์
GFI	มากกว่า 0.90	0.99	ผ่านเกณฑ์
AGFI	มากกว่า 0.90	0.98	ผ่านเกณฑ์
CFI	มากกว่า 0.95	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.0094	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.024	ผ่านเกณฑ์
CN	มากกว่า 200	961.01	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ค่า p-value ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ ๐.๒๖๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๐๕) ผ่านเกณฑ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ ๗.๖๐ ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ ๖ ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2 /df) เท่ากับ ๑.๒๖ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๒) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ ๐.๙๙ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ ๐.๙๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า

๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ ๑.๐๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ ๐.๐๐๙๔ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ ๐.๐๒๔ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ มีขนาดตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ ๙๖๑.๐๑ (เกณฑ์ที่กำหนดมากกว่า หรือเท่ากับ ๒๐๐) ซึ่งทุกค่ามีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแสดงให้เห็นว่าโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

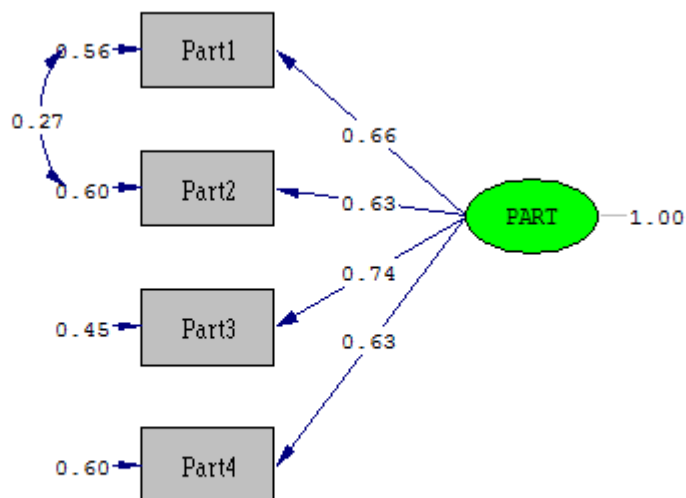
ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	beta	B(SE)			
TREND					
Trend1	0.52	0.77 (0.03)	19.19**	0.60	0.15
Trend2	0.46	0.79 (0.02)	19.09**	0.63	0.49
Trend3	0.56	0.83 (0.03)	21.06**	0.69	0.14
Trend4	0.61	0.82 (0.03)	20.37**	0.67	0.23
Trend5	0.60	0.88 (0.03)	23.09**	0.78	0.57
Trend6	0.50	0.79 (0.03)	19.74**	0.62	0.18
Chi-Square = 30.37 df = 20 GFI = 0.99 AGFI = 0.96 RMSEA = 0.034					

หมายเหตุ : **p < .01 ; n = 450 ; ระดับการให้คะแนน 5 ระดับ

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ ๐.๑๔ ถึง ๐.๕๗ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกตัว ด้านที่ส่งผลมากที่สุด คือ นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ (Trend5) มีความแปรผันร่วมกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตร้อยละ ๗๘ รองลงมาคือ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว (Trend3) มีความแปรผันร้อยละ ๖๙ การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว (Trend4) มีความแปรผันร้อยละ ๖๗ การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ (Trend2) มีความแปรผันร้อยละ ๖๓ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว (Trend6) มีความแปรผันร้อยละ ๖๒ และการเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น (Trend1) มีความแปรผันร้อยละ ๖๐ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

สมมติฐานย่อยที่ ๑.๒ ค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

Chi-Square=1.55, df=1, P-value=0.08096, RMSEA=0.032

แผนภาพที่ ๔.๒ แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการมีส่วนร่วม

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการมีส่วนร่วม กับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2 -test	p-value มากกว่า 0.05	0.080	ผ่านเกณฑ์
χ^2 /df	น้อยกว่า 2.00	1.55	ผ่านเกณฑ์
GFI	มากกว่า 0.90	0.98	ผ่านเกณฑ์
AGFI	มากกว่า 0.90	0.95	ผ่านเกณฑ์
CFI	มากกว่า 0.95	0.98	ผ่านเกณฑ์
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.018	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.032	ผ่านเกณฑ์
CN	มากกว่า 200	291.56	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ค่า p-value ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ ๐.๐๕๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๐๕) ผ่านเกณฑ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ ๑.๕๕ ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ ๑ ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2 /df) เท่ากับ ๑.๕๕ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๒) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ ๐.๙๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ ๐.๙๕ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ ๐.๙๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ ๐.๐๑๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ ค่า

ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ ๐.๐๓๒ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์มีขนาดตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ ๒๕๑.๕๖ (เกณฑ์ที่กำหนดมากกว่าหรือเท่ากับ ๒๐๐) ซึ่งทุกค่ามีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแสดงให้เห็นว่าโมเดลการมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

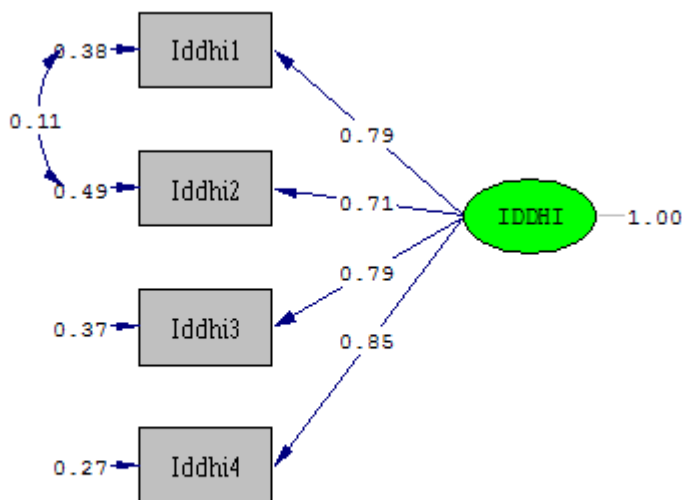
ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการมีส่วนร่วม

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	beta	B(SE)			
PART					
Part1	1.13	0.66 (0.20)	5.61**	0.44	0.13
Part2	1.40	0.63 (0.26)	5.32**	0.40	0.08
Part3	1.47	0.74 (0.42)	6.36**	0.55	0.12
Part4	1.29	0.63 (0.41)	5.56**	0.40	0.08
Chi-Square = 1.55 df = 1 GFI = 0.98 AGFI = 0.95 RMSEA = 0.032					

หมายเหตุ : **p < .01 ; n = 450 ; ระดับการให้คะแนน 5 ระดับ

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรการมีส่วนร่วม มีค่าเป็นบวกทุกตัว มีขนาดตั้งแต่ ๐.๐๘ ถึง ๐.๑๓ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกตัว ด้านที่ส่งผลมากที่สุด คือ ร่วมรับผลประโยชน์ (Part3) มีความแปรผันร่วมกับการมีส่วนร่วมร้อยละ ๕๕ รองลงมา คือ ร่วมตัดสินใจ (Part1) มีความแปรผันร้อยละ ๔๔ ร่วมพัฒนา (Part2) มีความแปรผันร้อยละ ๔๐ และร่วมในการประเมิน (Part4) มีความแปรผันร้อยละ ๔๐ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการมีส่วนร่วม

สมมติฐานย่อยที่ ๑.๓ ค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

Chi-Square=1.67, df=1, P-value=0.05077, RMSEA=0.040

แผนภาพที่ ๔.๓ แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔

ตารางที่ ๔.๑๖ ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ กับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2 -test	p-value มากกว่า 0.05	0.051	ผ่านเกณฑ์
χ^2 /df	น้อยกว่า 2.00	1.67	ผ่านเกณฑ์
GFI	มากกว่า 0.90	0.99	ผ่านเกณฑ์
AGFI	มากกว่า 0.90	0.95	ผ่านเกณฑ์
CFI	มากกว่า 0.95	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.011	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.040	ผ่านเกณฑ์
CN	มากกว่า 200	636.18	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ค่า p-value ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ ๐.๐๕๑ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๐๕) ผ่านเกณฑ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ ๑.๖๗ ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ ๑ ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2 /df) เท่ากับ ๑.๖๗ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๒) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ ๐.๙๙ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ ๐.๙๕ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ ๑.๐๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ ๐.๐๑๑ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในการ

ประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ ๐.๐๔๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์มีขนาดตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ ๖๓๖.๑๘ (เกณฑ์ที่กำหนดมากกว่าหรือเท่ากับ ๒๐๐) ซึ่งทุกค่ามีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแสดงให้เห็นว่าโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

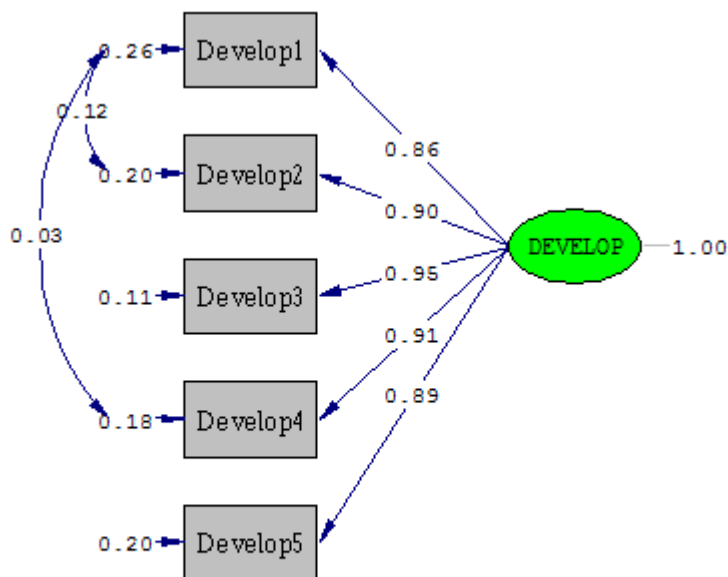
ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	beta	B(SE)			
IDDHI					
Iddhi1	0.53	0.79 (0.03)	18.51**	0.62	0.35
Iddhi2	0.53	0.71 (0.03)	16.00**	0.51	0.19
Iddhi3	0.55	0.79 (0.03)	18.87**	0.63	0.61
Iddhi4	0.59	0.85 (0.03)	20.71**	0.73	0.60
Chi-Square = 1.67 df = 1 GFI = 0.99 AGFI = 0.95 RMSEA = 0.040					

หมายเหตุ : **p < .01 ; n = 450 ; ระดับการให้คะแนน 5 ระดับ

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ ๐.๑๙ ถึง ๐.๖๑ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกตัวด้านที่ส่งผลมากที่สุด คือ วิมังสา (ความไตร่ตรอง) (Iddhi4) มีความแปรผันร่วมกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ร้อยละ ๗๓ รองลงมาคือ จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) (Iddhi3) มีความแปรผันร้อยละ ๖๓ ฉันทะ (ความพอใจ) (Iddhi1) มีความแปรผันร้อยละ ๖๒ และตัวแปรที่มีความแปรผันร่วมกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ น้อยที่สุดคือ วิริยะ (ความเพียร) (Iddhi2) มีความแปรผันร้อยละ ๕๑ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔

สมมติฐานย่อยที่ ๑.๔ ค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

Chi-Square=3.51, df=3, P-value=0.31993, RMSEA=0.019

แผนภาพที่ ๔.๓ แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ตารางที่ ๔.๑๘ ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬากับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2 -test	p-value มากกว่า 0.05	0.319	ผ่านเกณฑ์
χ^2 /df	น้อยกว่า 2.00	1.17	ผ่านเกณฑ์
GFI	มากกว่า 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
AGFI	มากกว่า 0.90	0.98	ผ่านเกณฑ์
CFI	มากกว่า 0.95	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.0040	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.019	ผ่านเกณฑ์
CN	มากกว่า 200	1464.77	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ค่า p-value ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ ๐.๓๑๙ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๐๕) ผ่านเกณฑ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ ๓.๕๑ ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ ๓ ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2 /df) เท่ากับ ๑.๑๗ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๒) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ ๑.๐๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ ๐.๙๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ ๑.๐๐ (เกณฑ์ที่

กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ ๐.๐๐๔๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ ๐.๐๑๙ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์มีขนาดตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ ๑๔๖๔.๗๗ (เกณฑ์ที่กำหนดมากกว่าหรือเท่ากับ ๒๐๐) ซึ่งทุกค่ามีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแสดงให้เห็นว่าโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	beta	B(SE)			
DEVELOP					
Develop1	0.70	0.86 (0.03)	22.48**	0.74	0.04
Develop2	0.71	0.90 (0.03)	24.27**	0.80	0.23
Develop3	0.75	0.95 (0.03)	26.64**	0.89	0.50
Develop4	0.71	0.91 (0.03)	24.75**	0.82	0.28
Develop5	0.70	0.89 (0.03)	24.19**	0.80	0.26
Chi-Square = 3.51 df = 3 GFI = 1.00 AGFI = 0.98 RMSEA = 0.019					

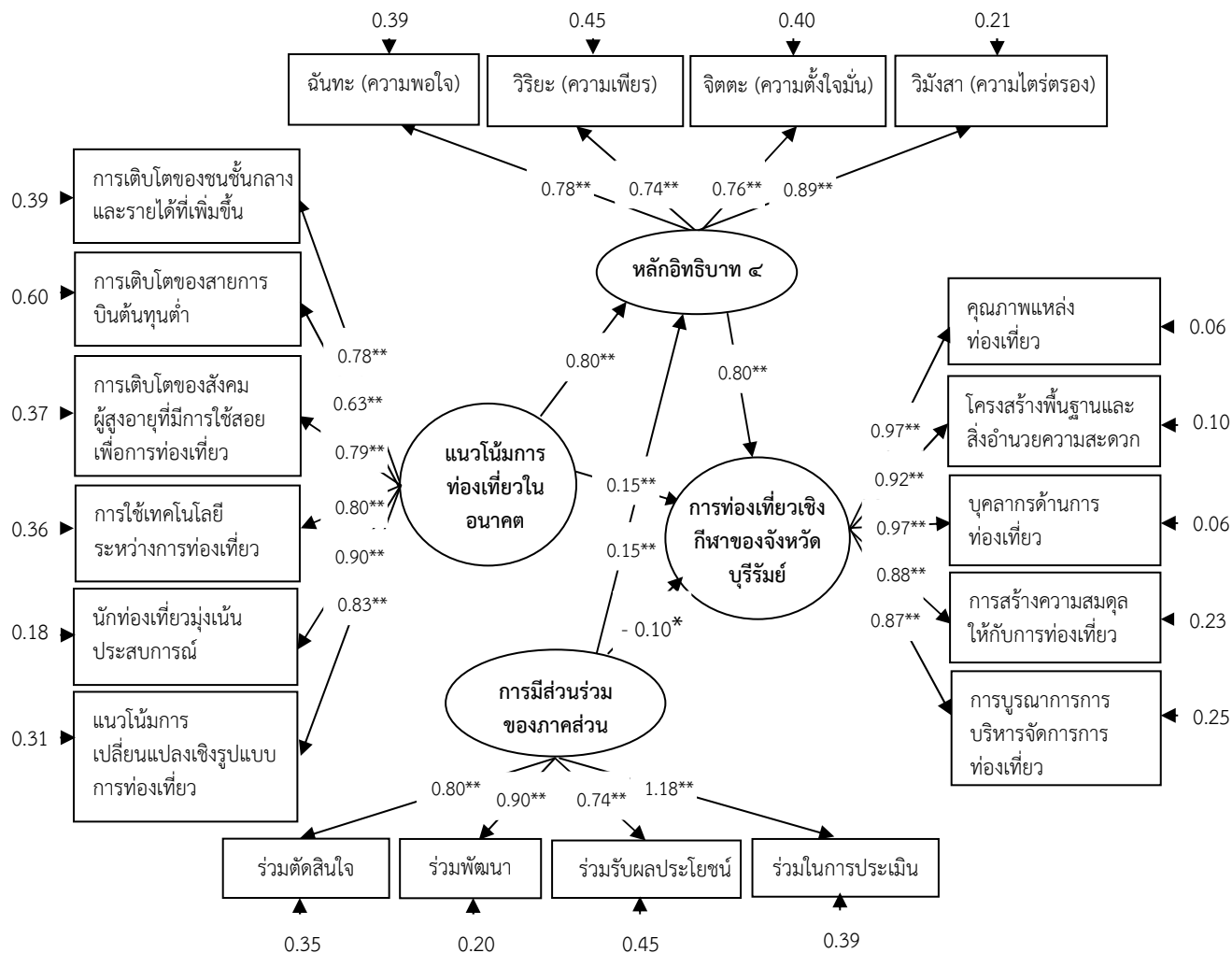
หมายเหตุ : **p < .01 ; n = 450 ; ระดับการให้คะแนน 5 ระดับ

จากตารางที่ ๔.๑๙ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีค่าเป็นบวกทุกตัว มีขนาดตั้งแต่ ๐.๐๔ ถึง ๐.๕๐ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุกตัว ด้านที่ส่งผลมากที่สุด คือ บุคลากรด้านการท่องเที่ยว (Develop3) มีความแปรผันร้อยละ ๘๙ รองลงมาคือ การสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยว (Develop4) มีความแปรผันร้อยละ ๘๒ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก (Develop2) มีความแปรผันร้อยละ ๘๐ การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว (Develop5) มีความแปรผันร้อยละ ๘๐ และตัวแปรที่มีความแปรผันรวมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาน้อยที่สุดคือ คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว (Develop1) มีความแปรผันร้อยละ ๗๔ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

๔.๒.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ ๒ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๒ ตัวแปรแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ตัวแปรการมีส่วนร่วม และตัวแปรอิทธิบาท ๔ มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

Chi-Square=108.36, df=87, P-value= 0.060, RMSEA=0.023

แผนภาพที่ ๔.๕ แสดงผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

ตารางที่ ๔.๒๐ ค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดลการวิจัย

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2 -test	p-value มากกว่า 0.05	0.060	ผ่านเกณฑ์
χ^2 /df	น้อยกว่า 2.00	1.24	ผ่านเกณฑ์
GFI	มากกว่า 0.90	0.98	ผ่านเกณฑ์
AGFI	มากกว่า 0.90	0.95	ผ่านเกณฑ์
CFI	มากกว่า 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.028	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.023	ผ่านเกณฑ์
CN	มากกว่า 200	489.05	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าค่า p-value มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ ๐.๐๖๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ ๑๐๘.๓๖ ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ ๘๗ ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2 /df) เท่ากับ ๑.๒๔ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๒) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ ๐.๙๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ ๐.๙๕ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ ๑.๐๐ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่า ๐.๙๐) ผลผ่านเกณฑ์ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ ๐.๐๒๘ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ ๐.๐๒๓ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องน้อยกว่า ๐.๐๕) ผลผ่านเกณฑ์ มีขนาดตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ ๔๘๙.๐๕ (เกณฑ์ที่กำหนดต้องมากกว่าหรือเท่ากับ ๒๐๐) ผลผ่านเกณฑ์ แสดงให้เห็นว่าค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ เชิงสมมติฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ ๒ ตัวแปรแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ตัวแปรการมีส่วนร่วม และตัวแปรอิทธิบาท ๔ มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ ๔.๒๑ ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ตัวแปรเหตุ ตัวแปรผล	IDDHI			DEVELOP					
	TE	IE	DE	TE	IE	DE			
TREND	0.80** (0.05)	-	0.80** (0.05)	0.79** (0.04)	0.64** (0.07)	0.15* (0.06)			
PART	0.15** (0.03)	-	0.15** (0.03)	0.02 (0.02)	0.12** (0.03)	-0.10* (0.02)			
IDDHI	-	-	-	-	-	0.80** (0.07)			
ค่าสถิติ	Chi-Square = 108.36, df = 87, GFI = 0.98, AGFI = 0.95, RMSEA = 0.023								
ตัวแปร	Trend1	Trend 2	Trend 3	Trend 4	Trend 5	Trend 6	Part1	Part 2	Part 3
ความเที่ยง	0.61	0.40	0.63	0.64	0.82	0.69	0.65	0.80	0.55
ตัวแปร	Part4	Iddhi1	Iddhi2	Iddhi3	Iddhi4	Dev1	Dev2	Dev3	Dev4
ความเที่ยง	1.39	0.61	0.55	0.57	0.79	0.94	0.85	0.94	0.77
ตัวแปร	Dev5								
ความเที่ยง	0.75								
สมการโครงสร้างของตัวแปร			IDDHI			DEVELOP			
R-SQUARE			0.74			0.64			
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร									
ตัวแปรแฝง	IDDHI	DEVELOP	TREND	PART					
IDDHI	1.00								
DEVELOP	0.89	1.00							
TREND	0.85	0.80	1.00						
PART	0.40	0.27	0.31	1.00					

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, **p < .01

TE = ผลรวมอิทธิพล IE = อิทธิพลทางอ้อม DE = อิทธิพลทางตรง

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง ๐.๔๐-๑.๓๙ โดยตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงสูงสุดคือ ร่วมประเมินผล (Part4) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ ๑.๓๙ รองลงมาคือ คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว (Develop1) และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว (Develop3) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ ๐.๙๔ ส่วนตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงต่ำสุดคือ การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ (Trend2) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ ๐.๔๐ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-SQUARE) ของสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงพบว่า มีค่าเท่ากับ ๐.๗๔ แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต (TREND) และการมีส่วนร่วม (PART) สามารถอธิบายความ

แปรปรวนของการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ (IDDHI) ได้ร้อยละ ๗๔ และยังพบว่าสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงมีค่าเท่ากับ ๐.๖๔ แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต (TREND) การมีส่วนร่วม (PART) และการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ (IDDHI) สามารถอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ได้ร้อยละ ๖๔

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต (TREND) กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๘๐ แยกเป็นอิทธิพลทางตรง ๐.๑๕ และอิทธิพลทางอ้อม ๐.๖๔ เป็นอิทธิพลรวม ๐.๗๙ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม (PART) กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๒๗ แยกเป็นอิทธิพลทางตรง -๐.๑๐ อิทธิพลทางอ้อม ๐.๑๒ และอิทธิพลรวม ๐.๐๒ โดยที่อิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ในทางลบ หมายความว่า การมีส่วนร่วมมากแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ยังไม่มากตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นอกจากนี้ตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ (IDDHI) มีขนาดอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (DEVELOP) ร้อยละ ๘๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแล้วผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันผลการศึกษาก่อนจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์และนำเสนอตามลำดับดังนี้

๑. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นและในปัจจุบันก็ยังมีพัฒนาต่อไปเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานโลก^๑

๒) ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬากระจุกอยู่เฉพาะในตัวเมือง เพื่อให้เกิดความสมดุลและการมีส่วนร่วมออกไป แต่ละอำเภอควรมีอย่างน้อย ๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำและกิจกรรมแอดเวนเจอร์ น่าจะเป็นส่วนที่เพิ่มขึ้นมา รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับอายุและวัย^๒

๓) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์นั้นพัฒนาเรื่องการคมนาคม และระบบสาธารณูปโภค^๓

^๑ สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

๔) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เน้นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม^๕

๕) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์มีการพัฒนาในด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น เทนนิส วัยน้ำ แบดมินตัน เทกวนโด และด้านที่สำคัญอีกด้าน คือ ด้านการศึกษา เป็นต้น^๖

๖) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์พัฒนาด้านการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ การส่งเสริมให้มีประเภทกีฬาที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ในสถานศึกษา^๖

๗) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ดีมากเป็นการวาง Positioning ที่ชัดเจนของจังหวัดในการเป็น Sport City หากมีการเชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ จะเกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างกระจายไม่กระจุก และในอนาคตจะเกิดการขยายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น^๗

๘) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องมีการพัฒนาอีกหลายด้าน เช่น กีฬาทางน้ำ^๘

๙) แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เมื่อเปรียบเทียบกับที่อื่นแล้ว ถือว่ามีคุณภาพในระดับมาตรฐาน และมีการพัฒนาคุณภาพในทุกชนิดกีฬา^๙

๑๐) แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยสนามช้างอารีนา ซึ่งเป็นสนามฟุตบอลที่สร้างขึ้นเป็นสนามเหย้าของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด เป็นสนามฟุตบอลที่ได้มาตรฐานแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย ที่ไม่มีลู่วิ่งคั่น ผ่านมาตรฐานระดับเวิลด์คลาส จากฟีฟานอกจากนี้ยังได้รับการบันทึกลงในกินเนสบุ๊กว่าเป็นสนามบอลระดับฟีฟ่า ที่ใช้เวลาก่อสร้างน้อยที่สุดในโลกคือ ๒๖๕ วัน มีที่นั่งผู้ชมจำนวน ๓๒,๖๐๐ ที่นั่ง และสนามช้างอินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต เป็นสนามแข่งรถมาตรฐานสมาพันธ์รถยนต์นานาชาติ (FIA) ในประเทศไทย ได้รับรองว่าเป็นสนามแข่งรถระดับมาตรฐาน เอฟไอเอ เกรด ๑ (FIA Grade 1) และในปี ๒๕๖๑ สนามแห่งนี้ได้ใช้ในการจัดการแข่งขัน MOTO GP การแข่งขันรถจักรยานยนต์ทางเรียบชิงแชมป์โลก ซึ่งทั้ง ๒ สนาม เป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวอยากมาเยี่ยมชมเยือนในการเข้าชมการแข่งขันและท่องเที่ยว นอกจากนี้ จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับประกาศ ให้เป็นเมืองกีฬา (Sport City) อยากให้มีสนามแข่งขันกีฬาที่ได้มาตรฐานระดับประเทศ/อาเซียน/โลก และจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬา ให้นักกีฬาที่มีชื่อเสียงมาเรียน^{๑๐}

^๕สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^๖สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทรี, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^๖สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^๗สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^๘สัมภาษณ์ นายบดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^๙สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐}สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๑) จังหวัดบุรีรัมย์มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ดีอาทิ สนามฟุตบอลที่มีมาตรฐานระดับโลก และสนามรถแข่ง แต่ในโอกาสข้างหน้าก็ควรจะมีการต่อยอดไปในกีฬาชนิดอื่นต่อไป^{๑๑}

๑๒) มีความเหมาะสมสามารถสร้างชื่อเสียงให้จังหวัดบุรีรัมย์ได้เป็นอย่างดี ด้านการกีฬาให้ทุกแห่ง มีการส่งเสริมกีฬาในโรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น กีฬาวายน้ำ กีฬามวยไทยและฟุตบอล เป็นต้น^{๑๒}

๑๓) จังหวัดบุรีรัมย์มีความพร้อมด้านการกีฬา โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอลและการแข่งรถที่มีความพร้อม เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัยทั้งในจังหวัดและจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งชาวต่างชาติ สร้างรายได้ให้กับจังหวัดเป็นจำนวนมาก แต่ในส่วนที่ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องคือ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้มีความโดดเด่นทุกประเภทกีฬา^{๑๓}

๑๔) ดีมาก เป็นจุดขายของจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเมืองแห่งกีฬา พัฒนาครบทุกมิติ เช่น การเดินทางเข้าถึง อาหาร เครื่องดื่ม สินค้าของฝาก แหล่งท่องเที่ยว^{๑๔}

๑๕) จังหวัดบุรีรัมย์มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีสนามฟุตบอลที่มีมาตรฐานระดับโลก และสนามแข่งรถ แต่ในโอกาสข้างหน้าก็ควรจะมีการต่อยอดไปในกีฬาชนิดอื่นเช่น กีฬาวายน้ำ กีฬามวยไทย เป็นต้น^{๑๕}

๑๖) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นแหล่งที่เหมาะสม ควรพัฒนาด้านกีฬา ที่ชาวชุมชนมีส่วนร่วมได้ประโยชน์โดยตรง เช่น จักรยาน วัว เป็นต้น^{๑๖}

๑๗) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์นั้นควรพัฒนาสนามแข่งรถ สนามฟุตบอล พัฒนาให้เป็นระดับโลก Interstandard สามารถรองรับได้ทุกรายการ แต่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติยังไม่รองรับเพียงพอ^{๑๗}

สรุป ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดบุรีรัมย์ถือว่าดีมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศเป็นการวาง Positioning ที่ชัดเจนของจังหวัดในการเป็น Sport City แต่ก็ยังต้องมีการพัฒนาต่อไปเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานโลก ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬากระจุกอยู่เฉพาะในตัวเมือง ควรมีการกระจายออกไปในท้องที่อื่นให้ได้อำเภอละ ๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา นอกจากนั้นควรพัฒนาควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมด้วย นอกจากนั้นอยากให้มีสนามแข่งขันกีฬาที่ได้มาตรฐานระดับประเทศ/อาเซียน/โลก และ

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้อำนวยการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกถณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

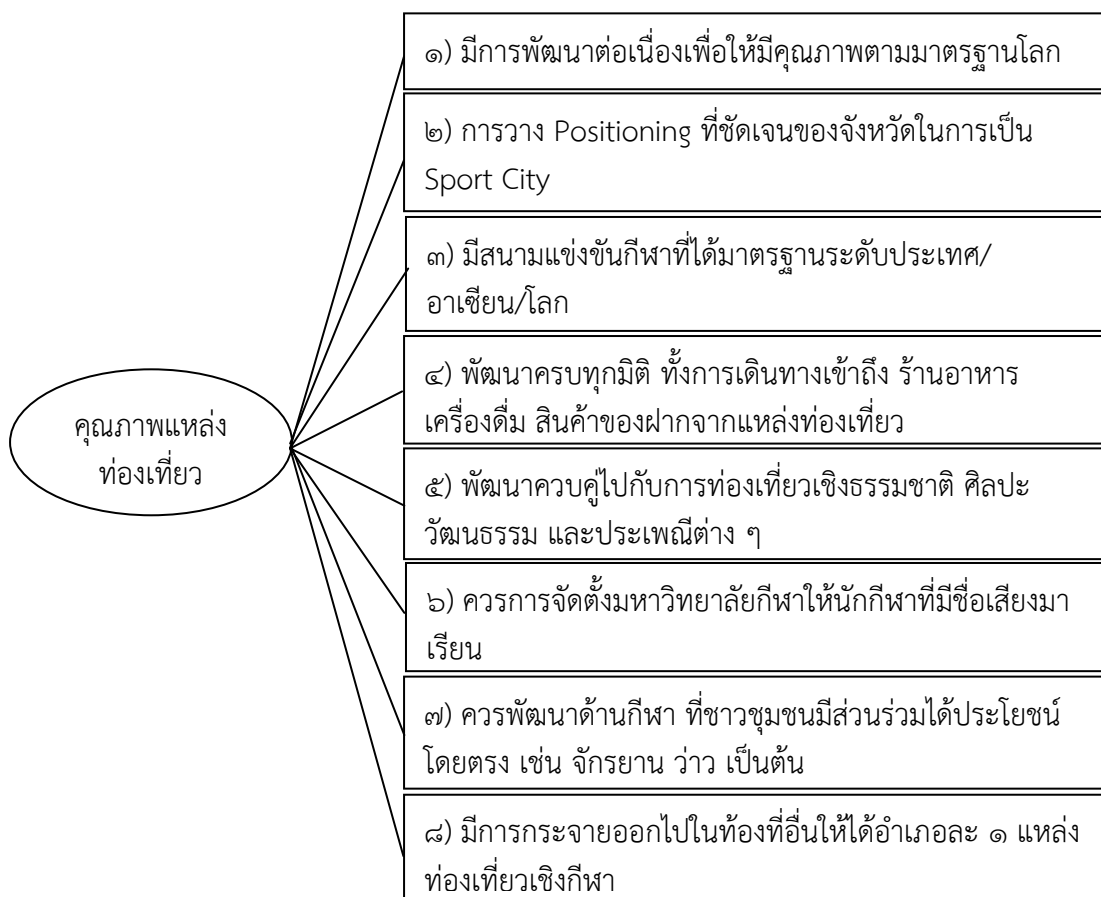
^{๑๔} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๑๕} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระจังษ์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

จัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาให้นักกีฬาที่มีชื่อเสียงมาเรียน และควรพัฒนาให้ครบทุกมิติ เช่น การเดินทาง เข้าถึง ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สินค้าของฝากจากแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น และสามารถเขียนเป็น แผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๖ คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) โครงสร้างพื้นฐานต้องมีความสะดวก ปลอดภัยและครอบคลุมในทุกพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากทุกภูมิภาคของโลก^{๑๘}

๒) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาก็คือการเข้าถึงการเดินทาง สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และที่พัก^{๑๙}

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) การท่องเที่ยวเข้ามาซึ่งผู้คน ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกถือเป็นหัวใจของการรองรับการเติบโตในเรื่องนี้ ในส่วนของระบบสาธารณูปโภค ปัญหาไฟตกหรือไฟดับ น้ำประปาไม่ไหลควรได้รับการดูแลให้มีปัญหาน้อยที่สุด ในส่วนของระบบขนส่งมวลชนควรมีการพัฒนาและจำนวนของยานพาหนะให้สอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น โดยเฉพาะการเดินทางระหว่างภายในและภายนอกตัวเมือง และระหว่างอำเภอสู่อำเภอ^{๒๐}

๔) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างเร่งด่วน คือการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว^{๒๑}

๕) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นเพิ่มสนามกีฬา อุปกรณ์การกีฬา^{๒๒}

๖) โครงสร้างพื้นฐานของกีฬาประเภทต่าง ๆ พัฒนาบุคลากรในกีฬาแต่ละประเภท และเพิ่มบุคลากรในการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน^{๒๓}

๗) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย การขยายตัวด้านที่พักและการขนส่ง เพื่อรองรับการจัด Event ระดับชาติและ Event ที่มีจำนวนคนเข้าร่วมจำนวนมาก^{๒๔}

๘) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีกรพัฒนาไปในทิศทางที่ดี มีความพร้อมด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบก/ทางอากาศ^{๒๕}

๙) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ณ ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น ถนน ไฟฟ้า ประปา มีเพียงพอ มีการสร้างถนน ๔ เลนในหลาย ๆ สาย ทำให้เกิดการเดินทางสะดวกมากยิ่งขึ้นการเดินทางต่าง ๆ (เครื่องบิน รถไฟ รถโดยสารสาธารณะ) มีเพียงพอ ส่วนในเรื่องที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะ มีเพียงพอ แต่ในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานอาจยังมีไม่ถึงถึง จะมีบางช่วงเวลาที่เป็นกิจกรรมสำคัญของจังหวัด เช่น บุรีรัมย์ มารารถอน การแข่งขันรถจักรยานยนต์ Moto GP ที่พัก ร้านอาหาร ไม่เพียงพอในการรองรับกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมเรื่อง ที่พัก ร้านอาหาร^{๒๖}

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ้ง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ภาววิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายน, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๐) เน้นความทันสมัยสะดวก สะอาด ปลอดภัย นำไปสู่มาตรฐานและความยั่งยืนต่อไป แรงจูงใจน่าจะเป็นงานกีฬาที่จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเจ้าภาพ ๓ ปีซ้อนทำการประสานงานให้เกิดการบูรณาการ^{๒๗}

๑๑) โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญ ปัจจุบันบุรีรัมย์ มีถนนที่สามารถวิ่งไปถึงกรุงเทพมหานครได้อย่างสะดวกสบาย รวมทั้งมีสนามบินที่มีมาตรฐาน อย่างไรก็ตามขนส่งระบบรางน่าจะเป็นตัวสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้เป็นอย่างดี จึงควรพัฒนาระบบรางให้มีมาตรฐานขึ้น^{๒๘}

๑๒) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การปรับปรุงเรื่องการคมนาคม ทั้งทางบกคือ ถนน การจราจรให้มีความสะดวกยิ่งขึ้น ทางอากาศยานการบินให้เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ปรับปรุงรถขนส่งสาธารณะ เช่น รถไฟ (ความเร็วสูง) รถโดยสารประจำทาง^{๒๙}

๑๓) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานถือว่าอยู่ในระดับดีมาก สิ่งที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ การคมนาคมควรมีการพัฒนาให้มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น และการประชาสัมพันธ์ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง^{๓๐}

๑๔) ปัจจุบันบุรีรัมย์มีถนนที่สามารถวิ่งไปถึงกรุงเทพมหานครได้อย่างสะดวกสบาย แต่ควรมีการพัฒนาขนส่งระบบรางน่าจะเป็นตัวสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้เป็นอย่างดี^{๓๑}

๑๕) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรสนับสนุนด้านการเดินทาง การคมนาคมทั้งทางถนน และระบบราง^{๓๒}

๑๖) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเติบโตแบบก้าวกระโดด แต่เรื่องการคมนาคมยังเป็นปัญหา ยังไม่มีการขนส่งที่เป็นรูปธรรม (ราคาแพง) จึงสร้างระบบ Grab เพื่อให้ประชาชน ในจังหวัดมีรายได้^{๓๓}

๑๗) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกควรเพิ่มเติมด้านสถาบันการศึกษาด้านกีฬาและบุคลากรกีฬา^{๓๔}

สรุป โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก จังหวัดบุรีรัมย์เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงกีฬาจึงต้องรองรับนักท่องเที่ยวจากทุกภูมิภาคของโลก โครงสร้างพื้นฐานที่ต้องการคือการเข้าถึงการเดินทาง สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย สถานที่พัก ดังนั้นระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่ง

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังกัดคุณุศลธรรม), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

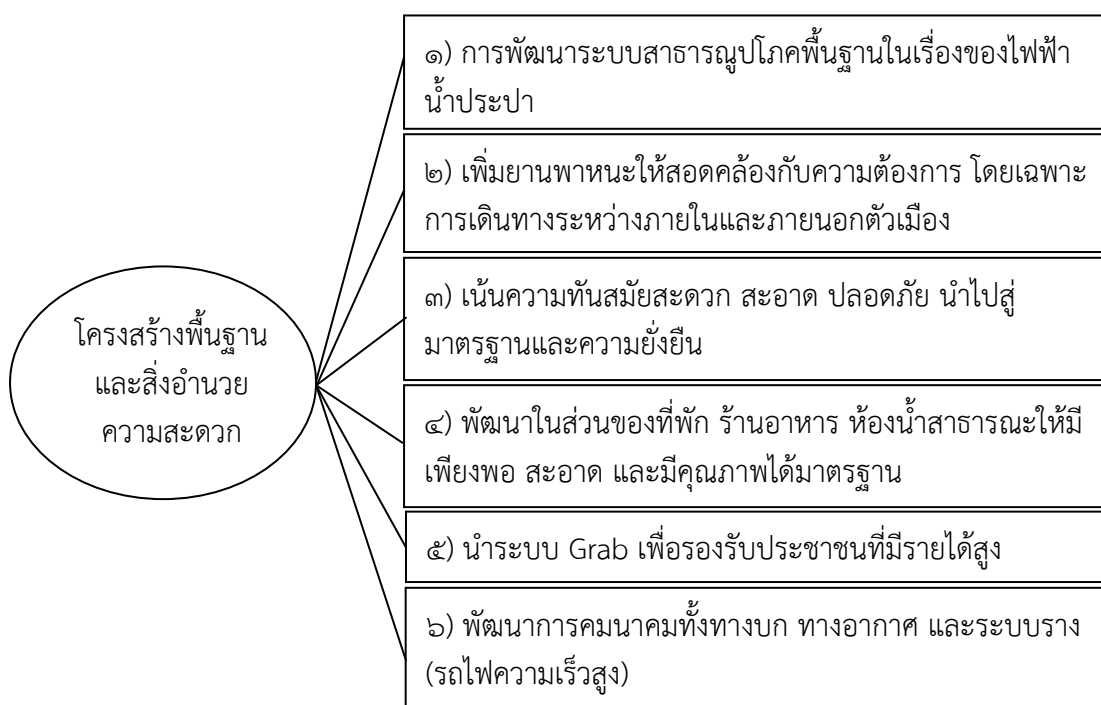
^{๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สทป.ขร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

อำนวยความสะดวกถือเป็นหัวใจของการรองรับการเติบโตในเรื่องนี้ ในส่วนของระบบสาธารณูปโภค ปัญหาไฟตกหรือไฟดับ น้ำประปาไม่ไหลควรได้รับการดูแลให้มีปัญหาน้อยที่สุด ในส่วนของระบบขนส่งมวลชนควรมีการพัฒนาระบบและจำนวนของยานพาหนะให้สอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น โดยเฉพาะการเดินทางระหว่างภายในและภายนอกตัวเมือง และระหว่างอำเภอสู่อำเภอ ควรพัฒนาการคมนาคมทั้งทางบก ทางอากาศ และระบบราง (รถไฟความเร็วสูง) ควรนำระบบ Grab เพื่อรองรับประชาชนที่มีรายได้สูงด้วย นอกจากนี้ควรพัฒนาในส่วนของที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะให้มีเพียงพอ สะอาด และมีคุณภาพได้มาตรฐาน และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๗ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) บุคลากรด้านการท่องเที่ยว มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน รวมถึงท้องถิ่นในการเร่งพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ให้มีทักษะ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ อีกส่วนเป็นบุคลากรนอกพื้นที่ที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งในด้านอื่นๆหรือในการท่องเที่ยวโดยตรง^{๓๕}

๒) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์มีความสามารถเพียงพอแต่ปริมาณยังไม่เพียงพอ ต่อการเจริญเติบโตของจังหวัด^{๓๖}

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) เพิ่มบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและกีฬาให้เพียงพอกับประเภทของกีฬา พัฒนาบุคลากรในกีฬาแต่ละประเภทให้เป็นมืออาชีพมากขึ้น^{๓๗}

๔) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์นั้นมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน สนับสนุนกันทั้งด้านการตลาดและการพัฒนา ทำให้เกิดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้เกิดเม็ดเงินจากการท่องเที่ยวกระจายสู่พื้นที่^{๓๘}

๕) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์นั้นยังขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทั้งในเรื่องของผู้นำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้ประกอบการให้บริการทางด้านการท่องเที่ยว^{๓๙}

๖) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดยังมีจำนวนไม่เพียงพอและยังไม่ครอบคลุมตามความต้องการของนักท่องเที่ยว^{๔๐}

๗) จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีการจัดอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ (Ask me) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ต่อเนื่องมา ปี ๒๕๖๑ และจะมีต่อเนื่องทุกปี ซึ่งกลุ่มบุคคล Ask me มีจำนวนประมาณ ๕๐๐ คน ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ (ตำรวจ ครู พยาบาล ท้องถิ่น ปกครอง องค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏ) ภาคเอกชน (ที่พัก/โรงแรม ร้านอาหาร สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ มูลนิธิร่วมกตัญญู เครือข่ายด้านการท่องเที่ยว) และชุมชน (หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน) ในหลักสูตรที่เข้ารับการอบรม ได้ให้ความรู้ในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี บุคลิกภาพต่าง ๆ การสื่อสารภาษาต่างประเทศ ความรู้เรื่องจังหวัดบุรีรัมย์ การฝึกปฏิบัติเมื่อเจอสถานการณ์จริง การใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วย เป็นต้น ซึ่งทักษะความสามารถในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีน่าจะเพียงพอแต่ต้องได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง การให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ภาษาต่างประเทศ ควรอบรมให้ความรู้ทุกปี^{๔๑}

๘) ในด้านบุคลากรคิดว่ามีความพร้อมในระดับหนึ่งแล้วแต่อาจจะพัฒนาสมรรถนะขีดความสามารถของบุคลากรให้มีทักษะในด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพิ่มมากขึ้น งานด้านการท่องเที่ยวโดยปกติแล้วจะเน้นด้านการให้บริการ พัฒนา Service Mind ของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง^{๔๒}

๙) บุรีรัมย์เป็นเมืองท่องเที่ยวน้องใหม่ที่นำศึกษา สามารถพัฒนาเมืองได้เร็วมาก ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องอาศัยการทำ ร่วมมือจากบุคลากรรุ่นใหม่ เข้าใจ เข้าถึง การบริหารปัจจุบันสู่ออนาคตอย่างมีศักยภาพ^{๔๓}

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายบดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๒} สัมภาษณ์ ดร.สุริยา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

๑๐) บุคลากรด้านท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ยังมีน้อยเกินไป รวมถึงความชำนาญในเนื้องานที่เกี่ยวข้องกับกีฬาระดับโลก และเพิ่มทักษะให้เพียงพอ รวมทั้งการต้อนรับที่ดีเยี่ยม แจ่มใส เป็นมิตรกับผู้มาเยือน^{๔๔}

๑๑) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ควรมีทักษะที่เพียงพอ คือด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับผู้มาเยือน^{๔๕}

๑๒) บุคลากรด้านท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ยังมีน้อยเกินไปและขาดความเป็นกลุ่มก้อน รวมถึงความชำนาญในเนื้องานที่เกี่ยวข้องเชิงแนวความคิดน้อย เน้นไปทางปฏิบัติการตามคำสั่งมากเกินไป ควรมีการพัฒนาให้สามารถคิดค้นแนวทางใหม่ ๆ เพื่อเป็นตัวเลือกในการปฏิบัติงานมากขึ้น^{๔๖}

๑๓) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ควรพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับกีฬาแต่ละประเภท^{๔๗}

๑๔) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ควรพัฒนาด้านการเชิญชวนให้นักท่องเที่ยว มาเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการประชาสัมพันธ์เชิญชวนในงานเทศกาลต่าง ๆ ของจังหวัดบุรีรัมย์^{๔๘}

๑๕) นักท่องเที่ยวต่างชาติมีจำนวนมาก แต่บุคลากรในจังหวัดยังต้องพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เข้าใจและเข้าใจการบริหารจัดการ วางยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน^{๔๙}

๑๖) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ ถือว่ามีความสามารถพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามเพิ่มและส่งเสริมให้บุคลากรเหล่านั้นมีความรู้ทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อไป^{๕๐}

๑๗) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ควรมีความรู้ความสามารถ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ได้เป็นอย่างดี เสนอแนะ ปรับปรุงช่องทาง การประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น เพิ่มเติมการท่องเที่ยว การเกษตร ควบคู่กับการกีฬา^{๕๑}

สรุป บุคลากรด้านการท่องเที่ยว จังหวัดบุรีรัมย์มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคราชการ เอกชน รวมถึงท้องถิ่นในการเร่งพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ให้มีทักษะ ความสามารถในการ

^{๔๔} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระจังชัย, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๔๕} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๔๗} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

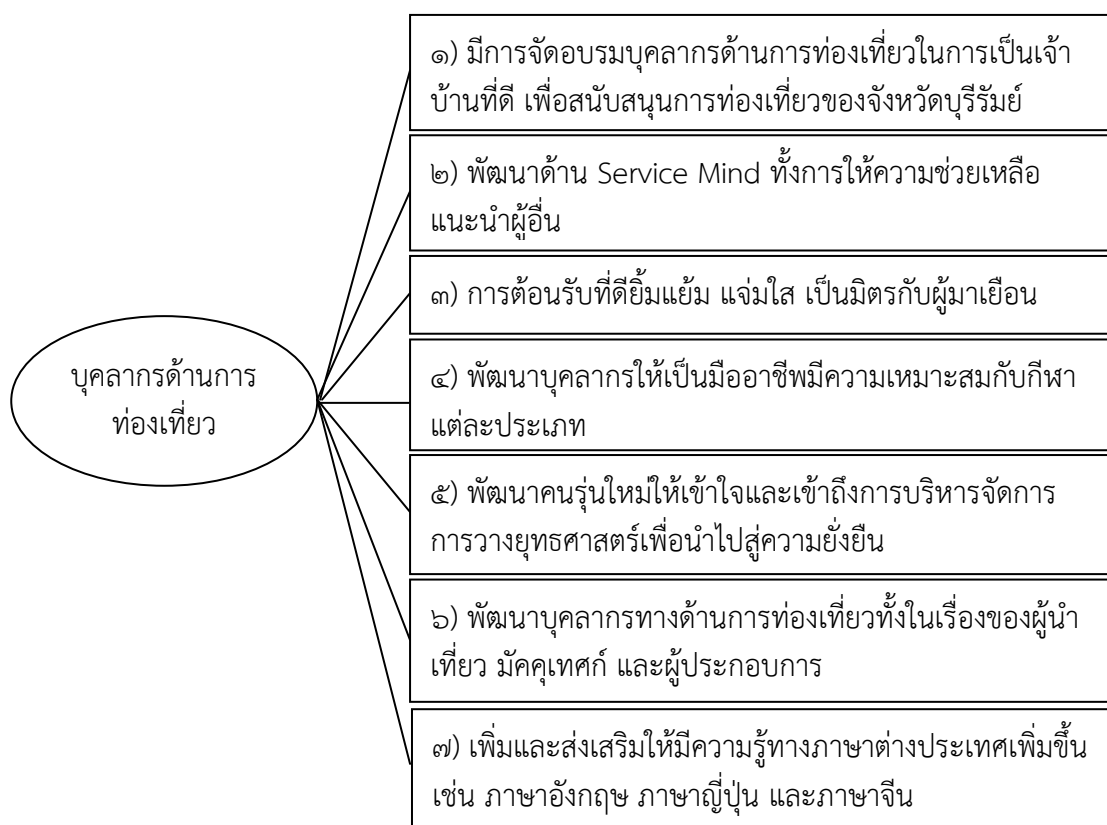
^{๔๘} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สทป.ขร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิคุณ, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

รองรับนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ แต่ที่ควรเพิ่มคือด้านการช่วยเหลือผู้อื่น การต้อนรับที่ดีเยี่ยม แจ่มใส เป็นมิตรกับผู้มาเยือน นอกจากนี้ควรพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพมีความเหมาะสมกับกีฬาแต่ละประเภท ยังต้องพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เข้าใจและเข้าถึงการบริหารจัดการ การวางยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน และยังขาดบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวทั้งในเรื่องของผู้นำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้ประกอบการให้บริการทางด้านการท่องเที่ยว ควรเพิ่มและส่งเสริมให้มีความรู้ทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีน และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๘ บุคลากรด้านการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การสร้างสมดุลให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวนั้นปัจจุบันมีการบูรณาการทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่ เพื่อกำหนดมาตรการในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและอื่น ๆ ให้เกิดความสมดุลในทุก ๆ ด้าน^{๕๒}

^{๕๒} สัมภาษณ์ นายกฤษฏา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

- ๒) การจัดการท่องเที่ยวในปัจจุบันสร้างความสมดุลให้กับจังหวัดบุรีรัมย์ดีอยู่แล้ว^{๕๓}
- ๓) การท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ปัจจุบันค่อนข้างเน้นหนักไปเชิงการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกีฬา ในส่วนที่เป็นเชิงวัฒนธรรมชุมชน วิถีชีวิตดูจะขาดการส่งเสริมไปหน่อย ปัญหาที่เกิดขึ้นคือรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นการเข้าถึงวิถีชีวิตเปลี่ยนไป^{๕๔}
- ๔) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวนั้นคิดว่ามีความสมดุล/เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างดีแล้ว^{๕๕}
- ๕) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวยังไม่สมดุล ความสมดุลยังน้อยอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ^{๕๖}
- ๖) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวคือจัดการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และวัฒนธรรม^{๕๗}
- ๗) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวคือมีการจัดการท่องเที่ยวโดยได้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทและความเป็นเมืองกีฬา เมืองศาสนา และเมืองแห่งการศึกษา ไปควบคู่กัน^{๕๘}
- ๘) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวคือเน้นในเรื่องสินค้าโอท็อป ของแต่ละชุมชน เพื่อกระจายรายได้สู่สังคมชนบท^{๕๙}
- ๙) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวนั้นถือว่ายังไม่สมดุล คำนึงถึงผลด้านการรองรับของพื้นที่ควบคู่กับการจัด Event marketing รวมถึงความเพียงพอของด้านการขนส่งร้านอาหาร ของที่ระลึก การเดินทางรองรับกลุ่มผู้ต้องการช่วยเหลือพิเศษด้วย^{๖๐}
- ๑๐) เมื่อก่อนมีแหล่งท่องเที่ยวแต่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากนัก แต่ปัจจุบันมีการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้เกิดการสร้างและก่อให้เกิดรายได้^{๖๑}
- ๑๑) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวด้านการจัดการท่องเที่ยวยังขาดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ทำให้เกิดการพัฒนาเฉพาะที่^{๖๒}

^{๕๓} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๖} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สทป.ขร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๐} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๑} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายบดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๒) การจัดการท่องเที่ยวสร้างความสมดุลให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันนักท่องเที่ยวหันมาใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การท่องเที่ยวยุคใหม่ ต้องรักษาความสมดุลระหว่างการหารายได้กับการอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ความเรียบง่าย พื้นฟูพัฒนาและถนอมรักษา โดยให้ความสนใจกับนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ^{๖๓}

๑๓) ปัจจุบันการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์เน้นหนักไปด้านกีฬาซึ่งจริง ๆ แล้ว จังหวัดบุรีรัมย์มีของดีมากมายที่สามารถพัฒนาและต่อยอดให้เป็นที่รู้จักกันได้ อันจะนำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านอื่น ๆ อาทิ เชิงประวัติศาสตร์ เชิงภูมิศาสตร์ และเชิงธรรมชาติ เป็นต้น^{๖๔}

๑๔) ควรเพิ่มความสมดุลด้านการท่องเที่ยวในทุกด้าน ทั้งด้านกีฬา นันทนาการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลผลิตด้านโอท็อป ในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ควรสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในทุกอาชีพอย่างหลากหลาย^{๖๕}

๑๕) เป็นที่ทราบอยู่แล้วว่าจังหวัดบุรีรัมย์โดดเด่นด้านกีฬาแต่ด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ก็ไม่ได้แพ้กัน จัดว่ามีความสมดุลอยู่ในระดับหนึ่ง หากมีการสร้างจุดเด่นของการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสนใจด้านใดด้านหนึ่งแล้ว จะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ก็จะขึ้นอยู่กับประชาสัมพันธ์ อีกประการหนึ่งเกิดความสมดุลทุกด้านจะเป็นการสร้างรายได้และกระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี^{๖๖}

๑๖) การท่องเที่ยวปัจจุบันยังไม่สมดุล แต่ต้องอาศัยการขับเคลื่อนเรียนรู้ นำไปสู่ความสมดุลทั้งเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพัฒนาการบริการและการตลาด^{๖๗}

๑๗) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวควรจัดการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ นอกจากนั้นควรมีการจัดการท่องเที่ยวโดยเน้นเมืองศาสนา และเมืองแห่งศิลปวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย^{๖๘}

สรุป การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว ปัจจุบันมีการบูรณาการทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่เพื่อกำหนดมาตรการในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและอื่น ๆ ให้เกิดความสมดุลในทุก ๆ ด้าน แต่ก็ยังเน้นหนักการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอยู่ในส่วนที่เป็นเชิงวัฒนธรรมชุมชน วิถีชีวิตยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร ดังนั้นควรจัดการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และวัฒนธรรมด้วยควรมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนา เชิง

^{๖๓} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๔} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิคุณ, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

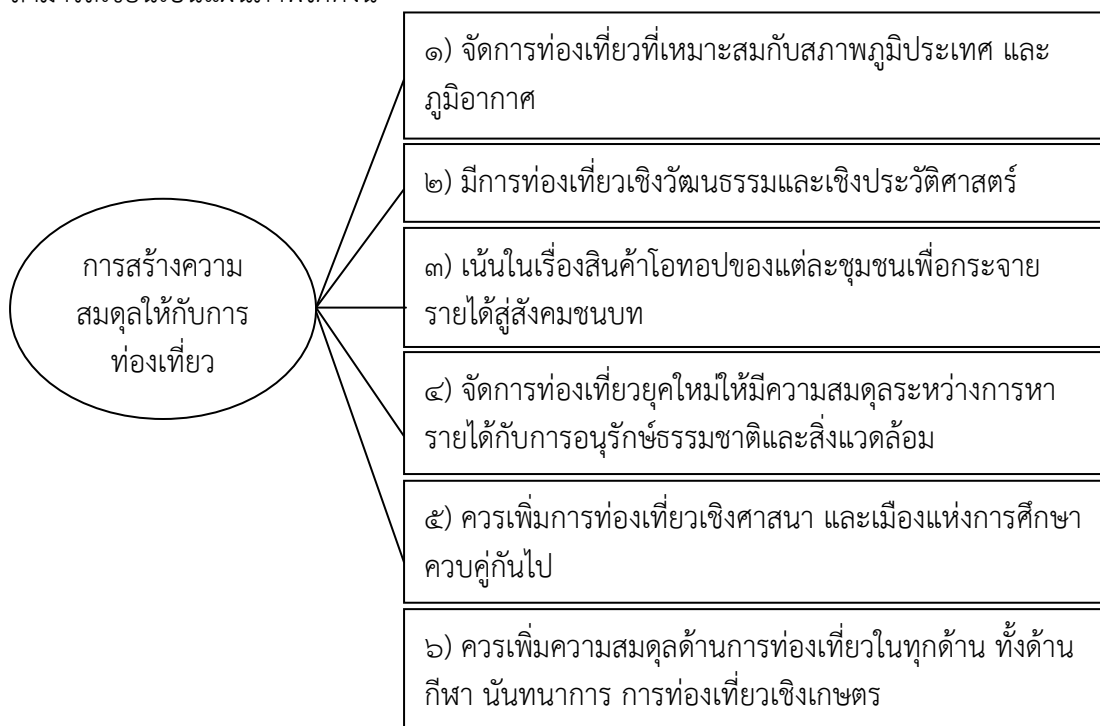
^{๖๕} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๖} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๖๗} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๖๘} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระจังษ์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ประวัติศาสตร์ และเมืองแห่งการศึกษาควบคู่กันไป ควรเน้นในเรื่องสินค้าโอท็อปของแต่ละชุมชนเพื่อกระจายรายได้สู่สังคมชนบท ควรจัดการท่องเที่ยวยุคใหม่ให้มีความสมดุลระหว่างการหารายได้กับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ความเรียบง่าย ฟันฟูพัฒนาและถนนรักษา โดยให้ความสนใจกับนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๙ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านการบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่ มีการบูรณาการร่วมกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้าน รวมถึงการท่องเที่ยวในเชิงกีฬาด้วย^{๖๙}

๒) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์คิดว่าหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดบุรีรัมย์มีการบูรณาการให้ความร่วมมือกันดีอยู่แล้ว เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นก็บรรลุตามเป้าหมายเรื่อยมา^{๗๐}

^{๖๙} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๐} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) บุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่หน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือกับผู้มีอำนาจหรือผู้ออกนโยบายในการผลักดันแนวทางของจังหวัด เมื่อแนวทางที่ถูกเลือกเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทำให้เกิดความร่วมมือในระดับสูงแต่ในระดับย่อยลงไป เช่น ระดับอำเภอหรือตำบลอาจต้องสร้างความชัดเจนมากขึ้น^{๗๑}

๔) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีการระดมสมองพร้อมพัฒนาจังหวัด^{๗๒}

๕) ควรให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันทุกภาคส่วนในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการอย่างแท้จริง^{๗๓}

๖) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์ หน่วยงานราชการ เอกชน ประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอย่างดี^{๗๔}

๗) หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดบุรีรัมย์มีการบูรณาการให้ความร่วมมือกันอยู่แล้ว แต่ยังขาดการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น โรงเรียน รวมถึงชุมชนบางส่วนด้วย^{๗๕}

๘) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นมีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง เพื่อสร้างให้เกิดการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ตลอดทั้งปี^{๗๖}

๙) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นค่อนข้างมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ทุกคนในจังหวัดต้องร่วมมือร่วมใจกัน^{๗๗}

๑๐) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์มีการให้ความร่วมมือเป็นอย่างมาก^{๗๘}

๑๑) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นส่วนราชการ หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดให้การตอบรับรวมทั้งดำเนินการในเชิงรุกเพื่อสนับสนุนให้ความร่วมมือและบูรณาการทำงานกับทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี^{๗๙}

^{๗๑} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๗๒} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๓} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๔} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๕} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สทป.ขร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๗} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๘} สัมภาษณ์ นายบดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๗๙} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๒) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ให้ความร่วมมือขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอย่างดี ยกตัวอย่างการจัดงานบุรีรัมย์มาราธอนประจำปี ๒๕๖๒ จังหวัดบุรีรัมย์มาราธอน โดยแบ่งคณะกรรมการเป็นฝ่ายต่าง ๆ ในการรับผิดชอบดูแลมีการแบ่งงานกันทำ ส่วนหน่วยงานท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่เป็นเส้นทางของนักวิ่งได้จัดเตรียมที่นั่งประชาชนในพื้นที่มาเป็นกองเชียร์อยู่ประจำจุดที่กำหนดได้อย่างพร้อมเพรียง ส่วนภาคเอกชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านท่องเที่ยวเช่น สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว ชมรมโรงแรม ก็จัดสรรคนมาร่วมเชียร์ตามที่ได้รับมอบหมาย^{๘๐}

๑๓) ทุกครั้งที่การจัดกิจกรรมด้านกีฬา หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน จะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ โดยมอบหมายให้แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ^{๘๑}

๑๔) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นมีการร่วมมือกันดีแต่อยู่ในระดับกลาง ขาดการบูรณาการประสานงานด้านความร่วมมือให้มากยิ่งขึ้น^{๘๒}

๑๕) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์คิดว่าจะมีการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี จากข่าวสารต่าง ๆ จะพบว่าการจัดกิจกรรมของจังหวัดบุรีรัมย์นั้นได้รับคำชื่นชมตลอดมา^{๘๓}

๑๖) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์นั้นดีมาก ในเชิงการบูรณาการแต่ต้องอาศัยผู้นำในท้องถิ่นที่มีศักยภาพและวิสัยทัศน์ที่ช่วยในการขับเคลื่อนไปสู่จุดหมาย^{๘๔}

๑๗) การบูรณาการให้ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์คิดว่าต้องมีการบูรณาการกันทุกภาคส่วนอยู่แล้ว เพราะการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องใช้คนจำนวนมากและหลายหน่วยงานช่วยกัน^{๘๕}

สรุป การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ในจังหวัดบุรีรัมย์หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน มีการบูรณาการร่วมกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้าน รวมถึงการท่องเที่ยวในเชิงกีฬาด้วย มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง มีความเป็น Community ค่อนข้างสูง เพื่อสร้างให้เกิดการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ตลอดทั้งปี ทุกครั้งที่การจัดกิจกรรมด้านกีฬาหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน จะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ โดยมอบหมายให้แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ แต่

^{๘๐} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๑} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิคุณ, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

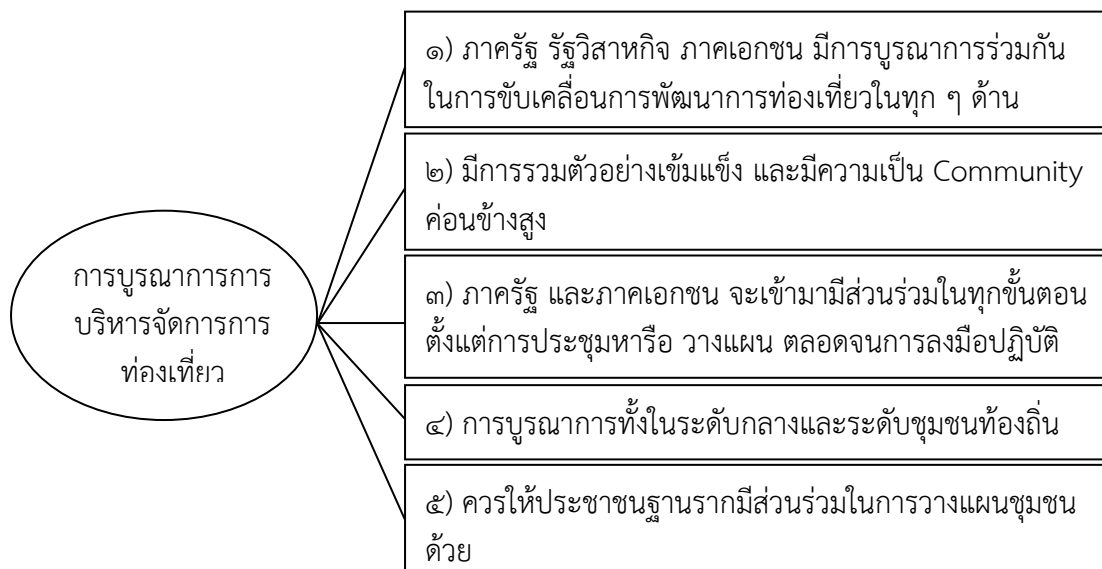
^{๘๒} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกถณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๓} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๘๔} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๘๕} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระจ่างษ์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ในระดับกลาง และระดับชุมชนท้องถิ่นยังขาดการบูรณาการ ขาดการมีส่วนร่วมอยู่ และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑๐ การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๒. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

๒.๑ ปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

ด้านการเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

๑) การเจริญเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดรายได้ให้แก่ชุมชน/ท้องถิ่น การเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางที่มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๘๖}

๒) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวในอนาคตแน่นอน^{๘๗}

๓) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพราะรายได้และความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกาย ทำให้มีการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น กิจกรรมที่เป็นการออกกำลังกายและพักผ่อนไปในตัวได้รับความสนใจอย่างสูง การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจึงน่าจะยังได้รับความนิยมไปอีกเป็นระยะเวลานาน^{๘๘}

^{๘๖} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๗} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๘๘} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๔) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเนื่องจากชนชั้นกลางที่มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการขยายตัวทางธุรกิจ และทำให้เกิดการจ้างงานรับบุคลากรเพิ่มขึ้น การกระจายรายได้สู่ชุมชน^{๘๙}

๕) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพราะชนชั้นกลางมีกลุ่มผู้สนใจเป็นจำนวนมาก และมีกำลังในการใช้จ่าย^{๙๐}

๖) ชนชั้นกลางยังสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีรายได้และเวลาที่เพิ่มขึ้น ทำให้สนใจในเรื่องของสุขภาพมากขึ้น โดยการออกกำลังกายในกีฬาที่ชอบ^{๙๑}

๗) ควรส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้ชนชั้นกลางมากยิ่งขึ้น^{๙๒}

๘) ตอนนี้ชนชั้นกลางถึงระดับบนให้ความสนใจในเรื่องของสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในรูปแบบของการวิ่ง การปั่นจักรยาน ได้รับความสนใจสูงมากและจะต้องต่อเนื่องไปในอนาคตด้วย^{๙๓}

๙) เมื่อชนชั้นกลางมีรายได้ส่งผลดีคือ มีกำลังจ่ายมากขึ้น และสามารถเป็นเจ้าของร้านอาหาร ที่พัก โรงแรม ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี^{๙๔}

๑๐) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพราะทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในทางบวกไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้รายได้กระจายเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น และท่องเที่ยวเชิงกีฬาแข็งแรงขึ้น^{๙๕}

๑๑) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกหมู่เหล่า ดังนั้นประชากรของจังหวัดมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๙๖}

๑๒) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในด้านบวก คือ กลุ่มคนเหล่านี้มีการเดินทางออกไปท่องเที่ยวมากขึ้น มีการวางแผนหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ที่กิน ที่เที่ยว ที่พัก ซึ่งสามารถหาได้ในราคาที่พึงพอใจ ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเองโดยรถยนต์ ส่วนตัวหรือรถเช่า รถโดยสารสาธารณะ เครื่องบินต้นทุนต่ำ อาจไปแบบส่วนตัวหรือเป็นกลุ่ม^{๙๗}

^{๘๙} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๐} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๑} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๒} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สฟป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๓} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๔} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๕} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๖} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๗} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๓) ชนชั้นกลางเป็นชุมชนที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เมื่อกลุ่มนี้มีการเติบโตก็ย่อมส่งผลต่อทั้งระบบ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากกลุ่มนี้จะเป็นทั้งกลุ่มทุนที่มาสสร้างธุรกิจท่องเที่ยวและจะเป็นฐานนักท่องเที่ยวด้วย^{๙๘}

๑๔) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นมีผลโดยตรงต่อการท่องเที่ยว เนื่องจากทำให้มีชนชั้นกลาง มีกำลังการซื้อ การท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อสร้างรายได้ให้ชนชั้นกลางมากยิ่งขึ้น^{๙๙}

๑๕) การเติบโตของชนชั้นกลางถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีจะมีกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในเชิงบวก เพราะชนชั้นกลางส่วนมากจะสนใจในการท่องเที่ยวที่มีความสะดวกสบาย ซึ่งหัวใจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาก็จะเน้นเรื่องความสะดวกสบายอยู่แล้ว^{๑๐๐}

๑๖) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลดี เพราะในอนาคตคนรุ่นใหม่ มักจะเน้นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาถือเป็นอีกหนึ่งทางเลือก ที่น่าจะขยายตัวอีกระดับหนึ่งในอนาคต^{๑๐๑}

๑๗) การเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นและความสนใจในการพักผ่อน ออกกำลังกาย ทำให้สนใจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจึงน่าจะยังได้รับความนิยมไปอีกระยะ^{๑๐๒}

สรุป การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพราะทำให้เกิดรายได้ให้แก่ชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแรงหนุนเสริมให้การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย เนื่องจากความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกายทำให้มีการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น กิจกรรมที่เป็นการออกกำลังกายและพักผ่อนไปในตัวได้รับความสนใจอย่างสูง นอกจากนั้นยังส่งผลต่อการขยายตัวทางธุรกิจ และทำให้เกิดการจ้างงานรับบุคลากรเพิ่มขึ้น ตอนนี้นชนชั้นกลางถึงระดับบให้ความสนใจในเรื่องของสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในรูปแบบของการวิ่ง การปั่นจักรยาน ชนชั้นกลางมีกำลังจ่ายและสามารถเป็นเจ้าของร้านอาหาร ที่พัก โรงแรม และกลุ่มคนเหล่านี้มีการเดินทางออกไปท่องเที่ยวมากขึ้น มีการวางแผนหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ที่กิน ที่เที่ยว ที่พัก ซึ่งสามารถหาได้ในราคาที่พึงพอใจ ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเองโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า รถโดยสารสาธารณะ เครื่องบินต้นทุนต่ำ อาจไปแบบส่วนตัวหรือเป็นกลุ่มซึ่งส่งผลดีในระยะยาว และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

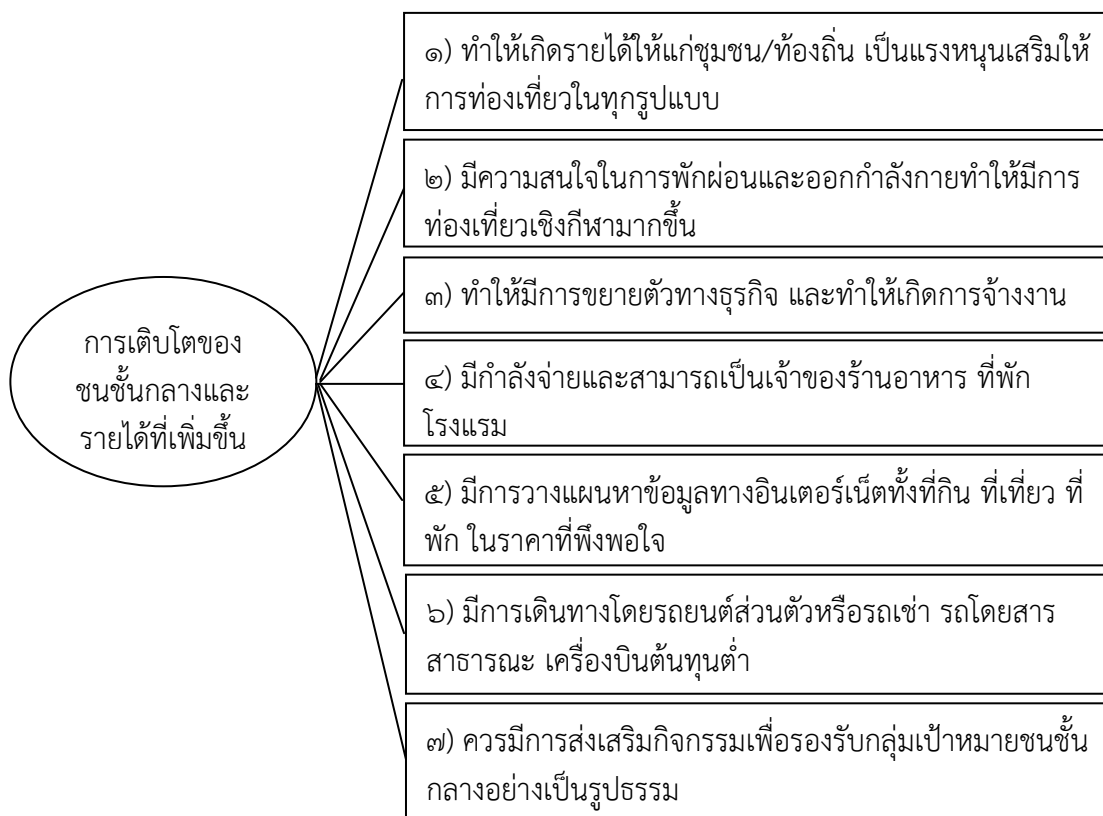
^{๙๘} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิคุณ, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๙๙} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ ดร.สุริยา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑๑ การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสามารถเดินทางได้โดยมีทางเลือกอื่น ๆ และมีความรวดเร็ว โดยมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก รวมถึงมีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มเติมขึ้น เนื่องจากการเดินทางมีความสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายไม่มากนัก^{๑๐๓}

๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์แน่นอนเพราะจะทำให้การเดินทางสะดวกและประหยัดเวลา^{๑๐๔}

๓) สายการบินต้นทุนต่ำเป็นทางเลือกที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีศักยภาพการเงินสูงกว่า แต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา การส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางด้วยสายการบินต้นทุนต่ำ ทำให้

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๔} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

นักท่องเที่ยวที่ต้องการความบันเทิงจากกิจกรรมสามารถลดช่วงเวลาการเดินทางบนถนนลงได้ สามารถปรับการพักผ่อนให้ยืดหยุ่นและมีทางเลือกเพิ่มขึ้น^{๑๐๕}

๔) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำทำให้เรียกความสนใจจากนักท่องเที่ยว ทั้งจากใน และนอกประเทศ เกิดความสะดวก ทางเลือกให้กับนักเดินทางมากขึ้น^{๑๐๖}

๕) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยว เพราะทำให้การคมนาคม สะดวก ไปได้ง่ายยิ่งขึ้น^{๑๐๗}

๖) การเติบโตหรือการมีสายการบินต้นทุนต่ำส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอย่างมาก ทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางลดลง เป็นผลให้นักท่องเที่ยวมีความพอใจที่จะมาท่องเที่ยวได้มากขึ้น^{๑๐๘}

๗) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพราะเป็นการ กระจายการบริการให้กับประชาชน^{๑๐๙}

๘) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำน่าจะเพิ่มความสามารถในการไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ใน ทุกพื้นที่ทั่วประเทศได้มากขึ้น มีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจเดินทาง^{๑๑๐}

๙) สายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแน่นอน ในอนาคตมีการแข่งขัน ระดับโลก ทำให้คนที่ตัดสินใจมาเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ได้มากขึ้น^{๑๑๑}

๑๐) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลอย่างมาก เพราะส่งเสริม สนับสนุนให้มีการ ท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น^{๑๑๒}

๑๑) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกได้มากขึ้น ทั้ง ด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งการบริการที่ดี^{๑๑๓}

๑๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในด้านบวกคือ มี การเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะการเดินทางสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ก็สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ในระยะเวลา ๒ วัน ๑ คืน หรือในวันที่มีการแข่งขันกีฬาฟุตบอล

^{๑๐๕} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝาย วิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

แมตซ์สำคัญ ๆ ก็สามารถเดินทางมาดูได้ไม่เสียเวลาในการเดินทาง สามารถวางแผนในการเดินทางได้เป็นอย่างดี^{๑๑๔}

๑๓) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำจะส่งผลต่ออย่างมีนัยต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพราะจะเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้โดยเครื่องบินได้ด้วยทุนทรัพย์ที่มาก อีกทั้งสะดวกและรวดเร็วด้วย^{๑๑๕}

๑๔) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยวแน่นอน เพราะสามารถกระจายการบริการให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง^{๑๑๖}

๑๕) ในประเด็นนี้คิดว่า การเปิดสายการบินต้นทุนต่ำจะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เมื่อนักท่องเที่ยวต้องการความสะดวกสบายและมีเวลาจำกัดในการเดินทาง การเลือกวิธีการเดินทางด้วยเครื่องบินจึงตอบโจทย์ของนักท่องเที่ยวได้ดี และจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากจังหวัดที่อยู่ไกลหรือแม้แต่ต่างประเทศด้วย^{๑๑๗}

๑๖) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลดี ทำให้เกิดการขยายตัวต่อการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ไกล ๆ ได้เป็นอย่างดีและสามารถเป็นโอกาส เป็นทางเลือกสำหรับการเดินทางใหม่มากขึ้น^{๑๑๘}

๑๗) สายการบินต้นทุนต่ำเป็นทางเลือกที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางได้รวดเร็วขึ้น ทำให้สามารถปรับการพักผ่อนให้ยืดหยุ่นและมีทางเลือกเพิ่มขึ้น^{๑๑๙}

สรุป การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสามารถเดินทางได้โดยมีทางเลือกอื่น ๆ และมีความรวดเร็ว โดยมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก รวมถึงมีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มเติมขึ้น เนื่องจากการเดินทางมีความสะดวก รวดเร็วและมีค่าใช้จ่ายไม่มากนัก ดังนั้นจึงเป็นทางเลือกที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวซึ่งมีศักยภาพทางการเงินสูงแต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ทำให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการความบันเทิงจากกิจกรรมสามารถลดช่วงเวลาการเดินทางบนถนนลงได้ สามารถปรับการพักผ่อนให้ยืดหยุ่นและมีทางเลือกเพิ่มขึ้น เป็นผลให้นักท่องเที่ยวมีความพอใจที่จะมาท่องเที่ยวได้มากขึ้น เดินทางในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลแมตซ์สำคัญ ๆ ได้ไม่เสียเวลาในการเดินทาง และเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากจังหวัดที่อยู่ไกลหรือแม้แต่ต่างประเทศด้วย และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อางทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

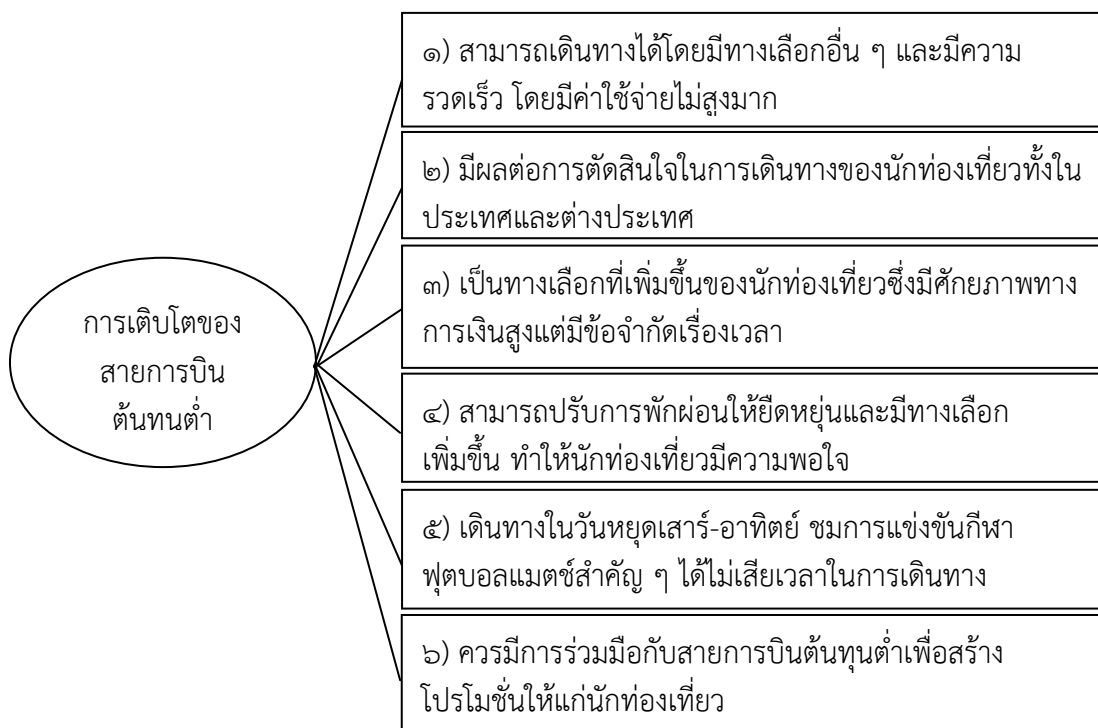
^{๑๑๕} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังกัดกลุ่มอนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑๒ การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านการเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) สังคมผู้สูงอายุมีผลต่อการกำหนดแนวทางในการพัฒนา การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการท่องเที่ยวในด้านอื่น ๆ^{๑๒๐}

๒) สังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น^{๑๒๑}

๓) สังคมผู้สูงอายุเป็นสังคมที่ภาครัฐยังไม่ให้ความสำคัญอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวทางของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องมาพร้อมเรื่องของการรักษาพยาบาลและการดูแล หากสามารถสร้างบุคลากรที่มีความชำนาญในการดูแลผู้สูงอายุ และกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมได้หลากหลาย จะส่งผลถึงเรื่องการใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวว่านักท่องเที่ยวทั่วไปได้^{๑๒๒}

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ นายกฤษณา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท, อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๔) การที่สังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนั้นก็ทำให้ผู้สูงอายุหันมาดูแลตนเอง ออกกำลังกายมากขึ้น^{๑๒๓}

๕) สังคมผู้สูงอายุไม่เกี่ยวข้องกับการกีฬาโดยตรง เพราะรัฐต้องมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดูแลและเป็นจำนวนมาก^{๑๒๔}

๖) สังคมสูงอายุมีผลดีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และกลุ่มของผู้สูงอายุต้องการพักผ่อน แสวงหากำไรให้ชีวิต ด้วยการเดินทางท่องเที่ยวและการเล่นกีฬาเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ^{๑๒๕}

๗) เป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง รักการออกกำลังกาย^{๑๒๖}

๘) ผู้สูงอายุจำนวนมากให้ความสำคัญกับสุขภาพและให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวในเชิงกีฬาจำนวนมาก ประกอบการเติบโตของผู้สูงอายุที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต ๒๐ ล้านคน จำนวนนี้จึงน่าจับตามอง^{๑๒๗}

๙) สำหรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคตจะมี Sport City ที่จังหวัดบุรีรัมย์ เตรียมสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุมาท่องเที่ยว^{๑๒๘}

๑๐) สังคมกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมีผลโดยตรงต่อการท่องเที่ยว เพราะทำให้คนหันมาดูแลสุขภาพมากขึ้น^{๑๒๙}

๑๑) สังคมผู้สูงอายุเป็นช่วงเวลาที่บุคคลเหล่านั้นต้องการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ แต่ยังคงรักสุขภาพของตนเองเป็นอย่างมาก การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจึงเป็นสิ่งที่ตอบสนองได้^{๑๓๐}

๑๒) สังคมผู้สูงอายุมีผลดีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาคือ ผู้สูงอายุมีกำลังในการซื้อ จับจ่ายใช้สอย ไม่ว่าจะเป็นที่พัก อาหาร การกิน สถานที่ที่ท่องเที่ยว การซื้อของที่ระลึก^{๑๓๑}

๑๓) แม้จะเป็นผู้สูงอายุแต่ก็ยังเป็นกลุ่มประชากรที่มีคุณภาพทางสังคม เป็นกลุ่มเป้าหมายทางธุรกิจเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อ อีกทั้งเป็นกลุ่มที่มีเวลาในการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๑๓๒}

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๔} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๖} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อางทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิคุณ, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๔) สังคมผู้สูงอายุมีผลต่อการท่องเที่ยว เพราะจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุ มีการออกกำลังกาย ทำให้มีสุขภาพแข็งแรงมากขึ้น^{๑๓๓}

๑๕) เมื่อสังคมโลกก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุจะมีกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ผู้สูงอายุต้องการการท่องเที่ยวที่ได้ทั้งความสะดวกสบายและปลอดภัย ต้องการการคมนาคมที่สะดวกสบายและผู้ที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาส่วนมากจะมีขีดความสามารถในการจ่ายสูง หากมองที่โอกาสจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น^{๑๓๔}

๑๖) อีก ๓ ปีข้างหน้าของประเทศไทยจะก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว และคือเป็นกลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยว แต่ต้องเลือกประเภทกีฬาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ^{๑๓๕}

๑๗) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุก็ต้องปรับตัวให้ทัน และสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและรักในการดูแลผู้สูงวัย รวมทั้งจัดกิจกรรมที่ผู้สูงวัยสามารถเข้าร่วมได้อย่างหลากหลายและเกี่ยวข้องกับกีฬาได้จะส่งผลถึงเรื่องการใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปได้^{๑๓๖}

สรุป การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว มีผลต่อการกำหนดแนวทางในการพัฒนา การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการท่องเที่ยวในด้านอื่น ๆ แนวกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องมาพร้อมกับเรื่องของการรักษาพยาบาลและการดูแล หากสามารถสร้างบุคลากรที่มีความชำนาญในการดูแลผู้สูงวัย และกิจกรรมที่ผู้สูงวัยสามารถเข้าร่วมได้หลากหลายจะส่งผลถึงเรื่องการใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป เพราะกลุ่มของผู้สูงอายุต้องการพักผ่อน แสวงหากำไรให้ชีวิต ด้วยการเดินทางท่องเที่ยวและการเล่นกีฬาเป็นการพัฒนาศักยภาพตนเองด้วย นอกจากนี้กลุ่มคนเหล่านี้ยังมีกำลังในการซื้อ จับจ่ายใช้สอย ไม่ว่าจะเป็นที่พัก อาหาร การกิน สถานที่ท่องเที่ยว การซื้อของที่ระลึกด้วย และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑๓ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านการใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยวมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยให้การติดต่อสื่อสาร รวมถึงประชาสัมพันธ์สินค้าและข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย และรวดเร็ว ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังสามารถพัฒนานำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์และรายได้ของชุมชน/ท้องถิ่น^{๑๓๗}

๒) เทคโนโลยีในปัจจุบันจะส่งผลดีในด้านการส่งเสริมการขาย การทำตลาด^{๑๓๘}

๓) เทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้เกิดการเชื่อมโยงกันของข่าวและข้อมูลทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬา สามารถกระจายความเคลื่อนไหวได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว ทำให้มีทางเลือกในการวางแผนการท่องเที่ยวมากขึ้น^{๑๓๙}

๔) เทคโนโลยีมีการพัฒนาข่าวสารได้รวดเร็ว ผ่านระบบดิจิทัล ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านมือถือ^{๑๔๐}

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ นายกฤษณา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

๕) เทคโนโลยีมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพราะทำให้คนเข้าถึงข้อมูลและเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น^{๑๔๑}

๖) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสารและสารสนเทศ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมรูปแบบใหม่ในการเล่นและชมกีฬาที่ได้อรรถรสมากขึ้น^{๑๔๒}

๗) เทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว^{๑๔๓}

๘) มีผลในยุคสังคม ๔.๐ ในการหาข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนมี Application ในเรื่องสุขภาพและการออกกำลังกาย สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย^{๑๔๔}

๙) เทคโนโลยีมีผลอย่างมากต่อการท่องเที่ยว เช่น Grab taxi การหาโรงแรม ประชาชนสามารถแบ่งห้องให้แขกพัก B-Stay เป็นนโยบายของประธานสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดเอง^{๑๔๕}

๑๐) มีผลดีในเรื่องการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว ที่พัก สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น^{๑๔๖}

๑๑) เทคโนโลยีมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างแน่นอนเพราะองค์ประกอบดังกล่าวทำให้เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาต่อยอดได้สะดวกยิ่งขึ้น^{๑๔๗}

๑๒) เทคโนโลยีที่ทันสมัยมีผลดีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา คือ สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างละเอียด มีรูปภาพให้เห็นถึงสถานที่จริง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้สามารถตัดสินใจการเดินทางท่องเที่ยวได้ง่าย^{๑๔๘}

๑๓) เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าย่อมส่งผลต่อการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม เนื่องจากเทคโนโลยีช่วยให้คนเข้าใจและเข้าถึง ได้อย่างครอบคลุม ทำให้แหล่งท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวเข้าใกล้กันมากขึ้น^{๑๔๙}

๑๔) เทคโนโลยีที่ทันสมัยมีเพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว^{๑๕๐}

๑๕) เทคโนโลยีปัจจุบันถือว่ามีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬามาก โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างไร้พรมแดน การใช้เทคโนโลยีรักษา

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ้ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๖} สัมภาษณ์ นายดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

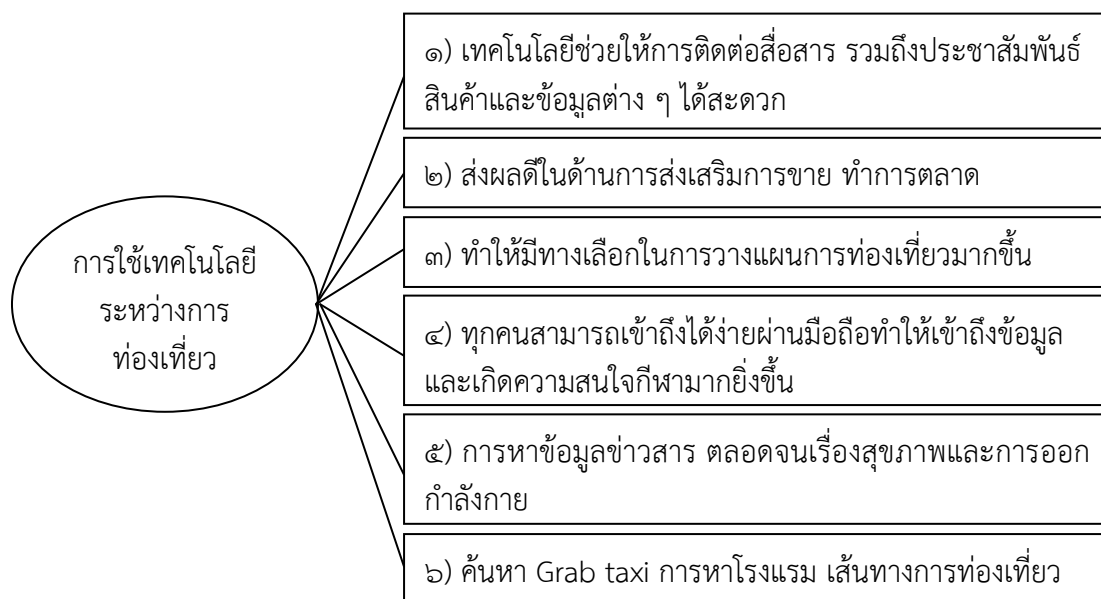
^{๑๕๐} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

ความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานบุคคล และการบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว การจัดเก็บข้อมูล การสืบค้น การใช้เทคโนโลยีช่วยในการตัดสินใจ นับว่าเป็นผลดีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งสิ้น^{๑๕๑}

๑๖) เทคโนโลยีที่ทันสมัยดีเป็นอย่างมากในยุค ๔.๐ โดยเฉพาะกีฬาเพื่อสุขภาพ ต้องพยายามรณรงค์ ประเภทกีฬาที่เหมาะสมกับผู้สูงวัยในปัจจุบันสู่อนาคตต่อไป^{๑๕๒}

๑๗) เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยให้การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย และรวดเร็ว นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทันต่อเหตุการณ์ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้^{๑๕๓}

สรุป การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยให้การติดต่อสื่อสาร รวมถึงประชาสัมพันธ์สินค้าและข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เทคโนโลยีในปัจจุบันจะส่งผลดีในด้านการส่งเสริมการขาย ทำการตลาด ทำให้สามารถกระจายความเคลื่อนไหวได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว ทำให้มีทางเลือกในการวางแผนการท่องเที่ยวมากขึ้น เทคโนโลยีทำให้การเผยแพร่ข่าวสารได้ รวดเร็วผ่านระบบดิจิทัล ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านมือถือทำให้คนเข้าถึงข้อมูลและเกิดความ สนใจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ การหาข้อมูลข่าวสารตลอดจนการมี Application ในเรื่องสุขภาพและการออกกำลังกายสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย รวมถึงการค้นหา Grab taxi การหาโรงแรม เส้นทางท่องเที่ยว เป็นต้น และสามารถเขียนเป็น แผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑๔ การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๑๕๓} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ด้านนักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ทำให้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มากยิ่งขึ้น ทำให้จังหวัดต้องกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย^{๑๕๔}

๒) นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแน่นอนเพราะจะทำให้ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น^{๑๕๕}

๓) อันที่จริงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเลย เนื่องจากทั้งสองส่วนต่างก็ผสมกลมกลืนในกันและกัน เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ได้มีแค่ผู้ต้องการได้ประสบการณ์ทางกีฬาเท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงครอบครัวที่ไม่ต้องการออกกำลังกาย แต่ก็สามารถเลือกพักผ่อน กิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ ร่วมไปด้วยได้^{๑๕๖}

๔) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์นั้นทำให้ปัจจุบันนี้นักท่องเที่ยวมีการเดินทางเพื่อมาท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มมากขึ้นทุกปี จึงทำให้เกิดแลนด์มาร์กใหม่ตามมาจำนวนมาก^{๑๕๗}

๕) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่สนใจกีฬาเป็นพิเศษ^{๑๕๘}

๖) นักท่องเที่ยวปัจจุบันนี้ส่วนหนึ่งเดินทางท่องเที่ยวเพื่อค้นหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจึงเป็นสิ่งที่ตอบสนองได้เพราะได้เล่น ได้ชมกีฬาและยังได้ชมวิถีชีวิตของท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย^{๑๕๙}

๗) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์มีผลต่อการท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวอยากเข้ามาสัมผัสบรรยากาศ การท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์^{๑๖๐}

^{๑๕๔} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๕} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๖} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยักรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๕๗} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๘} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๙} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๐} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) นอกจากประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะได้ประสบการณ์ในการรู้จักภูมิประเทศ ระดับความเอียงง่ายของสนามแข่งในทุกรูปแบบ อาทิ จักรยาน กอล์ฟ โต้ผา เป็นต้น^{๑๖๑}

๙) สำหรับนักท่องเที่ยวที่เน้นหาประสบการณ์ก็น่าจะได้ประสบการณ์ที่ดี และจะได้ประสบการณ์ในระดับโลก ซึ่งแตกต่างจากสนามอื่น ๆ^{๑๖๒}

๑๐) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ส่งผลโดยตรง เพราะว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การแข่งขันในแต่ละครั้ง ผลแพ้ ชนะ ก็เหมือนกัน ประสบการณ์ในแต่ละครั้งจะแตกต่างกันออกไป^{๑๖๓}

๑๑) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแน่นอนเพราะประสบการณ์เกิดขึ้นได้ทุกโอกาส^{๑๖๔}

๑๒) นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ มีความโยกย้ายสิ่งแปลกใหม่ สิ่งในเมืองไทยยังไม่มี ซึ่งส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้อยากมาลองสัมผัสสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานระดับโลกแห่งเดียวในประเทศไทย^{๑๖๕}

๑๓) การมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวไม่ว่าจะด้วยจุดประสงค์ใด แต่นั่นก็ย่อมส่งผลต่อการท่องเที่ยวนั้น ๆ ไม่มากก็น้อย ในด้านการท่องเที่ยวยอมรับประสบการณ์จากนักท่องเที่ยวตัวนักท่องเที่ยวเองก็จะได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยวที่นั่น ๆ ด้วยเช่นกัน ประสบการณ์ของอีกฝ่ายหนึ่งย่อมส่งผลต่อการพัฒนาอีกฝ่ายด้วย^{๑๖๖}

๑๔) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์มีผลต่อการท่องเที่ยว เพราะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยว อยากเข้ามาสัมผัสบรรยากาศการท่องเที่ยวด้านกีฬานันทนาการ หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สินค้าโอท็อปในชุมชนมากยิ่งขึ้น^{๑๖๗}

๑๕) ถือว่าเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาส่วนหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคำแนะนำเสนอของผู้จัดการท่องเที่ยว จะต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว^{๑๖๘}

^{๑๖๑} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๓} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๖} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

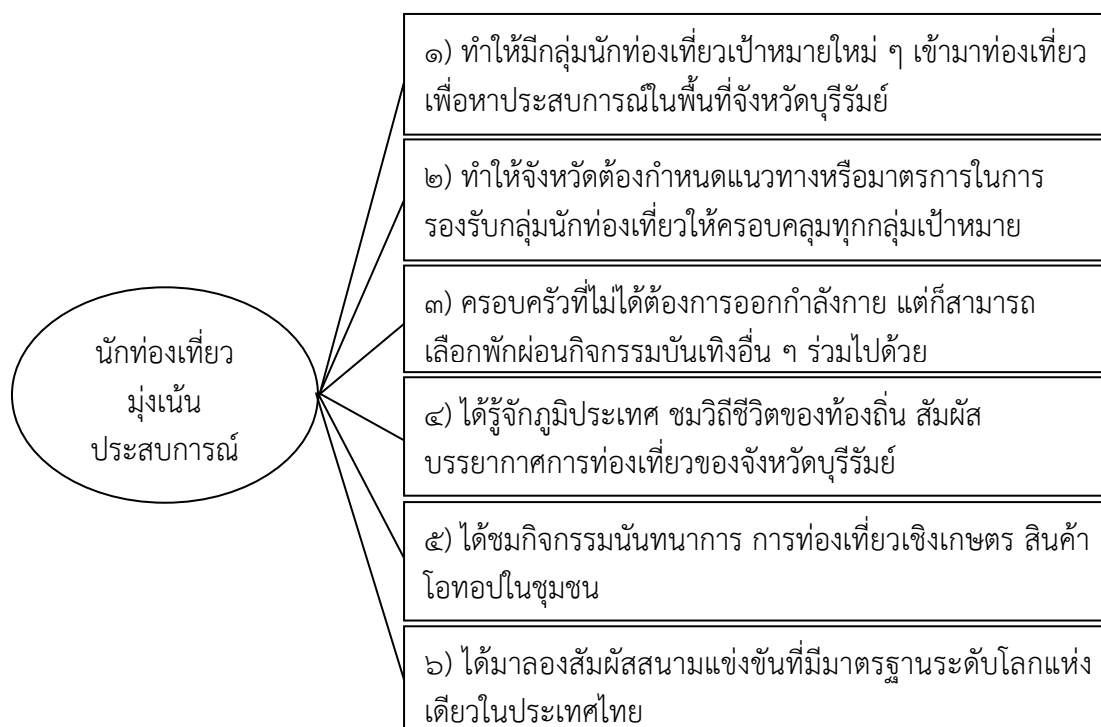
^{๑๖๗} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังฆกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๘} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๑๖) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ทำให้ปัจจุบันเกิดการท่องเที่ยวในเชิงสันตนาการ ประเภทกีฬาที่ได้รับความนิยม ผนวกกับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เช่น เดิน วิ่งมาราธอน จักรยาน เดินป่า กอล์ฟ เป็นต้น^{๑๖๙}

๑๗) การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์อาจจะเกี่ยวข้องกับครอบครัวและผู้ติดตามด้วย บางที่ไม่ได้ต้องการออกกำลังกาย แต่ก็สามารถเลือกพักผ่อน กิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ ร่วมไปด้วยกันได้^{๑๗๐}

สรุป นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ ทำให้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มากยิ่งขึ้น ทำให้จังหวัดต้องกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย การเดินทางท่องเที่ยวไม่ได้มีแค่ต้องการได้ประสบการณ์ทางกีฬาเท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงครอบครัวที่ไม่ได้ต้องการออกกำลังกาย แต่ก็สามารถเลือกพักผ่อน กิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ ร่วมไปด้วยได้ นอกจากประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะได้ประสบการณ์ในการรู้จักภูมิประเทศ ระดับความยากง่ายของสนามแข่งในทุกรูปแบบ อาทิ จักรยาน กอล์ฟ โต้ผา ได้ชมวิถีชีวิตของท้องถิ่น สัมผัสบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มาลองสัมผัสสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานระดับโลกแห่งเดียวในประเทศไทย รวมทั้งกิจกรรมนันทนาการ หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สินค้าโอท็อปในชุมชนมากยิ่งขึ้นด้วย และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑๕ นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

^{๑๖๙} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๑๗๐} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ด้านแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวมากส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) รูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ยังเน้นหนักในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควบคู่กับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/วิถีชุมชน ดังนั้นการที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ก็สามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย รวมถึงยังสามารถเดินทางท่องเที่ยวที่หลากหลาย รวมถึงยังสามารถเดินทางท่องเที่ยวต่อเนื่องไปยังจังหวัดข้างเคียง รวมถึงประเทศข้างเคียงด้วย^{๑๗๑}

๒) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวไม่น่าจะมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์^{๑๗๒}

๓) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นกีฬาที่ชัดเจนมากขึ้นเมื่อเทียบกับสมัยก่อน ดังนั้นการที่แนวโน้มการท่องเที่ยวถูกแบ่งออกจากกัน ทำให้ง่ายต่อการสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้^{๑๗๓}

๔) แนวโน้มนักท่องเที่ยวปัจจุบันเป็นการเดินทางเอง ผลกระทบที่เห็นชัดคือ โรงแรมที่พักและร้านอาหาร^{๑๗๔}

๕) การที่นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวนั้นอาจทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬามีผู้ท่องเที่ยวจำนวนน้อยลง เพราะจำกัดเฉพาะกลุ่ม^{๑๗๕}

๖) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพราะฉะนั้นหน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ต้องมีการพัฒนา การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รูปแบบ ระบบ ไปตามบริบทหรือความต้องการของนักท่องเที่ยว^{๑๗๖}

๗) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวรักการเล่นกีฬา รักการออกกำลังกายมากขึ้น^{๑๗๗}

^{๑๗๑} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๒} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๓} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยักรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๗๔} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๕} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๖} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๗} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

๘) Trend ในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอยู่ในกระแสต่อเนื่อง และมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอยู่เสมอ แนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงน่าจะน้อย เพราะกลุ่มตลาดที่มี Volume ค่อนข้างสูง^{๑๗๘}

๙) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวส่งผลให้นักท่องเที่ยว นอกจากจะเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อย่างเดียว ทำให้การท่องเที่ยวแบบมี Activity รวมด้วยต่างจาก สนามอื่น ๆ ที่สนามดูเหมือนมีชีวิต มีการเล่นกีฬาและค้าขายอื่น ๆ อยู่ตลอด^{๑๗๙}

๑๐) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวส่งผลในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในแต่ละปี ก็จะมีการเปลี่ยนแปลง ปรับรูปแบบตามความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกปี^{๑๘๐}

๑๑) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวมีผลต่อการท่องเที่ยวในลักษณะที่หลากหลายไม่เฉพาะการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๑๘๑}

๑๒) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวอาจมีผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาบ้างเล็กน้อย เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการประสบการณ์สิ่งแปลกใหม่ที่ยังไม่ เคยได้สัมผัส บางสถานที่เคยมาแล้วก็อยากจะไปเยี่ยมชมสถานที่ใหม่ ๆ^{๑๘๒}

๑๓) เมื่อนักท่องเที่ยวให้ความสนใจต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น และเริ่มออกเดินทาง เพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ต่างจากเมื่อก่อนที่การดูกีฬาอาจจะเป็นสิ่งที่ไกลตัว ดูแค่ผ่านสื่อต่าง ๆ ก็พอแล้ว^{๑๘๓}

๑๔) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวมีผล ทำให้ นักท่องเที่ยว (ประชาชน) รักกีฬา รักการออกกำลังกายมากขึ้น^{๑๘๔}

๑๕) แน่นนอนว่าทุกสิ่งอย่างต้องมีการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวก็เช่นกัน นักท่องเที่ยว ต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายซึ่งนั่นคือโอกาสที่เราจะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ให้โดดเด่นเป็นตัวเลือกต้น ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเปลี่ยนแนวการท่องเที่ยว^{๑๘๕}

^{๑๗๘} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๙} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๐} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๑} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๒} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๓} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

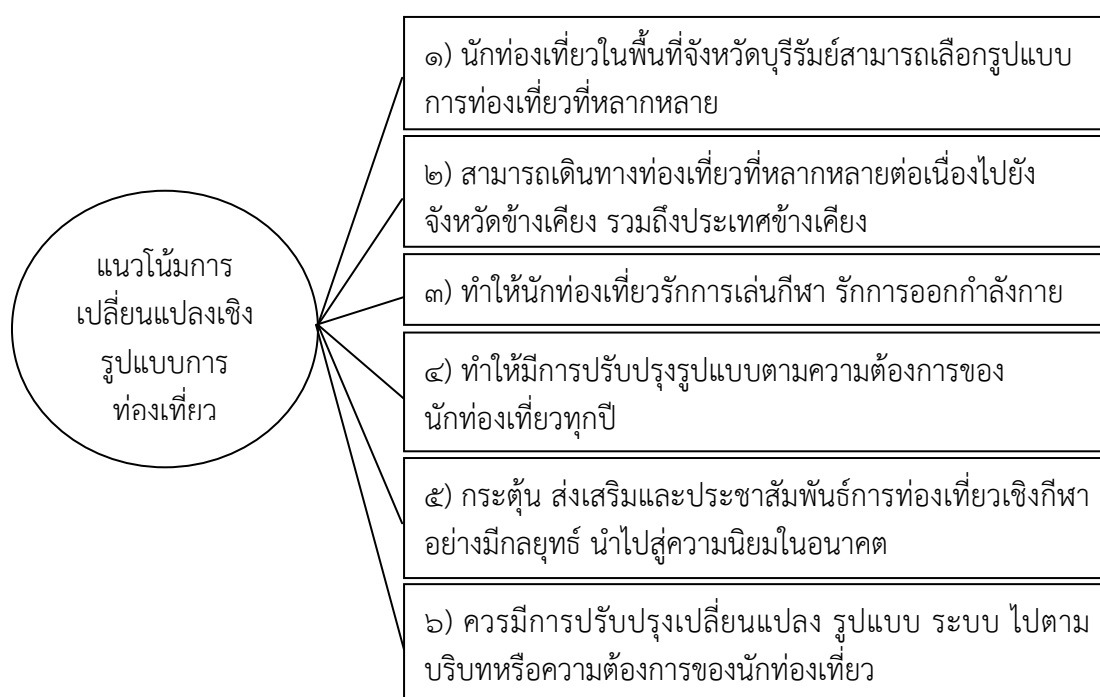
^{๑๘๔} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังฆกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๕} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๑๖) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวอาจมีผลต่อการท่องเที่ยว แต่ต้องกระตุ้น ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ท่องเที่ยวประเภทกีฬาเพื่อให้การท่องเที่ยวอย่างมีกลยุทธ์ นำไปสู่ความนิยมในอนาคตต่อไป^{๑๕๖}

๑๗) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแน่นอน เพราะฉะนั้นหน่วยงานต้องมีการพัฒนา การปรับปรุง รูปแบบไปตามบริบทหรือความต้องการของนักท่องเที่ยวปัจจุบัน^{๑๕๗}

สรุป แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ยังเน้นหนักในด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควบคู่กับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/วิถีชุมชน ดังนั้นการที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ก็สามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย รวมถึงยังสามารถเดินทางท่องเที่ยวที่หลากหลาย รวมถึงยังสามารถเดินทางท่องเที่ยวต่อเนื่องไปยังจังหวัดข้างเคียง รวมถึงประเทศข้างเคียงด้วย นอกจากนี้ทำให้นักท่องเที่ยวรักการเล่นกีฬา รักการออกกำลังกาย และปรับรูปแบบตามความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกปี รวมทั้งกระตุ้น ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ท่องเที่ยวประเภทกีฬาอย่างมีกลยุทธ์ นำไปสู่ความนิยมในอนาคตต่อไป และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑๖ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

^{๑๕๖} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๑๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๒.๒ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการร่วมตัดสินใจ

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผน และตัดสินใจ” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) ในฐานะผู้บริหารจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็นและผลักดันให้ชุมชน/ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในทุกระดับ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุม รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ให้ชุมชน/ท้องถิ่น เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา^{๑๘๘}

๒) ในฐานะนักธุรกิจและคณะกรรมการของหอการค้าจังหวัด ทำให้มีส่วนในการเสนอแนะการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและได้มีส่วนในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา^{๑๘๙}

๓) ด้านการร่วมตัดสินใจนั้นมีการเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งชุมชนแต่ละแห่ง พัฒนาจุดเด่นของท้องถิ่นในแต่ละชุมชนเป็นจุดขาย เป็นชุมชนวิถี^{๑๙๐}

๔) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยว มุมมองเพื่อนำไปสู่การวางแผน และการตัดสินใจ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการกีฬาแห่งประเทศไทย^{๑๙๑}

๕) ด้านการร่วมตัดสินใจมีน้อยมาก แต่ก็ได้สะท้อนแนวคิดบ้าง ที่มีโอกาสด้านการส่งเสริมการกีฬาลงสู่ชุมชนชนบท^{๑๙๒}

๖) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวไปสู่ชุมชน เพื่อกระจายรายได้ จากการท่องเที่ยวไปยังชุมชนโดยตรง ตลอดจนมีการจัดทำ VOS-Voice of Stakeholders และ VOS-Voice of Customers เพื่อจัดทำแผนการท่องเที่ยวในแต่ละปี^{๑๙๓}

๗) ด้านการร่วมตัดสินใจเราต้องมีการให้โอกาสของชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวได้เสนอแนะโครงการ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพ^{๑๙๔}

๘) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจโดยตรงด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาด้านกรท่องเที่ยว และกีฬาเป็นหน่วยงานที่ให้

^{๑๘๘} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘๙} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๙๐} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๑} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๒} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สฟพ.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๓} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๔} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

ความรู้ด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม/สัมมนา การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น^{๑๙๕}

๙) ด้านการร่วมตัดสินใจมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ ในการประชุมวางแผนการจัดการท่องเที่ยวทุกกิจกรรม เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องนำไปพัฒนาการจัดการของตนเอง^{๑๙๖}

๑๐) ด้านการร่วมตัดสินใจมีเพราะเป็นผู้บริหารโรงเรียน จึงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการทำแผนกลยุทธ์กิจกรรม การส่งเสริมการศึกษาให้กันเยาวชนในโรงเรียน^{๑๙๗}

๑๑) ด้านการร่วมตัดสินใจนั้นได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประเภทกีฬาให้มีความครอบคลุมประเภทกีฬา^{๑๙๘}

๑๒) โอกาสในหลายเวที ทั้งวางแผน ส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน ก่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่มีศักยภาพต่อไป^{๑๙๙}

๑๓) ด้านการร่วมตัดสินใจนั้นควรนำประสบการณ์แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้กับผู้นำของชุมชนไปปรับปรุงให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว^{๒๐๐}

๑๔) การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของชุมชนต้องเติบโตไปพร้อมกับการท่องเที่ยวระดับการท่องเที่ยวในระดับอำเภอ/จังหวัด/ประเทศ (ทุกระดับ) เพราะจะทำให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป^{๒๐๑}

สรุป การร่วมตัดสินใจ ได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็นและผลักดันให้ชุมชน/ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในทุกระดับ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุม รวมถึงการสร้างความตระหนักให้ชุมชน/ท้องถิ่น เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีส่วนในการเสนอแนะการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา มีการเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งชุมชนแต่ละแห่ง พัฒนาจุดเด่นของท้องถิ่นในแต่ละชุมชนเป็นจุดขาย เป็นชุมชนนวัตกรรม มีการจัดทำ VOS-Voice of Stakeholders และ VOS-Voice of Customers เพื่อจัดทำแผนการท่องเที่ยวในแต่ละปี และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

^{๑๙๕} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อางทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๖} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

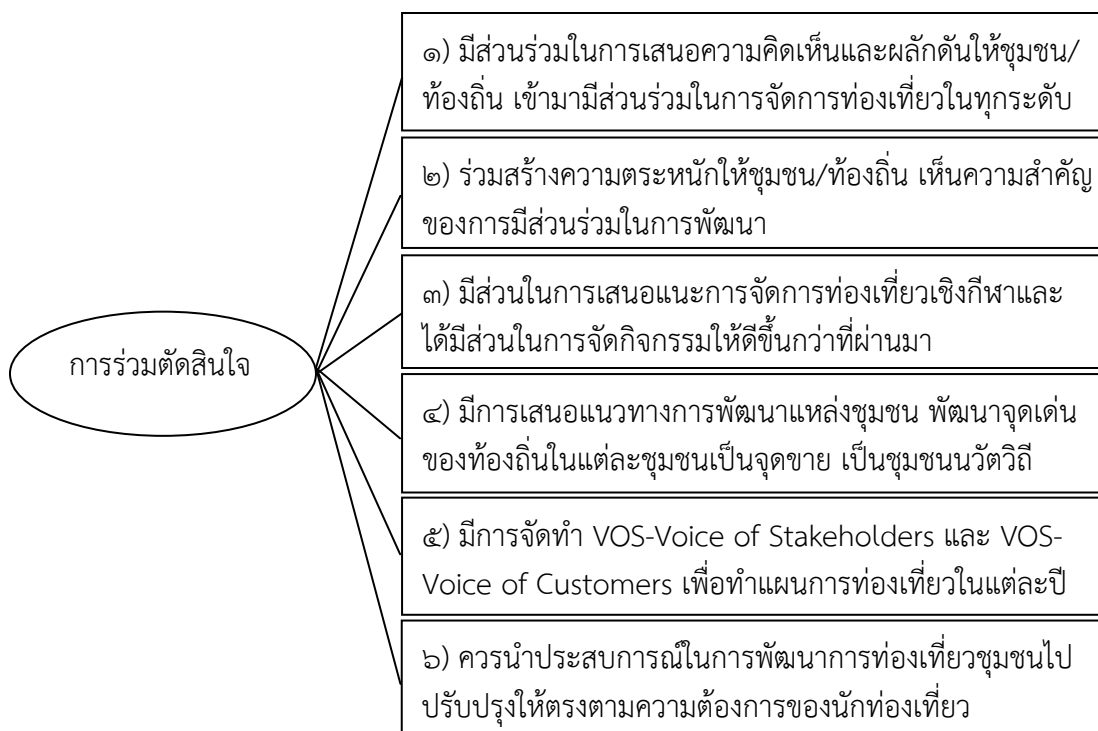
^{๑๙๗} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกถณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙๘} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๙๙} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๒๐๐} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๑} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑๗ การร่วมตัดสินใจจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านร่วมพัฒนา

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) ในฐานะผู้บริหารจังหวัดบุรีรัมย์มีส่วนร่วมในการผลักดันในทุกกิจกรรม/ประเพณี ที่เกิดขึ้นในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จและที่สำคัญอย่างยิ่งคือประชาชน/ท้องถิ่น ได้รับประโยชน์จากทุก ๆ กิจกรรมที่เกิดขึ้นด้วย^{๒๐๒}

๒) ด้านการร่วมพัฒนานั้นมีหลายบทบาททั้งในฐานะกรรมการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการเป็นสปอนเซอร์หลายงานกิจกรรม ซึ่งยังต้องมีการพัฒนารูปแบบและการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา^{๒๐๓}

๓) ด้านการพัฒนาวางแผนและร่วมมือกับหน่วยงานในจังหวัด มีทั้งการระดมสมองและสรรพกำลังร่วมกัน^{๒๐๔}

^{๒๐๒} สัมภาษณ์ นายกฤษณา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๓} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยักรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๐๔} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

- ๔) เป็นผู้ขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๒๐๕}
- ๕) มีการประชาสัมพันธ์ในด้านการแข่งขันด้านกีฬา ส่งเสริมกีฬาในชุมชน^{๒๐๖}
- ๖) มีการผลักดันให้พื้นที่ต่าง ๆ ในภูมิภาคเน้น Event ในรูปแบบของท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากเป็นกลุ่มตลาดขนาดใหญ่และเกิดการเดินทางในจำนวนมาก กระจายรายได้ทั้งเรื่องการเดินทาง ที่พักและอาหาร^{๒๐๗}
- ๗) มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เข้ามาผสมผสานกิจกรรมการท่องเที่ยวของบุรีรัมย์ให้ผสมผสานไปพร้อมกัน^{๒๐๘}
- ๘) ทุกส่วน ทุกคนในทุกระดับที่มีส่วนช่วยสนับสนุนและผลักดันการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์^{๒๐๙}
- ๙) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดได้รับมอบหมายจากจังหวัดให้เป็นหน่วยจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีงบประมาณในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด เช่น งานมหกรรมปั่นปราสาทสองยุค (Burirum Bike Fest) งานบุรีรัมย์มาราธอน เป็นต้น^{๒๑๐}
- ๑๐) มีการประชุมวางแผน เพื่อบริหารจัดการให้ภาคส่วนต่าง ๆ รับชอบงานแต่ละส่วน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ^{๒๑๑}
- ๑๑) ด้านร่วมพัฒนา คือส่งเสริมการกีฬาในโรงเรียน ส่งเสริมกีฬาในชุมชนและการกีฬา ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ^{๒๑๒}
- ๑๒) ได้ให้การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาให้กับโรงเรียนและชุมชน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีส่วนร่วมในการส่งเสริม การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๒๑๓}
- ๑๓) มีการจัดทำแผนการตลาดใช้สนับสนุน เป็นหน่วยงานให้ยั่งยืน ตามแผนตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในแต่ละปีเพื่อไปสู่เป้าหมาย^{๒๑๔}

^{๒๐๕} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๖} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๗} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๘} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐๙} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑๐} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑๑} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

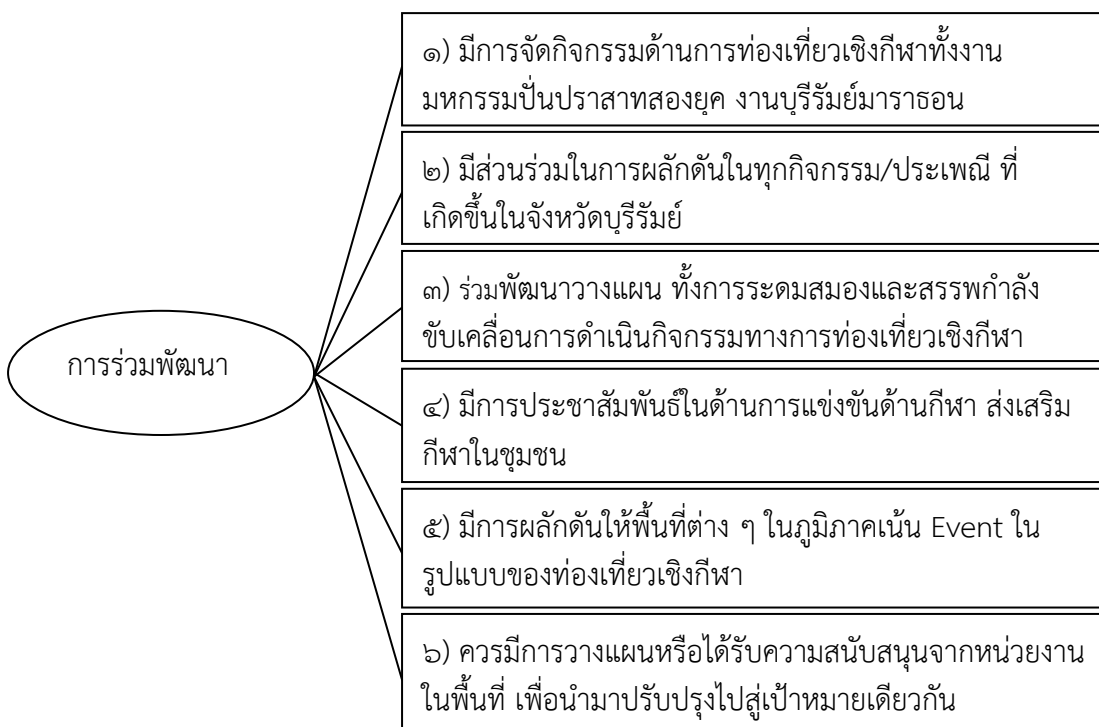
^{๒๑๒} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังฆกฤตอนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑๓} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๑๔} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

๑๔) ควรมีการวางแผนหรือได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อนำมาปรับปรุงไปสู่เป้าหมายเดียวกัน^{๒๑๕}

สรุป การร่วมพัฒนา มีส่วนร่วมในการผลักดันในทุกกิจกรรม/ประเพณี ที่เกิดขึ้นในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จและที่สำคัญอย่างยิ่งคือประชาชน/ท้องถิ่น ได้รับประโยชน์จากทุก ๆ กิจกรรมที่เกิดขึ้นด้วย ร่วมพัฒนางานวางแผนและร่วมมือกับหน่วยงานในจังหวัด ทั้งการระดมสมองและสรรพกำลัง ชับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีการประชาสัมพันธ์ในด้านการแข่งขันด้านกีฬา ส่งเสริมกีฬาในชุมชน มีการผลักดันให้พื้นที่ต่าง ๆ ในภูมิภาคเน้น Event ในรูปแบบของท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากเป็นกลุ่มตลาดขนาดใหญ่และเกิดการเดินทางในจำนวนมาก กระจายรายได้ทั้งเรื่องการเดินทาง ที่พักและอาหาร และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑๘ การร่วมพัฒนาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านร่วมรับผลประโยชน์

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

^{๒๑๕} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑) เมื่อกิจกรรมที่เกิดขึ้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อันส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นผลดีต่อทุก ๆ คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ และประชาชนทุกคนจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นประโยชน์ส่วนรวมที่ทุกคนได้รับ^{๒๑๖}

๒) การประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่อง เช่น งานผลิตป้าย งานผลิตเหรียญรางวัล การจัดการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น บริษัทและตนเองได้เข้าร่วมกิจกรรมและเป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๒๑๗}

๓) ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นไปเพื่อจังหวัด เพื่อส่วนรวม เพื่อชุมชน ประชาชนร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร^{๒๑๘}

๔) ประโยชน์จากกิจกรรมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นการสร้างความสุขและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับคน^{๒๑๙}

๕) ได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพราะเป็นการสร้างกระแสการออกกำลังกาย การรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงโดยการออกกำลังกาย^{๒๒๐}

๖) เกิดการกระจายรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาลงสู่พื้นที่อย่างทั่วถึง ซึ่งส่งผลมากต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในทุกภาคส่วน^{๒๒๑}

๗) ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง และนำมาต่อยอดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ^{๒๒๒}

๘) ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทำให้ผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น สร้างรายได้ใหม่ ๆ ในแต่ละปี^{๒๒๓}

๙) เมื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเดินทางอย่างไม่หยุดยั้ง ผลประโยชน์จะเกิดขึ้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง/ประชาชนทุกคนในจังหวัด^{๒๒๔}

๑๐) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และเป็นศูนย์ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด^{๒๒๕}

^{๒๑๖} สัมภาษณ์ นายภุชญา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑๗} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๑๘} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑๙} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทรี, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๐} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๑} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๒} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๓} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๔} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๕} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๑) ในภาพรวมประชาชนในพื้นที่ก็ใส่ใจในการเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพมากขึ้น การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจึงเป็นแรงบันดาลใจ และแรงกระตุ้นได้เป็นอย่างดี ทำให้คนส่วนใหญ่หันมาเล่นกีฬามากขึ้นด้วย^{๒๒๖}

๑๒) ได้รับประโยชน์เพราะเป็นการสร้างกระแส การออกกำลังกาย การแข่งขันกีฬานักเรียนเยาวชน ชุมชน ให้มีนิสัยรักการออกกำลังกาย^{๒๒๗}

๑๓) ประโยชน์ที่ได้รับส่วนมากจะเป็นประโยชน์ทางอ้อม รู้สึกได้รับเกียรติ ความเป็นภาคภูมิใจ ที่ได้มีส่วนร่วมในชุมชนมีรายได้เกิดจากการท่องเที่ยว ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงส่วนมากจะเป็นผู้ประกอบการ และที่ได้รับประโยชน์สามารถสังเกตได้คือ เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทำให้วงการกีฬาเจริญเติบโต มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬาหลากหลาย อำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทั้งแก่ตนเอง ครอบครัวและคนรู้จัก^{๒๒๘}

๑๔) นับเป็นกิจกรรม Event ด้านการท่องเที่ยวในแต่ละเดือนตลอดทั้งปี สามารถผลักดันนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี^{๒๒๙}

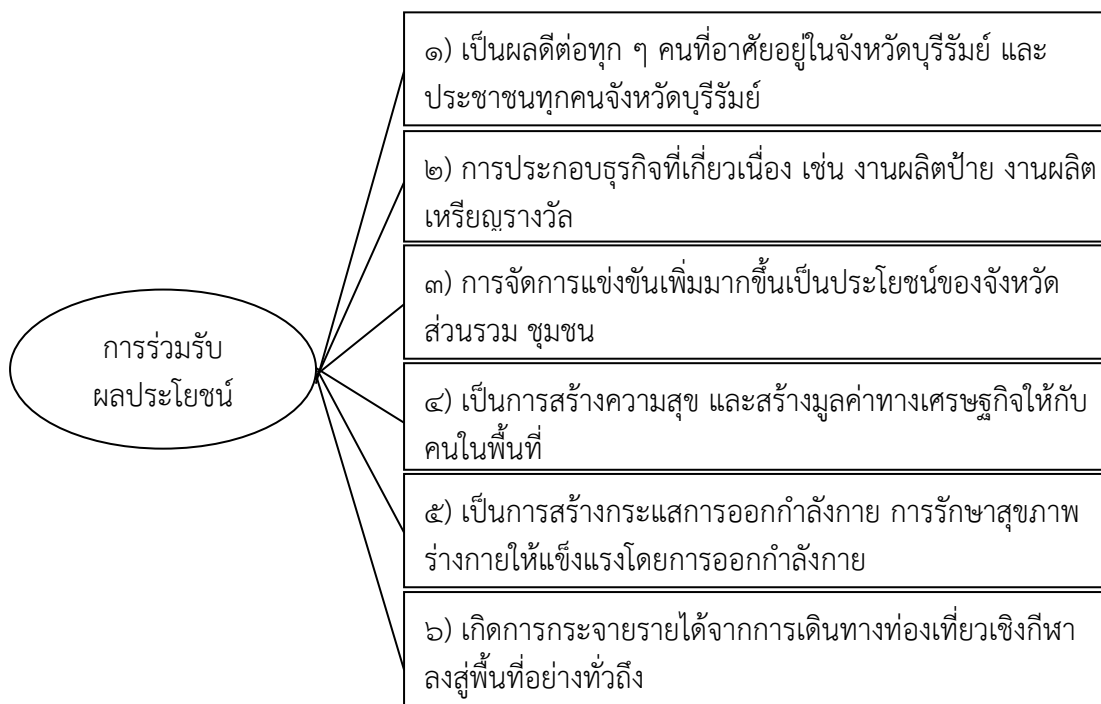
สรุป การร่วมรับผลประโยชน์ เมื่อกิจกรรมที่เกิดขึ้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อันส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นผลดีต่อทุก ๆ คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ และประชาชนทุกคนจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นประโยชน์ส่วนรวมที่ทุกคนได้รับ ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่อง เช่น งานผลิตป้าย งานผลิตเหรียญรางวัล การจัดการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น เป็นประโยชน์ของจังหวัด ส่วนรวม ชุมชน ซึ่งประโยชน์จากกิจกรรมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการสร้างความสุข และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับคนในพื้นที่ เป็นการสร้างกระแสการออกกำลังกาย การรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงโดยการออกกำลังกาย เกิดการกระจายรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬาลงสู่พื้นที่อย่างทั่วถึง ซึ่งส่งผลมากต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในทุกภาคส่วน และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

^{๒๒๖} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้อำนวยการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๗} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกถณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒๘} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๒๙} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑๙ การร่วมรับผลประโยชน์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านร่วมในการประเมิน

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การมีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมหรือโครงการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) ในฐานะผู้บริหารจังหวัดจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมที่มีในจังหวัดบุรีรัมย์ในทุก ๆ กิจกรรมและทุกด้าน และประเมินผลกิจกรรมจะมีหลายหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการเพื่อจะได้ทราบข้อดี ข้อเสีย และจะได้นำไปปรับปรุงในการดำเนินงานต่าง ๆ ในอนาคต^{๒๓๐}

๒) หลังการจัดกิจกรรมในส่วนที่เข้าไปมีส่วนร่วม ก็ได้มีการสรุปภาพรวมของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประชุมหรือแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ^{๒๓๑}

๓) มีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมหรือโครงการด้านเศรษฐกิจ SMEs การศึกษา การท่องเที่ยว โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร^{๒๓๒}

๔) การจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทยจะเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างมากเพื่อให้ข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบกับบริบทความเสี่ยงระดับองค์กร^{๒๓๓}

^{๒๓๐} สัมภาษณ์ นายกฤษณา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓๑} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๓๒} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓๓} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

- ๕) ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลเนื่องจากไม่ได้เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง^{๒๓๔}
- ๖) มีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมหรือโครงการด้านการประเมินเพื่อจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวในปีงบประมาณต่อไป^{๒๓๕}
- ๗) มีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมหรือโครงการด้านการประเมินเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในอนาคตข้างหน้า^{๒๓๖}
- ๘) มีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมหรือโครงการ เช่น เรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้ประเมินและนำมาปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสม^{๒๓๗}
- ๙) การประเมินกิจกรรมหรือโครงการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาจังหวัดอยู่แล้ว เนื่องจากจังหวัดเป็นนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๒๓๘}
- ๑๐) มีส่วนร่วมในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๒๓๙}
- ๑๑) เมื่อมีการจัดกิจกรรม หรือโครงการใด ๆ ก็จะมีการประชุมเพื่อสรุปงาน พิจารณาปัญหา/อุปสรรค เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานต่อ ๆ ไป^{๒๔๐}
- ๑๒) มีในฐานะผู้บริหารโรงเรียนประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในทุกระดับ^{๒๔๑}
- ๑๓) ได้มีส่วนร่วมโดยให้แสดงความคิดเห็นและการตอบแบบสอบถามที่นำไปสู่การพัฒนากระบวนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๒๔๒}
- ๑๔) ส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมหรือโครงการเพื่อนำมาออกแบบแผนการในงบประมาณในอนาคตต่อไป^{๒๔๓}

สรุป การร่วมในการประเมิน มีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมที่มีในจังหวัดบุรีรัมย์ในทุก ๆ กิจกรรมและทุกด้าน และประเมินผลกิจกรรมจะมีหลายหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการเพื่อจะได้ทราบข้อดี ข้อเสีย และจะได้นำไปปรับปรุงในการดำเนินงานต่าง ๆ ในอนาคต มีการสรุปภาพรวมของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประชุมหรือแสดงความ

^{๒๓๔} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓๕} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓๖} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓๗} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓๘} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓๙} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

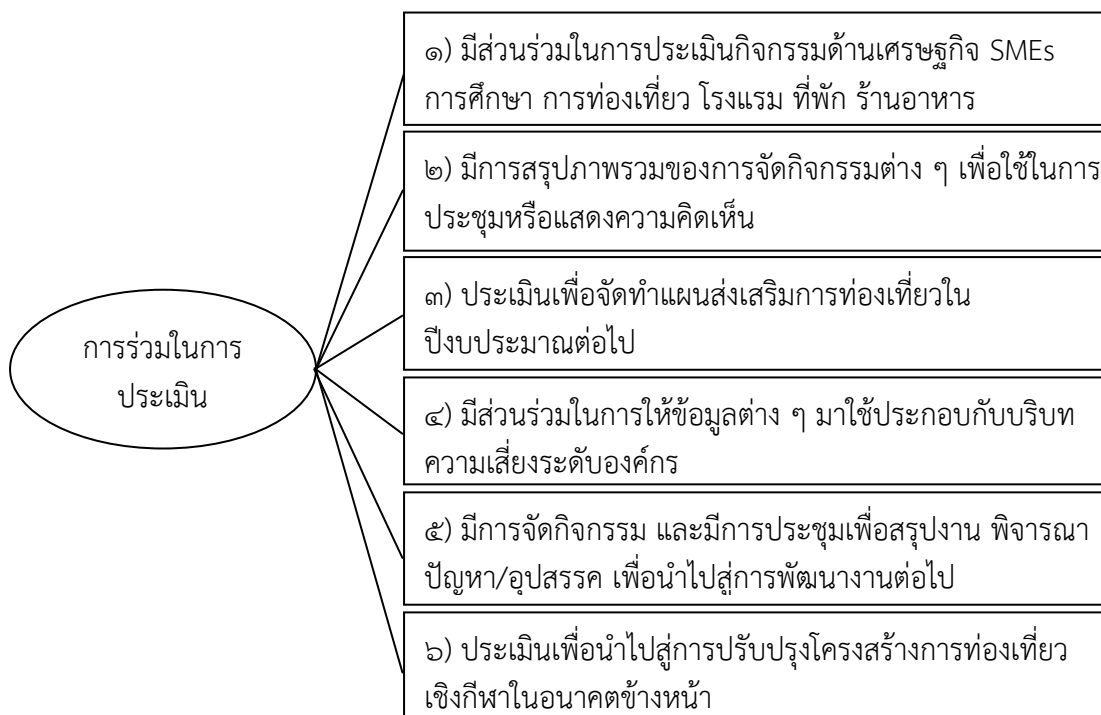
^{๒๔๐} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔๑} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังฆกถุณอนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔๒} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๔๓} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

คิดเห็น ประเมินเพื่อจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวในปีงบประมาณต่อไป และประเมินเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในอนาคตข้างหน้า และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๒๐ การร่วมในการประเมินจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๒.๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนางาน (หลักอิทธิบาท ๔)

ด้านฉันทะ (ความพอใจ)

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ให้ประสบความสำเร็จ คนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถประสบความสำเร็จ” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) การที่จะทำงานทุกอย่างให้ประสบผลสำเร็จ สิ่งสำคัญคือบุคลากรจะต้องมีความรักในงาน มีความพึงพอใจในงาน และมีความเต็มใจที่จะทำงาน จึงจะทำให้ทุกอย่างประสบผลสำเร็จ รวมไปถึง หากสามารถสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือส่วนหนึ่งในการร่วมขับเคลื่อนก็จะทำให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน^{๒๔๔}

๒) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นคนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถทำได้^{๒๔๕}

^{๒๔๔} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔๕} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) เป็นความจริงที่การจะทำงานให้ออกมาดีนั้นต้องมีความพอใจต่องานที่ได้รับมอบหมาย ต้องมีความเต็มใจที่จะลงมือทำ เพราะแม้มันจะเหนื่อยยากก็ยังมีกำลังใจที่จะประสบผลสำเร็จมากที่สุด ฉันทะ/วิริยะ/จิตตะ/วิมังสา^{๒๔๖}

๔) ธรรมที่ทำให้งานสำเร็จ ต้องมีจิตตะ เป็นแรงผลักดัน วิริยะเป็นตัวตาม ใช้วิมังสาเป็นตัวตรง และฉันทะ ในสิ่งที่ทำแล้วเสร็จ^{๒๔๗}

๕) ฉันทะ คือ ความพอใจ ดังนั้นจึงต้องมีความพอใจและวางแผนในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ฉันทะ=Planning (การวางแผน)^{๒๔๘}

๖) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากมีความรับผิดชอบ ความพอใจ เต็มใจแล้ว ยังต้องมีความอดทน อดกลั้น มุ่งมั่นและพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อให้เดินทางไปสู่ความสำเร็จ^{๒๔๙}

๗) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นคนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถทำได้ เพราะเป็นการใช้หลักธรรมนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน^{๒๕๐}

๘) พอใจในการทำงานที่ท่าและมีความเต็มใจก็จะสามารถทำได้จริง หากเห็นคุณค่ากับผลที่จะตามมาว่าเกิดประโยชน์^{๒๕๑}

๙) หลักอภิยา ๔ คือ ธรรมที่ทำให้สำเร็จ ธรรมะสำหรับการครองงานมี ๔ ประการคือ ฉันทะ คือ ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่ วิริยะ คือ ความเพียรพยายาม จิตตะ คือ การตั้งใจในสิ่งที่ทำ วิมังสา คือ ความไตร่ตรองหาเหตุผล เพราะการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จควรมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เพราะทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี^{๒๕๒}

๑๐) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นคนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถทำได้ เพราะจะทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งเรื่องการจัดการทีมงานของนักท่องเที่ยวได้อย่างลึกซึ้ง^{๒๕๓}

^{๒๔๖} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๔๗} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔๘} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔๙} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕๐} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕๑} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕๒} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕๓} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๑) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นคนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถทำได้ เพราะการดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จได้ต้องประกอบด้วยความชอบ ความถนัดและเต็มใจที่จะทำงานนั้น ๆ ^{๒๕๔}

๑๒) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้รับผิดชอบต้องมีความเต็มใจและเตรียมพร้อม ที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีความเสียสละและอดทน ใจกว้างเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ^{๒๕๕}

๑๓) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นคนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถทำได้นั้นค่อนข้างจริงเพราะถ้าผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ ไม่มีความพอใจเต็มใจ ก็จะไม่ทำงานไปวัน ๆ แบบขอไปที งานก็ทางไกลความสำเร็จ แต่ผู้ที่รับผิดชอบเต็มใจทำ เขาก็จะใส่ใจงานและพยายามอย่างถึงที่สุด เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ ^{๒๕๖}

๑๔) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นคนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถทำได้โดยใช้หลักกรรมวิธีบาท ๔ มาใช้ในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมกีฬาทุกระดับ ^{๒๕๗}

๑๕) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้รับผิดชอบดำเนินการในการพัฒนาต้องมีความพึงพอใจที่จะดำเนินการ เบื้องต้นต้องร้งงานด้านนี้เป็นการเฉพาะจึงจะสามารถพัฒนาได้ ^{๒๕๘}

๑๖) ทุกศาสนาสอนคนให้เป็นคนดี ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต เรามีเส้นทางการท่องเที่ยวสายบุญหรือท่องเที่ยวเชิงศาสนา เป็นจุดขายด้วย ^{๒๕๙}

๑๗) การที่จะทำงานทุกอย่างให้ประสบผลสำเร็จสิ่งสำคัญคือจะต้องมีความรักในงาน มีความพึงพอใจในงาน และมีความเต็มใจที่จะทำงาน จึงจะทำให้ทุกอย่างประสบผลสำเร็จได้ ^{๒๖๐}

สรุปด้านฉันทะ (ความพอใจ) การที่จะทำงานทุกอย่างให้ประสบผลสำเร็จ สิ่งสำคัญคือบุคลากรจะต้องมีความรักในงาน มีความพึงพอใจในงาน และมีความเต็มใจที่จะทำงาน จึงจะทำให้ทุกอย่างประสบผลสำเร็จ รวมไปถึง หากสามารถสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการเป็นส่วนร่วมในการทำงาน หรือส่วนหนึ่งในการร่วมขับเคลื่อนก็จะทำให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ฉันทะ=Planning (การวางแผน) ดังนั้นจึงต้องมีความพอใจและวางแผนในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากมี

^{๒๕๔} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕๕} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕๖} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

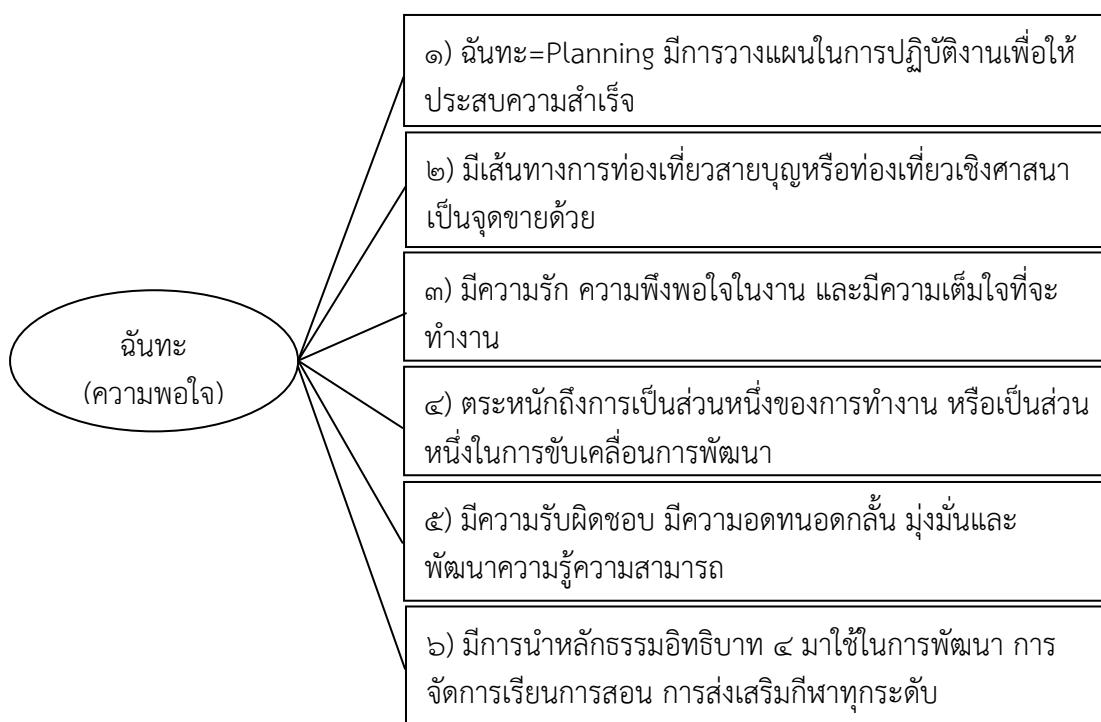
^{๒๕๗} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังกัดกลุ่มอนุรักษ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕๘} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๕๙} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๒๖๐} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ความรับผิดชอบ ความพอใจ เต็มใจแล้ว ยังต้องมีความอดทน อดกลั้น มุ่งมั่นและพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เดินทางไปสู่ความสำเร็จตามหลักศาสนาเพราะทุกศาสนาสอนคนให้เป็นคนดี ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต จังหวัดบุรีรัมย์มีเส้นทางาท่องเที่ยวสายบุญหรือ ท่องเที่ยวเชิงศาสนาเป็นจุดขายด้วย และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๒๑ ฉันทะ (ความพอใจ) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านวิริยะ (ความเพียร)

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ให้ประสบความสำเร็จ ต้องใช้ความเพียรพยายามอย่างมาก งานทุกอย่างถึงจะสำเร็จ” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) ในการทำงานทุกประเภทให้สำเร็จ บุคลากรต้องมีความเพียรพยายาม มีความอดทนสะสมถึงความอดทนต่อการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น งานจึงจะประสบผลสำเร็จ^{๒๖๑}

๒) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ความเพียรพยายามอย่างยิ่ง^{๒๖๒}

๓) ความเพียรพยายามมาจากความใส่ใจ ตั้งใจที่จะทำงานให้งานที่ทำออกมาดี ออกมาสำเร็จ ดังนั้นหากไม่มีประสบการณ์ ความรู้หรือความสามารถเป็นทุนเดิม ก็ต้องใช้ความพยายามมาก

^{๒๖๑} สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖๒} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

ขึ้นในการเรียนรู้หรือหาทักษะที่จำเป็นต้องใช้ แต่หากมีพื้นฐานที่เข้าใจในงานอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องพยายามมากเท่าไร^{๒๖๓}

๔) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ความเพียร เพราะแต่ละงานต้องใช้แรงกาย แรงใจ และที่สำคัญคือสมอง^{๒๖๔}

๕) วิริยะ คือ การลงมือปฏิบัติ หากมีการวางแผนแล้วต้องนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงจะประสบความสำเร็จ วิริยะ=Doing (ลงมือทำ)^{๒๖๕}

๖) การที่ทำงานแต่ละอย่างให้สำเร็จ ความเพียรพยายาม ความอดทนไม่ท้อถอย ความมุ่งมั่นเป็นปัจจัยสำคัญ^{๒๖๖}

๗) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องใช้หลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต^{๒๖๗}

๘) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องพยายามที่จะบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ จนกระทั่งเกิดความยั่งยืน เป็นรูปธรรม^{๒๖๘}

๙) การทำอะไรให้ประสบความสำเร็จต้องมีความตั้งใจ และจริงจัง ความเพียรพยายาม^{๒๖๙}

๑๐) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ความเพียรพยายาม เพราะการพยายามต้องใช้ความเข้าใจ ความเข้าใจจะมีการต่อยอดให้ดีขึ้น^{๒๗๐}

๑๑) การจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องใช้ความเพียรพยายาม ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักแห่งความสำเร็จ^{๒๗๑}

๑๒) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ความเข้าใจ ความพยายาม เสียสละและอดทน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ให้ไปสู่จุดหมายได้^{๒๗๒}

๑๓) ไม่มีอะไรได้มาโดยง่าย ก่อนจะประสบความสำเร็จได้ ท่านต้องใช้ความเพียรพยายาม ในการลองผิดลองถูก คิดวิเคราะห์หาสิ่งใดดีแล้ว สิ่งใดยังต้องปรับปรุงเพื่อพัฒนาสู่ความสำเร็จ^{๒๗๓}

^{๒๖๓} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยักรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๖๔} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖๕} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖๖} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖๗} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖๘} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖๙} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗๐} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗๑} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗๒} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗๓} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิคุณ, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๔) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ข้อที่บาท ๔ ประกอบด้วย ฉันทะ ความพอใจรักในกีฬา วิริยะ คือ ความเพียรพยายามในการฝึกฝน จิตตะ คือ ความตั้งใจในการฝึกฝน วิมังสา คือ การใช้ปัญญาในการพิจารณา^{๒๗๔}

๑๕) ความเพียรพยายามวิริยะอุตสาหะเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพราะในขั้นตอนของการดำเนินการอาจจะมีอุปสรรคอยู่มากพอสมควร ที่เราอาจคาดไม่ถึง ต้องใช้ความเพียรพยายามอย่างยิ่งที่จะดำเนินการเพื่อเดินไปสู่เป้าหมายให้ได้^{๒๗๕}

๑๖) การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องมีความตั้งใจ ต้องมีความจริงใจ เต็มใจ เพื่อจะผลักดันและดำเนินการไปสู่ความสำเร็จทั้งนี้ทั้งนั้น คือ แรงบันดาลใจ^{๒๗๖}

๑๗) ความเพียรพยายามมาจากความใส่ใจ ตั้งใจที่จะทำงานให้งานออกมาดีที่สุด งานบางอย่างต้องอาศัยประสบการณ์ ความรู้หรือความสามารถเป็นทุนเดิมถึงจะประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น^{๒๗๗}

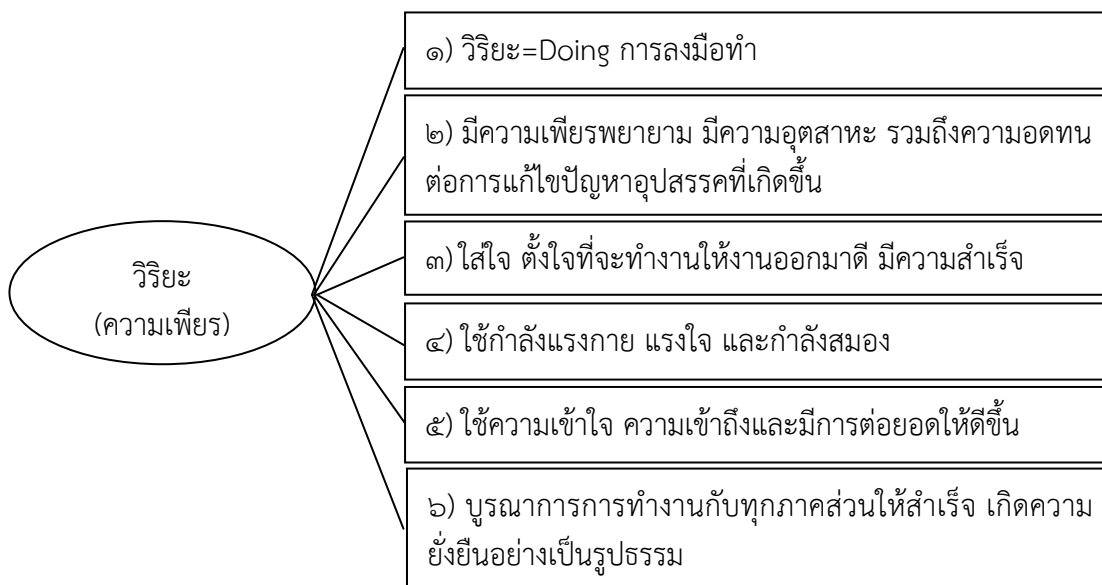
สรุปวิริยะ (ความเพียร) วิริยะ=Doing การลงมือทำในการทำงานทุกประเภทให้สำเร็จ บุคลากรต้องมีความเพียรพยายาม มีความอุตสาหะ รวมถึงความอดทนต่อการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น งานจึงจะประสบผลสำเร็จ ความเพียรพยายามมาจากความใส่ใจ ตั้งใจที่จะทำงานให้งานที่ทำงานออกมาดี ออกมาสำเร็จ ดังนั้นหากไม่มีประสบการณ์ ความรู้หรือความสามารถเป็นทุนเดิม ก็ต้องใช้ความพยายามมากขึ้นในการเรียนรู้หรือหาทักษะที่จำเป็นต้องใช้ การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ความเพียร เพราะแต่ละงานต้องใช้ร่างกาย แรงใจ และที่สำคัญคือสมอง รวมทั้งบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ จนกระทั่งเกิดความยั่งยืน เป็นรูปธรรม และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

^{๒๗๔} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกฤณ์อนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗๕} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๗๖} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๒๗๗} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๒๒ Viriyas (ความเพียร) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านจิตตะ (ความตั้งใจมั่น)

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การใส่ใจ การตั้งใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) การศึกษาหาความรู้ การใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบ จะช่วยให้เกิดทักษะและความชำนาญในงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานและองค์กรให้ประสบความสำเร็จ^{๒๗๘}

๒) การใฝ่รู้ใฝ่รู้มีความสำคัญต่อทุกกิจการ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาก็เช่นกันต้องอาศัยความตั้งใจเป็นสำคัญ^{๒๗๙}

๓) ความใฝ่รู้ที่เกิดจากความอยากให้งานที่ทำนั้นสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นไปถือเป็นการพัฒนาตนเองที่จำเป็นมากเรื่องนี้^{๒๘๐}

๔) การใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบจะทำให้งานนั้นเกิดการพัฒนา เพราะการจดจ่อกับสิ่งที่สนใจ จะสร้างแรงผลักดันที่อยากเรียนรู้^{๒๘๑}

๕) จิตตะ คือ การติดตามตรวจสอบ เอาใจใส่ ดังนั้นจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จ หากผู้ปฏิบัติงานติดตามและเอาใจใส่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ จิตตะ=Check (ตรวจสอบ)^{๒๘๒}

^{๒๗๘} สัมภาษณ์ นายภุชญา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗๙} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘๐} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๘๑} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘๒} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

- ๖) การใส่ใจ ใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบ เอาใจใส่ การมีสติ สมาธิ ทำให้เกิดการพัฒนางาน
ได้^{๒๘๓}
- ๗) การใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบทำให้งานจะทำให้เกิดการพัฒนางานอย่างมี
คุณภาพ^{๒๘๔}
- ๘) การใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบทำให้งานนั้นเกิดการพัฒนาเพราะใส่ใจและใฝ่ที่
จะนำผลในแต่ละครั้งที่เกิดขึ้นมาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นไป^{๒๘๕}
- ๙) มีความคิดที่จะทำแล้วต้องมีความพยายามทำให้เกิดผลสำเร็จและสิ่งที่จะต้องเกิดการ
เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น^{๒๘๖}
- ๑๐) ต้องมีการใส่ใจและการใฝ่รู้กับงาน เพราะต้องศึกษาหาความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิง
กีฬาอยู่เสมอ และพัฒนาการท่องเที่ยวทุก ๆ ปี^{๒๘๗}
- ๑๑) การใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบถือเป็นองค์ประกอบหลักในการพัฒนางานทุก
ด้าน^{๒๘๘}
- ๑๒) การศึกษาหาความรู้ ใฝ่รู้ และใส่ใจในสิ่งที่ทำ จะสามารถทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้เกิดการ
พัฒนา และบรรลุวัตถุประสงค์^{๒๘๙}
- ๑๓) หากใส่ใจบวกกับใฝ่รู้ในงานที่รับผิดชอบ งานนั้นย่อมเกิดการพัฒนา เพราะเราจะใส่
ใจตลอดว่างานเป็นไปในทิศทางใด อะไรคือข้อดี อะไรคือจุดบกพร่อง เพื่อพัฒนางานนั้นให้สำเร็จ^{๒๙๐}
- ๑๔) การใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบทำให้งานนั้นจะเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
แน่นอน^{๒๙๑}
- ๑๕) การใส่ใจและความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญในทุกขั้นตอน เนื่องด้วยงานด้านการ
จัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นงานที่ไม่ง่าย แต่ก็ไม่ได้ยากจนเกินไปหากแต่ต้องใช้ความใส่ใจในการ
ดำเนินการพัฒนา^{๒๙๒}

^{๒๘๓} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม
๒๕๖๒.

^{๒๘๔} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘๕} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘๖} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘๗} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม
๒๕๖๒.

^{๒๘๘} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘๙} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม
๒๕๖๒.

^{๒๙๐} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

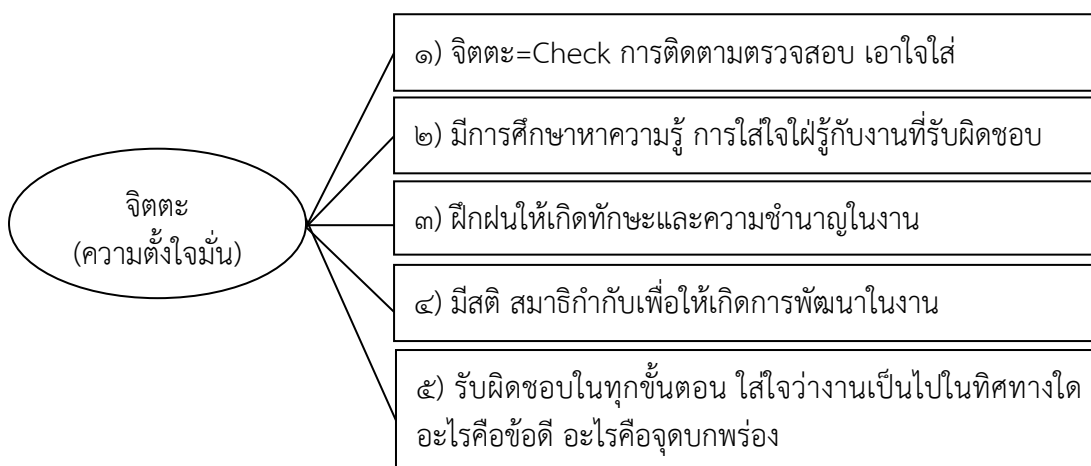
^{๒๙๑} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังฆกฤตอนุสรณ์), ๒๙ มกราคม
๒๕๖๒.

^{๒๙๒} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๑๖) เมื่อมีใจ ต้องมีความพยายามทำให้เกิดผลเพื่อความสำเร็จ ฉันทิก็ฉันทัน จึงเกิดการ พัฒนาเปลี่ยนแปลงนำไปสู่สิ่งที่ดี^{๒๙๓}

๑๗) หากใส่ใจงานนั้นย่อมเกิดการพัฒนา เพราะเราจะรู้ได้ว่าอะไรคือข้อดี อะไรคือ จุดบกพร่อง เพื่อพัฒนางานนั้นให้สำเร็จตามเป้าหมาย^{๒๙๔}

สรุปจิตตะ (ความตั้งใจมั่น) จิตตะ=Check การติดตามตรวจสอบ เอาใจใส่ ดังนั้นจึงมี ความสำคัญต่อความสำเร็จ หากผู้ปฏิบัติงานติดตามและเอาใจใส่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ มี การศึกษาหาความรู้ การใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบ จะช่วยให้เกิดทักษะและความชำนาญใน งาน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานและองค์กรให้ประสบความสำเร็จ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เช่นกัน ต้องอาศัยความตั้งใจเป็นสำคัญ ต้องมีสติ สมาธิ ถึงจะทำให้เกิดการพัฒนางานได้ การใส่ใจและความ รับผิดชอบในทุกขั้นตอน ใส่ใจว่างานเป็นไปในทิศทางใด อะไรคือข้อดี อะไรคือจุดบกพร่อง เพื่อ พัฒนางานนั้นให้สำเร็จ และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๒๓ จิตตะ (ความตั้งใจมั่น) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านวิมังสา (ความคิดไตร่ตรอง)

ประเด็นที่สัมภาษณ์คือ “การไตร่ตรอง การประเมินการทำงานเป็นมีความสำคัญต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๗ คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

๑) การไตร่ตรองในการทำงานจะนำมาซึ่งการตัดสินใจที่ถูกต้องหรือผิดพลาดน้อยหาก บุคลากรทำงานโดยขาดการไตร่ตรองก็จะมาซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นในองค์กร ในการประเมินผล

^{๒๙๓} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๒๙๔} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

การทำงานจะทำทราบถึงข้อดี ข้อเสีย จุดบกพร่อง ที่เกิดขึ้นในการทำงาน สามารถนำไปต่อยอดพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีต่อองค์กร/ต่อการทำงาน^{๒๙๕}

๒) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกกิจกรรม^{๒๙๖}

๓) ทุกการทำงานที่ผ่านการคิดไต่ตรองมักออกมาเรียบร้อย เฉลียวปัญหาน้อยกว่างานที่ไม่ได้ไต่ตรองไว้ และทุกครั้งหลังการทำงานก็ควรมีการประเมินทั้งผลงานภาพรวมและผลงานส่วนตน เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขภายใน^{๒๙๗}

๔) การประเมินงานคือการประเมินตน ไม่ว่าจะงานนั้นจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม^{๒๙๘}

๕) วิมังสา คือ การใช้ปัญญาพิจารณาไต่ตรอง เพื่อให้งานได้รับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนางานให้สำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นไป วิมังสา=Act (การปรับปรุง)^{๒๙๙}

๖) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญอย่างมากในการ วางแผน วัตถุประสงค์ หาข้อมูล เพื่อหาวิธีแก้ไข ปรับปรุงงาน^{๓๐๐}

๗) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญเพราะส่งผลต่องานที่ทำสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี^{๓๐๑}

๘) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญเนื่องจากเราสามารถประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อนำสู่การทำแผนการดำเนินงานครั้งต่อไป^{๓๐๒}

๙) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญมาก การทำงานต้องมีความรอบคอบ ต้องประเมินว่างานนั้นมีความเป็นไปได้ เมื่อทำแล้วต้องประสบความสำเร็จ^{๓๐๓}

๑๐) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นการต่อยอดด้านการท่องเที่ยวได้^{๓๐๔}

๑๑) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญในทุกการทำงาน^{๓๐๕}

^{๒๙๕} สัมภาษณ์ นายกฤษณา แก้วสองเมือง, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙๖} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙๗} สัมภาษณ์ นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์, รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๙๘} สัมภาษณ์ นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์, ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙๙} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๐} สัมภาษณ์ นายสมปอง จันทร์, ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๑} สัมภาษณ์ นายสัมพันธ์ สนสุผล, ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๒} สัมภาษณ์ นางจิราณี พูนนายม, ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๓} สัมภาษณ์ นายเนวิน ชิดชอบ, ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๔} สัมภาษณ์ นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์, นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๕} สัมภาษณ์ นายพิจิตร บุญทัน, รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

๑๒) การประเมินการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ รู้ว่างานที่เราผลิตออกมาแต่ละชิ้น มีจุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไร เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงหรือทำให้ดียิ่งขึ้นไปอีก^{๓๐๖}

๑๓) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าเราเอาแต่ทำงานโดยไม่มีบททบทวนเลย เราก็จะดำเนินงานไปผิดทาง อีกทั้งไม่เคยหันหลังกลับไปมอง ทำให้ผิดไปไกลมากขึ้น จนไม่สามารถแก้ไขได้ทัน^{๓๐๗}

๑๔) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญเพราะการคิดอย่างไต่ตรอง ส่งผลให้งานเจริญก้าวหน้า^{๓๐๘}

๑๕) การไต่ตรองสำคัญมาก ต้องใช้วิจารณญาณในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขกระบวนการดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล ต้องกำกับดูแลเป็นอย่างดี^{๓๐๙}

๑๖) การไต่ตรอง การประเมินการทำงานมีความสำคัญมาก มันคือความรอบคอบ บริหารความเสี่ยง วัดผลสำเร็จโดยการเก็บข้อมูล ประเมินการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอด นำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จต่อไป^{๓๑๐}

๑๗) การทำงานที่คิดไต่ตรองมักออกมาเรียบร้อย เกิดปัญหาน้อยตามมาด้วย และทุกครั้งหลังการทำงานก็ควรมีการประเมินทั้งผลงานภาพรวมและผลงานส่วนตนเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขต่อไป^{๓๑๑}

สรุปวิมังสา (ความคิดไต่ตรอง) วิมังสา=Act การปรับปรุง การใช้ปัญญาพิจารณา ไต่ตรอง เพื่อให้งานได้รับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนางานให้สำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นไป การไต่ตรองในการทำงานจะนำมาซึ่งการตัดสินใจที่ถูกต้องหรือผิดพลาดน้อยหากบุคลากรทำงานโดยขาดการไต่ตรองก็จะมาซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นในองค์กร ในการประเมินผลการทำงานจะทำทราบถึงข้อดี ข้อเสีย จุดบกพร่อง ที่เกิดขึ้นในการทำงาน สามารถนำไปต่อยอดพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดี ต่อองค์กร/ต่อการทำงาน การประเมินการทำงานมีความสำคัญอย่างมากในการวางแผน วัดผล หาข้อมูล เพื่อหาวิธีแก้ไข ปรับปรุงงาน เพราะถ้าเราเอาแต่ทำงานโดยไม่มีบททบทวนเลย เราก็จะดำเนินงานไปผิดทาง อีกทั้งไม่เคยหันหลังกลับไปมอง ทำให้ผิดไปไกลมากขึ้น จนไม่สามารถแก้ไขได้ทัน ดังนั้นการไต่ตรอง การประเมินการทำงานคือความรอบคอบ บริหารความเสี่ยง วัดผลสำเร็จโดยการเก็บข้อมูล ประเมินการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอด นำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จต่อไป และสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

^{๓๐๖} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อัจฉวิกุล, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

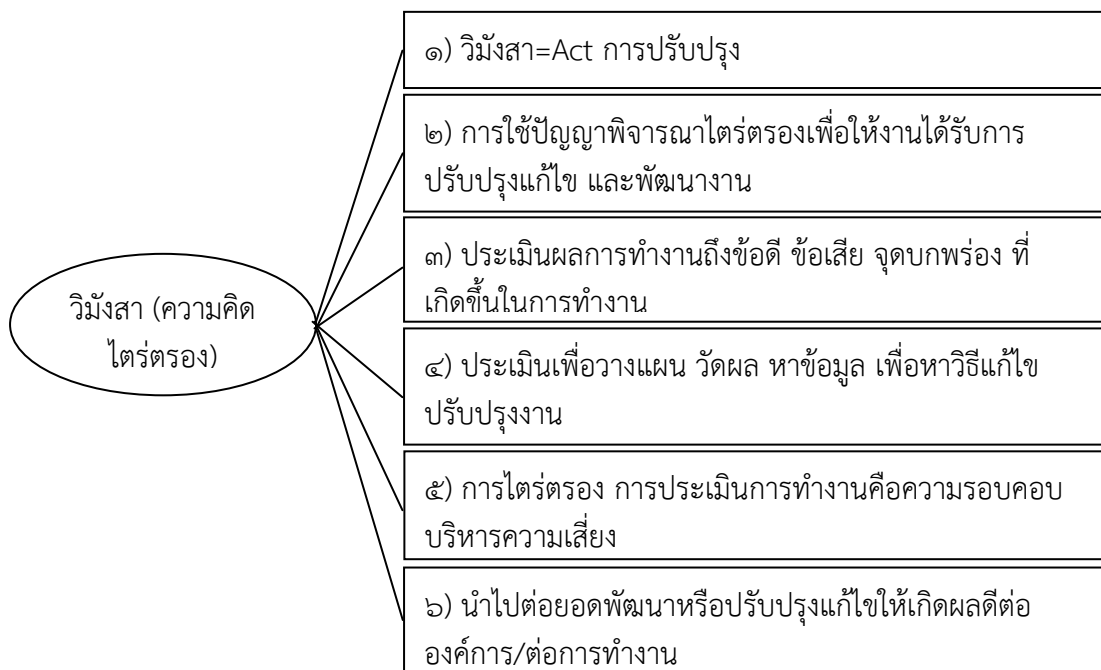
^{๓๐๗} สัมภาษณ์ นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล, ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๘} สัมภาษณ์ นายธีระ คนชุม, ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังกัดกลุ่มอนุรักษ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐๙} สัมภาษณ์ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๑๐} สัมภาษณ์ นายสมชาย ชมพูน้อย, ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

^{๓๑๑} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๒๔ วิม้งสา (ความคิดไตร่ตรอง) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๔.๒.๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

จากการศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ การสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถสังเคราะห์เป็นโมเดลของการวิจัยได้ดังนี้

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

<p>๑. ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>๑) นักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น</p> <p>๒) แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย</p> <p>๓) รายได้จากการท่องเที่ยวมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๔) มีการพัฒนาต่อไปเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานโลก</p> <p>๕) กระจายการพัฒนาออกไปในท้องถิ่น</p> <p>๖) พัฒนาควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี</p> <p>๗) การจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาให้นักกีฬาที่มีชื่อเสียงมาเรียน</p> <p>๘) พัฒนาให้ครบทุกมิติ ทั้งการเดินทาง ร้านอาหาร สินค้าของฝาก</p>	<p>๒. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>๑) มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>๒) มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย</p> <p>๓) สามารถเดินทางในจังหวัดและพื้นที่อื่นทั้งในตัวเมืองและชนบท</p> <p>๔) ประทับใจคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>๕) มีอิสระมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น</p> <p>๖) มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานทั้งไฟฟ้า น้ำประปา</p> <p>๗) การคมนาคมทั้งทางบก ทางอากาศ และระบบราง</p> <p>๘) นำระบบ Grab เพื่อรองรับประชาชนที่มีรายได้สูง</p> <p>๘) พัฒนาที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะให้เพียงพอ สะอาด และได้มาตรฐาน</p>	<p>๓. ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว</p> <p>๑) บุคลากรมีความพร้อมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ</p> <p>๒) ทุกภาคส่วนเข้าใจและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ</p> <p>๓) บุคลากรเพียงพอต่อการท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว</p> <p>๔) บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทาง</p> <p>๕) มีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ</p> <p>๖) พัฒนาด้าน Service Mind ทั้งการให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้อื่น</p> <p>๗) พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มืออาชีพมีความเหมาะสมกับกีฬาแต่ละประเภท</p> <p>๘) พัฒนาคู่มือใหม่ให้เข้าใจและเข้าถึงการบริหารจัดการ ยุทธศาสตร์เพื่อความยั่งยืน</p> <p>๙) พัฒนามัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้มีความรู้ทางภาษาต่างประเทศ</p>	<p>๔. ด้านการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว</p> <p>๑) จังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ</p> <p>๒) นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาเที่ยว</p> <p>๓) เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มรักกีฬา</p> <p>๔) น่าสนใจและนำมาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา</p> <p>๕) นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่น</p> <p>๖) จัดการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ</p> <p>๗) เพิ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงประวัติศาสตร์</p> <p>๘) เพิ่มการท่องเที่ยวเชิงศาสนา และเมืองแห่งการศึกษาควบคู่กันไป</p> <p>๙) เน้นในเรื่องสินค้าโอท็อปเพื่อกระจายรายได้สู่สังคมชนบท</p> <p>๑๐) จัดการท่องเที่ยวให้มีความสมดุลกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๕. ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว</p> <p>๑) มีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ</p> <p>๒) มีการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน</p> <p>๓) การดำเนินงานมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมาย</p> <p>๔) องค์กรธุรกิจและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น</p> <p>๕) มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง</p> <p>๖) ภาครัฐ และภาคเอกชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการปฏิบัติ</p> <p>๗) ให้องค์กรในระดับจังหวัด อำเภอ และระดับชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม</p>
--	--	---	--	--

แผนภาพที่ ๔.๒๕ แสดงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้

แนวโน้มนโยบายที่เกี่ยวข้องในอนาคต

1. การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น
 - 1.1 พัฒนาการให้บริการเพื่อให้สอดคล้องกับความหลากหลาย
 - 1.2 อัตราการเติบโตของกลุ่มชนชั้นกลางเพิ่มขึ้น
 - 1.3 มีความเต็มใจในการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในระดับสูง
 - 1.4 เกิดรายได้แก่ชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแรงเสริมให้การท่องเที่ยว
 - 1.5 มีความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกายมากขึ้น
 - 1.6 มีกำลังจ่ายและสามารถเป็นเจ้าของร้านอาหาร ที่พัก โรงแรมได้
 - 1.7 มีการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า และเครื่องบิน
2. การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ
 - 2.1 สายการบินร่วมพัฒนาเส้นทางสู่เมืองรองต่าง ๆ
 - 2.2 ความต้องการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้น
 - 2.3 สามารถค้นหาข้อมูลตั๋วเครื่องบินราคาถูกจากทั่วโลก
 - 2.4 เลือกเดินทางได้ และมีความรวดเร็ว มีค่าใช้จ่ายไม่สูง
 - 2.5 ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 - 2.6 เป็นทางเลือกที่เพิ่มขึ้นของผู้ที่มีศักยภาพทางการเงินสูง
 - 2.7 ปรับการพักผ่อนให้ยืดหยุ่นและมีทางเลือกเพิ่มขึ้น
 - 2.8 เดินทางชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลและเทศสำคัญ ๆ ได้
3. การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว
 - 3.1 กลุ่มผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
 - 3.2 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรโลกเพิ่มขึ้น
 - 3.3 ผู้สูงอายุเต็มใจใช้จ่ายใช้สอยต่อปีสูงกว่าช่วงอายุอื่น
 - 3.4 การท่องเที่ยวที่มาพร้อมกับการรักษาพยาบาลและการดูแล
 - 3.5 การใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป
 - 3.6 ผู้สูงอายุต้องการพักผ่อน แสงหากำไรให้ชีวิต
 - 3.7 มีกำลังในการซื้อ ใช้สอยด้านการท่องเที่ยวและของที่ระลึก

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

1. ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
2. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
4. ด้านการสร้างความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว
5. ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว

แนวโน้มนโยบายที่เกี่ยวข้องในอนาคต

4. การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว
 - 4.1 มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการจัดการด้านการท่องเที่ยว
 - 4.2 มีการพัฒนา Application ที่สามารถทำงานร่วมกันได้
 - 4.3 สามารถจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา
 - 4.4 ส่งผลดีในด้านการส่งเสริมการขาย ทำการตลาด
 - 4.5 เข้าถึงได้ง่ายผ่านมือถือทำให้เกิดความสนใจก็ฬามากยิ่งขึ้น
 - 4.6 ค้นหาข้อมูลข่าวสาร ทั้งสุขภาพและการออกกำลังกาย
 - 4.7 ค้นหา Grab taxi การหาโรงแรม เส้นทางการท่องเที่ยว
5. ด้านนักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์
 - 5.1 นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่
 - 5.2 ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่น
 - 5.3 จัดแพ็คเกจการท่องเที่ยวให้ประสบการณ์แปลกใหม่
 - 5.4 มีกลุ่มเป้าหมายใหม่เข้ามาเพื่อหาประสบการณ์ในพื้นที่
 - 5.5 ครอบคลุมสามารถเลือกพักผ่อนกับกิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ
 - 5.6 ได้รู้จักภูมิประเทศ วิถีชีวิต บรรยากาศของจังหวัดบุรีรัมย์
 - 5.7 ชมรมนันทนาการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สินค้าโอท็อป
 - 5.8 สัมผัสสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานระดับโลก
6. ด้านแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว
 - 6.1 การเดินทางมีความรวดเร็วจากสังคมเมืองไปหาสังคมชนบท
 - 6.2 การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลาย
 - 6.3 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันแตกต่างจากอดีต
 - 6.4 ในพื้นที่สามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย
 - 6.5 สามารถเดินทางต่อเนื่องไปยังจังหวัดและประเทศข้างเคียง
 - 6.6 ทำให้นักท่องเที่ยวรักการเล่นกีฬา รักการออกกำลังกาย
 - 6.7 ปรับปรุงรูปแบบตามความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกปี
 - 6.8 กระตุ้น ส่งเสริมอย่างมีกลยุทธ์นำไปสู่ความนิยมในอนาคต

หลักอิทธิบาท ๔

<p>๑. ด้านฉันทะ (ความพอใจ)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.๑ ฉันทะ=planning การวางแผนการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ๑.๒ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถ ๑.๓ พอใจที่จะปฏิบัติงานเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษ ๑.๔ มีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ ๑.๕ มีความรัก ความพึงพอใจและมีความเต็มใจที่จะทำงาน ๑.๖ ตระหนักถึงงานเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กร ๑.๗ รับผิดชอบ อุดหนุนอดกลั้น มุ่งมั่นและพัฒนาความรู้เสมอ ๑.๘ ปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา 	<p>๒. ด้านวิริยะ (ความเพียร)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๒.๑ วิริยะ=Doing การลงมือทำ ๒.๒ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อและไม่ละทิ้งงาน ๒.๓ ปฏิบัติงานจนสำเร็จและไม่คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อย ๒.๔ พยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ให้เพิ่มขึ้น ๒.๕ เพียรพยายาม อุตสาหะ อดทนต่อการแก้ไขปัญหาก ๒.๖ ใส่ใจ ตั้งใจที่จะทำงานให้ออกมาดี ออกมาสำเร็จ ๒.๗ ใช้แรงกาย แรงใจ และสติปัญญา ๒.๘ บูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ 	<p>๓. ด้านจิตตะ (ความคิดตั้งมั่น)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓.๑ จิตตะ=Check การติดตามตรวจสอบ เอาใจใส่ ๓.๒ การเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงาน ๓.๓ มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจ ๓.๔ ใส่ใจ ใฝ่รู้ ในเรื่องงานอยู่เป็นนิตย์ทั้งในและนอกเวลางาน ๓.๕ ศึกษาหาความรู้ ใส่ใจใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบ ๓.๖ ผักฝนให้เกิดทักษะและความชำนาญในงาน ๓.๗ มีสติ สมานึกกับเพื่อนให้เกิดการพัฒนาในงาน ๓.๘ รับผิดชอบทุกขั้นตอน ใส่ใจในงานว่าอะไรคือข้อดี ข้อเสีย 	<p>๔. ด้านวิมังสา (ความคิดไตร่ตรอง)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔.๑ วิมังสา=Act การปรับปรุง ๔.๒ คิดค้นแนวทาง ปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล ๔.๓ ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของงานอยู่เสมอ ๔.๔ พิจารณาไตร่ตรองหาข้อดี-ข้อด้อยในการปฏิบัติงาน ๔.๕ ประเมินเพื่อวางแผน วัตถุประสงค์ หาข้อมูล เพื่อหาวิธีแก้ไขงาน ๔.๖ ไตร่ตรอง รอบคอบ บริหารความเสี่ยง ๔.๗ ต่อยอดพัฒนาหรือแก้ไขให้เกิดผลดีต่อการทำงาน
---	--	--	--

แผนภาพที่ ๔.๒๖ แสดงรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้

๔.๒.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

จากการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Data) ที่เป็นแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แนวคิดเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม หลักอภิปบาท ๔ จากนั้นผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และสรุปเป็นโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ตามที่อธิบายไว้ข้างต้น และนำมาสู่กระบวนการการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๑๒ คน จากการทำผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะยืนยันโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และนำเสนอประเด็นสำคัญและได้สรุปทัศนะของผู้ร่วมสนทนากลุ่มดังต่อไปนี้

๑. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยมีทั้งหมด ๕ ด้านได้แก่ ด้านที่ ๑ ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การที่มีคะแนนสูงสุดนักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางไปจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มมากขึ้น ด้านที่ ๒ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่ ๓ ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว บุคลากรมีความพร้อมในการจัดการการท่องเที่ยว ด้านที่ ๔ ด้านการจัดการให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ มีการจัดการภาครัฐในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ และด้านที่ ๕ การบูรณาการและการจัดการการท่องเที่ยว มีการวางแผน และการดำเนินงานของทุกภาคส่วน และสิ่งเหล่านี้จะสำเร็จได้ก็เนื่องมาจากนโยบายท่องเที่ยวของประเทศ และการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยที่ร่วมแรงร่วมใจกัน^{๓๑๒} และจากการสนทนากลุ่มเฉพาะแยกตามประเด็นศึกษาดังนี้

๑) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์วันข้างหน้าจะมีความชัดเจนมากโดยเฉพาะบุรีรัมย์โมเดล ย้อนกลับไปเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้วจะเน้นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่นประสาธหินเขาพนมรุ้ง แต่ทุกวันนี้พบว่าผู้คนที่ไปเที่ยวบุรีรัมย์จะไปเที่ยวสนามกีฬา ไปท่องเที่ยวสนามกีฬามากกว่าที่จะไปดูปราสาทหินพนมรุ้งหรือไปเที่ยวปราสาทเมืองต่ำเหมือนในอดีต จากที่เคยไปถ่ายรูปตามปราสาทหินทุกวันนี้คนไปเที่ยวที่สนามกีฬาไปถ่ายรูปคู่ Stadium และอื่น ๆ ที่เขาจัดเตรียมไว้ให้ งานวิจัยชิ้นนี้ก็คือว่าอยู่ในเกณฑ์ของการท่องเที่ยวสมัยใหม่ ผลการวิจัยได้สรุปออกมา ๕ ด้าน ถือว่าเป็นส่วนที่ดี แต่ไม่ยากให้จังหวัดอื่นมาเน้นบุรีรัมย์โมเดลทั้งหมด เพราะว่าความพร้อมของแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน การเกิดบุรีรัมย์โมเดลถือว่าผู้นำมีบทบาทมากและสามารถผลักดัน หรือเป็นตัวแปรในการเกิดซึ่งคิดว่าเมื่อมันเกิดมาแล้วควรหาแนวทางที่จะให้เกิดความยั่งยืนของบุรีรัมย์โมเดล เพื่อนำไปให้จังหวัดอื่นเป็นแนวทางในการสร้างความยั่งยืนของการท่องเที่ยว ด้านการท่องเที่ยวอยากเห็นการเติบโตของการท่องเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ ถึงบุรีรัมย์จะถูกจัดให้เป็นเมืองรองที่มีอัตราการเติบโตทางการท่องเที่ยวระดับที่สูงมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นที่

^{๓๑๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

เป็นเมืองรอง^{๓๑๓} ซึ่งขมว่าเป็นงานวิจัยที่ทันสมัยมีหลายจังหวัดอยากทำตามแต่ก็ไม่สามารถทำได้ เหมือนกับจังหวัดบุรีรัมย์^{๓๑๔}

๒) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ รายงานวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ใช้เวลาอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์นานมากแสดงให้เห็นว่าการใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้นมีเวลาหรือใช้เวลาในการท่องเที่ยวอยู่ในจังหวัดนานขึ้นอาจจะเป็นการพัก การรับประทานอาหาร การใช้จ่ายใช้สอย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อประชาชนที่อยู่ในจังหวัด เมื่อมีการใช้จ่ายใช้สอยก็จะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นเมื่อมีรายได้มากขึ้นคุณภาพชีวิตของประชาชนก็จะดีขึ้นตามมา^{๓๑๕} ในประเด็นนี้ถือว่าสำคัญเพราะการท่องเที่ยวนำมาซึ่งผู้คน ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกจึงถือเป็นหัวใจของการรองรับการเติบโต โดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา และระบบการคมนาคม การพัฒนาการท่องเที่ยวใด ๆ ก็ตามหากโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่พร้อมการพัฒนาหรือการที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเที่ยวก็คงลำบาก บุรีรัมย์ถือว่าพัฒนาด้านนี้ได้เป็นอย่างดี^{๓๑๖} สิ่งที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา หรือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่ายก็คือโครงสร้างพื้นฐาน ต้องมีความสะดวกสบาย จังหวัดบุรีรัมย์ได้มีการขยายตัวด้านที่พักและการขนส่งอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว เพื่อรองรับการจัดงานมหกรรมระดับชาติและนานาชาติซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาตามมาอย่างต่อเนื่อง^{๓๑๗} เห็นด้วยกับประเด็นนี้ไม่ว่าที่ได้ก็ตามจะมีความทันสมัยโครงสร้างพื้นฐานต้องมาก่อนเป็นอันดับต้น ๆ ปัจจุบันเรื่องที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะคิดว่ามีเพียงพอเนื่องจากเป็นทางผ่านไปยังพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงได้ด้วย ปัจจุบันบุรีรัมย์มีกิจกรรมสำคัญ ๆ ของจังหวัดมากมาย ทั้งกิจกรรมหลักคือ การจัดการแข่งขันฟุตบอล และกิจกรรมเสริมทั้งการแข่งขันรถจักรยานยนต์ Moto GP ดังนั้นจังหวัดก็ต้องมีแผนเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ^{๓๑๘}

๓) บุคลากรการท่องเที่ยว บุคลากรมีความพร้อมในการจัดการการท่องเที่ยว เนื่องจากมีการบูรณาการกันระหว่างภาครัฐราชการ เอกชน และคนในท้องถิ่นเพื่อเร่งพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ให้มีทักษะด้านภาษา ให้มีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน

^{๓๑๓} สทนากลุ่มเฉพาะ นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๑๔} สทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๑๕} สทนากลุ่มเฉพาะ นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๑๖} สทนากลุ่มเฉพาะ นางศุภิดา อ่อนบรรจง, หัวหน้างานส่งเสริมกิจกรรมนานาชาติ กองส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๑๗} สทนากลุ่มเฉพาะ นางอภิญญา ลิ้มตระกูล, รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๑๘} สทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

จังหวัดบุรีรัมย์^{๓๑๙} จังหวัดบุรีรัมย์มีการจัดอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนต่างเข้ารับการอบรมในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี การพัฒนาบุคลิกภาพ การสื่อสารภาษาต่างประเทศ ความรู้เรื่องจังหวัดบุรีรัมย์แต่ก็ต้องเสริมเพิ่มเติมอีกทั้งเรื่องของภาษาต่างประเทศต้องให้มีความเชี่ยวชาญ ใช้งานได้จริง และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้สอดคล้องรับความทันสมัยและความก้าวหน้าของนักท่องเที่ยวต่างประเทศด้วย^{๓๒๐}

๔) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ปัจจุบันค่อนข้างเน้นหนักไปในเชิงการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับกีฬา ทำให้ละเลยในส่วนที่เป็นวัฒนธรรม ชุมชน วิถีชีวิต และทรัพยากรทางธรรมชาติไป การท่องเที่ยวในรูปแบบที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ธรรมชาติเลยถูกลดความสำคัญลงไป^{๓๒๑} ในประเด็นนี้อาจจะเห็นต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิท่านแรกคนหนึ่งซึ่งมองว่าการจัดการท่องเที่ยวยังมีหลายด้านอยู่ ซึ่งก็ขึ้นกับนักท่องเที่ยวที่จะเลือกบริโภค และนักท่องเที่ยวปัจจุบันก็หันมาใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้นการท่องเที่ยวยุคใหม่ต้องรักษาความสมดุลทุก ๆ รูปแบบไว้ คำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างการหารายได้กับการอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รักษาความเรียบร้อย พื้นฟูพัฒนาและถนอมรักษา โดยให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ^{๓๒๒} จังหวัดบุรีรัมย์มีความโดดเด่นทั้งด้านกีฬา ด้านวัฒนธรรม และด้านประวัติศาสตร์ ถือว่ามีความพร้อมอย่างมาก หากมีการจัดการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกหลาย ๆ ทาง ก็จะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ทุกภาคส่วนต้องช่วยกันประชาสัมพันธ์ จัดทำแผนเพื่อให้เกิดความสมดุลทุกด้านซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้และกระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่นอกเมืองด้วย^{๓๒๓}

๕) การบูรณาการและการจัดการการท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวนี้จังหวัดอื่นอาจจะนำโมเดลไปจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาซึ่งไม่เน้นเฉพาะบุรีรัมย์เท่านั้น เช่น อาจจะนำนักกีฬาประเภทต่าง ๆ ไปสอนกีฬานอกสถานที่เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยว ดุมีประโยชน์มากกว่าการที่จะไปดูสนามกีฬาไปซื้อเสื้อกีฬาเพียงอย่างเดียว^{๓๒๔} บุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่หน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือในการผลักดันแนวทางการพัฒนาของจังหวัด เมื่อแนวทางที่ถูกเลือกเป็นการท่องเที่ยว

^{๓๑๙} สทนากลุ่มเฉพาะ ดร.สุรียา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๐} สทนากลุ่มเฉพาะ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๑} สทนากลุ่มเฉพาะ นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๒} สทนากลุ่มเฉพาะ นางศุภิดา อ่อนบรรจง, หัวหน้างานส่งเสริมกิจกรรมนานาชาติ กองส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๓} สทนากลุ่มเฉพาะ นางอภิญญา ลิ่มตระกูล, รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๔} สทนากลุ่มเฉพาะ นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

เชิงกีฬาทำให้เกิดความร่วมมือในระดับสูงแต่ในด้านอื่น ๆ เลยถูกลดความสำคัญลงไป^{๓๒๕} เห็นด้วยในประเด็นนี้เป็นเรื่องธรรมดาที่หากเมื่อประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์อย่างเต็มที่^{๓๒๖}

งานวิจัยชิ้นนี้ต้องดูให้ดีกว่าจะดูอะไรเพราะว่าการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์สำเร็จมาก่อนหน้าที่จะทำงานวิจัยแล้ว อาจจะทำให้เขาทำงานสำเร็จได้อย่างไรหรือปัจจัยใดทำให้การบริหารจัดการเกิดความสำเร็จ การท่องเที่ยวในสมัยใหม่มีการเปลี่ยนไปจากเดิม จากที่เคยไปท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่ปัจจุบันนี้นักท่องเที่ยวไปบุรีรัมย์มักจะไปถ่ายรูปที่ Stadium และยังพบว่าบุรีรัมย์มีการจัดกิจกรรมหลายอย่างไม่เฉพาะการแข่งขันฟุตบอลเท่านั้น มีการจัดวิ่งที่เป็นระดับโลก และการที่จะวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการควรจะต้องดูที่องค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำด้วย^{๓๒๗}

๒. แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

๑) การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น เห็นด้วยกับผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการเติบโตของชนชั้นกลางส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากว่าเมื่อคนเรามีรายได้ที่พอใช้ หรือมีเหลือเก็บก็จะเกิดความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกายเพื่อลดความเครียดและเกิดการผ่อนคลาย จึงทำให้มีความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นการออกกำลังกายและพักผ่อนไปในตัวจึงตอบโจทย์และได้รับความสนใจเพิ่มสูงขึ้น^{๓๒๘} จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนเหล่านี้มีการเดินทางออกไปท่องเที่ยวมากขึ้น มีการวางแผนหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ที่กิน ที่เที่ยว ที่พัก ซึ่งสามารถหาได้ในราคาที่พึงพอใจ ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวจะเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเองโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า รถโดยสารสาธารณะ อาจมีการเดินทางแบบส่วนตัวหรือเป็นกลุ่มด้วย^{๓๒๙}

๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ จากผลการศึกษาพบว่าการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากมีความรวดเร็ว มีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก การมีสายการบินต้นทุนต่ำยังมีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศด้วย ซึ่งจะทำให้มีการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มเติมขึ้น^{๓๓๐} การเดินทางโดยสายการบินต้นทุนต่ำชี้ให้เห็นว่ามีการเดินทางโดยเครื่องบินมากขึ้นเพราะการเดินทางสะดวก รวดเร็ว

^{๓๒๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๒๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางอกนิษฐ์ ลิ้มตระกูล, รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

ประหยัดเวลา หากต้องการท่องเที่ยวแค่วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ก็สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้เลยหรือในวันที่มีการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนัดสำคัญ ก็สามารถเดินทางมาดูได้ไม่เสียเวลาในการเดินทางสามารถวางแผนในการเดินทางได้เป็นอย่างดี^{๓๓๑} ในประเด็นนี้คิดว่า การเปิดสายการบินต้นทุนต่ำจะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการความสะดวกสบายและมีเวลาจำกัดในการเดินทาง การเลือกวิธีการเดินทางด้วยเครื่องบินจึงตอบโจทย์ของนักท่องเที่ยวได้ดี และจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากจังหวัดที่อยู่ไกลหรือแม้แต่ต่างประเทศได้ด้วย^{๓๓๒}

๓) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุก็มีข้อดีอยู่เหมือนกัน โดยแนวทางของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องมาพร้อมกับเรื่องของ การรักษาพยาบาลและการดูแลด้วย หากสามารถสร้างบุคลากรที่มีความชำนาญในการดูแลผู้สูงอายุ และกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมได้หลากหลาย จะส่งผลถึงเรื่องการใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปได้^{๓๓๓} บางครั้งผู้สูงอายุก็ต้องการการท่องเที่ยวที่ได้ทั้งความสะดวกสบายและปลอดภัย ต้องการการคมนาคมที่สะดวกสบายและผู้สนใจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาส่วนมากจะมีขีดความสามารถในการจ่ายสูง หากมองที่โอกาสจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น และหากรวมกับกิจกรรมท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวชุมชนเข้าด้วยกันได้อย่างลงตัวก็จะทำให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น^{๓๓๔} การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุไม่ใช่จะเป็นด้านลบเสมอไปผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องศึกษาและมองหาโอกาสซึ่งจะทำให้สร้างรายได้เปรียบ^{๓๓๕} จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวไม่น่าจะใช้ผู้สูงอายุถึงแม้จะมีโครงสร้างและปัจจัยขั้นพื้นฐานบางอย่างที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุแต่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาไม่น่าจะใช้กลุ่มผู้สูงอายุแน่นอน^{๓๓๖}

๔) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว ในประเด็นนี้เห็นด้วยอย่างยิ่งเนื่องจากกิจกรรมแทบจะทุกอย่างต้องพึ่งพาเทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีช่วยให้การติดต่อสื่อสาร รวมถึงประชาสัมพันธ์สินค้าและข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังสามารถพัฒนานำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์และรายได้ของ

^{๓๓๑} สทนากลุ่มเฉพาะ ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๒} สทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.อนวัต กระสังข์, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๓} สทนากลุ่มเฉพาะ ดร.กาญจนา คำจตุติ, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๔} สทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๕} สทนากลุ่มเฉพาะ นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๖} สทนากลุ่มเฉพาะ นางศุภิตา อ่อนบรรจง, หัวหน้างานส่งเสริมกิจกรรมนานาชาติ กองส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

ชุมชน/ท้องถิ่นได้ด้วย^{๓๓๗} เห็นด้วยอย่างยิ่งในประเด็นนี้เนื่องจากเทคโนโลยีปัจจุบันถือว่ามีส่วนต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างมาก โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างไร้พรมแดน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแทบจะทุกด้านทั้ง การใช้เทคโนโลยีในการรักษาความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานบุคคล และการบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว การจัดเก็บข้อมูล การสืบค้น การใช้เทคโนโลยีช่วยในการตัดสินใจ นับว่าเป็นผลดีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา^{๓๓๘}

๕) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ สำหรับประเด็นนี้อาจจะไม่ได้ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากนัก เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ได้มีแค่ผู้ต้องการได้ประสบการณ์ทางกีฬาเท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงครอบครัวที่จะไม่ได้ต้องการออกกำลังกาย แต่ก็สามารถเลือกพักผ่อน กิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ ร่วมไปด้วยได้^{๓๓๙} การมุ่งเน้นประสบการณ์ทำให้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มากยิ่งขึ้น ทำให้จังหวัดต้องกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและการที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ เป็นความต้องการอยากเข้ามาสัมผัสบรรยากาศการท่องเที่ยวด้านกีฬา นันทนาการ หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สินค้าชุมชนท้องถิ่น^{๓๔๐}

๓. หลักอิทธิบาท ๔

หลักธรรมเป็นตัวเสริมกระบวนการทำงานมากกว่าไม่ได้เอามาเป็นประเด็นในกระบวนการวิเคราะห์เพียงแต่ว่าบริบทของมหาวิทยาลัยการประยุกต์การใช้หลักธรรมในการปฏิบัติงาน เช่น มีการแข่งขันกีฬาก็ใช้ทักษะกีฬาในการทำงาน แต่การบูรณาการหลักพระพุทธธรรมเป็นตัวช่วยในการคิดวิเคราะห์ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเช่นมีความสุขขึ้นมีการใช้ปัญญาไตร่ตรอง เป็นต้น^{๓๔๑}

การบูรณาการหลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ ได้แก่ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา หรืออาจจะไปเทียบกับแนวคิดทางตะวันตกคือหลัก PDCA ซึ่งคิดและเรียนแบบหลักแนวคิดของพระพุทธเจ้า ฉันทะก็คือหลักการวางแผน วิริยะก็คือการลงมือทำ จิตอาสาก็คือเอาใจจดจ่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ผิดพลาด วิมังสาคือการใช้ปัญญาวิธีการหาทางออก แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น^{๓๔๒}

ในการวิจัยต้องตีกรอบว่านักท่องเที่ยวคือใคร เช่นไปท่องเที่ยวไปดูประวัติศาสตร์หรือจะไปร่วมกิจกรรม ในทบทวนวรรณกรรมพบว่าการทบทวนวรรณกรรมของแต่ละท่านไม่เหมือนกันและ

^{๓๓๗} สทนากลุ่มเฉพาะ นางอกนิษฐ์ ลิ้มตระกูล, รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๘} สทนากลุ่มเฉพาะ ดร.สุริยา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๓๙} สทนากลุ่มเฉพาะ นายอรรถพล วรรณกิจ, รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๔๐} สทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๔๑} สทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๔๒} สทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

ใช้หลักธรรมที่แตกต่างกัน เช่นอุปนิทานธรรม แต่งานวิจัยชิ้นนี้ใช้อิทธิบาท ๔ การมีส่วนร่วมก็มีความแตกต่างกัน ดังนั้นผลการวิจัยพบว่าองค์ความรู้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องใช้พุทธธรรมกับการมีส่วนร่วมแต่ว่าหลักธรรมและการมีส่วนร่วมก็คงแตกต่างกันไปตามบริบทหรือตามอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ เช่นในสิงห์บุรีก็จะมีอีกอัตลักษณ์หนึ่งเราควรจะมีเน้นความยั่งยืนมากกว่า^{๓๔๓}

ภาวะผู้นำมีบทบาทต่อการประสบความสำเร็จในโครงการดำเนินงาน แผนภาพองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย วิริยะความเพียรอยากให้เปลี่ยนองค์ความรู้เพราะว่าใช้คำให้ถูกต้อง เช่น ฉันทะเหมาะสมกับ planning เป็นคนละคำกันแต่เป็นเรื่องเดียวกัน วิริยะกับ doing เป็นคนละคำกันแต่มีความหมายเหมือนกัน ควรมีการเปลี่ยนคำให้สอดคล้องกันเพื่อให้ถึงถึงแนวทางปฏิบัติให้เป็นเชิงแนวปฏิบัติ เช่น การเติบโตของชนชั้นกลางหรือเมื่อผู้สูงอายุมากขึ้น การเติบโตของการบินต้นทุนต่ำเพิ่มมากขึ้น หรือเมื่อชนชั้นกลางเพิ่มมากขึ้นควรรหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโต และหลักธรรมนำเอาหลักการพัฒนากับหลักธรรมมาเทียบเคียงกันคือไม่ได้มีความหมายตรงกันแต่หลักการใช้เหมือนกันเช่นฉันทะกับการวางแผน^{๓๔๔}

สรุปได้ว่าจากข้อเสนอแนะในการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ปรับแก้ไขเพิ่มในส่วนที่ขาดความสมบูรณ์ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นโดยได้มีการปรับคำเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยมีทั้งหมดของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ๕ ด้านได้แก่ ด้านที่ ๑ ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การที่มีคะแนนสูงสุดนักท่องเที่ยวใช้เวลาพักอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มมากขึ้น ด้านที่ ๒ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่ ๓ ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว บุคลากรมีความพร้อมในการจัดการการท่องเที่ยว ด้านที่ ๔ ด้านการจัดการให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ มีการจัดการภาครัฐในการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ และด้านที่ ๕ การบูรณาการและการจัดการการท่องเที่ยว มีการวางแผน และการดำเนินงานของทุกภาคส่วน และสิ่งเหล่านี้จะสำเร็จได้ก็เนื่องมาจากนโยบายท่องเที่ยวของประเทศ และการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยที่ร่วมแรงร่วมใจกัน นอกจากนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬายังขึ้นอยู่กับแรงผลักดันภายนอกด้วยซึ่งจากการศึกษามีปัจจัยภายนอกคือ ๑) การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากว่าเมื่อคนเรามีรายได้ที่พอใช้ หรือมีเหลือเก็บก็จะเกิดความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกายเพื่อลดความเครียดและเกิดการผ่อนคลาย จึงทำให้มีความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพิ่มมากขึ้น ๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงกีฬา เนื่องจากมีความรวดเร็ว มีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก การมีสายการบินต้นทุนต่ำยังมีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศด้วย ซึ่งจะทำให้มีการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มเติมขึ้น ๓) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว โดยแนวทางของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต้องมาพร้อมกับเรื่องของการรักษาพยาบาลและการดูแลด้วย หากสามารถสร้างบุคลากรที่มีความชำนาญใน

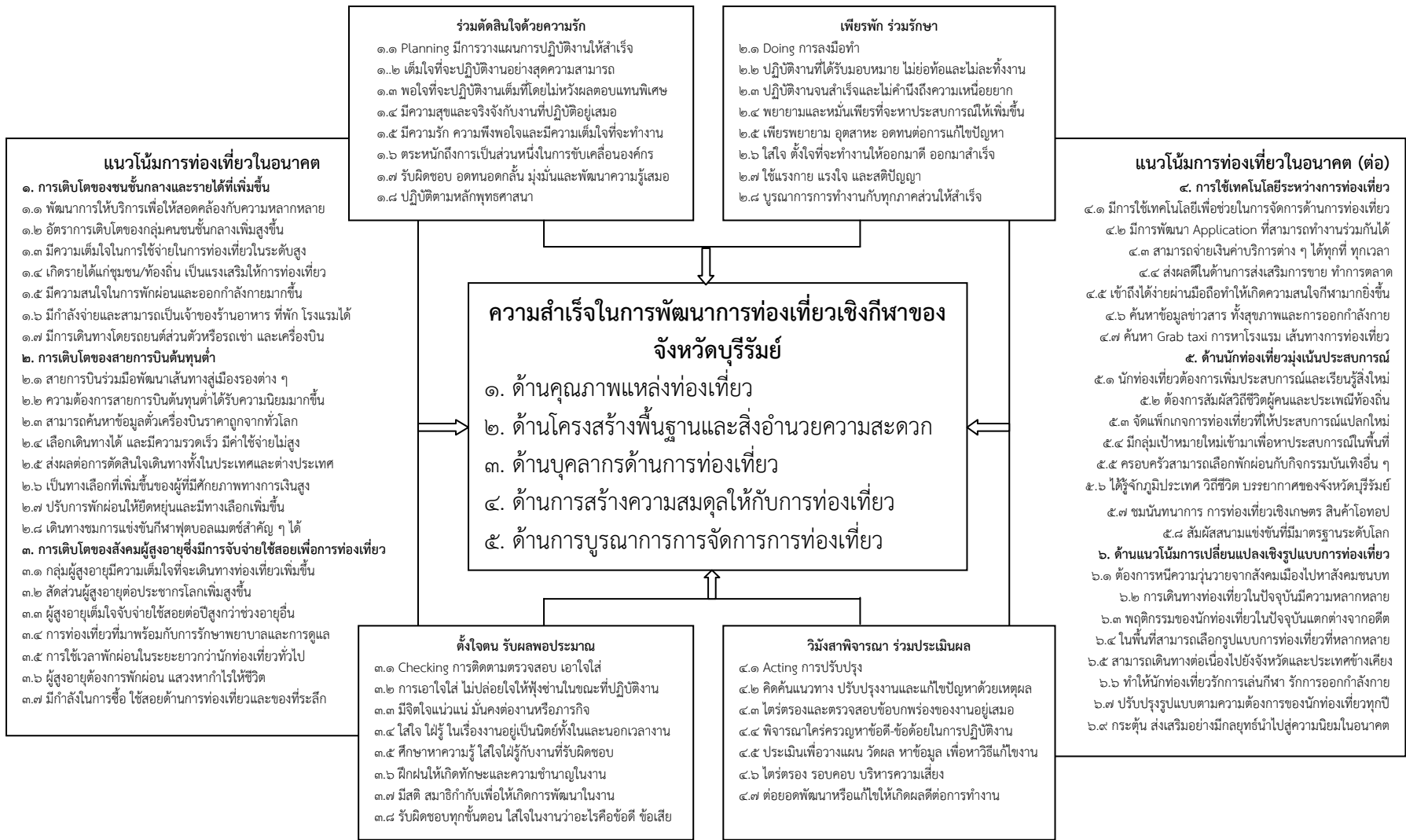
^{๓๔๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

^{๓๔๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.สุริยา รักษาเมือง, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

การดูแลผู้สูงอายุ และกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมได้หลากหลาย จะส่งผลถึงเรื่องการใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปได้ ๔) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมแทบจะทุกอย่างต้องพึ่งพาเทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีช่วยให้การติดต่อสื่อสาร รวมถึงประชาสัมพันธ์สินค้าและข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ๕) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ได้มีแค่ผู้ต้องการได้ประสบการณ์ทางกีฬาเท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงครอบครัวที่จะไม่ได้ต้องการออกกำลังกาย แต่ก็สามารถเลือกพักผ่อน กิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ ร่วมไปด้วยได้ และประเทศไทยเป็นเมืองพุทธสิ่งที่สำคัญก็คือการบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้ามาใช้ในการทำงาน ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้ง ๑) ร่วมตัดสินใจด้วยความรัก ๒) เพียรพัก ร่วมพัฒนา ๓) วิมังสาพิจารณาร่วมประเมิณผล ๔) ตั้งใจตน รับผิดชอบต่อประมาณ และได้นำเสนอเป็นแผนภาพเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ เป็นองค์ความรู้ใหม่ในหัวข้อองค์ความรู้จากการวิจัย

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นเบื้องต้น นอกจากนั้นยังได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาบูรณาการกับศาสตร์ตะวันตกเพื่อให้เห็นถึงแนวการบูรณาการหลักพุทธธรรมอีกด้วย โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และยังมี การบูรณาการหลักธรรมอริยบท ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นตัวแปรส่งผ่านด้วย จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ ปัจจัยภายในได้แก่ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” และปัจจัยภายนอกได้แก่ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการบูรณาการหลักธรรมอริยบท ๔ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๒๗ รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้

จากแผนภาพสามารถสรุปคำอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยภายใน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” ดังนี้

๑) **ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว** คือนักท่องเที่ยวใช้เวลาพักอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา

ควรมีการพัฒนาต่อไปเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานโลก ทั้งพัฒนาให้กระจายออกไปในท้องถิ่นให้ได้อำเภอละ ๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา นอกจากนั้นควรพัฒนาควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ทั้งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาให้นักกีฬาที่มีชื่อเสียงมาเรียนและพัฒนาให้ครบทุกมิติ ทั้งการเดินทางเข้าถึง ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สินค้าของฝากจากแหล่งท่องเที่ยว

๒) **ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก** คือนักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย สามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมไปถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น

แนวทางการพัฒนา

ควรมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในเรื่องของไฟฟ้า น้ำประปา การคมนาคมทั้งทางบก ทางอากาศ และระบบราง (รถไฟความเร็วสูง) ควรนำระบบ Grab เพื่อรองรับประชาชนที่มีรายได้สูง และพัฒนาในส่วนของที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะให้มีเพียงพอ สะอาด และมีคุณภาพได้มาตรฐาน

๓) **ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** คือบุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนา

ควรพัฒนาเพิ่มเติมคือด้าน Service Mind ทั้งการให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้อื่น การต้อนรับที่ดียิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตรกับผู้มาเยือน พัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพมีความเหมาะสมกับกีฬาแต่ละประเภท พัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เข้าใจและเข้าถึงการบริหารจัดการ การวางยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน พัฒนาผู้นำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้มีความรู้ทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนด้วย

๔) **ด้านการสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยว** คือจังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมา

จังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น นอกจากนั้นยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่รักกีฬา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและน่ามาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

ควรจัดการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ ควรเพิ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา และเมืองแห่งการศึกษาควบคู่กันไป ควรเน้นในเรื่องสินค้าโอท็อปของแต่ละชุมชนเพื่อกระจายรายได้สู่สังคมชนบท ควรจัดการท่องเที่ยวยุคใหม่ให้มีความสมดุลระหว่างการหารายได้กับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕) ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว คือมีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ภาครัฐ และภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ

แนวทางการพัฒนา

ควรให้องค์กรในระดับจังหวัด อำเภอ และระดับชุมชนท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการ และมีส่วนร่วมให้มากกว่าเดิม เพราะที่ผ่านคนที่ส่วนร่วมยังเป็นเฉพาะกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ประกอบการเท่านั้นเอง

ปัจจัยภายนอก “แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต” อธิบายได้ดังนี้

๑) การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น คือการเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้ต้องเร่งพัฒนาการให้บริการโดยเฉพาะด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทำให้มีอัตราการเติบโตของสัดส่วนกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต นอกจากนั้นกลุ่มชนชั้นกลางมีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง ทำให้เกิดรายได้ให้แก่ชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแรงหนุนเสริมให้การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ มีความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกายทำให้มีการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น มีกำลังจ่ายและสามารถเป็นเจ้าของร้านอาหาร ที่พัก โรงแรม และมีการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า และเครื่องบินต้นทุนต่ำด้วย

๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ คือมีความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ ความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลตั๋วเครื่องบินราคาถูกจากสายการบินทั่วโลก สามารถเดินทางได้โดยมีทางเลือกอื่น ๆ และมีความรวดเร็ว โดยมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นทางเลือกที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวซึ่งมีศักยภาพทางการเงินสูงแต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา สามารถปรับ

การพักผ่อนให้ยืดหยุ่นและมีทางเลือกเพิ่มขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวมีความพอใจ และเดินทางในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนัดสำคัญได้

๓) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว คือกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเต็มใจใช้จ่ายใช้สอยต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มาพร้อมกับเรื่องของการรักษาพยาบาลและการดูแล การใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป ผู้สูงอายุต้องการพักผ่อน แสวงหากำไรให้ชีวิต และมีกำลังในการซื้อ ใช้จ่ายใช้สอยด้านการท่องเที่ยวและของที่ระลึก

๔) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว มีการพัฒนา Application ที่สามารถทำงานร่วมกันจนไร้ปัญหาด้านการสื่อสาร นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งผลดีในด้านการส่งเสริมการขาย ทำการตลาด ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านมือถือทำให้เข้าถึงข้อมูลและเกิดความสนใจก็ฬามากยิ่งขึ้น การหาข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเรื่องสุขภาพและการออกกำลังกาย และค้นหา Grab taxi การหาโรงแรม เส้นทางการท่องเที่ยว

๕) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ คือนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการท่องเที่ยว ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ครอบครัวที่ไม่ได้ต้องการออกกำลังกาย แต่ก็สามารถเลือกพักผ่อนกิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ ร่วมไปด้วย ได้รู้จักภูมิประเทศชมวิถีชีวิตของท้องถิ่น สัมผัสบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ชมกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สินค้าโอท็อปในชุมชน และได้มาลองสัมผัสสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานระดับโลกแห่งเดียวในประเทศไทย

๖) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองไปหาสังคมชนบท การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลายรูปแบบมาก พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันแตกต่างจากอดีต นักท่องเที่ยวในพื้นที่สามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สามารถเดินทางท่องเที่ยวต่อเนื่องไปยังจังหวัดข้างเคียง รวมถึงประเทศข้างเคียง ทำให้นักท่องเที่ยวรักการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกาย ทำให้มีการปรับปรุงรูปแบบตามความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกปี และกระตุ้น ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างมีกลยุทธ์ นำไปสู่ความนิยมในอนาคต

ปัจจัยภายนอก “การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔” อธิบายได้ดังนี้

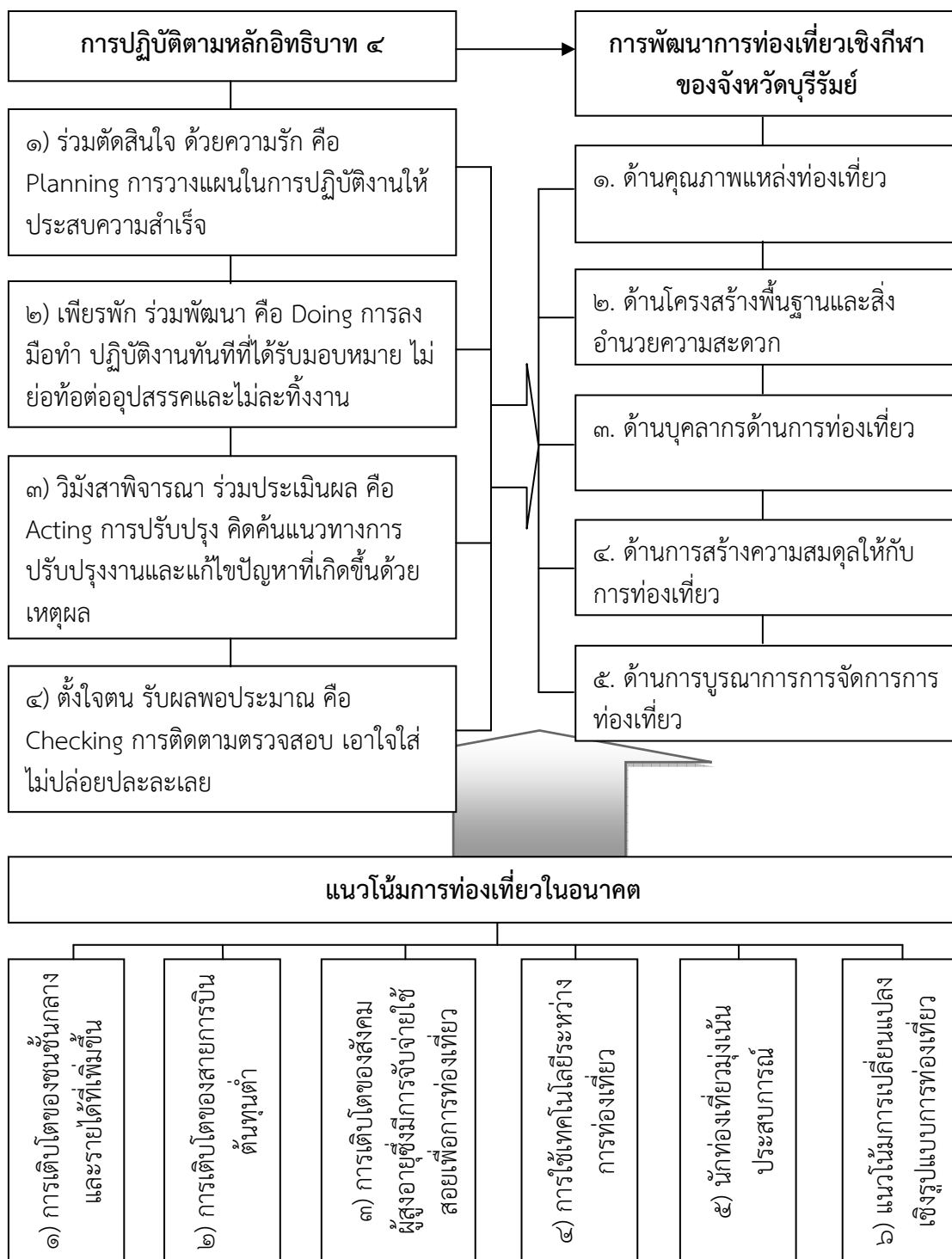
๑) ร่วมตัดสินใจ ด้วยความรัก คือ Planning การวางแผนในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถ พอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษ มีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก มีความรักความพึงพอใจในงานและมีความเต็มใจที่จะทำงาน ตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานหรือเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กร มีความรับผิดชอบ มีความอดทนอดกลั้น มุ่งมั่นและพัฒนาความรู้ความสามารถ

๒) เพียรพัก ร่วมพัฒนา คือ Doing การลงมือทำ ปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน ปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก พยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ให้เพิ่มพูนเสมอ มีความเพียรพยายาม มีความอดทนต่อภาระ รวมถึงความอดทนต่อการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ใส่ใจ ตั้งใจที่จะทำงานให้งานที่ทำออกมาดี ออกมาสำเร็จ ใช้ร่างกาย แรงใจ ที่สำคัญคือสมอง และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ เกิดความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

๓) วิมังสาพิจารณา ร่วมประเมินผล คือ Acting การปรับปรุง คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา พิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไป ประเมินเพื่อวางแผน วัตถุประสงค์ หาข้อมูล เพื่อหาวิธีแก้ไข ปรับปรุงงาน การไตร่ตรอง การประเมินการทำงานคือความรอบคอบ บริหารความเสี่ยง และนำไปต่อยอดพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีต่อองค์กร/ต่อการทำงาน

๔) ตั้งใจตน รับผลพอประมาณ คือ Checking การติดตามตรวจสอบ เอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงาน มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ ใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ทั้งในและนอกเวลางาน มีการศึกษาหาความรู้ การใส่ใจใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบ ผักผ่อนให้เกิดทักษะและความชำนาญในงาน ต้องมีสติ สมาธิกำกับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในงาน และรับผิดชอบต่อในทุกขั้นตอน ใส่ใจว่างานเป็นไปในทิศทางใด อะไรคือข้อดี ข้อบกพร่อง

จากองค์ความรู้ที่ได้สามารถเขียนเป็นผังมโนทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๒๘ ผังมโนทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และ ๓) เพื่อเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) การดำเนินการแบ่งเป็น ๒ ระยะ โดยระยะที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปของการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความตรงของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และศึกษาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรในโมเดล ระยะที่ ๒ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) เพื่อยืนยันโมเดลหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ ๑ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๕๐ ตัวอย่างซึ่งเป็นขนาดที่เหมาะสมในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง แนวทางการสำรวจผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๕ ส่วน ประกอบด้วย ๑) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ๒) แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ๓) แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ๔) แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ๕) แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๙๗๓ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประมาณ ๓ เดือน จนได้กรอบแนวคิดในการวิจัยที่มีแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรภายนอก และมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นตัวแปรภายใน โดยมีตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นตัวแปรส่งผ่าน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งได้แบบสอบถามกลับมาครบ ๔๕๐ ฉบับ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (EFA) การประมาณค่าความเที่ยง การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อตรวจสอบความตรงตามกรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การเสนอสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ ส่วนที่ ๑ เป็นการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และส่วนที่ ๒ เป็นการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑ และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘ อันดับแรกมีอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙ รองลงมาคือมีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖ และมีอายุ ๕๑-๖๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒ ตามลำดับ ด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔ รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๓.๑ และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ ๒.๒ ตามลำดับ หน่วยงานที่สังกัด พบว่า อันดับแรกคือชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐ รองลงมาคือประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘ สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด และบริษัทในเครือ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ ๘.๗ หน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๘.๔ และหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ ตามลำดับ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า อันดับแรกมีรายได้อยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘ รองลงมาคือ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑ มีรายได้ระหว่าง ๓๐,๐๐๑-๔๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘ และมีรายได้ ๔๐,๐๐๑ ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๕๕๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ รองลงมาคือ การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการจับจ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๐ นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๒ การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๙ และ การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๓ ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๕๑๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ ร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๔ รองลงมาคือร่วมพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๔ การร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ และร่วมในการประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๒ ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๖๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ จิตตะ (ความคิดตั้งมั่น) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖ รองลงมาคือวิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๓ ฉันทะ (ความพอใจ) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๘ และวิริยะ (ความเพียร) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๑ ตามลำดับ

ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .๗๓๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษาคือ บุคลากรด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ รองลงมาคือ การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๓ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๑ และคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๗ ตามลำดับ

๕.๑.๒ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี ผู้วิจัยนำเสนอสาระจากวิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แยกตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็น ๓ ด้านคือ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และ ๓) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

๑) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

จากผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์มีดังนี้

(๑) ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวใช้เวลาพักอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๒) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่านักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย สามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น

(๓) ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พบว่าบุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ

(๔) ด้านการสร้างสมดุลให้กับการท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น นอกจากนี้ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่รักกีฬา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและน่ามาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

(๕) ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว พบว่ามีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การ

ดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ภาครัฐ และภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ

๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

จากผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง ๐.๔๐-๑.๓๙ โดยตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงสูงสุดคือ ร่วมประเมิณผล มีค่าความเที่ยงเท่ากับ ๑.๓๙ รองลงมาคือ คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว มีค่าความเที่ยงเท่ากับ ๐.๙๔ ส่วนตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงต่ำสุดคือการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ ๐.๔๐ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-SQUARE) ของสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงพบว่า มีค่าเท่ากับ ๐.๗๔ แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วม สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ ได้ร้อยละ ๗๔ และยังพบว่าสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงมีค่าเท่ากับ ๐.๖๔ แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต การมีส่วนร่วม และการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ร้อยละ ๖๔

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๘๐ แยกเป็นอิทธิพลทางตรง ๐.๑๕ และอิทธิพลทางอ้อม ๐.๑๒ เป็นอิทธิพลรวม ๐.๗๙ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๒๗ แยกเป็นอิทธิพลทางตรง -๐.๑๐ และอิทธิพลรวม ๐.๐๒ โดยที่อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในทางลบ หมายความว่า การมีส่วนร่วมมากแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ยังไม่มากตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

นอกจากนี้ ตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ มีขนาดอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร้อยละ ๘๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นเบื้องต้น นอกจากนั้นยังได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาบูรณาการกับศาสตร์ตะวันตก เพื่อให้เห็นถึงแนวการบูรณาการหลักพุทธธรรมอีกด้วย โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และยังมี การบูรณาการหลักธรรมอิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นตัวแปรส่งผ่านด้วย จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นองค์

ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ ปัจจัยภายในได้แก่ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” และปัจจัยภายนอกได้แก่ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการบูรณาการหลักธรรมอิทธิบาท ๔ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยภายใน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” ดังนี้

(๑) **ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว** คือนักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๒) **ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก** คือนักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย สามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น

(๓) **ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** คือบุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ

(๔) **ด้านการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว** คือจังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น นอกจากนี้ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่รักกีฬา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและน่ามาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

(๕) **ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว** คือมีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ภาครัฐ และภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ

ปัจจัยภายนอก “แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต” อธิบายได้ดังนี้

(๑) **การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น** คือการเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้ต้องเร่งพัฒนาการให้บริการโดยเฉพาะด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทำให้มีอัตราการเติบโตของสัดส่วนกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกใน

อนาคต นอกจากนั้นกลุ่มชนชั้นกลางมีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง ทำให้เกิดรายได้ให้แก่ชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแรงหนุนเสริมให้การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ มีความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกายทำให้มีการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพิ่มขึ้น มีกำลังจ่ายและสามารถเป็นเจ้าของร้านอาหาร ที่พัก โรงแรม และมีการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า และเครื่องบินต้นทุนต่ำด้วย

(๒) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ คือมีความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ ความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลตั๋วเครื่องบินราคาถูกจากสายการบินทั่วโลก สามารถเดินทางได้โดยมีทางเลือกอื่น ๆ และมีความรวดเร็ว โดยมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นทางเลือกที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวซึ่งมีศักยภาพทางการเงินสูงแต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา สามารถปรับการพักผ่อนให้ยืดหยุ่นและมีทางเลือกเพิ่มขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวมีความพอใจ และเดินทางในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลแมตช์สำคัญ ๆ ได้

(๓) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว คือกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเต็มใจใช้จ่ายใช้สอยต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มาพร้อมกับเรื่องของการรักษาพยาบาลและการดูแล การใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป ผู้สูงอายุต้องการพักผ่อน แสวงหากำไรให้ชีวิต และมีกำลังในการซื้อ ใช้จ่ายใช้สอยด้านการท่องเที่ยวและของที่ระลึก

(๔) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว มีการพัฒนา Application ที่สามารถทำงานร่วมกันจนไร้ปัญหาด้านการสื่อสาร นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งผลดีในด้านการส่งเสริมการขาย ทำการตลาด ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านมือถือทำให้เข้าถึงข้อมูลและเกิดความสนใจก็ฬามากยิ่งขึ้น การหาข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเรื่องสุขภาพและการออกกำลังกาย และค้นหา Grab taxi การหาโรงแรม เส้นทางท่องเที่ยว

(๕) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ คือนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการท่องเที่ยว ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ครอบครัวที่ไม่ได้ต้องการออกกำลังกายแต่ก็สามารถเลือกพักผ่อนกิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ รวมไปถึงได้รู้จักภูมิประเทศชมวิถีชีวิตของท้องถิ่น สัมผัสบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ชมกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สินค้าโอท็อปในชุมชน และได้มาลองสัมผัสสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานระดับโลกแห่งเดียวในประเทศไทย

(๖) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองไปหาสังคมชนบท การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลายรูปแบบมาก พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันแตกต่างจากอดีต นักท่องเที่ยวในพื้นที่สามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สามารถเดินทางท่องเที่ยวต่อเนื่องไปยังจังหวัดข้างเคียง

รวมถึงประเทศข้างเคียง ทำให้นักท่องเที่ยวรักการเล่นกีฬาการออกกำลังกาย ทำให้มีการปรับปรุงรูปแบบตามความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกปี และกระตุ้น ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างมีกลยุทธ์ นำไปสู่ความนิยมในอนาคต

ปัจจัยภายนอก “การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔” อธิบายได้ดังนี้

(๑) **ร่วมตัดสินใจ ด้วยความรัก** คือ Planning การวางแผนในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถ พอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษ มีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก มีความรักความพึงพอใจในงานและมีความเต็มใจที่จะทำงาน ตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน หรือเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กร มีความรับผิดชอบ มีความอดทนอดกลั้น มุ่งมั่นและพัฒนาความรู้ความสามารถ

(๒) **เพียรพัก ร่วมพัฒนา** คือ Doing การลงมือทำ ปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน ปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก พยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ให้เพิ่มพูนเสมอ มีความเพียรพยายาม มีความอดุสาหะ รวมถึงความอดทนต่อการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ใฝ่ใจ ตั้งใจที่จะทำงานให้งานที่ทำออกมาดี ออกมาสำเร็จ ใช้แรงกาย แรงใจ ที่สำคัญคือสมอง และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ เกิดความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

(๓) **วิมังสาพิจารณา ร่วมประเมิณผล** คือ Acting การปรับปรุง คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา พิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไป ประเมิณเพื่อวางแผน วัตถุประสงค์ หาข้อมูล เพื่อหาวิธีแก้ไข ปรับปรุงงาน การไตร่ตรอง การประเมิณการทำงานคือความรอบคอบ บริหารความเสี่ยง และนำไปต่อยอดพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีต่อองค์กร/ต่อการทำงาน

(๔) **ตั้งใจตน รับผลพอประมาณ** คือ Checking การติดตามตรวจสอบ เอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงาน มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ ใฝ่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ทั้งในและนอกเวลางาน มีการศึกษาหาความรู้ การใฝ่ใจใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบ ฝึกฝนให้เกิดทักษะและความชำนาญในงาน ต้องมีสติ สมาธิ กำกับเพื่อให้เกิดการพัฒนาในงาน และรับผิดชอบต่อในทุกขั้นตอน ใฝ่ใจว่างานเป็นไปในทิศทางใด อะไรคือข้อดี ข้อบกพร่อง

๕.๒ อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลของการวิจัย ๒ ส่วนคือ ๑) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ ๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

๕.๒.๑ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

จากการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

(๑) ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด สินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^๑ ได้อธิบายว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำนั้นเป็นการเดินทางไปเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านกีฬา เช่น การเยี่ยมชมสนามฟุตบอลในขณะที่ไม่ได้มีการแข่งขัน การเข้าค่ายฝึกกีฬา หรือการเข้าชมพิธีภัณฑ์กีฬา เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อรรถธรรม พรหมมะ และคณะ^๒ ที่พบว่าศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกายของจังหวัดชลบุรีและจังหวัดเชียงใหม่ มีศักยภาพด้านบุคลากรในการบริหารงานกีฬาและการออกกำลังกายอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^๓ ได้อธิบายไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน พื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยว มีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากลและมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

๒) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก คือนักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย สามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมไปถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Maier, J., & Weber, W.^๔ ที่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เป็นผู้เล่นกีฬาจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการเข้าชมมหรรมกีฬาที่ยิ่งใหญ่และมีความสำคัญ ตลอดจนสถานที่จัดการแข่งขันกีฬาอันทรงคุณค่า รวมไปถึงนักกีฬาผู้ฝึกสอนและบุคคลสำคัญทางการกีฬา นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ต้องการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับสูง เพื่อรองรับความต้องการของผู้เข้าร่วมมหรรมกีฬาที่มีในจำนวนมหาศาล นอกจากนี้ยัง

^๑ กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”, รายงานฉบับสมบูรณ์, (๒๕๖๐).

^๒ อรรถธรรม พรหมมะ และคณะ, “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย”, การจัดการการท่องเที่ยว, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคาแหง, ๒๕๔๘).

^๓ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐).

^๔ Maier, J., & Weber, W., “Sport tourism in local and regional planning”, *Tourism Recreation Research*, Vol.18 No.(2), (1993).

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร ดอกบุญนาค และฐาปกรณ์ ทองคำนุช^๕ ที่พบว่าคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านของการจัดการด้านสถานที่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในด้านวางแผน การประชุมนโยบายหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นชุมชนจะมีส่วนแค่การแสดงความคิดเห็นว่าดีหรือไม่ ต้องการหรือไม่ต้องการ และสอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^๖ ได้อธิบายว่าโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งล้วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประสบการณ์ในการท่องเที่ยว โดยในยุทธศาสตร์นี้เน้นด้านการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ

๓) ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พบว่าบุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^๗ ที่ได้ อธิบายว่า เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นสาขาของการท่องเที่ยวที่มีความซับซ้อน เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับทั้งตลาดการท่องเที่ยวและตลาดการกีฬา ทำให้การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นข้องเกี่ยวกับทรัพยากรมากมาย ตั้งแต่สถานที่ท่องเที่ยวเชิงกีฬา อุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา บุคลากรในทุกองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นต้น และสอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^๘ ได้อธิบายว่าการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลกและเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

^๕ ญัฐพร ดอกบุญนาค และฐาปกรณ์ ทองคำนุช, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวกรณีศึกษาชุมชนในตราดร้อยปีสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี”, รายงานวิจัย, (กองทุนส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, ๒๕๕๖).

^๖ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรมมิ่งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐).

^๗ กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”.

^๘ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรมมิ่งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐).

๔) ด้านการสร้างความสะดวกให้กับการท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น นอกจากนี้ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่รักกีฬา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและน่ามาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^๙ ที่ได้อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬาประเภทกีฬาฟุตบอลซึ่งเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อไปชมการแข่งขันนั้น นักท่องเที่ยวเชิงกีฬามักจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยตรง ทำให้ทรัพยากรหลักนั้นนอกจากจะเกี่ยวข้องกับสถานที่การแข่งขันฟุตบอลซึ่งเป็นสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรด้านการอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมต่าง ๆ แล้ว ยังจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ๆ ในห่วงโซ่อุปทานด้วย เช่น สถานที่ท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง ผู้ให้บริการโรงแรมและร้านอาหารเป็นต้น และสอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^{๑๐} ได้อธิบายว่าการพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวไทยอย่างมีสมดุล เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มและการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์อย่างไทย และการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

๕) ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว พบว่ามีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ภาครัฐ และภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^{๑๑} ได้อธิบายว่า กระบวนการสร้างคุณค่า ที่สามารถสร้างคุณค่าในสินค้าและบริการได้อย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในห่วงโซ่อุปทานทั้งหมดร่วมด้วย เนื่องจากการสร้างคุณค่าแก่ผู้บริโภคปลายน้ำอย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องเป็นการผสมผสานคุณค่าที่

^๙ กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”.

^{๑๐} สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔), พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐).

^{๑๑} กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”.

ผู้ประกอบการในทุก ๆ ระดับของห่วงโซ่อุปทานสร้างร่วมกัน และสร้างคุณค่าให้แก่กันและกันด้วย ดังนั้นกระบวนการสร้างคุณค่าที่ยั่งยืนจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ ได้แก่ ธรรมชาติของผลิตภัณฑ์และบริการ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน วิธีการผลิตและส่งมอบ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับ และการจัดการความรู้และฐานข้อมูลเป็นต้น และสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา^{๑๒} ได้อธิบายว่าการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนคือปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวิเคราะห์และวางแผน รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม

๕.๒.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

จากผลการศึกษาพบว่าสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแผนมีค่าเท่ากับ ๐.๖๔ แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต การมีส่วนร่วม และการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ร้อยละ ๖๔ เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๘๐ แยกเป็นอิทธิพลทางตรง ๐.๑๕ และอิทธิพลทางอ้อม ๐.๑๒ เป็นอิทธิพลรวม ๐.๗๕ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงทางอ้อม และอิทธิพลรวม ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยมีค่าอิทธิพลคือนักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น และการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ ดังนั้นปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยกระตุ้นภายนอกที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยเฉพาะการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับชีวิต นอกจากนี้ยังมีเรื่องของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวด้วยที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงมีความเจริญและอีกอย่างคือการพัฒนาของเทคโนโลยีซึ่งมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้ความทันสมัยและสอดคล้องกับปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถธรรม พรหมมะ, และคณะ^{๑๓} ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกายพบว่า ประชาชนมีความต้องการให้พัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความต้องการให้พัฒนากีฬาและการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการกีฬาเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว ประชาชนต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมกีฬามวยไทยเป็นอันดับแรก ส่วนการจัดกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกาย ประชาชนต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกายในท้องถิ่น นอกจากนี้ยัง

^{๑๒} สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)**, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐).

^{๑๓} อรรถธรรม พรหมมะ และคณะ, “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย”, **การจัดการการท่องเที่ยว**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๘).

สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา วรพันธุ์^{๑๔} ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อำเภอบุขารัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอำเภอบุขารัตน์ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและอยู่ในระดับที่ดี มีพฤติกรรมและแรงจูงใจดังนี้ ๑) ความสนุกสนานบันเทิงใจ ๒) สร้างมิตรภาพ ๓) หลีกหนีความวุ่นวาย แต่ก็ขัดแย้งกับงานวิจัยของวัชระ เชียงกุล^{๑๕} ได้ศึกษาเรื่องการประชุมประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าจุดอ่อนสำคัญด้านการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านพันธมิตรทางธุรกิจ และด้านความคิดเห็นสาธารณะทางการท่องเที่ยว นอกเหนือจากนั้นยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญรองลงมา ซึ่งการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นได้ คือ ด้านราคา ด้านส่งเสริมการ และด้านการขายรวม

๕.๒.๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

สำหรับการปฏิบัติตามหลักอริยบท ๔ พบว่า มีขนาดอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร้อยละ ๘๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นต้องอาศัย ๑) การร่วมตัดสินใจด้วยความรัก คือมีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน มีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่ ตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กร มีความรับผิดชอบ มีความอดทน มุ่งมั่นและพัฒนาตน ๒) เพียรพักร่วมพัฒนา คือการลงมือทำ ปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค พยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ให้เพิ่มพูนเสมอ และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ เกิดความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม ๓) วิมังสาพิจารณาร่วมประเมินผล คือการปรับปรุง คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา มีการบริหารความเสี่ยง และนำไปต่อยอดพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีต่อองค์กร/ต่อการทำงาน ๔) ตั้งใจตนรับผลพวงประมาณ คือการติดตามตรวจสอบ เอาใจใส่ มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ ใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ทั้งในและนอกเวลางาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างยั่งยืนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของผอบทอง สุจินพรัหม^{๑๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมอริยบท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจังหวัด

^{๑๔} กรรณิกา วรพันธุ์, “การพัฒนาารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อำเภอบุขารัตน์ จังหวัดขอนแก่น”, การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน”, ครั้งที่ ๒ (๑๘-๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘).

^{๑๕} วัชระ เชียงกุล, “การประชุมประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์”, วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, ปีที่ ๑๑ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม ๒๕๖๐).

^{๑๖} ผอบทอง สุจินพรัหม, “การนำหลักธรรมอริยบท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๘”, วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙).

ศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๘ พบว่าการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ๑) ด้านฉันทะ ผู้บริหารควรมีความพอใจรักใคร่ในการบริหารงานทุกด้านอย่างเท่าเทียมกันเพื่อพัฒนางานพร้อมกันในทุก ๆ ด้าน ๒) ด้านวิริยะ ผู้บริหารควรแสดงภาวะผู้นำในทุกสถานการณ์ สามารถนิเทศแนะนำผู้ร่วมงานได้ ๓) ด้านจิตตะ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ติดตามการทำงานตามแผนงาน/โครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ๔) ด้านวิมังสา ผู้บริหารควรพิจารณาไตร่ตรองหาวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบพร้อมทั้งประเมินผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผดุงวรรณทอง^{๑๗} ที่พบว่า ๑) ด้านฉันทะ มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้บุคลากรเกิดและมีความพอใจในหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถของตนเองรักและพอใจที่จะได้รับพัฒนาตนเอง ๒) ด้านวิริยะ มีความจำเป็นและสำคัญมากต่อการบริหารองค์กรเอกชน ๓) ด้านจิตตะ มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เช่นเดียวกันโดยผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำงานที่ต้องอาศัยด้าน จิตตะเป็นหลักที่จะต้องเอาใจใส่งานอยู่เสมอ ๔) ด้านวิมังสา มีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารองค์กรเอกชน เช่นเดียวกัน เพราะผู้บริหารต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม มีการแก้ไขปัญหาคือการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีการพัฒนาดียิ่งขึ้นไป

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรนำรูปแบบความสำเร็จการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดอื่น ๆ ที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรเช่นจังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา เป็นต้น เพื่อพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นกีฬาอาชีพต่อไปในอนาคต

๒) จังหวัดบุรีรัมย์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรเน้นสร้างการมีส่วนร่วม การกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนด้วย ส่งเสริมการสร้างคน สร้างงาน ไม่ให้เกิดการรวบกระจุก จนกระจาย ทุกคนในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมในรูปแบบของการกุศล มูลนิธิด้วย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑) จากการศึกษาพบว่าการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาดังนั้นการพัฒนาด้านใดก็ตามควรนำหลักการร่วมตัดสินใจด้วยความรักเพียรพักร่วมพัฒนา วิมังสาพิจารณาประเมินผล ตั้งใจตนรับผลพอสมควร เข้ามาบูรณาการในทุกการพัฒนาเพราะจะทำให้คนมีความสำคัญ และงานก็สำเร็จ

^{๑๗} ผดุง วรรณทอง, “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารองค์กรเอกชนในจังหวัดนนทบุรี”, วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน, ๒๕๖๑).

๒) ด้านคุณภาพการท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานระดับโลก และพัฒนาให้กระจายออกไปในท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ควรพัฒนาควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ด้วย

๓) ด้านโครงสร้างพื้นฐานควรมีพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในเรื่องของไฟฟ้าโดยเฉพาะการสร้างนครไร้สาย นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาการคมนาคมทั้งทางบก ทางอากาศ และระบบราง (รถไฟความเร็วสูง) และที่สำคัญควรนำระบบ Grab เพื่อรองรับเทคโนโลยีในอนาคต

๔) ด้านบุคลากรควรพัฒนาเพิ่มเติมด้าน Service Mind การต้อนรับที่ดียิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรกับผู้มาเยือน เพื่อให้คนที่มาเที่ยวนึกถึงการมาบุรีรัมย์จะต้องพบกับ Sport and Smile พัฒนาคู่มือใหม่ให้เข้าใจและเข้าถึงการบริหารจัดการ การวางยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน และส่งเสริมให้มีความรู้ทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนด้วย

๕) ควรจัดการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ เพิ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา และเมืองแห่งการศึกษาควบคู่กันไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

๖) ปัจจุบันกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นชนชั้นกลางมีมากขึ้นแต่ยังท่องเที่ยวน้อยอยู่ ดังนั้นจังหวัดบุรีรัมย์หรือจังหวัดอื่น ๆ ควรมีการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของชนชั้นกลาง และครอบคลุมในทุกมิติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกด้วย

๗) ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ ในด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นจังหวัดบุรีรัมย์ควรมีพัฒนาระบบการสืบค้นข้อมูลและใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินทาง และพัฒนาระบบการจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ให้มีทั้งแบบเงินสด และระบบไร้เงินสด

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพียงแค่จังหวัดเดียวคือจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้นควรมีการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในกลุ่มจังหวัดที่มีความพร้อมเช่นจังหวัดชลบุรี สุพรรณบุรี และจังหวัดอื่น ๆ ที่มีความพร้อมเพื่อที่จะได้เห็นภาพใหญ่ของการพัฒนาว่าควรจะมีทิศทางการพัฒนากีฬาของไทยไปในทางใดเพื่อจะให้ก้าวทันกีฬาโลก

๒) การศึกษาครั้งนี้พบว่าแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแต่ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณในการพัฒนาเพื่อให้เห็นว่ายังมีปัจจัยใดอีกที่จะเข้าสมการและเป็นโมเดลสากลของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาต่อไป

๓) จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมไม่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์อาจเป็นเพราะการจัดการกีฬาต้องให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญและมีความพร้อมด้านต่าง ๆ เป็นคนจัด ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมควรคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และคนกลุ่มใดไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นเลยซึ่งจะทำให้เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ชัดเจนและถูกต้อง

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กรมการพัฒนาชุมชน. **๔๐ ปีกรมการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๒๙.

จตุพร บานชื่น. **กิจการตำรวจไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๓.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. **การบริหารงานพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๗.

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล. ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข, ๒๕๒๗.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๗.

นางลักษณ์ วิรัชชัย. **โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

ปรัชญา เวสารัชช. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๘.

ปริญญา จงวัฒนา. **พุทธธรรมเพื่อกัลยาณมิตร**. กรุงเทพมหานคร: บจก. ศิลป์สยามบรรจุกัณฑ์และการพิมพ์, ๒๕๕๐.

พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ). **อธิบายหลักธรรมตามหมวดจากนวกวาท**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๘.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **ธรรมะกับการทำงาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). **ธรรมนุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ ๔๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา, ๒๕๔๕.

_____ . **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์รวมเล่ม ๓ ภาค ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ, ๒๕๕๐.

พุทธทาสภิกขุ. **การงานที่เป็นสุข**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๙.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **ศาสตร์แห่งการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน**. (อ้างอิงใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์, บรรณาธิการ), **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: โสภการพิมพ์, ๒๕๒๗.

มัลลิกา บุณนาค. **สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วันชัย วัฒนศัพท์. การมีส่วนร่วมของประชาชนของสังคมไทยในธรรมาภิบาลการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๔๓.
- วรรณภา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖.
- सानิตย์ บุญชู. การพัฒนาชุมชน : การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗.
- สุชีพ บุญญานุกาพ. คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.
- สุदारัตน์ ปธานราชภูรี. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, ๒๕๔๙.
- สุภางค์ จันทวานิช. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- สุภมาศ อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ, และรัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. กรุงเทพมหานคร: เจริญมั่นคงดีการพิมพ์, ๒๕๕๔.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔). พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๖๐
- สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง, ๒๕๔๕.
- หลวงพ่อบุญญานันท์ทิกขุ. งานคือชีวิตชีวิตคืองานบันดาลสุข. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบันลือธรรม ,ม.ป.ป.,
- อคิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภากการพิมพ์, ๒๕๒๗.
- อคิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข, ๒๕๔๗.
- อภิญา กังสนารักษ์. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- (๒) **ดุขฎิณีพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:**
- จารุมาศ เรืองสุวรรณ, พันเอก. “การสังเคราะห์แบบจำลองการสอนวิชาชีวะช่างตามหลักอิทธิบาท ๔ ของพลทหารในส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก”. **ปริญญาดุขฎิณีบัณฑิต** **ปร.ด. อาชีวศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อรรถธรรม พรหมมะ และคณะ. “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกาย”. **การจัดการการท่องเที่ยว**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๘.

อานนท์ สีดาเพ็ง. “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาบอลฟโดยการประยุกต์ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม”. **หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา**. คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙.

(๓) รายงานวิจัย:

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. “โครงการพัฒนารูปแบบทางธุรกิจของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทย (Sports Tourism) ประจำปี ๒๕๖๐”. **รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)**, ๒๕๖๐.

ณัฐพร ดอกบุญนาค และธัญญาภรณ์ ทองคำนุช. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวกรณีศึกษาชุมชนในตลาดร้อยปีสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี”. **รายงานวิจัย**. กองทุนส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, ๒๕๕๖.

(๔) บทความ:

(๔.๑) บทความในวารสาร

กรรณิกา วรพันธุ์. “การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น”. **การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ**. “สร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน”. ครั้งที่ ๒ (มิถุนายน ๒๕๕๕): ๑๘-๑๙

ประธาน วัฒนวนิชย์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม”. **วารสารสังคม**, ปีที่ ๑ (ฉบับพิเศษ ๒๕๓๖): ๒๔.

ผดุง วรณทอง. “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารองค์กรเอกชนในจังหวัดนนทบุรี”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๙๙-๑๐๐.

ผอบทอง สุจินทร์หมล. “การนำหลักธรรมอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามธรรมชาติของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจังหวัดศรีสะเกษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๘”. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๑๐๒.

พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์. “การท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำหนองไขววน บ้านดอนแดง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม”. **วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ**. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒, (๒๕๖๐): ๔๗-๔๘.

วัชระ เชียงกุล. “การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดบุรีรัมย์”. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**. ปีที่ ๑๑ ฉบับพิเศษ (เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐): ๑๒๓-๑๒๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

วุฒิชชาติ สุนทรสมัย. “รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการพัฒนา
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน”. วารสารสมาคมนักวิจัย. ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๓
(กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๑๖๗.

วรพงศ์ ภูมิบ่อพลับ. “การท่องเที่ยวเชิงกีฬาโอกาสสำหรับจังหวัดชายแดนใต้”. วารสารมนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ และศิลปะ. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๑): ๑๗๙๓-
๑๗๙๔.

รัฐ กันภัย. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมือง
ชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี”. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.
ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (เดือนมกราคม-เมษายน ๒๕๕๘): ๔๖๕-๔๖๖.

สุพิชญา บุญคำ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน
เชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย”. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เลย. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๔๐ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐): ๗๕.

อรวิภา จรุงจรรย์วัฒนา. “การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ กับการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลห้วยยา อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่”.
วารสารบัณฑิตวิจัย. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๑๘๓-๑๘๔.

(๔.๒) บทความในหนังสือพิมพ์;

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). “ธรรมในใจของนักบริหารไฮโซ”. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.
(ฉบับวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๑): ๘.

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ:

โกวิท พวงงาม. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ((ม.ป.ท.), ๒๕๔๕), เอกสารอัดสำเนา.

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา. (๒๕๖๐). เอกสารอัดสำเนา.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร: Print,
๒๕๔๖.

สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. ข้อมูลจังหวัดบุรีรัมย์
บทสรุปผู้บริหาร. (ม.ป.ท.), อัดสำเนา.

_____. กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. แผนพัฒนาจังหวัด ๔ ปี (ปี
๒๕๖๑-๒๕๖๔) จังหวัดบุรีรัมย์. (๒๕๕๙) อัดสำเนา.

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

กรมอนามัย. (๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐). โครงการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการแบบมีส่วนร่วม
ของประชาชนในงานภารกิจกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. [ออนไลน์] แหล่งที่มา:
<http://psdg.anamai.moph.go.th/news/cpadmin/km/files/chapterdoc> [๒ มิถุนายน
๒๕๖๑].

Marketeer Team, “บุรีรัมย์” จากเมืองร้าง สู่มืองท่องเที่ยว “หมื่นล้าน”. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล:
<https://marketeeronline.co/archives/63899> [๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒].

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๓) สัมภาษณ์/สนทนากลุ่มเฉพาะ

สัมภาษณ์ นายกฤษฎา แก้วสองเมือง. รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒.

นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์. รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์. ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

นายสมปอง จันทร์. ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

นายสัมพันธ์ สนสุผล. ข้าราชการบำนาญสังกัด สพป.ชร.๓, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒.

นางจิราณี พูนนายม. ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๒.

นายเนวิน ชิดชอบ. ประธานสโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

นายบัณฑิต เรืองสุขศรีวงศ์. นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒.

นายพิจิตร บุญทัน. รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒.

นางสาวเพ็ญศิริรัตน์ อาจทวีกุล. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล. ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒.

นายธีระ คนชุม. ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังฆกฤตอนุสรณ์), ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒.

ดร.สุรียา รักษาเมือง. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

นายสมชาย ชมพูน้อย. ผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๑๕ มกราคม ๖๒.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป/ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง. ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ศ. พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

อาจารย์ ดร.สุรียา รักษาเมือง. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

อาจารย์ ดร.กาญจนา ดำจตุตติ. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

อาจารย์ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

นายอรรถพล วรณกิจ. รองผู้อำนวยการภูมิภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

นางศุภิดา อ่อนบรรจง. หัวหน้างานส่งเสริมกิจกรรมนานาชาติ กองส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

นางเอกนิษฐ์ ลิ้มตระกูล. รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒.

๒. ภาษาอังกฤษ

1. Secondary Source

(I) Books:

Alastair T. White. **Why Community Participation? A Discussion of the Argument Community Participation: Current Issue and Lesson Learned.** United Nations Children's Fund, 1982.

Caldwell, L. K **Environment: A Challenge in Modern Society.** New York: Double-day, 1965.

Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. **Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation.** Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University, 1981.

Diamantopoulos, A & Sigauw, A.D. **Introducing LISREL: A Guide for the Uninitiated.** Sage Publications: London, 2000.

Fornaroff, A. **Community Involvement in Health System for Primary Health Care.** Geneva: World Health Organization, 1980.

Franklyn Lisk. **Popular Participation in Planning for Basic Needs: Concepts. Methods and Practices.** Hants. Gower, 1985.

Hall, C. M. **Hallmark tourist events: Impacts, Management and Planning.** London: Belhaven Press, 1992.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Likert, Rensis. "The Method of Constructing and Attitude Scale". Reading in **Attitude Theory and Measurement**. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son, 1967.
- Lindeman RH, Merenda PF, Gold RZ. **Introduction to Bivariate and Multivariate Analysis**. Scott. Foresman. Glenview. IL, 1980.
- Lofland, J. **Analyzing Social Settings**. Blemont. Calif. Wadworth, 1984.
- McIntosh, W. R. & Goeldner, R. C. **Tourism: Principles, Practice, Philosophies**. John Wiley & Sons. New York, 2003.
- Standeven, J., & De Knop, P. **Sport Tourism**. Champaign: Human Kinetics, 1999.
- Weiss, R. **The Provision of Social Relationship**. In Z. Rubin (Ed). *Doing Unto others* Englewood Cliff. N. J: Prentice-Hall, 1972.
- WHO/UNICEF. **Report of the International Conference on Primary Health Care**. New York: N.P.Press, 1978.
- (II) Articles:**
- Allen, N. J. & Meyer, J. P. "Organizational Commitment: Evidence of Career Stage Effect". **Journal of Business Research**. 26. (1993): 49-61.
- Bowman, Cliff, and Veronique Ambrosini. "Value creation versus value capture: towards a coherent definition of value in strategy". **British Journal of Management**. Vol.11 No.1 (2000): 1-15.
- Gammon, Sean, and Tom Robinson. "**Sport and Tourism: A Conceptual Framework**". (2003): 21-26.
- Gibson, H. J. "**Sport tourism : A Critical Analysis of Research**". **Sport Management Review**. Vol. 1 No. (1) 1998): 45-76.
- Hinch, T., & Higham, J. "Sport, tourism and authenticity". **European Sport Management Quarterly**. Vol.5 No.(3), (2005): 245-258.
- Hinch, Tom, and James Higham. "Sport tourism development". **Channel view publications**. Vol.13 (2011): 142-163.
- Mike Weed. "Sports Tourism Experiences". **Journal Of Sport & Tourism**. Vol. 13, No. 1 (February 2008): 1-4.
- Maier, J., & Weber, W. "Sport tourism in local and regional planning". **Tourism Recreation Research**. Vol.18 No.(2). (1993): 33-43.
- Robinson, T., & Gammon, S. "A question of primary and secondary motives: Revisiting and applying the sport tourism framework". **Journal of Sport Tourism**. Vol.9 No.(3). (2004): 221-233.

บรรณานุกรม (ต่อ)

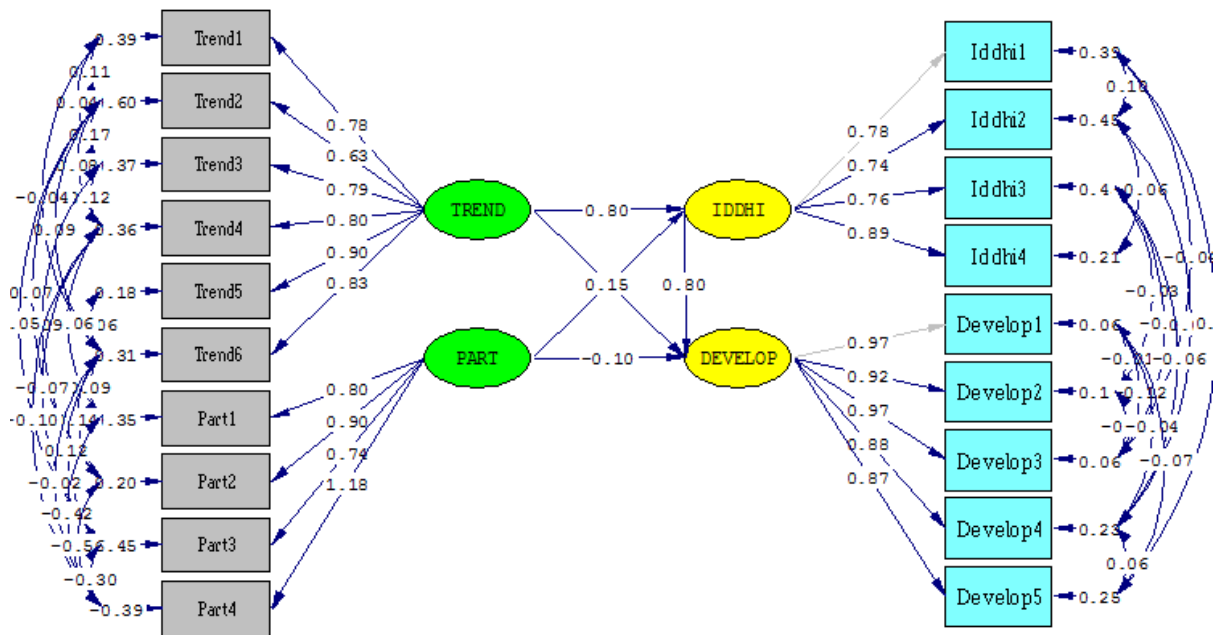
- Weed, M., & Bull, C. "Influences on sport tourism relations in Britain: The effects of government policy". **Tourism Recreation Research**. Vol. 22 No. (2) (1997): 5-12.
- Weerasinghe, T.D. Thisera, T.J.R. and Kumara. "BUDDHISM AND ORGANIZATIONAL MANAGEMENT: A REVIEW". **The Kelaniya Journal of Management**. Vol. 3(2). (2014): 93-112.
- Williams, Paul, and Geoffrey Soutar. "Close to the "edge": Critical issues for adventure tourism operators". **Asia Pacific Journal of Tourism Research**. Vol.10 No.3 (2005): 247-261.

(III) Report of Research:

- Christiansen, D. R. **Adventure Tourism**. Adventure education, 1990.
- Ross, D. **Developing Sports Tourism**. An e-Guide for Destination Marketers and sports Events Planners. University of Illinois: National Laboratory for Tourism and e-Commerce, 2001.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

Chi-Square=108.36, df=87, P-value=0.06025, RMSEA=0.023

DATE: 3/31/2019

TIME: 20:00

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Joreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
 Scientific Software International, Inc.
 7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
 Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
 Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-

2005

Use of this program is subject to the terms specified in
 the

Universal Copyright Convention.
 Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\DEVELOPMENT\development
 new\path.SPJ:

```

path
SYSTEM FILE from file 'C:\DEVELOPMENT\development new\path.dsf'
Sample Size = 450
Latent Variables  IDDHI DEVELOP TREND PART
Relationships
Iddhi1 = IDDHI
Iddhi2 = IDDHI
Iddhi3 = IDDHI
Iddhi4 = IDDHI
Develop1 = DEVELOP
Develop2 = DEVELOP
    
```

Develop3 = DEVELOP
 Develop4 = DEVELOP
 Develop5 = DEVELOP
 Set error covariance of Part1 and Trend6 free
 Set error covariance of Part3 and Trend2 free
 Path Diagram
 LISREL OUTPUT: ME=ML RS EF SS SE TV FS SC MI
 End of Problem

path
 Number of Iterations = 42
 LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

	LAMBDA-Y	
	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	0.53	- -
Iddhi2	0.56	- -
	(0.03)	
	19.44	
Iddhi3	0.52	- -
	(0.03)	
	17.37	
Iddhi4	0.62	- -
	(0.03)	
	20.99	
Develop1	- -	0.79
Develop2	- -	0.73
		(0.02)
		36.63
Develop3	- -	0.77
		(0.03)
		30.66
Develop4	- -	0.69
		(0.02)
		28.09
Develop5	- -	0.68
		(0.03)
		25.77

	LAMBDA-X	
	TREND	PART
	-----	-----
Trend1	0.52	- -
	(0.03)	
	19.09	
Trend2	0.36	- -
	(0.03)	
	14.24	
Trend3	0.54	- -
	(0.03)	
	19.99	

Trend4	0.59 (0.03) 20.19	- -		
Trend5	0.61 (0.03) 24.30	- -		
Trend6	0.52 (0.03) 20.83	- -		
Part1	- -	0.46 (0.02) 19.60		
Part2	- -	0.55 (0.02) 23.09		
Part3	- -	0.46 (0.03) 17.66		
Part4	- -	0.75 (0.08) 9.39		
BETA				
	IDDHI	DEVELOP		
	-----	-----		
IDDHI	- -	- -		
DEVELOP	0.80 (0.07) 10.75	- -		
GAMMA				
	TREND	PART		
	-----	-----		
IDDHI	0.80 (0.05) 15.92	0.15 (0.03) 4.74		
DEVELOP	0.15 (0.06) 2.32	-0.10 (0.02) -3.97		
Covariance Matrix of ETA and KSI				
	IDDHI	DEVELOP	TREND	PART
	-----	-----	-----	-----
IDDHI	1.00			
DEVELOP	0.89	1.00		
TREND	0.85	0.80	1.00	
PART	0.40	0.27	0.31	1.00

	PHI TREND	PART
TREND	1.00	
PART	0.31 (0.04) 7.24	1.00

PSI
Note: This matrix is diagonal.

	IDDDHI	DEVELOP
IDDDHI	0.26 (0.03) 7.62	
DEVELOP		0.19 (0.03) 7.12

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

	IDDDHI	DEVELOP
IDDDHI	0.74	
DEVELOP		0.81

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

	IDDDHI	DEVELOP
IDDDHI	0.74	
DEVELOP		0.64

Reduced Form

	TREND	PART
IDDDHI	0.80 (0.05) 15.92	0.15 (0.03) 4.74
DEVELOP	0.79 (0.04) 18.82	0.02 (0.02) 0.75

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

Iddhi1	Iddhi2	Iddhi3	Iddhi4	Develop1	Develop2
0.61	0.55	0.57	0.79	0.94	0.85

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

Develop3	Develop4	Develop5
0.94	0.77	0.75

Squared Multiple Correlations for X - Variables

Trend1	Trend2	Trend3	Trend4	Trend5	Trend6
0.61	0.40	0.63	0.64	0.82	0.69

Squared Multiple Correlations for X - Variables

Part1	Part2	Part3	Part4
0.65	0.80	0.55	1.39

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 87

Minimum Fit Function Chi-Square = 110.95 (P = 0.043)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 108.36 (P = 0.060)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 21.36

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 52.00)

Minimum Fit Function Value = 0.25

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.048

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.12)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.023

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.036)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.70

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.65 ; 0.77)

ECVI for Saturated Model = 0.85

ECVI for Independence Model = 48.04

Chi-Square for Independence Model with 171 Degrees of Freedom = 21530.65

Independence AIC = 21568.65

Model AIC = 314.36

Saturated AIC = 380.00

Independence CAIC = 21665.72

Model CAIC = 840.61

Saturated CAIC = 1350.76

Normed Fit Index (NFI) = 0.99

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.51

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 0.99

Critical N (CN) = 489.05

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.012

Standardized RMR = 0.028

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.98

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.95

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.45

Fitted Covariance Matrix

	Part4
Part4	0.41

Fitted Residuals

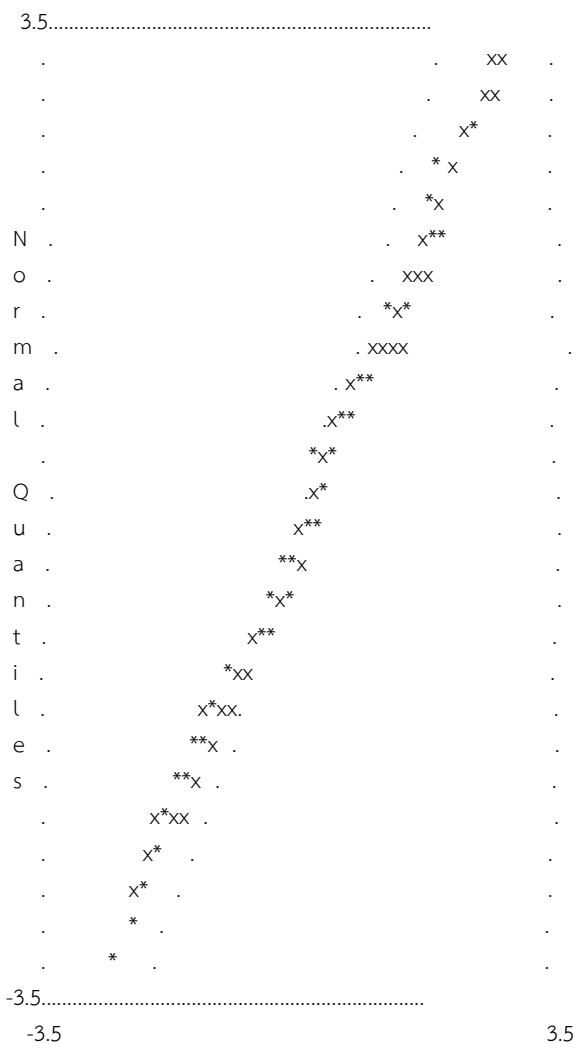
	Part4
Part4	0.01

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.03
 Median Fitted Residual = 0.00
 Largest Fitted Residual = 0.04

path

Qplot of Standardized Residuals

Standardized Residuals

KSI

Part4

 TREND 0.11
 PART 1.78

path

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	0.53	- -
Iddhi2	0.56	- -
Iddhi3	0.52	- -
Iddhi4	0.62	- -
Develop1	- -	0.79
Develop2	- -	0.73
Develop3	- -	0.77
Develop4	- -	0.69
Develop5	- -	0.68

LAMBDA-X

	TREND	PART
	-----	-----
Trend1	0.52	- -
Trend2	0.36	- -
Trend3	0.54	- -
Trend4	0.59	- -
Trend5	0.61	- -
Trend6	0.52	- -
Part1	- -	0.46
Part2	- -	0.55
Part3	- -	0.46
Part4	- -	0.75

BETA

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
IDDHI	- -	- -
DEVELOP	0.80	- -

GAMMA

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	0.80	0.15
DEVELOP	0.15	-0.10

Correlation Matrix of ETA and KSI

	IDDHI	DEVELOP	TREND	PART
	-----	-----	-----	-----
IDDHI	1.00			
DEVELOP	0.89	1.00		
TREND	0.85	0.80	1.00	
PART	0.40	0.27	0.31	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
	0.26	0.19

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	0.80	0.15
DEVELOP	0.79	0.02

path

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	0.78	- -
Iddhi2	0.74	- -
Iddhi3	0.76	- -
Iddhi4	0.89	- -
Develop1	- -	0.97
Develop2	- -	0.92
Develop3	- -	0.97
Develop4	- -	0.88
Develop5	- -	0.87

LAMBDA-X

	TREND	PART
	-----	-----
Trend1	0.78	- -
Trend2	0.63	- -
Trend3	0.79	- -
Trend4	0.80	- -
Trend5	0.90	- -
Trend6	0.83	- -
Part1	- -	0.80
Part2	- -	0.90
Part3	- -	0.74
Part4	- -	1.18

BETA

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
IDDHI	- -	- -
DEVELOP	0.80	- -

GAMMA

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	0.80	0.15
DEVELOP	0.15	-0.10

Correlation Matrix of ETA and KSI

	IDDHI	DEVELOP	TREND	PART
	-----	-----	-----	-----
IDDHI	1.00			
DEVELOP	0.89	1.00		
TREND	0.85	0.80	1.00	
PART	0.40	0.27	0.31	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
	0.26	0.19

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	0.80	0.15
DEVELOP	0.79	0.02

path

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	0.80 (0.05) 15.92	0.15 (0.03) 4.74
DEVELOP	0.79 (0.04) 18.82	0.02 (0.02) 0.75

Indirect Effects of KSI on ETA

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	- -	- -
DEVELOP	0.64 (0.07) 9.77	0.12 (0.03) 4.43

Total Effects of ETA on ETA

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
IDDHI	- -	- -
DEVELOP	0.80 (0.07) 10.75	- -

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.644

Total Effects of ETA on Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	0.53	- -
Iddhi2	0.56 (0.03) 19.44	- -
Iddhi3	0.52 (0.03) 17.37	- -
Iddhi4	0.62 (0.03) 20.99	- -
Develop1	0.63 (0.06) 10.75	0.79
Develop2	0.58 (0.06) 10.52	0.73 (0.02) 36.63
Develop3	0.62 (0.06) 10.45	0.77 (0.03) 30.66
Develop4	0.55 (0.05) 10.34	0.69 (0.02) 28.09
Develop5	0.54 (0.05) 10.46	0.68 (0.03) 25.77

Indirect Effects of ETA on Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	- -	- -

Iddhi2	- -	- -
Iddhi3	- -	- -
Iddhi4	- -	- -
Develop1	0.63 (0.06) 10.75	- -
Develop2	0.58 (0.06) 10.52	- -
Develop3	0.62 (0.06) 10.45	- -
Develop4	0.55 (0.05) 10.34	- -
Develop5	0.54 (0.05) 10.46	- -

Total Effects of KSI on Y

	TREND	PART
	-----	-----
Iddhi1	0.42 (0.03) 15.92	0.08 (0.02) 4.74
Iddhi2	0.45 (0.03) 14.88	0.08 (0.02) 4.82
Iddhi3	0.42 (0.03) 15.36	0.08 (0.02) 4.74
Iddhi4	0.49 (0.03) 17.98	0.09 (0.02) 4.80
Develop1	0.62 (0.03) 18.82	0.01 (0.02) 0.75
Develop2	0.58 (0.03) 17.91	0.01 (0.02) 0.75
Develop3	0.61	0.01

	(0.03)	(0.02)
	19.08	0.75
Develop4	0.55	0.01
	(0.03)	(0.02)
	17.12	0.75
Develop5	0.54	0.01
	(0.03)	(0.02)
	16.82	0.75

path

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	0.80	0.15
DEVELOP	0.79	0.02

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	TREND	PART
	-----	-----
IDDHI	- -	- -
DEVELOP	0.64	0.12

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
IDDHI	- -	- -
DEVELOP	0.80	- -

Standardized Total Effects of ETA on Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	0.53	- -
Iddhi2	0.56	- -
Iddhi3	0.52	- -
Iddhi4	0.62	- -
Develop1	0.63	0.79
Develop2	0.58	0.73
Develop3	0.62	0.77
Develop4	0.55	0.69
Develop5	0.54	0.68

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	0.78	- -
Iddhi2	0.74	- -
Iddhi3	0.76	- -
Iddhi4	0.89	- -

Develop1	0.78	0.97
Develop2	0.74	0.92
Develop3	0.78	0.97
Develop4	0.70	0.88
Develop5	0.70	0.87

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	- -	- -
Iddhi2	- -	- -
Iddhi3	- -	- -
Iddhi4	- -	- -
Develop1	0.63	- -
Develop2	0.58	- -
Develop3	0.62	- -
Develop4	0.55	- -
Develop5	0.54	- -

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	IDDHI	DEVELOP
	-----	-----
Iddhi1	- -	- -
Iddhi2	- -	- -
Iddhi3	- -	- -
Iddhi4	- -	- -
Develop1	0.78	- -
Develop2	0.74	- -
Develop3	0.78	- -
Develop4	0.70	- -
Develop5	0.70	- -

ภาคผนวก ข
ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายชื่อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย รชชัย คล้ายแสง

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

ข้อ	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๑. การเติบโตของชนชั้นกลางและ รายได้ที่เพิ่มขึ้น									
๑	ปัจจุบันมีอัตราการเติบโตของสัดส่วนของ กลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกใน อนาคต	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๒	กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นชนชั้นกลางมี ความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการ ท่องเที่ยวในระดับสูง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	ควรมีการพัฒนาสินค้าและบริการ ทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับ ความต้องการของชนชั้นกลาง	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๔	ควรมีการพัฒนาการให้บริการโดยเฉพาะ ด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับ นักท่องเที่ยวที่หลากหลาย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	องค์กรด้านการท่องเที่ยวควรพัฒนา อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวให้ ครอบคลุมในทุกมิติเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงของโลก	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๒. การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ									
๖	การพัฒนาการเชื่อมต่อและเพิ่มความ สะดวกในเส้นทางการเดินทางภายในและ ระหว่างประเทศทั่วโลก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการเดินทาง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	แนวโน้มนักท่องเที่ยวในอนาคต	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	และลดค่าใช้จ่าย								
๘	นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลตัวเครื่องบินราคาถูกจากสายการบินทั่วโลก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	ความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	มีการส่งเสริมความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ เพิ่มขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยสูง									
๑๑	ปัจจุบันมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๑๒	กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเต็มใจในการจับจ่ายใช้สอยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	องค์กรด้านการท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	มีพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามหลักการ Tourism For All เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. การใช้เทคโนโลยีระหว่างการเดินทาง									
๑๖	ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ ในด้านการท่องเที่ยว	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้

ข้อ	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑๗	นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลและใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มความสะดวกรสบายตลอดการเดินทาง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘	นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	นักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	มีการพัฒนาแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่สามารถทำงานร่วมกันจนไร้ปัญหาด้านการสื่อสาร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕. นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์									
๒๑	นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒	นักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนร่วมกับครอบครัว/เพื่อนหรือคนรัก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓	นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๔	หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวควรจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการท่องเที่ยว	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๒๕	ควรจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยการร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๖. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว									
๒๖	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันนี้แตกต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๒๗	นักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองไปหาสังคมชนบท	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๘	นักท่องเที่ยวต้องการเห็นวิถีชีวิตและ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	บรรยากาศที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับที่อื่น								
๒๙	การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลายรูปแบบมากขึ้น	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๓๐	วิวัฒนาการด้านการท่องเที่ยวจะส่งผลสำคัญต่อตลาดการท่องเที่ยวโลกในอนาคต	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘๐	ใช้ได้

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. การร่วมตัดสินใจ									
๑	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและพิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อมีการตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนหรือคัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ร่วมพัฒนา									

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๖	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๗	ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล แผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัด	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๕	๐.๘๐	ใช้ได้
๘	ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนที่รู้จักร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในจังหวัด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เมื่อมีกิจกรรม หรือโครงการในการพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. ร่วมรับผลประโยชน์									
๑๑	ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	ท่านมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและหน่วยงาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	ท่านเห็นว่าชุมชน องค์กรได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จากกิจกรรมหรือโครงการที่ได้ร่วมกันทำ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	ท่านเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ชื่อ	การมีส่วนร่วม	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	กีฬา สามารถแก้ปัญหาเรื่องความยากจนได้อย่างยั่งยืน								
๔. ร่วมในการประเมิน									
๑๖	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงานสภาพปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้เหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘	ท่านมีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	ท่านมีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอัน เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	ท่านมีส่วนร่วมในการให้องค์กรอื่น เข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ตอนที่ ๔ เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔

ชื่อ	หลักอิทธิบาท ๔	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. ฉันทะ (ความพอใจ)									
๑	ท่านปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	ท่านมีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติ อยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	หลักอิทธิบาท ๔	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๓	ท่านเห็นอกเห็นใจผู้มาติดต่อขอรับบริการ และให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	ท่านสมัครใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะยากก็ตาม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	ท่านพอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษใด ๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. วิริยะ (ความเพียร)									
๖	ท่านปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	ท่านปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	ท่านปฏิบัติงานด้วยความเพียรแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลา ยาวนาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	ท่านขยัน อดทน และตั้งใจฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	ท่านพยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูนเสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕		ใช้ได้
๓. จิตตะ (ความคิดมุ่งไป)									
๑๑	ท่านเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่ปฏิบัติงาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	ท่านใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่ เป็นนิตย์ ทั้งในและนอกเวลางาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	ท่านมีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจ ไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	ท่านเอาใจใส่ในงานและเพื่อนร่วมงาน เมื่อพบปัญหา ก็พร้อมที่จะแก้ไข	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	ท่านตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ชื่อ	หลักกอธิบาท ๔	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๔. วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง)									
๑๖	ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี - ข้อด้อย ในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทาง ในครั้งต่อไป	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗	ท่านไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่อง ของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘	ท่านตรวจสอบ/ทดสอบคุณภาพและ ประสิทธิภาพของผลงานที่ได้รับ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	ท่านคิดค้นแนวทางการปรับปรุงงาน และ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	ท่านนำความรู้ที่ได้จากการทำงานครั้งที่ ผ่านมาเพื่อเป็นเกณฑ์ปรับปรุง ประสิทธิภาพการทำงานในครั้งต่อไป	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ตอนที่ ๕ เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ชื่อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑. คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว									
๑	แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา สินค้าและบริการ ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยว ไทย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	นักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัด บุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อ ครั้งในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่ม สูงขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	จำนวนเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง								
๒. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก									
๖	นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัด และพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	นักท่องเที่ยวมีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	นักท่องเที่ยวมีความประทับใจด้านสุขอนามัย รวมถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	นักท่องเที่ยวมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. บุคลากรด้านการท่องเที่ยว									
๑๑	บุคลากรของจังหวัดบุรีรัมย์มีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพ ความรู้ ความสามารถด้านต่าง ๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	บุคลากรของจังหวัดมีทักษะการบริหาร และทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	บุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว และสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ลด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	การพึ่งพาแรงงานต่างด้าว								
๑๕	ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ และความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว									
๑๖	นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗	จังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘	จังหวัดบุรีรัมย์ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	จังหวัดบุรีรัมย์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖. การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว									
๒๑	มีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒	ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓	องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสมิมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๒๔	การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลาง เป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๕	มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น

Reliability
Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

	N	%
Valid	30	100.0
Cases Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.961	95

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	261.53	2027.430	.617	.960
a2	261.73	2027.857	.564	.960
a3	261.53	2029.154	.599	.960
a4	261.37	2026.447	.616	.960
a5	260.87	2032.464	.541	.961
a6	262.00	2017.931	.818	.960
a7	262.20	2018.717	.809	.960
a8	262.13	2018.947	.712	.960
a9	262.13	2017.844	.724	.960
a10	261.67	2017.816	.712	.960
a11	262.33	2057.402	.350	.961
a12	261.33	2043.195	.545	.961
a13	261.93	2030.202	.697	.960
a14	262.13	2031.016	.675	.960
a15	261.93	2034.409	.594	.960

a16	262.07	2030.133	.605	.960
a17	261.60	2030.041	.615	.960
a18	261.20	2084.303	.041	.961
a19	261.20	2081.338	.080	.961
a20	261.17	2081.661	.069	.961
a21	261.07	2110.616	.262	.962
a22	261.27	2084.892	.026	.962
a23	261.57	2065.495	.273	.961
a24	262.20	2018.717	.809	.960
a25	262.13	2018.947	.712	.960
a26	262.13	2017.844	.724	.960
a27	261.67	2017.816	.712	.960
a28	261.70	2085.114	.018	.962
a29	262.30	2072.700	.127	.962
a30	262.37	2068.516	.171	.961
b1	262.23	2071.978	.140	.962
b2	262.20	2078.097	.088	.962
b3	262.33	2084.920	.016	.962
b4	262.63	2040.447	.495	.961
b5	262.73	2043.030	.507	.961
b6	262.80	2043.890	.472	.961
b7	262.53	2040.464	.513	.961
b8	261.40	2031.007	.640	.960
b9	262.00	2017.931	.818	.960
b10	262.20	2018.717	.809	.960
b11	262.13	2018.947	.712	.960
b12	262.13	2017.844	.724	.960
b13	261.67	2017.816	.712	.960
b14	262.33	2057.402	.350	.961
b15	261.33	2043.195	.545	.961
b16	261.93	2030.202	.697	.960
b17	262.13	2031.016	.675	.960
b18	261.93	2034.409	.594	.960
b19	262.07	2030.133	.605	.960
b20	261.60	2030.041	.615	.960
c1	261.20	2084.303	.041	.961

c2	261.20	2081.338	.080	.961
c3	261.17	2081.661	.069	.961
c4	260.93	2115.375	.311	.962
c5	261.27	2084.892	.026	.962
c6	261.57	2065.495	.273	.961
c7	261.17	2069.523	.279	.961
c8	261.60	2085.697	.010	.962
c9	261.10	2091.403	.052	.962
c10	261.27	2082.133	.058	.962
c11	261.53	2027.430	.617	.960
c12	261.73	2027.857	.564	.960
c13	261.53	2029.154	.599	.960
c14	261.37	2026.447	.616	.960
c15	260.87	2032.464	.541	.961
c16	261.60	2056.386	.426	.961
c17	261.47	2056.464	.359	.961
c18	261.67	2068.920	.229	.961
c19	261.67	2068.920	.274	.961
c20	261.80	2072.855	.157	.961
d1	260.80	2033.131	.441	.961
d2	261.57	2034.116	.557	.961
d3	261.73	2031.995	.524	.961
d4	261.93	2031.444	.520	.961
d5	262.10	2025.817	.527	.961
d6	261.70	2023.183	.582	.960
d7	260.43	2025.013	.650	.960
d8	261.03	2011.895	.829	.960
d9	261.23	2012.668	.827	.960
d10	261.23	2011.495	.685	.960
d11	261.17	2011.799	.747	.960
d12	260.70	2011.803	.726	.960
d13	260.77	2080.185	.062	.962
d14	261.63	2064.171	.150	.962
d15	261.77	2057.495	.195	.962
d16	261.53	2069.568	.116	.962
d17	261.30	2075.941	.094	.962

d18	261.43	2082.737	.031	.962
d19	261.73	2031.995	.524	.961
d20	261.93	2031.444	.520	.961
d21	262.10	2025.817	.527	.961
d22	261.70	2023.183	.582	.960
d23	260.43	2025.013	.650	.960
d24	261.03	2011.895	.829	.960
d25	261.23	2012.668	.827	.960

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อเสนอแนวการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาตามโมเดลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมต่อไป รวมทั้งจะเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึกอีกด้วย คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและไม่มีการเผยแพร่ต่อท่านแต่ประการใดดังนั้นใครขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุดและครบทุกข้อผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

แบบสอบถามนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งออกเป็น ๖ ตอนดังนี้

- ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
- ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต
- ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- ตอนที่ ๔ เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔
- ตอนที่ ๕ เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- ตอนที่ ๖ ข้อเสนอแนะ

(.....)

นายธงชัย คล้ายแสง

ตอนที่ ๑ คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงกรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

๑. เพศ

() ชาย

() หญิง

๒. อายุ

() ๒๐ - ๓๐ ปี

() ๓๑ - ๔๐ ปี

() ๔๑ - ๕๐ ปี

() ๕๑ - ๖๐ ปี

๓. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท () ปริญญาเอก

๔. หน่วยงานที่ท่านสังกัด

- () สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์
() หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์
() สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด และบริษัทในเครือ
() สาธารณสุขจังหวัด
() ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว
() ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด

๕. รายได้ต่อเดือน

- () ๒๐,๐๐๐ บาทหรือต่ำกว่า () ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท
() ๓๐,๐๐๑-๔๐,๐๐๐ บาท () ๔๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

คำชี้แจงโปรดอ่านข้อความต่อไปนี้โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านซึ่งเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น						
๑	ปัจจุบันมีอัตราการเติบโตของสัดส่วนของกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต					
๒	กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นชนชั้นกลางมีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง					
๓	ควรมีการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของชนชั้นกลาง					
๔	ควรมีการพัฒนาการให้บริการโดยเฉพาะด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย					

ข้อ	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๕	องค์กรด้านการท่องเที่ยวควรพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมในทุกมิติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก					
๒. การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ						
๖	ปัจจุบันมีการพัฒนาการเชื่อมต่อและเพิ่มความสะดวกในเส้นทางการเดินทางภายในและระหว่างประเทศทั่วโลก					
๗	นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการเดินทางและลดค่าใช้จ่าย					
๘	นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลตั๋วเครื่องบินราคาถูกจากสายการบินทั่วโลก					
๙	ความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว					
๑๐	มีการส่งเสริมความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น					
๓. การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยสูง						
๑๑	ปัจจุบันมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น					
๑๒	กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น					
๑๓	กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเต็มใจในการใช้จ่ายใช้สอยระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น					
๑๔	องค์กรด้านการท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ					
๑๕	ควรมีพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามหลักการ Tourism For All เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว					

ข้อ	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๔. การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว						
๑๖	ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ ในด้านการท่องเที่ยว					
๑๗	นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลและใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มความสะดวกสบายตลอดการเดินทาง					
๑๘	นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเงินค่าบริการต่าง ๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา					
๑๙	นักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว					
๒๐	มีการพัฒนา Application ต่าง ๆ ที่สามารถทำงานร่วมกันจนไร้ปัญหาด้านการสื่อสาร					
๕. นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์						
๒๑	นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ					
๒๒	นักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนร่วมกับครอบครัว/เพื่อนหรือคนรัก					
๒๓	นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง					
๒๔	หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวควรจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการท่องเที่ยว					
๒๕	ควรจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยการร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น					
๖. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว						
๒๖	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันนี้แตกต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก					
๒๗	นักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองไปหาสังคมชนบท					

ข้อ	แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๒๘	นักท่องเที่ยวต้องการเห็นวิถีชีวิตและบรรยากาศที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับที่อื่น					
๒๙	การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลายรูปแบบมากขึ้น					
๓๐	วิวัฒนาการด้านการท่องเที่ยวจะส่งผลสำคัญต่อตลาดการท่องเที่ยวโลกในอนาคต					

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

คำชี้แจงโปรดอ่านข้อความต่อไปนี้โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านซึ่งเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. การร่วมตัดสินใจ						
๑	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๒	ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและพิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๓	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อมีการตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๔	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๕	ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนหรือคัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย					
๒. ร่วมพัฒนา						
๖	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๗	ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัด					
๘	ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนที่รู้จักร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๙	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในจังหวัด					
๑๐	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเมื่อมีกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๓. ร่วมรับผลประโยชน์						
๑๑	ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๑๒	ท่านมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและหน่วยงาน					
๑๓	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๑๔	ท่านเห็นว่าชุมชน องค์กรได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จากกิจกรรมหรือโครงการที่ได้ร่วมกันทำ					

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๕	ท่านเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถแก้ปัญหาเรื่องความยากจนได้อย่างยั่งยืน					
๔. ร่วมในการประเมิน						
๑๖	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงาน สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๑๗	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการให้เหมาะสม					
๑๘	ท่านมีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล					
๑๙	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๒๐	ท่านมีส่วนร่วมในการให้องค์กรอื่น เข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					

ตอนที่ ๔ เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔

คำชี้แจงโปรดอ่านข้อความต่อไปนี้โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านซึ่งเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	หลักอิทธิบาท ๔	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. ฉันทะ (ความพอใจ)						
๑	ท่านปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด					
๒	ท่านมีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก					

ข้อ	หลักอิทธิบาท ๔	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๓	ท่านเห็นอกเห็นใจผู้มาติดต่อขอรับบริการและให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ					
๔	ท่านสมัครใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะยากก็ตาม					
๕	ท่านพอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษใด ๆ					
๒. วิริยะ (ความเพียร)						
๖	ท่านปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก					
๗	ท่านปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงาน					
๘	ท่านปฏิบัติงานด้วยความเพียรแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลายาวนาน					
๙	ท่านขยัน อดทน และตั้งใจฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ					
๑๐	ท่านพยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูนเสมอ					
๓. จิตตะ (ความคิดตั้งมั่น)						
๑๑	ท่านเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่ปฏิบัติงาน					
๑๒	ท่านใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ ทั้งในและนอกเวลางาน					
๑๓	ท่านมีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจ ไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ					
๑๔	ท่านเอาใจใส่ในงานและเพื่อนร่วมงาน เมื่อพบปัญหา ก็พร้อมที่จะแก้ไข					
๑๕	ท่านตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย					
๔. วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือทบทวน)						
๑๖	ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี - ข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไป					

ข้อ	หลักอิทธิบาท ๔	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๗	ท่านไต่รถรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา					
๑๘	ท่านตรวจสอบ/ทดสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของผลงานที่ได้รับ					
๑๙	ท่านคิดค้นแนวทางการปรับปรุงงาน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล					
๒๐	ท่านนำความรู้ที่ได้จากการทำงานครั้งที่ผ่านมาเพื่อเป็นเกณฑ์ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในครั้งต่อไป					

ตอนที่ ๕ เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้โดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านซึ่งเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว						
๑	แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาสินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย					
๒	นักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น					
๓	รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น					
๔	การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น					
๕	จำนวนเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
๒. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก						

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๖	นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์					
๗	นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น					
๘	นักท่องเที่ยวมีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย					
๙	นักท่องเที่ยวมีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก					
๑๐	นักท่องเที่ยวมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น					
๓. บุคลากรด้านการท่องเที่ยว						
๑๑	บุคลากรของจังหวัดบุรีรัมย์มีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ					
๑๒	บุคลากรของจังหวัดมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา					
๑๓	บุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ					
๑๔	จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว					
๑๕	ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว					
๔. การสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยว						
๑๖	นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น					

ข้อ	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๗	จังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ					
๑๘	จังหวัดบุรีรัมย์ยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย					
๑๙	จังหวัดบุรีรัมย์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา					
๒๐	นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น					
๕. การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว						
๒๑	มีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน					
๒๒	ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์					
๒๓	องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น					
๒๔	การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลาง เป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
๒๕	มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชนและชุมชน					

ตอนที่ ๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

๑. ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

.....

.....

.....

๒. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

.....
.....
.....

๓. ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

.....
.....
.....

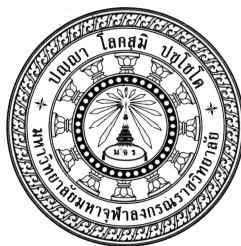
๔. ด้านการสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยว

.....
.....
.....

๕. ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว

.....
.....
.....

"ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี"

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา.....น.

ชื่อ นามสกุล.....

อายุ..... ปี ตำแหน่ง.....

ตอนที่ ๒ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

๑) ท่านคิดว่าคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอย่างไร ควรมีการพัฒนาด้านใดอีกบ้าง

.....

.....

.....

๒) ท่านคิดว่าโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นอย่างไร และควรเพิ่มเติม เร่งด่วนด้านใด

.....

.....

.....

๓) ท่านคิดว่าบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอย่างไร มีทักษะความสามารถ และเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

๔) ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวในปัจจุบันสร้างความสมดุลให้การท่องเที่ยวหรือไม่ หรือเน้นหนัก สร้างผลกระทบในด้านใด

.....
.....
.....

๕) หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดบุรีรัมย์มีการบูรณาการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

ตอนที่ ๓ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

๓.๑ ปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

๑) ท่านคิดว่าการเติบโตของชนชั้นกลางซึ่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

๒) ท่านคิดว่าการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

๓) การที่สังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมีผลดีอย่างไร ต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

.....
.....
.....

๔) เทคโนโลยีในปัจจุบันมีผลดีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

๕) การที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นประสบการณ์ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

๖) นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวมากขึ้นส่งผลอย่างไร ต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

.....
.....
.....

๓.๒ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

๑) ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผน และตัดสินใจอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๒) ท่านมีส่วนร่วม และสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๓) ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๔) ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินกิจกรรมหรือโครงการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ ด้านใดบ้าง

.....
.....
.....

๓.๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนางาน (หลักอิทธิบาท ๔)

๑) ท่านคิดว่าการจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นคนที่รับผิดชอบต้องมีความพอใจ เต็มใจก่อนถึงจะสามารถทำได้จริงหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

๒) หากท่านจะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ ท่านต้องใช้ความเพียรพยายามหรือเปล่าที่จะทำงานแต่ละอย่างนั้นให้สำเร็จ

.....

.....

.....

๓) ท่านคิดว่าการใส่ใจ การใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบทำให้งานนั้นเกิดการพัฒนาหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

๔) ท่านคิดว่าการไต่ตรง การประเมินการทำงานมีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

ท่านคิดว่าภาครัฐ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีสิ่งใดเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ กรุณาให้คำชี้แนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๕๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอมความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำคุชฎินิพนธ์
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างคุชฎินิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการทำคุชฎินิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญา
คุชฎินิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย
เรื่อง "การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์" เพื่อเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาคุชฎินิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำคุชฎินิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตร
ปรัชญาคุชฎินิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ธนากร วัฒนวิจิตร
/ ๒๖/๑๑/๖๑
(ดร. นันทิยา น้อยจันทร์)

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน *ศาสตราจารย์ ดร. ชัย*
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักสูตรธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน
เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๖๘๒๓

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ศ.ดร.กมลทิพย์ สันสุคนธ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีผลจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน
เพื่อการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๖๘๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ (นายพิชิต บุญทัน)
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักสูตรธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน
เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชิต บุญทัน)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

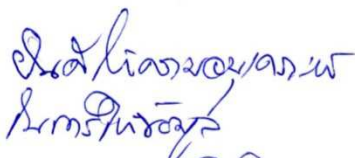
๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมชาย ชมภู่น้อย
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

15/๑๐/๖2
(นายสมชาย ชมภู่น้อย)
ผกค.

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๙-๕๕๔-๗๘๒๓

ที่ ศร ๖๑๐๕.๕/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **๑.๓๕ สุริยา รักษาเมือง**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๓ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ดร. สุริยา รักษาเมือง

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๓๕-๒๕๕-๗๖๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายกฤษฎา แก้วสองเมือง รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักสูตรธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

เพื่อโปรดทราบ/

เพื่อโปรดพิจารณา *นางชัชวาลย์ อดิชาติ*
ขอความอนุเคราะห์: *ท่านได้ตอบกลับ*
สัมภาษณ์ *๑* *Q111*

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

- นพท.
16

กฤษณา
(นายกฤษฎา แก้วสองเมือง)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ธงชัย นามสกุล คล้ายแสง
3 ม.ค. 62
18 ม.ค. 62
12 ม.ค. 62

สุรพล สุษะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
 โทรติดต่อ: ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์ ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

16 ม.ค. 62

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ
ในนามของ
ประธานหอการค้าบุรีรัมย์

ขอแสดงความนับถือ

(Signature)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๖๖๖๖

(Signature)
10/1/2562

(Signature)
10/1/2562

10/1/2562

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอพระราชทานอนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุมัติขอพระราชทานอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ในชั้นที่ปรึกษา

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง

โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๙๘-๕๕๕-๗๘๒๓

(ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัย

๑๐ ม.ค. ๖๒

๖๐๖๕

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมปอง จันทร์ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุญาต
อนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ไว้ร/น ๗๐. กวก. ๑. นว

ขอแสดงความนับถือ

- นิตยภัท

- ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานอกโรงเรียน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๔๘-๕๕๔-๗๘๖๓

นายสมปอง จิมสม
ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาแห่งประเทศไทย
จังหวัดบุรีรัมย์

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางจิราณี พูนนายม
ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ยินดีในคณอนุเคราะห์
นางธงชัย นามสกุล คล้ายแสง

(นางจิราณี พูนนายม)

ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นาย เนวิน ชิดชอบ ประธานบริหารสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๓๕-๕๕๔-๗๘๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายบดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์ นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๖๒๓

1/6 ... โทร. ๐๙๘-๕๕๔-๗๖๒๓
โทร. ๐๙๘-๕๕๔-๗๖๒๓
E-mail : hta2555@hotmail.com

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายดำรงชัย เนรมิตตกพงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักสูตรธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

- เพื่อโปรดทราบ/ลงมือ
- เพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวนุชติมาพร เสาศูง)

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรติดต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

- ธงชัย
- รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
ดำรงชัย

(นายดำรงชัย เนรมิตตกพงศ์)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นร-๖

 (นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล)
 ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ๖๒

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอเชิญร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓๖๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน นายอรรถพล วรรณกิจ รองผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียง
การทองเที่ยวแห่งประเทศไทย
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดย
การบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น.
เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โชนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓๖๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน นางอนิษฐ์ ลีมตระกูล รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดุษฎีบัณฑิตดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดย
การบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น.
เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โชนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ณ.ต. (เจ้าท่า) สนทนากลุ่มเฉพาะ;

อนิษฐ์ ลีมตระกูล

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ติดต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓๖๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน นางศุภิดา อ่อนบรรจง หัวหน้างานส่งเสริมกิจกรรมนานาชาติ กองส่งเสริมกิจกรรม
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักสูตรของจังหวัด
บุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดย
การบูรณาการหลักสูตรของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น.
เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โชนปี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ฉันจึงแจ้งให้ทราบ สนทนากลุ่มเฉพาะ

Pl. Com.

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ศาสตราจารย์ พลตำรวจโทหญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑๑ นิสิตหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โชนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง

โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

ฉันได้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
พล.ต.หญิง นัยนา
(๑๓.๖.๒๕๖๒ ๑๖.๐๕)

บันทึกข้อความ

งานสารบรรณ
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
รับที่..... ๗๘
วันที่ ๕ มิ.ย. ๒๒
ผู้รับ อ.นิลฉวี

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)
ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดูตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

อ.นิลฉวี

รองศาสตราจารย์ สุรพล สุธะพรหม
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๕ มิ.ย. ๒๒

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐพล เย็นใจมา อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง

โทรติดต่อกับ ๐๙๘-๕๕๕-๗๘๒๓

แจ้งให้ทราบล่วงหน้า
350
2 25.62

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง

โทรติดต้อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

(ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ

๕, ๖, ๗, ๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรติดตอ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.สุรียา รักษาเมือง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ดร. สุรียา รักษาเมือง

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง

โทรติดต่อกับ ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง

โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๕-๗๘๒๓

ดร.อนุวัต กระสังข์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจติ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง

โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๘

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกโธสง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๐๐๔๐๒๑ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ในวันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องB๕๐๘ ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ตาม
๓

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นายธงชัย คล้ายแสง
โทรศัพท์ต่อ. ๐๙๘-๕๕๔-๗๘๒๓

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
เรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์”

นายธงชัย นามสกุล คล้ายแสง รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๑๐๔๐๒๑

นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ณ ห้องเจียร์เตอร์ B๕๐๘-๕๐๙ ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันพุธที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๕.๐๐ น. เป็นต้นไป

ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง	ลงนาม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป / ผอ.หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	
ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกโงสง	ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ	
ศาสตราจารย์ พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐพล เย็นใจมา	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
อาจารย์ ดร.สุรียา รักษาเมือง	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
อาจารย์ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
นายอรุณพล วรรณกิจ	รองผู้อำนวยการภูมิภาค ภาคตะวันออก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	
นางศุภิดา อ่อนบรรจง	หัวหน้างานส่งเสริมกิจกรรมนานาชาติ กองส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	
นางอภนิษฐ์ ลิ้มตระกูล	รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคล การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	
	ผู้เข้าร่วม	

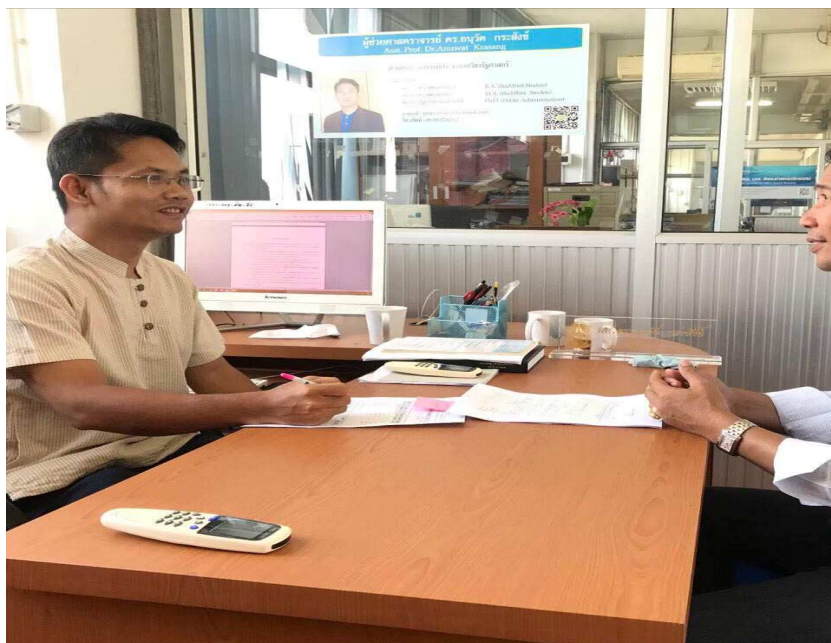
ภาคผนวก ฅ
ภาพประกอบการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม

๑. สัมภาษณ์ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง
รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ดร.สุริยา รักษาเมือง
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ศ.ดร.อนุวดี กระสังข์

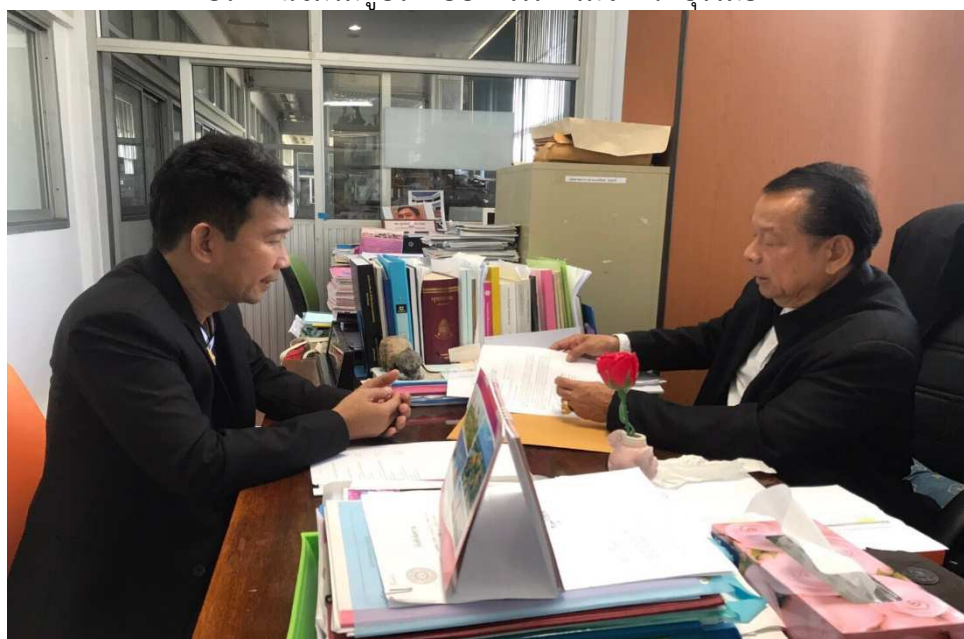
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. นายกิตติเดช เกื้อกิตติวงศ์ , ๕. นายศักดิ์สิทธิ์ ประหยัดรัตน์
ประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ , รองประธานหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์

๖. นายวสันต์ เทพนคร (ผู้แทน)
ประธานชมรมผู้ประกอบการโรงแรมจังหวัดบุรีรัมย์

๗. รศ.ดร.สมาน งามสนิท
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๘. นายบดินทร์ เรืองสุขศรีวงศ์ (ผู้แทน)
นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์

๙. นายเนวิน ชิดชอบ (ผู้แทน)
ประธานบริหารสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด

๑๐. นายธีรวัฒน์ วุฒิกุล (ผู้แทน)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

๑๑. นายพิจิตร บุญทัน (ผู้แทน)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

๑๒. นายกฤษฎา แก้วสองเมือง (ผู้แทน)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

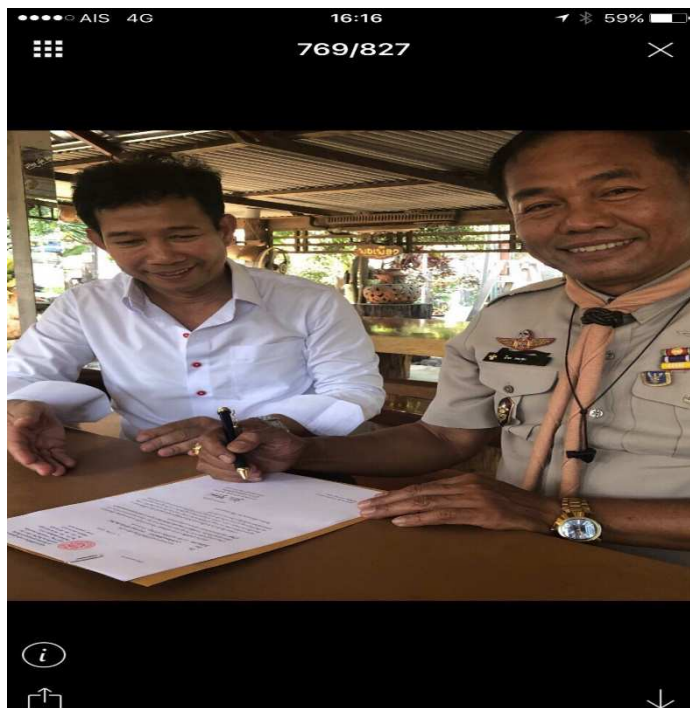
๑๓. นางจิราณี พูนนวม
ผู้อำนวยการกองตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๑๔. นายสมชาย ชมพูน้อย
ผู้อำนวยการภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๑๕. นายสมพันธ์ สนสุผล
ข้าราชการบำนาญ สังกัด สพป.ชร.๓

๑๖. นายธีระ คนชุม
ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนางรอง

๑๗. นายสมปอง จันทรี (ผู้แทน)
ผู้อำนวยการการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : นายธงชัย คล้ายแสง
- วัน เดือน ปีเกิด : วันอาทิตย์ที่ ๑ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๒
- สถานที่เกิด : กรุงเทพมหานคร
- การศึกษา : - ประถมศึกษา โรงเรียน วัดสี่สุก
- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมดวิทยา
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขต เทคนิคกรุงเทพ
หลักสูตรก่อสร้าง แผนกเคหะภัณฑ์ ตกแต่งภายใน เขียนแบบ ออกแบบ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยการช่าง มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- ปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา สาขาออกแบบอุตสาหกรรมศิลป์
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- ปริญญาโท
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ (การจัดการทั่วไป)
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- การทำงาน : กรรมการผู้จัดการบริษัท ที ซี เค โปรดักท์ (๑๙๙๗) จำกัด เลขที่ ๑๐๑
ถ.พระราม ๒ ซอย ๓๐ แยก ๑ แขวงจอมทอง เขตจอมทอง
กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๕๐
- ผลงานวิชาการ : - “การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในยุคไทยแลนด์
4.0” การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- “วัฒนธรรมการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน” งาน
สัมมนาวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๑ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- “หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่” วารสารวิจัย
วิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๕๕/๙๗ ถนนกัลปพฤกษ์ แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร